

Elena Platon (coordonator)
Forgó Éva-Erika
Kaitar Roxana
Pop Bogdana-Ioana
Cserei Gyöngyvér

**Limba și literatura română
pentru școlile și secțiile
cu predare în limba maghiară**

Filiera teoretică

Clasa a IX-a

9

Acest manual școlar este proprietatea Ministerului Educației.

Acest manual școlar este realizat în conformitate cu Programa școlară aprobată prin
Ordinul ministrului educației nr. 5153/30.08.2021.

116.111 – numărul de telefon de asistență pentru copii

Elena Platon (coordonator)
Forgó Éva-Erika
Kaitar Roxana
Pop Bogdana-Ioana
Cserei Gyöngyvér

**Limba și literatura română
pentru școlile și secțiile
cu predare în limba maghiară**

Filiera teoretică

Clasa a IX-a

9

Manualul școlar a fost aprobat de Ministerul Educației prin ordinul de ministru nr. 5383/08.09.2022.

Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit, atât în format tipărit, cât și în format digital, și este transmisibil timp de patru ani școlari, începând din anul școlar 2022 – 2023.

Inspectoratul Școlar .....

Școala/Colegiul/Liceul .....

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT DE:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*			
				format tipărit		format digital	
				la primire	la predare	la primire	la predare
1							
2							
3							
4							

* Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: **nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.**

- Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.
- Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Referenți științifici:

Lector dr. Anca Ursa, Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, Cluj-Napoca
Prof. dr. Năstaca Pișcoran, Inspectoratul Școlar Județean Satu Mare

Coordonator editorial: Roxana Jeler

Re dactare: Mădălina Vatcu, Mihaela Stănescu, Diana Șerban

Tehnoredactare: Vasile Ardeleanu, Ioana-Silvia Ceriu

Copertă: Alexandru Daș, Anca Chiriță

Credite foto: Dreamstime, Wikimedia Commons

Credite video: Dreamstime

Activități digitale interactive și platformă e-learning: Infomedia Pro

Înregistrare sunet și postprocesare: Grupul Editorial Art – Alexa Vangu

Voce: Camelia Pintilie

Animații: S.C. Film Experience S.R.L.-D

ISBN 978-606-076-484-7

Pentru comenzi vă puteți adresa Departamentului Difuzare

C.P. 12, O.P. 63, sector 1, București

Telefoane: 021.796.73.83, 021.796.73.80

Fax: 021.369.31.99

www.art-educational.ro

Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate Editurii Art Klett.

Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi reprodusă, stocată ori transmisă, sub nicio formă (electronic, mecanic, fotocopiare, înregistrare sau altfel), fără acordul prealabil scris al Editurii Art Klett.

© Editura Art Klett, 2022

Deșteaptă-te, române!

Versuri: Andrei Mureșanu

Muzica: Anton Pann

Deșteaptă-te, române, din somnul cel de moarte,
În care te-adânciră barbarii de tirani!
Acum ori niciodată croiește-ți altă soarte,
La care să se-nchine și cruzii tăi dușmani!

Acum ori niciodată să dăm dovezi la lume
Că-n aste mâni mai curge un sânge de roman,
Și că-n a noastre piepturi păstrăm cu fală-un nume
Triumfător în lupte, un nume de Traian!

Priviți, mărețe umbre, Mihai, Ștefan, Corvine,
Româna națiune, ai voștri strănepoți,
Cu brațele armate, cu focul vostru-n vine,
„Viață-n libertate ori moarte!” strigă toți.

Preoți, cu crucea-n frunte! căci oastea e creștină,
Deviza-i libertate și scopul ei preasfânt.
Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost' pământ!

Prezentarea manualului

Instrucțiuni de utilizare a manualului digital

Varianta digitală a manualului este similară cu cea tipărită, având în plus 110 AMII, activități multimedia interactive de învățare, cu rolul de a spori valoarea cognitivă.

Activitățile multimedia interactive de învățare sunt de trei feluri și sunt simbolizate pe parcursul manualului astfel:

AMII static, de ascultare activă și de observare dirijată a unei imagini semnificative

Activitate animată, filmuleț sau scurtă animație

Activitate interactivă, de tip exercițiu sau joc, în urma căreia elevul are feedback imediat

Alte butoane folosite în varianta digitală:

Cuprins manual

Fereastră de afișare a rezultatelor

Ajutor general manual

Micșorarea/mărirea imaginii

Salt la începutul/finalul manualului

Pagină înainte/pagină înapoi

Mărire pe tot ecranul

Schimbarea modului de afișare

Introducerea de marcaje colorate

Includerea unei notițe

Afișarea de informații legate de utilizatorul care a accesat manualul

Afișarea listei de AMII din pagina/paginile afișate

Atractiv și prietenos, manualul pe care îl propunem este un instrument util pentru elevii care sunt vorbitori nonnativi; cu ajutorul său, ei vor obține rezultate deosebite în achiziția limbii române. Am ținut seama de faptul că elevul este, în primul rând, membru al societății, cu diferite sarcini de îndeplinit (nu doar de natură strict comunicativă), într-o serie de circumstanțe, într-un mediu specific, în cadrul unui domeniu particular de activitate.

De aceea, în acest manual am integrat competențele comunicative, construind punți de legătură între școală și viață. Elevii cărora le este destinat, actori sociali care operează în minimum două culturi, au nevoie de cunoștințe, de abilități lingvistice și

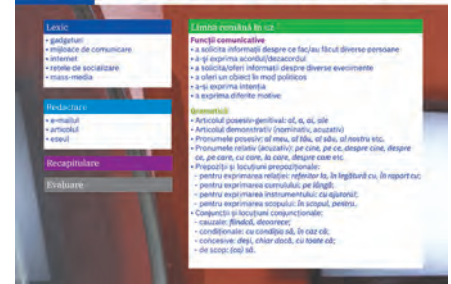
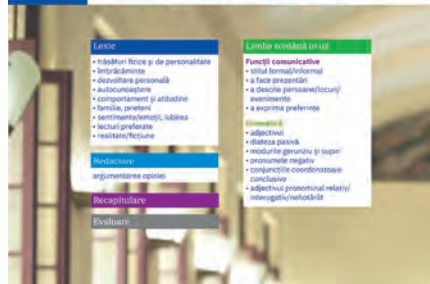
Structura manualului: Un traseu de cunoaștere organizat

U1 Adolescenți printre cărți

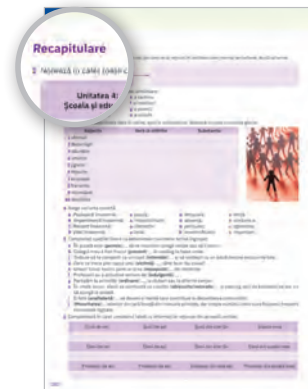

U2 Tehnologiile în viața noastră

Structura unității de învățare: O abordare integrată

Metode complementare de evaluare utilizate: **portofoliul, proiectul, observarea sistematică**

Structura lecției: Un parcurs de învățare coerent și eficient,

A Explorarea unui text scris

Provocări _____

Înainte de lectură _____

Lectură _____

După lectură _____

Mediere _____

Portofoliu / Autoevaluare _____

comportamentale necesare în multiple situații, iar scopul întregului nostru demers a fost acela de a contribui la dezvoltarea unui vorbitor plurilingv, purtător singular al mai multor limbi și culturi, pregătit să sintetizeze și să actualizeze toate aceste varietăți într-o manieră personală și complementară.

Manualul este organizat tematic, în cinci unități, abordând integrat competențele generale din programa școlară. Prima unitate, **Adolescenți printre cărți**, deschide larg o fereastră spre autocunoaștere, fiind urmată, firesc, de o unitate de mare interes pentru adolescenții de azi, **Tehnologiile în viața noastră**. A treia unitate, **Stil de viață sănătos**, completează aria de comunicare cu o temă strâns legată de viața personală. Ultimele două unități abordează teme facultative propuse în programa școlară, care, prin specificul lor, oferă subiecte extrem de generoase de comunicare pentru elevii din clasa a IX-a: **Școala și educația, Călători și călătorii**.

În **5 unități** de învățare:

U3 Stil de viață sănătos

Lexic <ul style="list-style-type: none"> probleme de sănătate și organele auzului tratamente medicale investigații medicale afecțiuni de urgență/prim-ajutor feluri de mâncare condiționat alimentație sănătoasă cazuri de ambalaje sport (exerciții, activități și jocuri) sporturi extreme activități pentru timpul liber 	Limba română în uz <p>Funcții comunicative</p> <ul style="list-style-type: none"> a cere și a oferi un sfat/sugerie a oferi și a solicita informații de ordine personală a face sarcă și a amănunțit opoziție a exprima preferințe a exprima condiționat a-și exprima opinia <p>Comenză</p> <ul style="list-style-type: none"> verbul: timpul imperfecț (activ și reflexiv) modul imperativ, singular (activ și reflexiv) participiul în cazul vocativ pronumele personale în cazul acuzativ verbul: condiționat-optim: timpul prezent (active și reflexiv) pronumele reflexive în cazul dativ pronumele reflexive în cazul acuzativ conștient și locuțiunile condiționale consecutive și correlative pronumele personale în cazul dativ
Mediere dialogul, necesită	Recapitulare Evaluare

U4 Educația și școala

Lexic <ul style="list-style-type: none"> școala și învățarea scara de educație chilugiu 	Limba română în uz <p>Funcții comunicative</p> <ul style="list-style-type: none"> a solicita și a oferi informații generale a exprima puncte de vedere personale a-și exprima acordul/disacordul a cere și a oferi un sfat <p>Comenză</p> <p>Adverbiale și locuțiunile adverbiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> de timp: demult, cândva, atunci, după aceea, ulterior, ser, întâi, din când în când, oarecând, din când în când, din când în când, pe urmă, în cele din urmă, în cele din urmă de loc: undeva, oriunde, înalt, jos, aproape, departe, în afară de timp: în seara, în dimineață, în dimineață, în seara de timp: în seara, în dimineață, în dimineață
Mediere dialogul, necesită	Recapitulare Evaluare

U5 Călători și călătorii

Lexic <ul style="list-style-type: none"> clădirea cu animale fișa de ater experiență maritimă marți descoperiri geografice șurubelniță afecțiuni de urgență 	Limba română în uz <p>Funcții comunicative</p> <ul style="list-style-type: none"> a descrie diverse experiențe cotidiene a exprima puncte de vedere personale, opinii a exprima o dorință/necesitate a cere și a oferi informații de ordine personală a solicita și a oferi informații privind locul de unde s-au diverse persoane a oferi informații despre vreme <p>Comenză</p> <p>Experiența circumstanțelor</p> <p>Timp</p> <ul style="list-style-type: none"> în trecut: cândva, atunci, după aceea, ulterior, ser, întâi, din când în când, oarecând, din când în când, din când în când, pe urmă, în cele din urmă, în cele din urmă de loc: undeva, oriunde, înalt, jos, aproape, departe, în afară de timp: în seara, în dimineață, în dimineață, în seara de timp: în seara, în dimineață, în dimineață
Mediere dialogul, necesită	Recapitulare Evaluare

a competențelor din programă, în câte **3 lecții**, urmate de recapitulare și evaluare: a activității și a comportamentului elevilor (prin liste de control, fișe de observare), investigația, autoevaluarea

Portofoliu
 Realizați un afiș pe baza textului. Afișul poate fi:

- în format imprimat și expus în clasă,
- în format digital, pe clasele voastre.

 Afișul poate fi:

Proiect indiv. - Căminul în jurul nostru

INVESTIGAȚIE: Europa

Autoevaluare
 Apreciați felul în care ați reușit să realizați proiectul vostru!
 Am reușit foarte bine!
 Am reușit foarte puțin!
 Am reușit foarte puțin!

În **2 demersuri succesive**

B Explorarea unui text audiat

- Provocări** _____
- Înainte de audiere** _____
- Audiere** _____
- După audiere** _____
- Mediere** _____
- Portofoliu /Autoevaluare** _____

Cuprins

	Lección	Lexic
UNITATEA I Adolescenți printre cărți	L1. Cine sunt eu? <i>Adolescența – între copilărie și maturitate / 12</i> L2. Cercul meu intim <i>Romanul adolescentului miop de Mircea Eliade / 18</i> L3. Lumea cărților <i>Edificiul lecturii de Mircea Cărtărescu / 24</i> Investigație: Mari biblioteci ale lumii / 26	• trăsături fizice și de personalitate • îmbrăcăminte • dezvoltare personală • autocunoaștere • comportament și atitudine • familie, prieteni • sentimente/emoții, iubirea • lecturi preferate • realitate/ficțiune
Recapitulare și evaluare 30 – 32		
UNITATEA II Tehnologiile în viața noastră	L1. Tehnologiile și progresul <i>Impactul tehnologiei asupra omului și a vieții cotidiene / 34</i> L2. Tehnologiile și comunicarea <i>Drumul către Indii / 42</i> Proiect individual: Mijloace de comunicare de ieri și de azi / 48 L3. Tehnologiile și mass-media <i>Adolescenții față cu dezinformarea: șapte liceeni despre fake news / 49</i>	• gadgeturi • mijloace de comunicare • internet • rețele de socializare • mass-media
Recapitulare și evaluare 54 – 56		
UNITATEA III Stil de viață sănătos	L1. Sănătatea <i>Nu trata gripa sezonieră cu antibiotice! / 58</i> L2. Alimentația <i>Comportamentul alimentar al adolescenților / 64</i> Proiect individual: „Crăciunul în jurul lumii” / 70 L3. Sportul <i>Sportul și beneficiile sale / 71</i> Investigație: Educație prin sport / 77	• părțile corpului și organele interne • probleme de sănătate și tratamente/acte medicale • investigații medicale • intervenții de urgență/prim-ajutor • feluri de mâncare • condimente • alimentație sănătoasă • cantități, ambalaje • sport (persoane, obiecte și locuri) • sporturi extreme • activități pentru timpul liber
Recapitulare și evaluare 78 – 80		
UNITATEA IV Educația și școala	L1. Școala de ieri și de azi <i>Çișmigiu & comp de Grigore Băjenaru / 82</i> Investigație: Istoria școlii noastre / 85 L2. Alte țări – alte școli <i>„Drumul spre școală” / 88</i> L3. Bullyingul în școală <i>Însemnările unei puștoaice de Renée Rachel Russel / 94</i> Investigație: Cyberbullyingul / 99	• școala și educația • sisteme de educație • bullyingul
Recapitulare și evaluare 100 – 102		
UNITATEA V Călători și călătorii	L1. Planificarea unei călătorii <i>Călătoria cu avionul, pas cu pas / 104</i> L2. Mari călători <i>Toate pânzele sus! de Radu Tudoran / 109</i> L3. Bunele maniere și siguranța în timpul călătoriei <i>Etichetă și bune maniere în călătoriile cu avionul? Descoperă câteva reguli specifice! / 114</i>	• călătoria cu avionul • frica de zbor • expediții maritime • mari descoperiri geografice • bunele maniere • măsuri de siguranță
Recapitulare și evaluare 120 – 122		
Recapitulare finală	123	
Transcrieri texte audio	130	

Limba română în uz	Redactare
<p>Funcții comunicative</p> <ul style="list-style-type: none"> • stilul formal/informal; • a face prezentări; • a descrie persoane/locuri/evenimente; • a exprima preferințe <p>Gramatică</p> <ul style="list-style-type: none"> • adjectivul; • diateza pasivă; • modurile gerunziu și supin; • pronumele negativ; • conjuncțiile coordonatoare concluzive; • adjectivul pronominal relativ/interogativ/nehotărât 	<ul style="list-style-type: none"> • argumentarea opiniei
<p>Funcții comunicative</p> <ul style="list-style-type: none"> • a solicita informații despre ce fac/au făcut diverse persoane; • a-și exprima acordul/dezacordul; • a solicita/oferi informații despre diverse evenimente; • a oferi un obiect în mod politicos; • a-și exprima intenția; • a exprima diferite motive <p>Gramatică</p> <ul style="list-style-type: none"> • articolul posesiv-genitival: <i>al, a, ai, ale</i>; • articolul demonstrativ (nominativ, acuzativ) • pronumele posesiv: <i>al meu, al tău, al său, al nostru</i> etc.; • pronumele relativ (acuzativ): <i>pe cine, pe ce, despre cine, despre ce, pe care, cu care, la care, despre care</i> etc.; • prepoziții și locuțiuni prepoziționale (exprimarea relației: <i>referitor la, în legătură cu, în raport cu</i>; exprimarea cumulului: <i>pe lângă</i>; exprimarea instrumentului: <i>cu ajutorul</i>; exprimarea scopului: <i>în scopul, pentru</i>) • conjuncții și locuțiuni conjuncționale (cauzale: <i>fiindcă, deoarece</i>; condiționale: <i>cu condiția să, în caz că</i>; concesive: <i>deși, chiar dacă, cu toate că</i>; de scop: <i>să, ca să</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • e-mailul • articolul • eseul
<p>Funcții comunicative</p> <ul style="list-style-type: none"> • a cere și a oferi un sfat/o sugestie; • a oferi și a solicita informații de ordin personal; • a face urări cu o anumită ocazie; • a exprima preferințe; • a exprima condiționări; • a-și exprima opinia <p>Gramatică</p> <ul style="list-style-type: none"> • verbul: timpul imperfect (activ și reflexiv); • modul imperativ, singular (activ și reflexiv); • substantivul în cazul vocativ; • pronumele personal în cazul acuzativ; • modul conditional-optativ timpul prezent (activ și reflexiv); • pronumele reflexiv în cazul dativ; • pronumele reflexiv în cazul acuzativ; • conjuncții și locuțiuni conjuncționale consecutive și corelative; • pronumele personal în cazul dativ 	<ul style="list-style-type: none"> • dialogul, recenzia
<p>Funcții comunicative</p> <ul style="list-style-type: none"> • a solicita și a oferi informații generale; • a exprima puncte de vedere personale; • a-și exprima acordul/dezacordul; • a cere și a oferi un sfat <p>Gramatică</p> <ul style="list-style-type: none"> • adverbe și locuțiuni adverbiale de timp (<i>demult, cândva, oricând, după aceea, ulterior, iar, iarăși, din când în când, ceas de ceas, zi de zi, an de an, tocmai, prima dată, pe urmă, frecvent, mereu</i>), de loc (<i>undeva, oriunde, înăuntru, alături, dincolo, nicăieri, în urmă</i>); • prepoziții și locuțiuni prepoziționale de loc (<i>de pe, de sub, printre, în urma, înapoia, înaintea</i>), de timp (<i>în urma, înaintea, în cursul</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • anunțul
<p>Funcții comunicative</p> <ul style="list-style-type: none"> • a descrie diverse experiențe cotidiene; • a exprima puncte de vedere personale, opinii; • a exprima o dorință/o necesitate; • a cere și a oferi informații de orientare în spațiu; • a solicita și a oferi informații privind locul de unde vin diverse persoane; • a oferi informații despre vreme <p>Gramatică</p> <ul style="list-style-type: none"> • exprimarea circumstanțelor de timp: situare în timp (<i>oricând, cândva, demult</i>), anterioritate (<i>înaintea, înainte să</i>), simultaneitate (<i>tocmai, în timp ce, în vreme ce, în același timp, în același timp cu, în timpul acesta</i>), posterioritate (<i>chiar după ce, chiar după aceea, pe urmă</i>), frecvență/iterație (<i>din când în când, frecvent, iar, iarăși</i>), durată (<i>toată ziua/săptămâna, tot anul, cât timp, pentru</i>) • exprimarea circumstanțelor de loc (<i>de pe, de sub, de sus, de jos, dincolo, undeva, oriunde, printre, nicăieri, înaintea</i>) • conjuncții și locuțiuni conjuncționale subordonatoare de timp (<i>în timp ce/în vreme ce, până când/până ce, înainte să</i>), de mod (<i>fără să</i>), de opoziție (<i>în loc să</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • corespondența formală și informală (scrisoarea personală și oficială, e-mailul)

Evaluare inițială

Citește următorul text și rezolvă exercițiile date.

Vrei să afli cele mai interesante informații despre cărți? Ai ajuns unde trebuie.

Cărțile oferă o evadare temporară din propria-ți poveste. Cred că este un lucru cert când spun că majoritatea oamenilor găsesc o imensă bucurie în a sta cu o carte în brațe la final de zi. Și nu numai.

Știi că, în medie, un om citește douăsprezece cărți pe an? Da... Și eu am fost surprinsă atunci când am aflat această informație.

Conform indicelui NOP World Culture Score, India este țara în care se citește cel mai mult, depășind zece ore pe săptămână. Thailanda și China sunt pe locurile doi și trei, cu nouă ore, respectiv opt ore pe săptămână dedicate acestei activități. [...]

La fel cum cărțile sunt alcătuite din cuvinte și propoziții, așa suntem și noi: suma cărților pe care le-am citit. Poți asemăna cartea cu un străin sfios, care te abordează atunci când te aștepți mai puțin și se dovedește a fi un prieten de nădejde, pe care te poți baza mulți ani de acum încolo [...].

După un articol de Claudia Fulea,
<https://cartialtfel.ro/25-de-curiozitati-despre-carti-pe-care-nu-le-stiai/>

- 1 Precizează care este tema textului citit. **5 puncte**
- 2 Recitește textul și scrie, în caiet, dacă enunțurile următoare sunt adevărate sau false:
- Nu toți oamenii se bucură să citească o carte la sfârșitul zilei.
  - Orice om citește între 10 și 12 cărți pe an.
  - În India se citește mai puțin decât în Thailanda.
  - Oamenii nu se aseamănă deloc cu cărțile.
  - Cartea este comparată cu un prieten care te va ajuta mult timp.
- 5 puncte**
- 3 Potrivește cuvintele cu înțeles asemănător din cele două coloane:
1 evadare	a timid
2 cert	b refugiu
3 sfios	c sigur
4 nădejde	d încredere
- 10 puncte**
- 4 Formulează, într-un enunț, motivul pentru care autoarea textului se declară uimită, așa cum se desprinde din text. **10 puncte**
- 5 Rescrie următorul enunț, punând substantivele la numărul singular: „Vrei să afli cele mai interesante informații despre cărți?” Atenție la acordurile gramaticale! **5 puncte**
- 6 Oferă cel puțin patru termeni din câmpul semantic al *lecturii*. **5 puncte**
- 7 Prezintă, din perspectiva ta, cel puțin două efecte ale obiceiului de a citi zilnic. **10 puncte**
- 8 Explică, în 30-50 de cuvinte, semnificația secvenței „o evadare temporară din propria-ți poveste”. **10 puncte**
- 9 Prezintă, în 50-70 de cuvinte, două aspecte importante despre lectură ca activitate zilnică, valorificând informațiile din textul-suport. **12 puncte**
- 10 Exprimă-ți opinia, într-un eseu de 80-100 de cuvinte, despre ideea că noi, oamenii, suntem „suma cărților pe care le-am citit”, prin raportare la alte lecturi, precum și la experiența personală. **18 puncte**

Notă: Se acordă 10 puncte din oficiu.

Autoevaluare

Afirmația			
Testul mi s-a părut ...			
Textul-suport a fost ...			
Cerințele au fost ...			
Punctajul a fost ...			
Cred că voi lua o notă ...			

Competențe generale și specifice

1. Receptarea mesajului oral și scris, în diferite situații de comunicare

- 1.1. Înțelegerea globală a mesajului oral sau scris, formulat într-un limbaj standard, pe teme familiare;
- 1.2. Identificarea informațiilor de detaliu dintr-un mesaj oral sau scris;
- 1.3. Sesizarea atitudinii și a opiniei vorbitorului față de mesajul oral sau scris;
- 1.4. Recunoașterea registrului în care este formulat mesajul oral sau scris;
- 1.5. Realizarea lecturii ca activitate autonomă/independentă.

2. Producerea mesajului oral și scris, în diferite situații de comunicare

- 2.1. Susținerea unui monolog: descrierea experiențelor, oferirea de informații, argumentarea unui punct de vedere, pe o temă familiară;
- 2.2. Susținerea unui discurs public: anunțul și expunerea adresate unui auditoriu;
- 2.3. Producerea unui text scris: scrierea creativă (relatarea unor experiențe) și redactarea de eseuri sau rapoarte pe teme familiare;
- 2.4. Utilizarea strategiilor de producere orală și scrisă.

3. Interacțiunea orală și scrisă

- 3.1. Participarea la interacțiuni orale, în situații cotidiene de viață sau pornind de la textele citite;
- 3.2. Participarea la interacțiuni scrise, în situații cotidiene de viață sau pornind de la textele citite;
- 3.3. Utilizarea strategiilor de interacțiune orală și scrisă.

4. Mediarea culturală în context plurilingv și pluricultural

- 4.1. Facilitarea înțelegerii mesajului global și a unor informații cu caracter general, legate de situații concrete de viață sau desprinse din textele citite/audiate, prin realizarea unor prezentări orale/scrise;
- 4.2. Prezentarea, în scris sau oral, a unor informații esențiale, explicite sau implicite, identificate într-un text oral sau scris, transpunând informațiile dintr-un tip de comunicare în altul;
- 4.3. Formularea, în scris sau oral, a unui răspuns personal și/sau critic față de texte literare și nonliterare, în scopul comparării cu punctele de vedere ale colegilor și al revizuirii propriului răspuns;
- 4.4. Stabilirea unor legături între experiența de lectură și experiența de viață, pentru clarificarea propriilor principii și valori;
- 4.5. Valorificarea valențelor cultural-identitare ale limbii în diverse contexte;
- 4.6. Facilitarea comunicării în contexte care actualizează puncte de vedere divergente, urmărindu-se asigurarea consensului;
- 4.7. Manifestarea sensibilității, a toleranței și a respectului față de diversitatea culturală.

U1

Adolescenți printre cărți

Lexic

- trăsături fizice și de personalitate
- îmbrăcăminte
- dezvoltare personală
- autocunoaștere
- comportament și atitudine
- familie, prieteni
- sentimente/emoții, iubirea
- lecturi preferate
- realitate/ficțiune

Redactare

argumentarea opiniei

Recapitulare

Evaluare

Limba română în uz

Funcții comunicative

- stilul formal/informal
- a face prezentări
- a descrie persoane/locuri/
evenimente
- a exprima preferințe

Gramatică

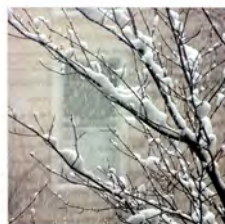
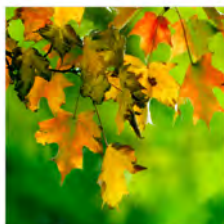
- adjectivul
- diateza pasivă
- modurile gerunziu și supin
- pronumele negativ
- conjuncțiile coordonatoare
conclusive
- adjectivul pronominal relativ/
interrogativ/nehotărât

Lecția 1. Cine sunt eu?

A Explorarea unui text scris

Provocări

1 Care este anotimpul tău preferat?

2 Asociază vârsta adolescenței cu un anotimp. Motivează alegerea făcută.

Înainte de lectură

- 3 Scrie, într-un minut, toate cuvintele care îți vin în minte când te gândești la adolescență.
- 4 Realizează, împreună cu colegii tăi, un decalog al adolescenței.
- 5 Ce lucruri/aspecte ai prefera să nu apară la această vârstă?

Lectură

6 Citește următorul text și precizează tema.

Adolescența – între copilărie și maturitate

Adolescența reprezintă, fără doar și poate, un moment-cheie în evoluția unei persoane; a fost clasificată ca fiind o trecere dinspre copilăria lipsită de griji spre maturitatea definită de societatea contemporană individului. Această etapă este marcată de trăiri intense, conturându-se unicitatea omului.

Afirmația „adolescența este pasărea ce zboară uneori cu capul în nori și uneori prea aproape de pământ” (Victoria Morozan) reprezintă cea mai fidelă descriere a acestei perioade – experiențele și amintirile adunate pe parcursul adolescenței rămân cu noi pentru totdeauna, fiind considerată de mulți drept cea mai frumoasă parte a vieții. Adolescența este începutul tuturor lucrurilor, continuate mult mai amplu la maturitate. Acum descoperim sentimentele, trăirile și pasiunile. Din păcate, descoperirea de sine este cea mai grea, te întrebi mereu de ce nu ești așa ori altfel, poate ca ceilalți. Răspunsul e unul simplu: eu sunt eu și ei sunt ei, fiecare este unic – aceasta este, în esență, frumusețea ființei umane.

Această etapă a vieții este una dominată de nelipsita „criză de originalitate”. Astfel, tânărul va încerca pe cât posibil să se diferențieze de tot ceea ce consideră a fi ordinar, va încerca să își formeze personalitatea și o viziune proprie asupra lumii și a vieții. Adolescenții se simt mai liberi – precum miticul Icar –, tinerii suferă de impulsuri de rebeliune, încercând să-și însușească atitudinea adultului. Astfel, Icar nu a ascultat sfatul tatălui său și a zburat mai presus de nori până când, în cele din urmă, Soarele i-a topit aripile.

Pe de altă parte, adolescența reprezintă și confruntarea cu lumea reală, conștientizarea ostilității mediului înconjurător. Victoria Morozan compară acest eveniment cu zborul păsării prea apropiat de pământ, astfel evidențiindu-se și suferințele acestei perioade: încercarea de a ne încadra în contemporaneitate, încercarea de a-i face pe ceilalți să ne accepte. În consecință, adolescentul ajunge să își conteste valoarea propriei imagini, modificând-o constant.

Cam aceasta este adolescența. Pe scurt, o perioadă presărată cu sentimente intense – teamă de nou și de schimbare, determinare, speranță și încredere –, toate înmulțite cu un număr mai mic sau mai mare de ani; depinde de graba fiecăruia de a intra în ceea ce numim „viață”.

Elev: Călin Albu,
Clasa: a IX-a G

Adaptare după <https://www.rador.ro/2016/11/19/adolescenta-intre-copilarie-si-maturitate/>

- 7 Formulează răspunsuri scurte la următoarele întrebări:
- De ce este considerată adolescența o etapă de trecere?
  - Care sunt motivele pentru care mulți consideră că este cea mai frumoasă etapă a vieții?
  - Ce încearcă să facă adolescentul în această perioadă?
  - Cu ce probleme se confruntă adolescenții?

- 8 Recitește cu atenție textul și completează spațiile libere cu varianta potrivită, din casetă.

Adolescența este o etapă ce se definește prin **1.** ... . Această etapă a vieții este un **2.** ... în viața unei persoane. Este o vârstă problematică, tinerii se exprimă prin **3.** ... . Această perioadă înseamnă și conștientizarea **4.** ... . Adolescentul încearcă în mod constant să se încadreze în **5.** ... .

a contemporaneitate **b** trăiri intense **c** moment-cheie
d impulsuri de rebeliune **e** ostilității mediului înconjurător

După lectură

- 9 Notează, în caiet, trei aspecte/idei din textul dat, care ți se potrivesc și ție. Prezintă clasei aceste idei și motivează alegerea lor.
- 10 Completează imaginea adolescenței prezentată în textul de mai sus cu idei, gânduri identificate la tine sau observate la prieteni/colegi. Poți folosi un grafic-copac asemănător celui alăturat.

✓ Să ne amintim

Diateza pasivă arată că subiectul gramatical suferă acțiunea făcută de către altcineva. Subiectul gramatical – autorul acțiunii – poate fi exprimat sau neexprimat. Diateza pasivă se formează din verbul auxiliar *a fi* și **participiul verbului de conjugat**.

Ex.: Cartea este **citită** cu atenție.

Sportul este **practicat** cu plăcere.

Autorul este **recomandat** de către cititori.

Florile acestea sunt **admirate** de toți.

Sporturile sunt **practicate** cu plăcere.

Sportivii sunt **invitați** pe pistă.

Atenție! Verbul auxiliar *a fi* își modifică forma după mod, timp, persoană, număr. Participiul se acordă în gen și număr cu subiectul.

El **este** invitat la concert de către prieteni.

Ea **a fost** invitată la concert de către Ana.

Noi **eram** invitați la concert de către profesorul nostru.

Ele **vor fi** invitate la concert de către colegii de clasă.

- 11 **LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ.** Transformă enunțurile de mai jos de la diateza activă la diateza pasivă.

a Azi, directorul i-a oferit câștigătorului medalia de aur. ⇨ Medalia de aur ... câștigătorului.

b Directorul a citit ieri regulamentul școlii. ⇨ Regulamentul școlii ... ieri de către directorul școlii.

c Toți elevii învață lecția. ⇨ Lecția ... de către toți elevii.

d Întreaga echipă a prezentat proiectul. ⇨ Proiectul ... de către întreaga echipă.

- 12 Rescrie, din textul dat, cel puțin două verbe la diateza pasivă.

13 INTERACȚIUNE ORALĂ. Discută cu colegul/colega de bancă despre ceea ce înseamnă etapa adolescenței pentru tine. Vă recomandăm să urmați etapele prezentate mai jos, pentru a fi cât mai organizați.

Recomandări utile în producerea mesajelor orale sau scrise – pași importanți de respectat:

a Planificarea – înainte de a transmite un mesaj, este bine să mă pregătesc:

- actualizez cuvintele și expresiile cunoscute;
- îmi însușesc noi termeni, adecvați noilor contexte;
- stabilesc ideile principale ale mesajului;

b Compensarea – când nu cunosc un anumit termen, pot apela la câteva posibilități:

- folosesc un alt cuvânt cu sens asemănător; de exemplu, *ambarcațiune* – *barcă*;
- dacă nu cunosc denumirea potrivită a unui obiect concret, îl pot descrie; de exemplu: obiectul cu care jucăm tenis – *rachetă*;
- utilizez un cuvânt din limba maternă, solicitând validare sau corectare; de exemplu: „Cum se spune la ...?”.

c Monitorizarea și remedierea

- Când doresc să nu repet greșeli, pot să le notez într-un colț din caiet/într-un carnet și să revin asupra lor.
- Pot evita confuziile în utilizarea cuvintelor/expresiilor care pot provoca neînțelegeri/înțelegerea greșită, prin autocorectare (de exemplu, confuzia între *virtuos* și *virtuoz*).
- Cer confirmarea privind corectitudinea unei forme folosite (de exemplu, întreb un coleg: „Cum este corect? Să vină sau să vine?”).

14 Urmărește în ce măsură ai folosit pașii recomandați în producerea mesajelor voastre.

15 Dezbateri: *Pălăria cu emoții.*

Din lectura textului se pot desprinde câteva trăiri/emoții ce caracterizează vârsta adolescenței. Identificați și notați pe bilețele, împreună cu colegii, aceste emoții, apoi puneți bilețelele într-o pălărie. Extrageți, pe rând, câte un bilet și exprimați-vă o părere personală. În formularea răspunsului, vă puteți folosi de următoarele repere:

- Emoția notată este des întâlnită?
- Emoția respectivă este trecătoare?
- Produce efecte pentru cei din jur?
- Poate fi controlată?
- Ce urmări poate lăsa?

16 Lucrați în perechi! Discutați despre sensul structurii: „depinde de graba fiecăruia de a intra în ceea ce numim *viață*”. Prezentați apoi clasei concluziile voastre.

17 REDACTARE. Redactează un text, de 30-50 de cuvinte, în care să îți exprimi opinia despre frumusețea acestei vârste, prin raportare la o experiență personală.

18 Imaginează-ți că ai o baghetă magică cu care poți face o schimbare. Ce ai dori să înlocuiești, să elimini sau să adaugi adolescenței?

▶ 19 În textul-suport, adolescența este asociată cu zborul. Exprimă-ți opinia, în 30-50 de cuvinte, despre această legătură.

Mediere

- 20 Gândește-te la un joc sau la o activitate preferată de adolescenții din orice parte a lumii. Apoi selectează și organizează, sub forma unei hărți, cele mai interesante exemple.

B Explorarea unui text audiat

Provocări

- 1 Adolescența este supranumită „vârsta marilor transformări”. Întocmește un traseu sau o altă reprezentare grafică pentru cele mai importante momente din această perioadă.
- 2 Privește în jurul tău. Care este cuvântul care definește cel mai bine starea de spirit a colegilor tăi?

Înainte de audiție

- 3 Potrivește fiecare cuvânt din prima coloană cu antonimul său din a doua coloană.

1 curaj	a trecut
2 confort	b captiv
3 benefic	c teamă
4 complex	d malefic
5 viitor	e disconfort
6 liber	f simplu

Audiție

- 4 Ascultă materialul oferit, în lectura profesorului tău sau accesând manualul digital, și descoperă câteva sfaturi din partea lui Andy Szekely, antreprenor în educație și speaker profesionist.
- 5 Precizează pentru fiecare enunț de mai jos dacă este adevărat sau fals.
- Andy Szekely oferă sfaturi pentru a ieși din zona de confort.
  - Un prim sfat ar fi să se renunțe la un obicei o dată pe an.
  - Alt sfat oferit este să acordăm mai mare atenție alimentației sănătoase.
  - De asemenea, se recomandă să ne gândim cât mai rar la viitorul dorit.
  - Ca să fii liber, trebuie să te cunoști pe tine.
- 6 Ascultă din nou textul și reordonează paragrafele pentru a reface lista sfaturilor oferite.

a Să ia exemplu de la oameni care inspiră și, pentru asta, să își creeze condițiile să petreacă mai mult timp cu astfel de persoane.

b Să contemple scriind și chiar visând ce anume își doresc cu adevărat. Să petreacă mai mult timp cu astfel de gânduri despre viitorul dorit. Majoritatea celor care nu obțin mare lucru de la viață nu petrec timp gândindu-se ce vor, de fapt, de la viață.

c Să adauge o dată la 6 luni (cel puțin) un obicei benefic nou în viața lor. Nu e nevoie să fie o activitate complexă, dar e necesar să fie benefică. De exemplu: sport, nutriție sănătoasă, economisire sau networking de calitate.

ȘTIAI CĂ ...?

Andy Szekely a vorbit pe aceeași scenă cu cei mai mulți speakeri de top mondial care au vizitat România, ca, de exemplu, John Maxwell, Robin Sharma, Martin Lindstrom, Bob Proctor, Dr. John Gray, Brian Tracy, Dr. Oz. A ținut prezentări și traininguri în mai multe țări europene, în China, SUA și Canada.

Experiența sa ca speaker și trainer depășește 2 500 de apariții live.

O remarcabilă contribuție pe care Andy Szekely a adus-o vizează cele șase programe de dezvoltare personală pe care le-a conceput în cadrul programelor Bootcamp.

Ordinea corectă este: 1 ... 2 ... 3 ...

După audiție

- 7 Identifică cel puțin două aspecte exprimate în textul audiat care pot fi asociate vârstei adolescenței și prezintă-le în fața clasei.
- 8 Exprimă-ți opinia despre ce înseamnă pentru tine ieșire din zona de confort, gândindu-te la o experiență personală.

De reținut

Stilul formal este asociat cu eticheta sau respectarea convențiilor. Aceasta înseamnă a urma îndeaproape procedurile, formele sau regulile stabilite. Se referă la

respectarea normelor oficiale. Pe de altă parte, **stilul informal** denotă o atitudine relaxată și prietenoasă în diverse situații de comunicare.

- 9 **INTERACȚIUNE ORALĂ.** Lucrați în perechi! Pornind de la formulele de salut date și valorificând întrebările de mai jos, realizează dialoguri în stil formal, apoi informal.

Formule de salut: **Bună dimineața!/Bună ziua!/Bună seara!/Salut!**

- Cum te cheamă?
- Cine ești tu?
- La ce școală studiezi?
- În ce clasă ești?
- Ce îți place să faci în timpul liber?

Să ne amintim

Adjectivul poate prezenta trei trepte ale însușirii pe care o exprimă, formulate cu ajutorul unor adverbe sau locuțiuni adverbiale:

- comparativul de superioritate – *mai înalt*;
- comparativul de egalitate – *la fel de înalt, tot atât de înalt, tot așa de înalt*;
- comparativul de inferioritate – *mai puțin înalt*.

De asemenea, pentru a exprima cel mai înalt grad al însușirii, se folosește gradul superlativ absolut. Pentru un plus de expresivitate, se pot folosi: *extraordinar de ..., grozav de ..., extrem de ...*.

Atenție: Unele adjective nu au grade de comparație: *superior, perfect* etc.

- 10 **LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ.** Privește cu atenție următoarele imagini și notează trăsături ale celor două obiecte/ființe, folosind: *mai, la fel de, tot așa de, tot atât de, mai puțin*.

- 11 Prezintă, în 20-30 de cuvinte, o experiență personală emoționantă, în care să utilizezi cel puțin două dintre structurile: *extraordinar de ..., grozav de ..., extrem de ...*.

12 REDACTARE. Ți place să fii în pas cu moda? Prezintă, în 20-30 de cuvinte, ce stil vestimentar preferi.

13 Privește imaginea de mai jos. Descrie, în 3-5 cuvinte, obiectele vestimentare ale fiecărei persoane.

14 Descrie, în 30-50 de cuvinte, o piesă vestimentară preferată de tine și motivează-ți alegerea. La final, verifică dacă te-ai referit la aspectele indicate în fișa de control de mai jos.

Aspecte urmărite	DA	NU
• comoditate		
• calitate		
• la modă		
• de firmă		
• anotimpul în care se poartă		

15 Lucrați în echipe de 3-4 elevi! Fiecare echipă își va stabili un reprezentant, care va susține în fața clasei produsul realizat de întreaga echipă.

Echipa 1: Creați un poster pentru o prezentare de modă a unei colecții pentru adolescenți.

Echipa 2: Realizați un pliant pentru aceeași prezentare de modă, pentru a face cunoscut evenimentul.

Echipa 3: Redactați o listă a obiectelor vestimentare din colecție pentru a fi incluse în discursul de prezentare a show-ului.

Echipa 4: Scrieți o invitație la acest eveniment, care să cuprindă și elemente din conținutul colecției ce va fi prezentată.

Mediere

16 Adolescența este o perioadă a schimbărilor. Realizați o dezbatere pe această temă. Notați pe tablă argumentele pro și contra, astfel încât să fie vizibile întregii clase.

17 Scrie un eseu de cinci minute despre cea mai mare provocare a vârstei tale. Discută apoi cu colegii de clasă și realizați împreună o listă a celor mai dificile sau a celor mai fericite momente din această perioadă.

18 Lucrați în echipe de 4-5 elevi! Imaginați-vă că participați la o întâlnire virtuală cu tineri din diferite zone ale României sau din alte țări. Realizați o listă a temelor de interes pentru o astfel de întâlnire. Prezentați apoi clasei ideile voastre.

Autoevaluare

Apreciază felul în care reușești să realizezi sarcinile de mai jos.

Afirmația	Excelent	Foarte bine	Destul de bine	Așa și așa	Deloc
Am reținut toate informațiile din textele date.					
Am înțeles toate noțiunile de limbă.					
Am rezolvat corect toate exercițiile.					
Voi putea folosi în continuare cele învățate.					

Lecția 2. Cercul meu intim

A Explorarea unui text scris

Provocări

- 1 Scrieți pe un bilețel ce înseamnă pentru voi cuvântul *prietenie*. Puneți toate bilețelele într-o cutie, apoi extrageți câte unul și discutați mesajul notat. Reluați jocul, pornind de la cuvintele *familie* și *dragoste*.
- 2 Privește ilustrația și notează ce idei îți vin în minte.

- 3 Realizează, împreună cu colegii, o listă a celor mai importante valori umane și justificăți alegerile făcute.

Înainte de lectură

- 4 Privește ilustrația și notează preocupări specifice adolescenței.

- 5 Potrivește cuvintele din prima coloană cu explicațiile din a doua coloană.

1 jurnal	a recunoașterea unor fapte/idei
2 miop	b însemnări zilnice
3 firidă	c a satisface orgoliul cuiva
4 a se vădi	d a liniști
5 a măguli	e spațiu mic într-un zid
6 a alina	f care se conduce după rațiune/gândire
7 cerebral	g a face să fie evident, a demonstra
8 mărturisiri	h persoană cu probleme de vedere (care nu vede la distanță)

Lectură

- 6 Citește următorul text și precizează într-un enunț care este tema acestuia.

Romanul adolescentului miop

de Mircea Eliade
(fragment)

Pentru că am rămas singur, m-am hotărât să încep chiar azi *Romanul adolescentului miop*. Voi lucra în fiecare după-amiază. Nu am nevoie de inspirație; trebuie să scriu doar viața mea, iar viața mi-o cunosc, și la roman mă gândesc de mult. Dinu știe; păstrez caiete din clasa a IV-a, când aveam pistrui [...] și învățam chimie într-un laborator instalat în firida sobei. De câte ori mi se părea că trebuie să fiu întristat, scriam în *Jurnalul* meu. Și acel *Jurnal* de acum doi ani avea un „subiect”: trebuia să se vădească într-însul viața unui adolescent suferind de neînțelegerea celorlalți. Dar adevărul era altul: *Jurnalul* mă măgulea și îmi alina dorul meu de răzbunare; răzbunare dreaptă împotriva celor care nu mă înțelegeau, credeam eu.

Romanul îl voi scrie altfel. Eroul sunt eu, firește. Mă tem însă că viața mea – stinsă între copii și cărți – nu va interesa cititorii. [...] De aceea, m-am și gândit la un personaj pe care la început îl numisem Olga. I-am povestit lui Dinu tot ceea ce ar trebui să aibă loc prin prezența acestei fete. Dinu m-a întrerupt și m-a rugat: dacă într-adevăr îi sunt prieten, să schimb numele eroinei în Laura.

M-am tulburat mult la început, pentru că nu știam cum să fie fata care va străbate sufletul adolescentului miop. Eu n-am cunoscut decât pe fetele cizmarului vecin, care în niciun caz nu pot trece într-un roman. Cea mai mare, Măria, era slabă și rea; își teroriza frații, fura caise verzi și țipa alergând după tramvaie. Cealaltă, Puica, era grasă și murdară. Nici una, nici alta nu puteau seduce un adolescent. Aceasta, nimeni n-o putea înțelege mai bine ca mine.

Dinu mi-a mărturisit că mă poate ajuta. A cunoscut atâtea fete, îmi spune. Dar cum aș putea scrie eu un roman cu o eroină cunoscută de Dinu? M-am hotărât să mă gândesc, în timp ce voi scrie, la vară-mea. De câteva săptămâni, de câte ori o întâlnesc, îi pun întrebări. Am vestit și pe Dinu că vară-mea se află sub observație.

Dacă vrei să scrii un roman, m-a sfătuit ea, să-l faci pe erou frumos și bun. Și să-l cheme Silviu.

Când i-am spus titlul și subiectul romanului, nu i-a plăcut. Să fie doi eroi, unul frumos și altul urât, vrea ea. Iar titlul: *Dragoste de copil* sau *Flori de primăvară* sau *La șaptesprezece ani*. În zadar mi-au fost explicațiile: „Vally dragă, acesta e un roman cerebral, cu drame interioare” etc. În zadar. Și atunci i-am ascultat mărturisirile.

- 7 Recitește cu atenție textul dat și formulează răspunsuri scurte la următoarele întrebări:
- Ce vârstă crezi că are personajul? Motivează-ți răspunsul cu exemple din text.
  - Care va fi subiectul romanului? Dar personajele?
  - Cine este Dinu? Dar Vally?
- 8 Decide, pe baza textului, dacă afirmațiile de mai jos sunt adevărate sau false.
- Naratorul decide să scrie un roman, dar poate să lucreze numai noaptea.
  - În viitorul roman, naratorul își va povesti propria viață, însă nu-i pare a fi un subiect suficient de atractiv.
  - Dinu dorește ca personajul feminin din proiectul de roman să se numească Măria.
  - Un posibil personaj feminin ar putea deveni verișoara naratorului.
  - Sfatul fetei este să creeze două personaje masculine: unul frumos, altul urât.
- 9 Recitește fragmentul cu atenție și formulează ideile principale.

După lectură

- 10 **INTERACȚIUNE ORALĂ.** Ție îți place să scrii? Discută cu colegul de bancă despre ideea de a ține un jurnal.
- 11 Așezați-vă în cerc. Fiecare elev primește un bilețel pe care va nota trăsătura cea mai importantă pe care trebuie să o aibă un prieten adevărat. Veți realiza apoi descrierea unui prieten ideal.
- 12 Lucrați în perechi! Pe baza descrierii de la exercițiul anterior, discutați despre importanța unui prieten adevărat în viața voastră.

Să ne amintim

Pronumele negativ se folosește doar în propoziții negative și înlocuiește un substantiv, negând prezența acestuia. Forme: *nimeni, nimic, niciunul, niciuna*.

Atenție! În enunțurile care conțin pronume negative, verbul se pune întotdeauna la forma negativă.

Exemple:

Nimeni nu scrie un roman. **Niciunul** dintre colegi **nu** scrie un roman. **Niciuna** dintre colege **nu** ține un jurnal.

Nu am spus **niciunuia** dintre voi răspunsul corect.

Nu mai explic **niciunora** lecția.

Atenție! Atunci când pronumele negativ însoțește un substantiv cu care se acordă, devine adjectiv pronominal negativ.

Exemple:

Nu cunosc **nicio** elevă din clasă. Nu vedem **niciun** copil pe stradă.

Formele pronumelui și ale adjectivului pronominal negativ

	Masculin singular	Feminin singular	Masculin plural	Feminin plural
N – Ac	niciun (băiat) niciunul	nicio (fată) niciuna	niciunii	niciunele
G – D	niciunui (băiat) niciunuia	niciunei (fete) niciuneia	niciunor (băieți) niciunora	niciunor (fete) niciunora

Atenție!

- *nimic* este invariabil, se referă doar la lucruri, nu poate deveni adjectiv pronominal negativ;
- *nimeni* se declină (*nimănu*) și se referă doar la persoane, nu poate deveni adjectiv pronominal negativ.

 13 LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ. Completează enunțurile din coloana **A** cu formele corecte ale pronumelui negativ sau ale adjectivului pronominal negativ din coloana **B**. Atenție, un cuvânt este în plus.

1 Nu am învățat ...	a niciunul
2 Nu a sosit ... dintre băieți.	b nimeni
3 Nu am văzut ... dintre case.	c niciun
4 Nu spun ... secret.	d nimic
5 La prezentare nu a venit ...	e niciuna
6 Azi nu s-a prezentat ... studentă.	f niciunuia
	g nicio

14 Identifică și transcrie în caiet pronumele negative sau adjectivele pronominale negative din al treilea alineat al textului-suport de la pagina 18.

15 Completează spațiile libere din textul de mai jos cu formele potrivite, notate pe etichete.

niciun

nimeni

nicio

nimănu

Noi nu am spus ... secretul, însă copiii sunt sinceri. ... nu a avut intenția de a fi indiscret, totuși nu s-a găsit ... vinovat. Așadar, secretul este în pericol și, de aceea, ... ființă nu va mai avea acces la cartea fermecată.

16 Formulează enunțuri în care pronumele sau adjectivele pronominale negative să fie însoțite de prepozițiile: *pe, cu, despre, pentru*.

Model: Nu mă bazez *pe nimic*.

17 INTERACȚIUNE ORALĂ. Lucrați în echipe de 4-5 elevi! Aventura eroului dornic de a scrie un roman este una complicată. Ajutați-l să își ducă visul la îndeplinire.

Echipe 1: Realizați o hartă a sentimentelor care ar trebui să fie prezente într-un roman.

Echipe 2: Creați o listă a tipurilor de personaje preferate de către cititori.

Echipe 3: Faceți recomandări pentru locuri/destinații interesante pentru acțiunea unui roman.

Echipe 4: Recomandați posibile subiecte/intrigi care să trezească interesul pentru lectură.

18 Care crezi că va fi cea mai dificilă încercare în realizarea romanului? Imaginează-ți un final potrivit și prezintă-l întregii clase.

19 Dezbateri. Pornind de la expresia „Gusturile nu se discută.”, consideri că există un subiect de roman care să fie preferat de către toți cititorii? Notează două argumente pro/contra, apoi prezintă-le colegilor. Veți cumula argumentele pro și contra și le veți dezbate cu toată clasa.

20 REDACTARE. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, impresia pe care ți-a produs-o lectura fragmentului, prin raportare la preocupările adolescenților de azi.

21 Scrie, în 30-50 de cuvinte, opinia ta despre dorința personajului de a scrie un roman.

22 Notează două idei ce pot fi asociate cu mesajul textului citit, folosind și sugestia oferită de imaginea alăturată.

Mediere

- 23 Prietenia este o valoare universală, care nu ține cont de granițe. Exprimă-ți opinia despre această idee, pe baza unei experiențe personale. Împărtășește clasei opinia ta.

B Explorarea unui text audiat

Provocări

- 1 Care consideri că este sentimentul suprem, ce definește ființa umană?
- 2 Dacă ai ales iubirea ca sentiment definitoriu, descrie în câteva cuvinte semnificația acestui termen pentru tine.
- 3 Se spune că iubirea este de multe feluri. Ce fel de legături îți vin în minte când rostești cuvântul *iubire*?
- 4 Care sunt „simptomele” pe care le-ai simțit sau despre care ai auzit că le încercă persoanele îndrăgostite?

Înainte de audiție

- 5 Lucrați în perechi! Aflați unde este așezată localitatea Nisa, din Franța, și realizați o scurtă prezentare a acestei locații.
- 6 Ți-ar plăcea o astfel de locație ca destinație de vacanță? De ce?

Audiție

- 7 Ascultă, accesând manualul digital, începutul narațiunii *Sophie, mon amour. Prima iubire a unui adolescent precoce* și alege apoi varianta corectă.

A Naratoarea ar fi dorit să se fi născut în:

a 1890. **b** 1930. **c** 1914.

B Atunci ea ar fi fost:

a iubirea vieții unui adolescent.
b prima iubire a unui adolescent.
c ultima iubire din viața unui adolescent.

C Adolescentul făcea parte dintr-o familie de origine:

a franceză. **b** italiană. **c** română.

D Tânăra locuia împreună cu:

a tatăl ei. **b** mama ei. **c** bunica ei.

E Clădirea a fost folosită iarna de:

a regele George. **b** regina Maria. **c** regina Victoria.
- 8 Ascultă din nou fragmentul și alege, de mai jos, cuvinte care descriu casa în care locuia Sophie, la Nisa.

rotundă

verde

pătrată

fără etaje

galbenă

cu doi palmieri

cu două etaje

După audiție

9 INTERACȚIUNE ORALĂ. Care consideri că ar fi destinațiile potrivite pentru o călătorie cu persoana iubită? Motivează-ți alegerea.

- 10** Discutați în perechi! Ce legătură se poate face între sentimentul de iubire și o destinație exotică?
- 11** Lucrați în perechi! Enumerați cel puțin cinci termeni care definesc Coasta de Azur, apoi citiți-le clasei.
- 12** Temă de cercetare. Organizați-vă în echipe de 4-5 elevi. Pe baza sugestiilor de mai jos, formulați un răspuns la întrebarea: „De ce este considerat sudul Franței o destinație potrivită pentru călătoriile romantice?”
- relieful;
  - temperatura aerului/apelor;
  - cromatică;
  - atmosfera;
  - bucătăria;
  - ospitalitatea.

Portofoliu

Imaginează-ți că prietenul tău te roagă să îl ajuți să planifice o întâlnire într-un cadru romantic. Descrie în câteva cuvinte cadrul, decorul, detaliile (muzica, atmosfera etc.).

✓ Să ne amintim

Verbul la moduri nepersonale (nepredicative)

Modul gerunziu este un mod nepersonal (nepredicativ) care exprimă împrejurarea în care se desfășoară acțiunea sau cauza pentru care se desfășoară acțiunea. Se formează prin adăugarea sufixului *-ând* sau *-ind* la rădăcina verbului.

Exemple: a lucra – lucrând, a mânca – mâncând, a iubi – iubind, a fugi – fugind

Gerunziul exprimă:

- cauza unei acțiuni: *Vorbind cu tine, am uitat de întâlnire.*
- modul în care se desfășoară acțiunea: *Mereu am răspuns zâmbind.*
- timpul în care se desfășoară acțiunea: *Venind pe stradă, m-am întâlnit cu prietenul meu.*

Atenție! Atunci când se rostesc împreună cu o formă neaccentuată de pronume, verbele la gerunziu primesc la sfârșit vocala *u*. Această vocală nu apare în cazul rostirii legate cu forma neaccentuată a pronumelui personal *o*.

Exemple: ascultându-l, ajutându-l;
ascultând-o, ajutând-o.

Modul supin este un mod nepersonal (nepredicativ) care arată scopul sau numele unei acțiuni. Este format din participiu, precedat de una dintre prepozițiile: *de, la, pentru, spre, după*.

Exemple: *de* făcut, *la* pescuit, *pentru* curățat, *spre* ascultat, *după* alergat.

Nu am nimic *de* făcut.

În weekend merg *la* pescuit.

S-au adunat multe *pentru* curățat.

Mă hidratez mereu *după* alergat.

13 LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ. Dan și Mihai se contrazic. Dan spune că în lista de cuvinte de mai jos sunt cinci verbe la gerunziu și tot atâtea la modul supin, iar Mihai spune că sunt mult mai multe verbe la gerunziu și doar două verbe la supin. Cine are dreptate?

banană

fugind

de aruncat

alb

amar

la urcat

vale

citind

mergând

vrabie

pentru citit

scriind

după desenat

amar

cântând

de vorbit

prieteni

14 Completați spațiile libere cu forma corectă a verbelor la modul gerunziu sau supin.

Azi, (*a merge*) ... spre casă, m-am gândit câte mai am (*a face*) ... pentru ziua de mâine. Tot (*a gândi*) ... -mă, am uitat că aveam o sarcină urgentă (*a rezolva*) ... . Dintr-odată, am realizat că, (*a face*) ... un mic ocol, voi reuși să rezolv mai multe lucruri importante.

15 REDACTARE. Iubirea este o continuă sursă de inspirație, încă din vechime. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, ce semnificație are pentru tine.

16 Exprimă-ți opinia, în 50-70 de cuvinte, despre forța pe care o poate avea acest sentiment asupra ființei umane, având în vedere următorul fragment din Platon, *Banchetul*: „Eu sunt încredințat că oamenii habar n-au cât de mare e puterea lui Eros. Dacă și-ar da seama, i-ar înălța cele mai mărețe temple și un altar [...]”

Mediere

17 Lucrați în echipe de 4-5 elevi! Iubirea inspiră artiști din toate domeniile. Realizați o prezentare a modului în care se regăsește iubirea în diferite arte: literatură, muzică, pictură, sculptură. Veți avea în vedere:

- descrierea modalității artistice alese;
- opere și artiști reprezentativi;
- stiluri de exprimare a sentimentului iubirii.

18 Citește despre legenda lui Tristan și a Isoldei. Realizează apoi o prezentare cu tema „Cupluri celebre în literatură”, prin referire la cultura română, maghiară și universală.

19 Există numeroase simboluri asociate iubirii. Enumeră câteva exemple, care îți vin în minte, și explică pe ce se bazează asocierea acestora cu iubirea.

20 Reporter pentru o zi. Realizează un scurt reportaj despre un obicei mai puțin cunoscut legat de nuntă, în diferite părți ale lumii.

Pasul 1 – alege o țară/cultură/religie;

Pasul 2 – culege informații despre ritualul nunții în acea țară/cultură/religie;

Pasul 3 – alege cea mai interesantă informație/obicei/tradiție;

Pasul 4 – descrie în detaliu obiceiul/tradiția aleasă;

Pasul 5 – prezintă rezultatul cercetării tale colegilor din clasă.

Autoevaluare

Apreciază felul în care ai reușit să finalizezi sarcinile din această lecție.

Criterii	Foarte bine	Bine	Nu prea bine	Deloc
Am înțeles mesajul textelor din această lecție.				
Am reușit să înțeleg noțiunile de limbă română.				
Am integrat în comunicare vocabularul nou însușit.				
Mi-am îmbunătățit comunicarea orală și scrisă.				

Lecția 3. Lumea cărților

A Explorarea unui text scris

Provocări

- 1 Scrie, într-un minut, cât mai multe cuvinte din sfera semantică a cuvântului *carte*. Citește apoi colegilor ce ai notat și ascultă și variantele lor.
- 2 Asociază cuvintele cu imaginile oferite.

carte de bucate

carte de telefon

carte tehnică

e-book audiobook

- 3 Imaginează-ți că intri într-o librărie sau într-un anticariat. Cum găsești locul în care se află cărțile tale preferate?

Înainte de lectură

- 4 Care este prima ta amintire legată de o carte?
- 5 Găsește perechi de sinonime între cuvintele date.

Lectură

- 6 Citește următorul text despre scopul lecturii și formulează câte o idee principală pentru fiecare alineat.

Edificiul lecturii de Mircea Cărtărescu

Mai întâi e cititul. Copiii se nasc cu nenumărate obiecte în casă. Unele cântă, pe ecranul altora se văd imagini, pe altele le folosesc la masă, altele seamănă cu niște copii, doar că sunt încremenite. Între sutele de astfel de obiecte sunt și unele, rânduite în rafturi, care nu par să folosească la nimic. Se desfoliază la nesfârșit, iar pe filele lor sunt desene și semne mărunte. Părinții privesc șirurile de semne și îți spun o poveste. Când crești, înveți cu oarecare greutate să descifrezi semnele. E greu până înțelegi că scrisul e umbra sunetelor vorbirii pe pagină. Când citim, ne aflăm într-o lume de umbre: părăsim realitatea și intrăm în lumea din interiorul craniului nostru. Copilul citește ca să-și modeleze narațiunile proprii, ca niște statui viu colorate sub osul boltit al țestei.

Mai târziu citim ca să ne îmbogățim cunoștințele despre lume, ca să ne odihnim după lungile ore de serviciu, ca să ne satisfacem viciul aventurii, voyeurismul social sau erotic, ca să nu ne plictisim în metrou. Fiecare dintre noi, chiar dacă a depășit falia dintre citit și lectură, continuă să citească și la acest mod genuin.

Dar vine clipa când, după tone de cărți înfulecate cu o poftă pantagruelică, ai revelația că nu mai citești la întâmplare. E clipa când cititul ți se interiorizează, devine una cu mintea și cu trupul tău și când, treptat, cărțile se reînaltă, se reazăază și capătă între ele vaste goluri, până ce grămada devine edificiu. [...]

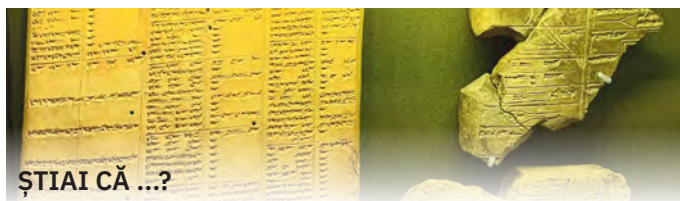
Treptat, începi să îți dai seama că nu mai citești la întâmplare. Deodată, ceva în carnea delicată a unei cărți te-a frapat. Ce-ai găsit acolo începe să te urmărească, asemeni amintirii unei foste iubite sau umbrei unui vis de peste noapte. Prima dată înțelegi că nu în carte, ci în tine se întâmplă ceva straniu.

Adaptare din vol. *Cărțile care ne-au făcut oameni*
(editor Dan C. Mihăilescu)

- 7 Recitește cu atenție textul și formulează răspunsuri pentru următoarele întrebări:
  - a Ce obiecte sunt sugerate prin descriere în primul paragraf?
  - b Cum sunt descrise cărțile?
  - c De ce citește copilul?
  - d Care sunt motivele pentru a citi, după vârsta copilăriei?
  - e Când devine lectura „un edificiu”?

⚙️ După lectură

- 8 Realizează, pe baza textului dat, un traseu al lecturii în viața noastră.
- 9 Notează pe un bilet ce tipuri de lectură cunoști. Fă schimb cu un coleg de clasă și completați-vă lista.
- 10 **INTERACȚIUNE ORALĂ.** Lucrați în perechi! Discutați despre mesajul citatului de mai jos, oferind cât mai multe argumente pro și/sau contra.
Care e faza cu cărțile: te ajută să călătorești fără să-ți miști picioarele.
 Jhumpa Lahiri
- ▷ 11 **Dezbateri: Cartea sau filmul?** Alege o carte pe care ai citit-o și pe baza căreia s-a realizat o ecranizare. Exprimă-ți opinia despre carte versus ecranizare.
- 12 **REDACTARE.** Imaginează-ți cartea ca pe un portal prin care ai acces la o altă lume. Descrie, în 30-50 de cuvinte, lumea în care ți-ar plăcea să călătorești.
- 13 Se spune că tinerii de azi citesc tot mai puțin. Prezintă, în maximum 50 de cuvinte, locul și rolul lecturii în viața ta.

ȘTIAI CĂ ...?

Cea mai veche scriere literară este *Epopoea lui Ghilgames*, un poem epic scris pe 12 tăblițe de lut, găsite în vechea Mesopotamie (Irakul de astăzi). Tăblițele au peste 4 000 de ani, apreciindu-se că scrierea lor datează din mileniul al III-lea î.H.

Adaptare după <https://www.descopera.org/cele-mai-vechi-carti/>

✓ De reținut

Atunci când exprimăm preferința pentru un obiect, o persoană, o acțiune, putem folosi exprimări de tipul:

- *mi-ar plăcea*   Mi-ar plăcea mai mult să ascult muzică decât să joc tenis.
- *prefer să*   Decât să beau o cafea, prefer să îmi fac un ceai.
- *aș prefera*   Îmi place să citesc, dar acum aș prefera o plimbare.
- *aș alege să*   Decât o vacanță la mare, aș alege să merg la munte.

14 **LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ.** Continuă enunțurile cu activități pe care le preferi.

a Într-o zi ploioasă, ...	d În vacanță, ...
b Decât să stau în casă, ...	e La sfârșit de săptămână, ...
c Sâmbătă dimineața, ...	f Zi de zi, ...

15 Descrie, în 3-5 propoziții, contextul în care îți face plăcere să citești.

✓ De reținut

Pronumele interogativ (*care?, cine?, ce?, cât?, câtă?, câți?, câte?*) este folosit ca adjectiv pronominal interogativ atunci când stă înaintea unui substantiv nearticulat, cu care se acordă în gen, număr și caz.

Care manual este al tău?

Câți copii sunt în grupă?

Atunci când pronumele relativ însoțește un substantiv nearticulat și se acordă în gen, număr și caz cu acesta, el devine **adjectiv pronominal relativ**. De obicei, stă în fața substantivului cu care se acordă.

Știe *câte* cărți își dorește.

S-a decis pe *care* concurent să îl premieze.

A văzut *câți* colegi au dreptul să se înscrie.

Adjectivele pronominale nehotărâte sunt forme ale pronumelor nehotărâte (*unul, altul, tot, atâtea, cutare, mult, puțin, fiecare, oricare, oricine, vreunul, altcineva, altceva, cineva, careva, oarecine, oarecare*), care însoțesc un substantiv cu care se acordă în gen, număr și caz.

Exemple: A cercetat *mult* timp. A văzut *multă* bucurie. *Mulți* elevi absentează. S-au petrecut *multe* lucruri.

Evaluăm *orice* proiect depus la termen. *Câteva* case au fost devastate de apele revărsate.

Fiecare om este responsabil de faptele sale. La conferință au participat *câțiva* ascultători.

Important! Următoarele pronume: *altcareva, altceva, cine, cineva, altcineva* nu pot fi folosite ca adjective pronominale nehotărâte.

În general, adjectivele pronominale stau înaintea unor substantive nearticulate, dar pot sta și după substantive.

Exemple: Am văzut oameni *mulți*. Am cumpărat o revistă *oarecare*.

- 16 Formulează întrebări pe baza enunțurilor de mai jos, folosind adjective pronominale interogative.

Model: Ce muzică ai ascultat?

Am ascultat **muzică** clasică.

- a Am văzut filmul recomandat.
 b Am jucat un joc de logică.
 c În excursie vor veni zece elevi.
 d Pe teren vor intra patru echipe.
- 17 **LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ.** Completează spațiile libere cu formele potrivite ale adjectivelor pronominale de mai jos. Atenție, un adjectiv este în plus!

orice alți în care pe care oricare altă

Nu știu **1** ... clasă am intrat, dar am reușit, ca **2** ... elev de vârsta mea, să mă pierd. Mă gândesc de fiecare dată **3** ... ușă trebuie să intru, dar mereu intervine o problemă, apoi **4** ... problemă, și reușesc, din nou, să ratez intrarea. Oare și **5** ... elevi o pășesc atât de des?

- 18 Completează enunțurile cu formele adjectivului pronominal nehotărât din chenarul alăturat.

a orice b altă c fiecare d unii e toți

Se știe că ... cititori preferă să se întâlnească și să dezbată mereu o ... carte. ... membru nou-venit la aceste întâlniri este încurajat de către ... participanții să își expună părerile în public. Nu se stabilesc reguli stricte, ... intervenție este binevenită.

- 19 Citește următorul text și transcrie în caiet adjectivele pronominale relative.

Zilnic am discutat despre ce teme de discuție să avem în cadrul întâlnirilor. Acum știm care subiecte atrag mai mulți cititori, respectiv câte aspecte noi pot fi integrate în timpul unei întâlniri. Este remarcabil cât interes manifestă mai ales tinerii. Noi ne bucurăm de toți participanții.

Mediere

- 20 Lucrați în perechi! Pornind de la următorul citat: *Biblioteca mea e o arhivă de dorințe și doruri.* (Susan Sontag), enumerați titluri de cărți din literatura română, maghiară sau universală despre care considerați că nu trebuie să lipsească din biblioteca unui tânăr de vârsta voastră. Comparați lista realizată de voi cu liste ale celorlalți colegi.

- 21 **Investigație: Mari biblioteci ale lumii**

Formați grupe de 3-5 elevi. Alegeți una dintre cele mai mari biblioteci din lume, sugerate în lista de mai jos și documentați-vă despre aceasta. În realizarea prezentării, veți avea în vedere următoarele aspecte:

- clădirea în care funcționează; ➤ Biblioteca de Stat Rusă (Moscova)
- când a fost înființată; ➤ Biblioteca Publică din New York (SUA)
- câte volume/colecții adăpostește; ➤ Biblioteca Britanică (Regatul Unit, Londra)
- ce cărți rare deține; ➤ Biblioteca Națională Széchényi (Budapesta)
- câți cititori o frecventează, în medie. ➤ Biblioteca Națională a Chinei (Beijing)
- Biblioteca Națională a României (București)
- Biblioteca Națională a Franței (Paris)

Etapele investigației

- A** organizarea activității: formarea echipelor, discutarea temei, alegerea obiectivului cercetării;
B colectarea informațiilor, conform recomandărilor: internet, biblioteca școlară;
C realizarea prezentării: selectarea și sintetizarea informațiilor, prelucrarea imaginilor, formularea opiniilor și a concluziilor;
D valorificarea investigației: prezentarea rezultatelor investigației în fața colegilor de clasă.
 Fiecare elev își va putea evalua participarea la activitate, pe baza listei de control de mai jos.

criterii	DA	NU
Am respectat tema dată.		
Am inclus recomandările primite.		
Am colaborat cu colegii din echipă.		
Am respectat și am valorificat opiniile coechipierilor.		
Am utilizat informații verificate și concludente.		
Am formulat concluzii pertinente.		

B Explorarea unui text audiat**Provocări**

- 1 Ce așteptări ai de la o carte, în general?
- 2 Pornind de la citatul următor, enumeră câteva dintre calitățile unei „cărți bune” pentru tine.

O carte care mă dă pe spate e una care te face să îți dorești ca autorul să-ți fie un bun prieten pe care să-l poți suna ori de câte ori vrei. Dar asta nu se întâmplă des, într-adevăr.

J.D. Salinger

Înainte de audiție

- 3 Cum crezi că ajunge o carte să fie preferată de public?
- 4 Crezi că există o rețetă pentru a scrie o carte?
- 5 Alege, din lista următoare, cuvintele care ar putea face parte din această rețetă.

secrete   a prețice   succes   **gramatică**   noutate
 popularitate   **stil**   acțiune   noroc   **captivant**   *emoții*

Audiție

- 6 Ascultă înregistrarea din manualul digital despre cum poate deveni o carte celebră și apoi precizează trei informații importante pe care le-ai reținut.
- 7 Reascultă înregistrarea și stabilește dacă enunțurile de mai jos sunt adevărate sau false.
  - a Oamenii de știință au descoperit o formulă prin care se poate prezice succesul comercial al unei cărți.
  - b Succesul unei cărți este determinat numai de factori externi.
  - c Studiul a cuprins un singur gen literar.
  - d Algoritmul descoperit are o acuratețe de până la 80%.
  - e Într-o carte de succes predomină verbele.
  - f Acesta este primul studiu care vizează cantitatea, nu doar calitatea, în ce privește legătura dintre stilul scriiturii și succesul unei cărți.

După audiere

- 8 INTERACȚIUNE ORALĂ.** Amintește-ți o carte citită cu plăcere și explică de ce ți-a rămas în memorie.
- 9** Lucrați în perechi! Enumerați cel puțin cinci cuvinte care definesc o carte de succes. Comparați apoi propunerile voastre cu cele ale colegilor de clasă.
- 10** Scrie pe un bilețel tipul de literatură pe care îl preferi (aventură, science-fiction, călătorie, romane de dragoste, polițiste etc.). Pune bilețul într-o cutie, împreună cu ceilalți colegi ai tăi. Realizați apoi o statistică a tuturor răspunsurilor. Discutați despre rezultatul obținut.
- 11** Lucrați în perechi! *Interviu cu un scriitor.* Imaginează-ți că ești reporter la o revistă locală și ai avut ocazia să iei un interviu unui scriitor cunoscut. Formulează un set de întrebări pe care să i le adresezi. Interpretați, pe rând, rolul reporterului.

De reținut

Este nevoie aproape întotdeauna să îți argumentezi punctele de vedere. Pentru a formula concluzii într-un mod cât mai variat, poți folosi: *deci, prin urmare, așadar, în concluzie.*

Atenție! De obicei, conjuncția coordonatoare conclusivă este urmată de virgulă.

Exemplu: Vom studia mai mult. *Așadar*, cresc șansele de succes.

- 12 LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ.** Pornind de la enunțurile următoare, formulează propoziții conclusive, în care să folosești: *prin urmare, așadar, în concluzie.*
- Mâine vom porni într-o expediție. ..., trebuie să ne pregătim.
  - Nu am învățat pentru examen. ..., am luat o notă proastă.
  - Am expus toate argumentele. ..., așteptăm decizia.
  - Colegii au lecturat cartea. ..., putem organiza dezbaterile.
  - Prietenii i-au oferit un cadou inedit. ..., și-a schimbat planurile de vacanță.
- 13** Să argumentăm! Exprimă-ți opinia despre rolul lecturii zilnice la tineri. Urmărește pașii din graficul de mai jos.
- 14** Imaginează-ți că ești reprezentantul unui club de lectură. Scrie un text informativ despre activitățile clubului și motivează importanța acestora pentru cititori. Utilizează cel puțin o conjuncție sau locuțiune conjuncțională conclusivă:
- *deci;*
  - *prin urmare;*
  - *așadar;*
  - *în concluzie.*

ARGUMENTARE

Pasul 1: introducerea – opinia/
punctul tău de vedere

Pasul 2: un prim argument – se
poate introduce prin: *mai întâi,*
pe de o parte etc.

Pasul 3: alt argument – se poate
continua prin: *apoi, pe de altă*
parte etc.

Pasul 4: concluzia – se formulează
prin: *așadar, în concluzie,*
prin urmare.

Portofoliu

Există mai multe criterii pentru a alege o carte. Pentru tine care este pe primul loc? Scrie un text de 30-50 de cuvinte, prin care îți argumentezi alegerea.

- domeniul de interes – aleg de la standul care îmi trezește interesul;
- titlul;
- descrierea de pe coperta 4;
- recenzii, recomandări;
- cuprinsul;
- răsfoirea sumară – limbajul, stilul etc.

15 REDACTARE. Ai aflat din textul audiat câteva „ingrediente” ale unei cărți de succes. Exprimă-ți opinia despre modul în care știința poate interveni în crearea unui tipar al reușitei unei publicații.

16 Explică, în 30-50 de cuvinte, citatul următor, prin raportare la relația ta personală cu lectura: *Atât de multe cărți și atât de puțin timp...* (Frank Zappa).

17 Prezintă, în 50-70 de rânduri, o carte de care îți amintești mereu cu plăcere. Motivează-ți răspunsul.

Mediere

18 Notează titlul a trei dintre cele mai importante opere din literatura maternă. Discută cu colegii de clasă și completează-ți lista.

19 Gândește-te la câteva opere celebre din literatura română, maghiară sau universală. Crezi că cititorul ar putea să deducă mesajul operei în funcție de titlul acesteia?

20 Lucrați în echipe de 3-4 elevi! Imaginați-vă că trebuie să salvați de la dispariție cinci cărți esențiale pentru umanitate. Realizați o listă cu titluri și motivați alegerea făcută. Prezentați apoi în fața clasei lista voastră.

21 Fii activ și implicat! Biblioteca din orașul tău are nevoie de ajutorul comunității pentru a depăși o situație dificilă privind protejarea colecțiilor de carte rară. Organizați-vă în grupe de 4-6 elevi și creați o strategie de lucru. Veți avea în vedere:

- timpul necesar;
- resursele materiale/umane;
- planul de acțiune;
- rezultatele așteptate.

Prezentați clasei fiecare strategie și discutați aspectele pozitive sau negative.

Autoevaluare

Completează în caiet următoarele afirmații, pe baza celor învățate în lecție:

- Activitatea mea preferată a fost ... .
- Un lucru nou învățat a fost ... .
- Un lucru interesant a fost ... .
- Aș vrea să mai exersez ... .
- Nu am înțeles destul de bine ... .

Recapitulare

- 1 Se spune despre adolescență că este o perioadă complicată. Prezintă această etapă în câteva cuvinte, din perspectiva ta.
- 2 Citește cu atenție următorul text despre diferențele dintre generații și formulează câte o idee principală pentru fiecare răspuns oferit.

S-au schimbat generațiile de adolescenți? Adolescenții de azi sunt alfel decât cei de acum 20-30 de ani? De ce?

Dintr-o anumită perspectivă nu s-au schimbat deloc, și mă refer aici la anumite calități cum ar fi: energia lor debordantă, dorința de a schimba lumea, visul de a zbura liberi și neîngrădiți. A mai rămas la fel și conflictul dintre generații, prin care ei își caută adevărata identitate și își formează aripile pentru a putea zbura de sub tutela părinților, pentru a putea să își întemeieze o familie proprie.

Ce s-a schimbat însă la adolescentul de azi?

Accesul la informație. Cantitatea de informații este aproape infinită și calitatea acestora este pe măsură. [...]

Ce înseamnă adolescența azi?

Tot ceea ce a însemnat și în trecut, plus toate „cuceririle științei”. Adolescentul de azi este mai bine informat, mai sigur pe el, are posibilitatea de a-și dezvolta cultura mai mult decât oricând (ceea ce nu se prea întâmplă...), dar și oportunitatea de a-și alege ceea ce i se potrivește cel mai bine din punctul de vedere al calităților înnăscute, cât și al celor educate.

*Adaptare după articolul Psiholog Constantin Cornea despre adolescența zilelor noastre:
Adolescentul de azi este mai bine informat, mai sigur pe el, are posibilitatea de a-și dezvolta cultura
mai mult decât oricând, disponibil la adresa life.ro/*

- 3 Recitește fragmentul și precizează dacă afirmațiile de mai jos sunt adevărate sau false.
  - a Dintr-un anumit punct de vedere, adolescenții de azi sunt la fel cu cei din generațiile anterioare.
  - b Conflictul dintre generații este una dintre trăsăturile comune ale adolescenților de ieri și de azi.
  - c Ceea ce a schimbat generația actuală este accesul limitat la informație.
  - d Tinerii de azi nu beneficiază de toate descoperirile științifice ale momentului.
  - e O trăsătură importantă a acestei generații este siguranța de sine.
- 4 Pe baza fragmentului, compară ideile enunțate de către specialistul psiholog despre adolescență cu răspunsul tău la exercițiul 1.
- 5 Identifică în text cuvinte-cheie care fac referire la adolescență, pe baza cărora se poate crea un profil al acestei vârste.
- 6 Utilizând stilul informal, formulează un scurt dialog de prezentare între doi tineri, la o primă întâlnire.
- 7 Realizează grafic o hartă a emoțiilor pe care le încercă tinerii la această vârstă, având în vedere câteva dintre valorile importante din viață: școala, familia, prietenia, iubirea.
- 8 Notează, pe două coloane, argumente pro și contra afirmației din textul-suport: „ei își caută adevărata identitate și își formează aripile pentru a putea zbura de sub tutela părinților”.
- 9 Explică, în 30-50 de cuvinte, cum alegi o carte cu care să îți petreci timpul liber. Folosește cel puțin două verbe la diateza pasivă.

10 Reformulează textul de mai jos, trecând verbele subliniate la diateza pasivă:
În fiecare seară citesc câteva pagini înainte de a păși în lumea viselor. Astfel, mintea mea se pregătește pentru călătoria nocturnă. Acolo privesc lumea altfel.

11 Privește imaginea alăturată și notează câteva adjective care îți vin în minte, la diferite grade de comparație.

12 Alege varianta corectă.

A Nu știm ... copii merg la concurs.

- a câte c câtă
b cât d câți

B Noi propunem ... evenimente se vor organiza.

- a cât c câte
b cine d câți

13 Completează enunțurile cu formele potrivite ale pronumelui negativ de pe etichete.

niciunul

nimic

nimeni

niciunuia

niciuna

Deși stiu că **1** ... nu mă poate ajuta, că **2** ... dintre prieteni nu mă înțelege, că **3** ... din ceea ce fac sau zic nu este bine, totuși îmi place să fiu eu însumi. **4** ... dintre provocările zilnice nu mă poate întrista. Oricum, **5** ... nu i-a fost ușor la 15 ani.

14 Formulează contexte potrivite în care să utilizezi adjectivele pronominale din caseta de mai jos.

a toate b fiecare c cine? d oricine e ce f altul
g unii h oricare i câte?

15 Alege varianta corectă.

A a Eu scriu toate mesaje.

b Eu scriu toți mesaje.

c Eu scriu toate mesajele.

B a Mie nu îmi place alte jocuri.

b Mie nu îmi plac alte jocuri.

c Mie nu îmi plac alți jocuri.

C a Noi alegem mulți cărți.

b Noi alegem multe cărți.

c Noi alegem multe carte.

16 Privește imaginea de mai jos. Exprimă-ți argumentat opinia cu privire la comportamentul și atitudinea tinerilor. Pentru concluzii, folosește: *așadar, prin urmare, deci* etc.

17 Adesea, tinerii găsesc refugiu în lumea cărților. Exprimă-ți preferința pentru realitate sau ficțiune, într-un text de 50-70 de cuvinte.

18 Imaginează-ți că ai putea să faci un salt în timp. Prezintă, în 50-70 de cuvinte, cum crezi că vei fi peste douăzeci de ani.

Evaluare

Citește cu atenție textul de mai jos și formulează răspunsuri pentru cerințele date.

De obicei nu „ne” gândim, ci „ne” trăim, pentru că stilul de viață actual descurajează viața interioară.

Și, totuși, orele de singurătate, clipele de nefericire, crizele din viață, visele și reveriile, depresia, situațiile-limită, obsesiile, muzica, îndrăgostirea, toate ne spun altceva. Tot ce te scoate din rutina vieții tale „reale” îți arată că, trăind fără reflecție despre tine însuși, te duci de fapt în jos pe un tobogan de senzații, satisfacții, imagini, bârfe, obiecte, minciună și strălucire, tot mai departe de nucleul viu al ființei tale. [...] În adolescența mea, o dragoste nefericită [...] mi-a dezvăluit ce n-aș fi crezut niciodată că există în mine: multă ură, frustrare și lașitate, dar și multă putere de-a rezista. Nu-mi mai fac de-atunci atâtea iluzii: nu sunt cu adevărat nici bun, nici frumos sufletește, nu pot fi un „model” pentru nimeni, așa cum nici eu nu am modele în viață. Experiențele ulterioare m-au învățat și ele să nu mă păcălesc pe mine însumi. E tare bine să știi ce există cu adevărat în tine. [...]

Așadar, cine sunt eu? Cel din teste de personalitate? Dar ele nu fac decât să mă decupeze în diapozitive subțiri. În momente diferite, după ele, am personalități diferite. Interiorul nostru nu e însă un album de fotografii. Noi nu suntem obiecte, ci procese. Eu sunt, în cele din urmă, căutarea mea de sine. Exist, pentru că mă caut pe mine însumi. Nu mă caut ca să mă găsesc: faptul că mă caut pe mine însumi este semnul că deja m-am găsit.

Adaptare după Mircea Cărtărescu, *Cine sunt eu?*, în vol. *De ce iubim femeile*

1 Care este tema textului dat?	10 puncte
2 Formulează câte o idee principală pentru fiecare alineat.	10 puncte
3 Rescrie, din text, termeni din câmpul semantic al sentimentelor.	9 puncte
4 Identifică și transcrie, din al doilea paragraf, un pronume negativ, un adjectiv pronominal interogativ și unul nehotărât, apoi formulează cu acestea contexte noi.	9 puncte
5 Ce semnifică enumerația cu care începe al doilea alineat al textului?	10 puncte
6 Care sunt sentimentele pe care le-a descoperit naratorul odată cu prima dragoste?	10 puncte
7 Explică, în 30-50 de cuvinte, primul alineat al textului.	12 puncte
8 Exprimă-ți opinia, în 70-90 de cuvinte, despre următorul fragment din text: „Noi nu suntem obiecte, ci procese”.	20 de puncte

Notă: Se acordă 10 puncte din oficiu.

U2

Tehnologiile în viața noastră

Lexic

- gadgeturi
- mijloace de comunicare
- internet
- rețele de socializare
- mass-media

Redactare

- e-mailul
- articolul
- eseu

Recapitulare

Evaluare

Limba română în uz

Funcții comunicative

- a solicita informații despre ce fac/au făcut diverse persoane
- a-și exprima acordul/dezacordul
- a solicita/oferi informații despre diverse evenimente
- a oferi un obiect în mod politicos
- a-și exprima intenția
- a exprima diferite motive

Gramatică

- Articolul posesiv-genitival: *al, a, ai, ale*
- Articolul demonstrativ (nominativ, acuzativ)
- Pronumele posesiv: *al meu, al tău, al său, al nostru* etc.
- Pronumele relativ (acuzativ): *pe cine, pe ce, despre cine, despre ce, pe care, cu care, la care, despre care* etc.
- Prepoziții și locuțiuni prepoziționale:
  - pentru exprimarea relației: *referitor la, în legătură cu, în raport cu;*
  - pentru exprimarea cumulului: *pe lângă;*
  - pentru exprimarea instrumentului: *cu ajutorul;*
  - pentru exprimarea scopului: *în scopul, pentru.*
- Conjunții și locuțiuni conjuncționale:
  - cauzale: *fiindcă, deoarece;*
  - condiționale: *cu condiția să, în caz că;*
  - concesive: *deși, chiar dacă, cu toate că;*
  - de scop: *(ca) să.*

Lecția 1. Tehnologiile și progresul

A Explorarea unui text scris

Provocări

- 1 Lucrați în perechi! Discuța cu colegul/colega de bancă despre ce înseamnă pentru voi cuvântul *progres*. Scrieți cât mai multe cuvinte care vă vin în minte, apoi prezentați-vă răspunsurile în fața clasei.

- 2 Privește imaginile de mai jos și spune ce reprezintă acestea. Cunoști pe cineva care a folosit acele obiecte/a făcut acea acțiune?

- 3 Spune cu ce au fost înlocuite vechile activități/obiecte. Potrivește imaginile cu următoarele cuvinte din chenar.

a aspirator b robot c GPS d xerox
 e mașină de spălat vase f mixer
 g mașină de spălat rufe
 h SMS i tabletă/laptop/telefon
 j telefon/boxă k laptop/calculator/tabletă

- 4 Discuța cu colegul/colega de bancă despre modul în care ne influențează viața aceste obiecte noi/gadgeturi.

ȘTIAI CĂ ...?

GADGET, *gadgeturi* s.n. – denumire generică pentru obiecte mici, mecanisme cu largi întrebuințări în gospodărie și în viața de toate zilele.

Sursa: www.dexonline.ro

Înainte de lectură

- 5 Potrivește cuvintele din coloana A cu explicațiile/sinonimele lor din coloana B.

A	B
1 evoluție	a influență, efect
2 a lua avânt	b care nu poate fi atins
3 augmentat	c a se dezvolta rapid
4 promițător	d folos, câștig, avantaj
5 intangibil	e care dă speranțe, deschide perspective favorabile
6 impact	f mărit, sporit prin adăugarea unor elemente noi
7 teleportare	g înaintat, dezvoltat, evoluat
8 avansat	h deplasare foarte rapidă dintr-un loc în altul
9 beneficiu	i dezvoltare, progres

≡ Lectură

6 Citește următorul text și spune care este scopul acestuia.

Impactul tehnologiei asupra omului și a vieții cotidiene

Tehnologia evoluează acum mult mai rapid față de perioada anterioară, în sensul că a luat un avânt puternic și nu dă semne să se oprească. Realitatea virtuală și augmentată, crearea roboților care să înlocuiască munca repetitivă, primul zbor cu oameni în spațiu sunt doar câteva reușite care au avut loc în ultima perioadă, iar viitorul este și mai promițător. Lucruri care, până acum ceva timp, ni se păreau intangibile, sunt acum posibile datorită tehnologiei. Și, odată ce am gustat din aceste beneficii și posibilități, nu vom putea niciodată să ne întoarcem la lucrurile de dinainte.

Dacă ne gândim la impactul tehnologiei asupra omului și a vieții cotidiene, ne vor veni în minte doar aspectele pozitive. Însă, în funcție de cât de mult ne lăsăm conduși de tehnologie, pot exista și anumite aspecte negative.

Care sunt aspectele pozitive ale impactului tehnologiei asupra omului?

Ca să înțelegem mai bine rolul tehnologiei în viața noastră, o să punctăm mai jos câteva dintre domeniile în care ne bucurăm cel mai tare de evoluția ei.

Comunicarea la distanță

Cum ar arăta viața ta dacă nu ai putea vorbi cu cei dragi, familia sau prietenii, sau dacă nu ai avea acces la e-mail, la telefon?

Călătorii rapide

Tehnologia se răspândește în absolut toate domeniile. Călătoriile care înainte se făceau doar cu vaporul, pe perioade lungi de timp (sau care erau chiar imposibile), acum se fac în câteva ore, în condiții de siguranță și cu un grad mare de confort. Nu s-a descoperit o mașină a timpului, de teleportare (încă), dar tot suntem într-un punct extrem de avansat.

Tehnologia în diverse ramuri (agricultură, medicină, automobile etc.)

Totul este conectat. Dacă ne gândim la medicină, trebuie să vedem progresul întâlnit în ultimii ani – de la noi tratamente și vaccinuri, la diferite descoperiri. Și nu doar în acest domeniu putem vedea avantajele, ci în tot ceea ce ne înconjoară și în toate mediile în care lucrăm.

Adaptare după <https://www.lerato.ro/blog/impactul-tehnologiei-asupra-omului-si-a-vietii-cotidiene>

7 Recitește cu atenție textul și decide dacă enunțurile de mai jos sunt adevărate sau false.

- a Dezvoltarea tehnologică se va opri în curând.
- b Realitatea virtuală și augmentată reprezintă momentul de vârf al evoluției.
- c Omul nu mai dorește să renunțe la progresul atins.
- d Călătoriile îndelungate de altădată se realizează azi în numai câteva zile.
- e În zilele noastre putem face și o călătorie în timp.
- f Întreaga noastră viață este influențată de tehnologie.

⚙️ După lectură

8 Numește cel puțin cinci domenii în care viața ta, în momentul de față, este influențată de tehnologie și explică alegerea făcută.

9 **INTERACȚIUNE ORALĂ.** Lucrați în perechi! Află de la colegul tău/colega ta:

- a care sunt gadgeturile lui/ei preferate și pe care le consideră indispensabile;
- b care sunt dispozitivele inteligente din locuința sa;
- c care sunt acele dispozitive care îl/o ajută în pregătirea pentru școală;
- d care sunt gadgeturile lui/ei pe care le folosește pentru a se distra/a se relaxa;
- e câte ore petrece zilnic online.

Prezentați-vă răspunsurile în fața clasei.

10 REDACTARE. Compune un articol, de 80-120 de cuvinte, pentru revista școlii/blogul clasei/site-ul clasei, în care să prezinți transformările petrecute în viața oamenilor, mulțumită dezvoltării tehnologiei.

Ca să fii autentic și credibil, îți recomandăm ca înainte de a scrie articolul să faci o miniinvestigație. Întreabă-ți bunicii, părinții/nașii și un prieten/o prietenă de vârsta ta despre același aspect al vieții, ca să observi mai clar diferențele dintre trecut și prezent.

Completează răspunsurile pe care le primești într-un tabel asemănător celui de mai jos.

Cine? Ce au făcut? Ce fac?	Bunicii	Părinții/Nașii	Un prieten/ O prietenă
Cum au comunicat sau comunică în prezent cel mai frecvent?			
Când au trecut de la un mijloc de comunicare la altul?			
Cât timp a durat/durează să primească răspunsul la o scrisoare/un mesaj?			
Unde au călătorit/călătoresc?			
Ce mijloace de transport foloseau/folosesc?			
Ce distanțe puteau/pot fi parcurse cu ocazia unei excursii?			
Cât timp durează parcurgerea acestor distanțe?			
Cât de des puteau/pot fi vizitate rudele, prietenii?			

Atunci când solicităm informații despre ce fac diverse persoane, putem folosi exprimări de tipul:

Îmi **puteți** spune, **vă** rog, ... ?

Ați putea povesti, **vă** rog, ... ?

Îmi **puteți** detalia, **vă** rog, ... ?

Îmi **puteți** împărtăși, **vă** rog, ... ?

Am fi curioși/curioase să aflăm ... .

Îmi **poți** spune, **te** rog, ... ?

Ai putea povesti, **te** rog, ... ?

Îmi **poți** detalia, **te** rog, ... ?

Îmi **poți** împărtăși, **te** rog, ... ?

Aș fi curios/curioasă să aflu ... .

Un sfat: Adaptează-ți întotdeauna limbajul la contextul comunicării. Atenție la formele de politețe și la cele colocviale.

11 Imaginează-ți cum ar arăta o zi din viața ta, dacă ar fi o pană de curent. Descrie-ți, în maximum 80 de cuvinte, programul zilnic în această situație.

12 Ai citit în textul de mai sus că „Totul este conectat”. Tu cum înțelegi această afirmație? Exprimă-ți părerea, într-un text de 80-120 de cuvinte.

În formularea răspunsului, te pot ajuta și următoarele repere:

- Ce fel de conectări există?
- La ce se poate referi cuvântul *totul*?
- Ce efecte ale conectării resimțim în viața noastră?
- Ce s-ar întâmpla dacă, pentru o vreme, s-ar „defecta” această conectare?

✓ De reținut

Amintește-ți formele articolului posesiv-genitival:

al – genul masculin, numărul singular (băiatul)

a – genul feminin, numărul singular (fata)

ai – genul masculin, numărul plural (băieții)

ale – genul feminin, numărul plural (fetele)

Nu uita: Acordul se face cu *obiectul posedat*, nu cu posesorul.

Exemple: Casca cea veche a prietenului meu.

prietenul – posesor = genul masculin, numărul singular

casca – obiect posedat = genul feminin, numărul singular ⇒ articolul posesiv genitival: a

Articolul posesiv-genitival este utilizat atunci când substantivul care exprimă obiectul posedat *nu* este articulat definit sau când acest substantiv are un *determinant*.

Compară formele de mai jos.

Prietenul fratelui meu are un telefon nou.	Un prieten al fratelui meu are un telefon nou.	Un prieten bun al fratelui meu are un telefon nou.
Prietena fratelui meu are un telefon nou.	O prietenă a fratelui meu are un telefon nou.	O prietenă bună a fratelui meu are un telefon nou.
Prietenii fratelui meu au un telefon nou.	Niște prieteni ai fratelui meu au un telefon nou.	Niște prieteni buni ai fratelui meu au un telefon nou.
Prietenele fratelui meu au un telefon nou.	Niște prietene ale fratelui meu au un telefon nou.	Niște prietene bune ale fratelui meu au un telefon nou.

13 LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ. Formulează întrebări, folosind corect elementele de pe piesele de puzzle, după modelul dat.

Model: ... cui este laptopul acesta? – **Al** cui este laptopul acesta?

- a ... cui sunt ochelarii 3D?
- b ... cui este casca aceasta?
- c ... cui sunt imprimantele acestea?
- d ... cui este ceasul acesta inteligent?
- e ... cui este robotul din birou?
- f ... cui este mixerul din bucătărie?
- g ... cui sunt tabletele de pe masă?

✓ De reținut

Articolul demonstrativ are următoarele forme:

cel – genul masculin, numărul singular (băiatul)

cea – genul feminin, numărul singular (fata)

cei – genul masculin, numărul plural (băieții)

cele – genul feminin, numărul plural (fetele)

Exemple:

Ceasul cel nou este inteligent.	cel + adjectiv
Cei trei roboți ne-au speriat.	cei + numeral
Am două boxe: cea de lângă fereastră este nouă.	cea + prepoziție + substantiv
Care gadgeturi vă sunt cele mai utile? Cele care mă ajută zi de zi.	cele + care + verb
Am un laptop nou. E cel mai performant!	cel + comparativ = superlativ

Observă cum se utilizează împreună cele două articole:

Telefonul fratelui meu este pe masă. ⇒ Telefonul cel nou al fratelui meu este pe masă.

Casca prietenului meu nu mai funcționează. ⇒ Casca cea veche a prietenului meu nu mai funcționează.

Roboții companiei erau simpatici. ⇒ Roboții cei noi ai companiei erau simpatici.

Gadgeturile familiei sunt numeroase. ⇒ Gadgeturile cele noi ale familiei sunt numeroase.

Amintește-ți formele pronumelui posesiv:

Nr. posesori	Nr. obiect posedat	Genul	Persoana		
			I	a II-a	a III-a
Un posesor	Un obiect posedat	masculin	al meu	al tău	al său
		feminin	a mea	a ta	a sa
	Mai multe obiecte posedate	masculin	ai mei	ai tăi	ai săi
		feminin	ale mele	ale tale	ale sale
Mai mulți posesori	Un obiect posedat	masculin	al nostru	al vostru	-
		feminin	a noastră	a voastră	-
	Mai multe obiecte posedate	masculin	ai noștri	ai voștri	-
		feminin	ale noastre	ale voastre	-

Atenție: Când pronumele posesiv determină un substantiv cu care se acordă în gen, număr și caz, acesta devine **adjectiv pronominal posesiv**.

Exemple: Pixul este al tău.

Mașina este a ta.

Ochelarii 3D sunt ai tăi?

Căștile sunt ale tale?

Pixul tău scrie frumos.

Mașina ta este nouă.

Ochelarii tăi 3D sunt performanți.

Căștile tale sunt albe.

- 14 Alege varianta corectă pentru următoarele enunțuri:
- Prăjitorul mea/meu/mei de pâine este performant.
  - Gadgeturile mele/mei/mea sunt utile.
  - Noile meu/mele/mei căști sunt wireless.
  - Laptopul ta/tăi/tău este nou?
  - Ești mulțumit de noul ta/tău/tăi telefon?
  - V-ați primit noile vostru/voastre/voștri tablete?
  - Ați răspuns la e-mailurile nostru/noștri/noastre?
  - Raluca a renunțat la toate abonamentele sa/sale/săi?

Mediere

- 15 **Joc în echipe. Ghicește dispozitivul!** Alcătuiți echipe de 4-5 elevi. Fiecare echipă va primi câte un bilețel/cartonaș cu instrucțiuni de utilizare a unor dispozitive. Citiți aceste instrucțiuni și explicați-le celorlalte echipe despre ce dispozitiv este vorba. Atenție, nu aveți voie să spuneți numele dispozitivului sau să arătați forma lui, ci doar să explicați funcționalitatea acestuia. Câștigătoare va fi echipa care ghicește prima dispozitivul prezentat. Se pot obține puncte în plus dacă se prezintă minimum trei avantaje ale utilizării dispozitivului ghicit.

Recomandări pentru organizarea activității:

- Împărțiți-vă bine sarcinile în cadrul echipei: de exemplu, stabiliți exact cine ce parte va prezenta.
  - Transpuneți informațiile de pe cartonașul primit în moduri de comunicare variate: de exemplu:
    - creați un dialog între 2-3 membri ai grupului pentru a prezenta dispozitivul, fără a spune numele acestuia;
    - utilizați și limbajul mimico-gestual, fără să arătați dispozitivul propriu-zis;
    - povestiți o întâmplare în care e vorba despre dispozitiv.
  - Folosiți-vă imaginația!
- 16 Prezintă, în maximum 80 de cuvinte, dispozitivul tău electronic preferat, accentuând avantajele utilizării acestuia.
- Citiți-vă prezentările în fața clasei și observați care sunt aparatele/dispozitivele comune, respectiv cele diferite.
  - Realizați o listă cu acestea și notați care sunt considerate de către colegi a fi utile.
  - Încercați să ajungeți la un punct de vedere comun în ceea ce privește opiniile diferite legate de utilitatea aceluiași dispozitiv.

Datorită dezvoltării tehnologiei, avem acces nelimitat la informație. Însă atenție, nu trebuie să „consumăm” tot ce ni se servește!

Învăță să gândești critic și să iei atitudine, exprimă-ți acordul sau dezacordul în legătură cu o idee, un fapt, în mod civilizată.

Te ajută următoarele construcții/structuri:

Exprimarea acordului (total sau parțial)	Exprimarea dezacordului
Sunt/suntem de acord cu/că ..., <i>fiindcă</i> ... . Susțin/susținem această idee, <i>cu condiția să</i> ... . Sunt/suntem de aceeași părere ... . Cred că ai/aveți dreptate!	Nu sunt/nu suntem de acord cu/că ..., <i>fiindcă</i> ... . Trebuie să te/vă contrazic, <i>deoarece</i> ... . Spre deosebire de voi/dumneavoastră, eu cred/noi credem că ... . Cred că greșești/greșiți!

- 9 Citește afirmațiile de mai jos despre alte efecte negative ale tehnologiei și exprimă-ți acordul sau dezacordul în ceea ce le privește, bazându-te pe experiența ta de viață. Scrie răspunsurile tale în caiet. Nu uita să utilizezi construcțiile și locuțiunile învățate.

Afirmația	DA (acord)	NU (dezacord)
a Tehnologia este o sursă constantă de distragere a atenției.		
b Este mult mai ușor să fii un agresor când ești ascuns online.		
c Utilizarea tehnologiei poate afecta negativ imaginația copiilor.		
d Tehnologia separă familiile.		
e Dependența de tehnologie și de jocurile online este foarte răspândită.		
f Tehnologia poate provoca oboseala ochilor.		
g Tehnologia poate provoca pierderea empatiei, pe măsură ce ne obișnuim cu violența online.		

ȘTIAI CĂ ...?

Dacă folosești orice formă de ecran digital pentru perioade mai lungi de timp, pentru protejarea ochilor se recomandă să utilizezi regula 20-20-20.

În ce constă această regulă?

În cazul unei utilizări regulate, după fiecare 20 de minute de ecran, fă o pauză de 20 de secunde, pentru a privi ceva aflat la cel puțin 20 de metri.

Adaptare după <https://putereamintii.ro/blog/impactul-tehnologiei-asupra-omului/>

✓ Să ne amintim

Pentru a fi cât mai convingător în exprimarea acordului/dezacordului, utilizează locuțiuni prepoziționale și conjuncții/locuțiuni conjuncționale potrivite.

Locuțiuni prepoziționale

- pentru exprimarea punctului de referință/a relației:

referitor la, în legătură cu, în raport cu + substantiv în cazul acuzativ
în privința + substantiv în cazul genitiv

Exemple:

Referitor la dependența de tehnologie, trebuie să te contrazic.

În legătură cu dispozitivele tale electronice, pot spune că sunt performante.

Telefoanele inteligente de azi sunt superioare **în raport cu** un aparat de fotografiat clasic.

Are multe lucruri interesante de spus **în privința** tehnologiei.

- pentru exprimarea cumulului: **pe lângă + substantiv în cazul acuzativ**

Exemplu:

Pe lângă tabletă, și-a cumpărat și un laptop nou.

Conjunții și locuțiuni conjuncționale:

- cauzale: *fiindcă, deoarece*;
- condiționale: *cu condiția să, în caz că*;
- concesive: *deși, chiar dacă, cu toate că*;
- de scop: *(ca) să*;

Exemple: Suntem tot mai legați de tehnologie, **fiindcă** ne ajută zilnic.

Tehnologia este o sursă permanentă de distragere a atenției, **deoarece** ne asaltează cu informații.

Poți controla efectele negative ale tehnologiei, **cu condiția să** limitezi timpul petrecut online.

În caz că ești agresat online, cere imediat ajutorul unui adult.

Deși s-a informat înainte, **tot** a cumpărat produsul nepotrivit.

Chiar dacă suntem atenționați asupra capcanelor tehnologiei, **tot** nu putem renunța la ea.

Cu toate că are deja o tabletă performantă, **tot** n-a rezistat tentației de a cumpăra încă una.

Folosesc ochelari 3D, **ca să** sesizez plasarea spațială a obiectelor.

10 LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ. Completează următoarele enunțuri cu locuțiunile prepoziționale/conjuncționale potrivite (*ca să, pe lângă, în legătură cu, chiar dacă, referitor la, în caz că*):

- ... oboseala ochilor, trebuie să vă amintesc de regula 20-20-20.
- ... părerea ta, pot spune că sunt de acord.
- ... oboseala ochilor, utilizarea ecranelor digitale poate rezulta și o postură greșită.
- Utilizez zilnic regula 20-20-20, ... simt că-mi obosesc ochii.
- ... te simți amenințat de efectele negative ale utilizării tehnologiei, cere sfatul unor specialiști.
- ... are și efecte negative, tehnologia este indispensabilă în viața noastră.
- Utilizez cu măsură dispozitivele mele electronice, ... rămân sănătos atât fizic, cât și mental.

11 Vrei să atragi atenția asupra capcanelor prezenței excesive a tehnologiei în viața adolescenților. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, un pericol al utilizării tehnologiei pe care-l resimți în viața ta sau pe care l-ai observat la prieteni, cu scopul de a fi postat pe site-ul/blogul clasei.

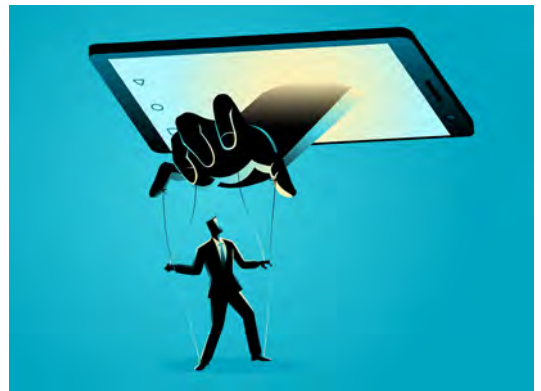
12 Redactează un eseu, de 80-120 de cuvinte, despre avantajele și pericolele cauzate de folosirea tehnologiei în viața noastră.

Mediere

13 Lucrați în echipe de 3-4 elevi! Ați auzit în materialul ascultat că „Impactul tehnologiei asupra vieții cotidiene depinde doar de tine. Tu ești cel care face regulile”. Discutați această afirmație în cadrul echipei și exprimați-vă acordul/dezacordul în legătură cu ea. Alcătuiți apoi o listă cu cele mai importante cinci reguli pe care le formulați pentru un adolescent de vârsta voastră. Nu uitați să utilizați structurile învățate.

14 Prezentați în fața clasei lista realizată de către echipe la exercițiul anterior. Alegeți cele mai reprezentative zece reguli pentru clasa voastră. Încercați să ajungeți la un punct de vedere comun în ceea ce privește opiniile diferite legate de alegerea acestora.

Portofoliu

Realizați un afiș cu cele zece reguli stabilite la exercițiul anterior. Afișul poate fi în format imprimat și/sau digital, pentru a fi postat pe site-ul/blogul clasei voastre.

Autoevaluare

Completează următoarele afirmații în caiet, pe baza lecției pe care tocmai ai parcurs-o:

- Mi-a plăcut cel mai mult activitatea ...
- Mi se pare a fi cea mai utilă informația referitoare la ...
- Cel mai interesant a fost ...
- Mi-ar plăcea să mai exersez ...
- Nu am înțeles destul de bine ...

☰ Lectură

6 Citește următorul text și formulează minimum patru idei principale.

Drumul către Indii

Ca și Columb, am căutat în *social media* drumul către Indii.

Ca și el, am greșit continentul. Dar nu căutarea.

Acum 500 de ani, oamenii se urcau pe corăbii care scârțâiau din toate încheieturile. Corăbii de lemn negre, impregnate cu catran pe la îmbinări, ca să nu intre apa. Corăbii mari și grase, concepute să ducă soldați și săbii și tunuri și mărgelile și Biblii, pentru orice oportunitate ar fi apărut: război, comerț sau convertire.

Acum 500 de ani, omenirea începea epoca marilor descoperiri geografice.

Un fel de a spune. Europa descoperea restul lumii, de fapt. Lumea era descoperită deja – fiecare în curtea lui, ornată cu cetăți, ziduri și satrași locali. Ce-a făcut Europa? Pur și simplu, a explodat universul cunoscut. A mărit lumea până la dimensiunile de azi. [...] Așa avem America. Așa avem Australia. Așa avem indieni. [...]

500 de ani au trecut de atunci și încă mai descoperim continente. Doar că, de data asta, sunt în

întregime virtuale. Populate, dar fără existență fizică certă. Cu băștinași sălbatici din specia trolilor. Dar și cu femei frumoase din legenda amazoanelor, care-ți trimit *friend request* cu decolteul lor, tot așa cum strămoșele lor legendare te săgetau din goana calului.

Online-ul e noul Pământ. Iar *Social media* e Pământul Făgăduinței. [...]

Suntem aici ca să fim, în sfârșit, alții.

Suntem aici ca să recuperăm ghinionul istoric de a ne fi născut cu un nas prea mare (se rezolvă dacă faci poza un pic mai de jos în sus). Sau de a fi urâți, grași, proști, ticăloși sau, pur și simplu, inexistenți. Suntem aici pentru că aici, pe continentul cel nou, la fel ca în America anilor 1600, putem s-o luăm de la capăt, sub alte nume, sub alte vieți – sau, de fapt, deasupra lor.

De ce sunt oamenii în *social media*?

Adaptare după Lucian Mândruță,
Drumul către Indii, în Cristina Hermeziu (coord.),
Viața pe Facebook. Dau like, deci exist

7 Recitește cu atenție textul și formulează răspunsuri pentru următoarele întrebări:

- Care este activitatea comună autorului textului și lui Columb?
- Prin ce se aseamănă oamenii de acum 500 de ani cu cei de azi?
- Ce elemente sunt enumerate ca fiind „marfa” corăbiilor? La ce se referă acestea?
- Care era rolul Europei de acum 500 de ani?
- Prin ce se caracterizează noile continente virtuale? Cine sunt „locuitorii” lor?
- Ce îi atrage pe oamenii de azi în social media? Ce aspecte din realitate pot schimba ei?

⚙️ După lectură

8 Numește alte trei motive pentru care oamenii de azi preferă să fie prezenți în lumea virtuală și explică alegerea făcută.

9 **INTERACȚIUNE ORALĂ.** Lucrați în perechi! Realizează un miniinterviu cu colegul tău/colega ta de bancă. Află de la el/ea:

- care sunt aplicațiile și platformele pe care le utilizează zilnic;
- ce temă au blogurile/vlogurile pe care le urmărește și în ce limbă sunt realizate ele;
- dacă îl/o conving reclamele care apar pe diferite site-uri să cumpere ceva;
- câți prieteni are pe rețelele de socializare;
- cât de des postează (zilnic/de două-trei ori pe săptămână/mai rar);
- dacă își schimbă des poza de profil.

Schimbați rolurile, astfel încât elevul care a răspuns primul la întrebări să devină acum reporter. Prezentați-vă răspunsurile în fața clasei.

10 **Dezbatere. Prieteni reali vs. prieteni virtuali.** Gândește-te câți prieteni ai în viața reală și câți ai în lumea virtuală, cu câți dintre ei vorbești zilnic, fizic, față în față, și cu câți dintre ei schimbi mesaje. Care tip de prieteni îți influențează mai mult viața, cei reali sau cei virtuali? Exprimă-ți opinia!

11 REDACTARE. Ați decis să întreprindeți, la nivelul clasei voastre, o activitate de conștientizare a utilizării rețelelor de socializare în rândul elevilor din școala voastră. Ca să ajungeți cât mai rapid la ei, utilizați, bineînțeles, și comunicarea online, realizând o secțiune cu această temă pe site-ul clasei.

Scrive un articol, de 80-120 de cuvinte, despre obiceiurile adolescenților privind utilizarea aplicațiilor și a platformelor de comunicare, pe care să-l postezi pe site-ul clasei. Poți folosi și informațiile aflate la exercițiul 9.

12 Ai citit în fragmentul de mai sus că „Online-ul e noul Pământ. Iar Social media e Pământul Făgăduinței”. Cum arată acest „Pământ al Făgăduinței” în viziunea ta? Descrie-l în maximum 100 de cuvinte.

În prezent, se organizează tot mai multe evenimente online sau fizic. Atunci când soliciți sau oferi informații despre acestea, este nevoie să fii politicos.

Te pot ajuta și următoarele strategii:

Strategie	Exemplu	Aplicație
1 Solicită și preia cuvântul într-o discuție, utilizând expresii potrivite.	<i>Îmi permiteți să intervin și eu, ... Îmi dați voie să intervin ...</i>	„ <i>Îmi permiteți să intervin și eu, am auzit că întâlnirile clubului de lectură se vor ține marți de la ora 18.</i> ” – oferire de informații; „ <i>Îmi dați voie să intervin, îmi puteți preciza pe ce platformă se ține seminarul despre navigarea sigură pe internet?</i> ” – solicitare de informații.
2 Cooperează cu ceilalți și clarifică imediat orice nelămurire ai avea. Formulează întrebări de clarificare/sprizin (și în comunicarea orală, și în cea scrisă).	<i>Vă referiți la ....? Mi-ați puteți explica ...? Îmi puteți trimite, vă rog, un e-mail/un mesaj de lămurire?</i>	„ <i>Vă referiți la începerea cursului online despre noile aplicații media?</i> ” – solicitare de informații; „ <i>Mi-ați puteți explica, vă rog, cum mă înregistrez la eveniment?</i> ” – solicitare de informații; „ <i>Îmi puteți trimite, vă rog, un e-mail/un mesaj de lămurire cu privire la costurile seminarului online de pe site-ul dumneavoastră?</i> ” – solicitare de informații.

✓ De reținut

Amintește-ți formele **pronumelui relativ (în cazul acuzativ)**: *pe cine, pe ce, despre cine, despre ce, pe care, cu care, la care, despre care* etc.

Nu știu **pe cine** să sun la această oră, iar laptopul nu funcționează.

N-am idee **pe ce** m-am bazat când am cumpărat acest articol de pe un site.

N-ai auzit **despre cine** se va vorbi la seminarul online?

Ți-am spus **despre ce** aplicație era vorba.

Programul **pe care** l-am descărcat ieri mă ajută foarte mult.

Domnul **cu care** am vorbit despre sondajul de opinie e foarte implicat.

Evenimentul **la care** mergem este organizat pentru prima oară în acest format.

Articolul **despre care** vorbim e foarte bun.

Atenție!

care – se folosește în propoziții care conțin informații suplimentare sau explicații;

Compară: **A** *Un jurnalist este o persoană care publică articole, reportaje.*

B a *Am folosit un program nou.*

b *Programul cel nou e util.*

} *Programul cel nou pe care l-am folosit e util.*

cine – se folosește pentru persoane;

Exemplu: Nu știu **cine** mai vine la întrunire.

ce – se folosește, de obicei, pentru obiecte, lucruri de genul masculin, numărul singular.

Exemplu: Nu știe nimeni **ce** mi-am cumpărat.

Pentru *exprimarea instrumentului*, folosim locuțiunile prepoziționale

cu ajutorul/prin intermediul/pe baza + substantiv în cazul genitiv.

Exemple: Și-a rezolvat problemele tehnice, **cu ajutorul** instrucțiunilor.

Prin intermediul aplicației, a reușit să se orienteze în oraș.

Pe baza indicațiilor, a reușit să instaleze programul.

- 13 LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ.** Completează enunțurile cu formele potrivite ale pronumelui relativ: *în care, de care, pe care, de la care, la cine, prin ce, la ce.*
- Cumpăr și lucruri ... n-am nevoie.
  - Nu știu exact ... te-ai gândit.
  - Vreau să mă informez de pe un site ... am toată încrederea.
  - Evenimentul ... vin a fost foarte reușit.
  - Revista ... o citesc este interesantă.
  - În caz că am o problemă tehnică la calculator, știu ... să apelez.
  - Am aflat ... o să trec la examen.

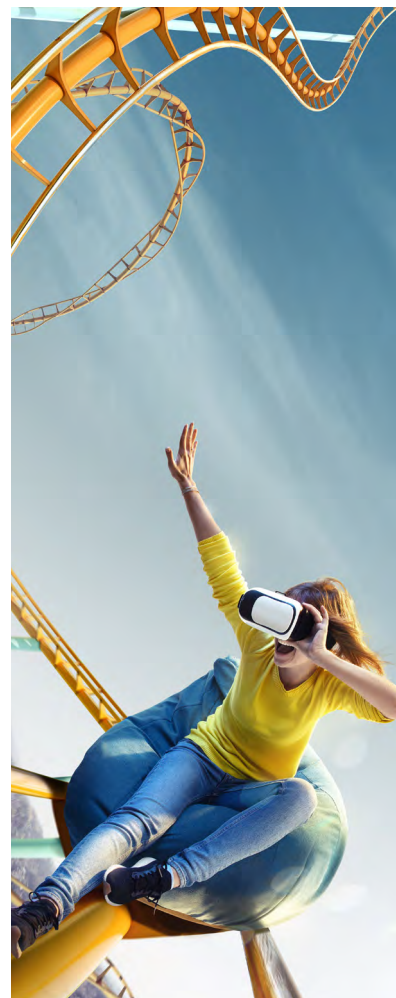
- 14** Alege varianta corectă pentru următoarele enunțuri:
- Vorbesc despre o aplicație *pe ce/pe care/pe cine* am descoperit-o recent.
  - Nu știu *pe ce/pe care/pe cine* să întreb despre întâlnire.
  - Firma *la ce/la care/la cine* am apelat m-a ajutat.
  - Studioul de radio *de la ce/de la care/de la cine* vin e departe.
  - Persoanele *cu cine/cu care/cu ce* te întâlnești pe site nu te cunosc în realitate.
  - Interviul *la ce/la care/la cine* m-am dus a ieșit bine.
  - Reclamele *despre ce/despre care/despre cine* vorbim ne influențează viața.

- 15** Reformulează enunțurile date cu ajutorul cuvintelor dintre paranteze, după model.

Model: Și-a instalat programul cel nou împreună cu prietenul său. (*cu ajutorul*)

Și-a instalat programul cel nou, **cu ajutorul** prietenului său.

- L-a ajutat un prieten să descarce aplicația. (*prin intermediul*)
- S-a înscris în program prin site. (*cu ajutorul*)
- Și-a vândut produsele prin reclamele online. (*cu ajutorul*)
- Și-a reparat telefonul împreună cu fratele său. (*cu ajutorul*)
- A aflat noutățile din revista de specialitate. (*prin intermediul*)
- Și-a scris lucrarea cu informațiile de la seminarul online. (*pe baza*)

Mediere

- 16** Răspunde, printr-un text de 80-120 de cuvinte, la ultima întrebare din fragmentul citit: „De ce sunt oamenii în *social media*?”. Citiți-vă răspunsurile în fața clasei. Observați câte răspunsuri posibile pot apărea. Încercați să ajungeți la un punct de vedere comun în ceea ce privește opiniile divergente.

B Explorarea unui text audiat

Provocări

- Amintește-ți la ce vârstă ai început să utilizezi internetul. Care e vârsta la care intră în mediul online frații voștri mai mici sau copiii cunoștințelor voastre?
- Care sunt scopurile cele mai frecvente ale utilizării internetului? Discută cu colegul/colega despre acestea.

- Întocmește o listă cu aceste scopuri și prezintă-le colegilor.

Înainte de audiere

4 Potrivește cuvintele din coloana A cu explicațiile/sinonimele lor din coloana B.

A	B
1 a accesa	a permanent
2 trend	b repetare deasă și regulată a unei acțiuni
3 respondent	c întâmplare neașteptată
4 constant	d a avea acces, a intra într-o rețea, într-un program
5 frecvență	e sutime, a suta parte dintr-o cantitate
6 a se simți în largul său	f (a se simți) confortabil, în deplină siguranță, libertate
7 incident	g persoană care răspunde la un sondaj (de opinie) sau la o anchetă
8 a naviga (pe internet)	h tendință, situație, evoluție a pieței
9 procent	i a căuta informații, trecând de pe o pagină Web pe alta

Audiere

- 5 Ascultă, accesând manualul digital sau în lectura profesorului tău, materialul următor și precizează tema sa.
- 6 Reascultă textul înregistrat și decide dacă următoarele enunțuri sunt adevărate sau false:
- Copiii încep să utilizeze internetul înainte de vârsta de 7 ani.
  - Cel mai utilizat dispozitiv pentru a petrece timp online este telefonul inteligent.
  - Aproape toți copiii au un profil pe o rețea socială.
  - La sfârșit de săptămână, numărul copiilor care petrec mai mult de șase ore online scade.
  - 30% dintre copii afirmă că renunță des să mănânce și să doarmă ca să fie online.
  - Unii copii au fost deranjați sau supărați de persoane necunoscute pe internet.
  - Aproape jumătate dintre copiii întrebați au recunoscut că postează online informații personale.
  - Copiii se informează mai ales din discuțiile cu părinții și cu profesorii.

După audiere

7 **INTERACȚIUNE ORALĂ.** Lucrați în perechi! Discuți cu colegul/colega de bancă despre informațiile pe care le-ați aflat din textul audiat. Voi vă încadrați în categoriile de copii menționate? Completați tabelul următor, apoi prezentați-vă răspunsurile în fața clasei.

Informația din studiu	Mă încadrez în categoria dată?	
	DA	NU
Vârsta medie la care copiii încep să petreacă timp online este de 9 ani. În cazul copiilor cu vârsta de până la 12 ani, media este de 7,4 ani, iar în cazul celor cu vârsta între 12 și 17 ani, media este de 9,7 ani.		
99,3% dintre copii declară că au un profil pe o rețea socială.		
27% dintre respondenți afirmă că, într-o zi obișnuită de școală, petrec peste 6 ore online sau își verifică constant dispozitivul de pe care navighează.		
În cazul unei zile libere, fie că vorbim de sfârșitul de săptămână sau de vacanță, 48,3% dintre copii petrec peste 6 ore pe zi online.		
Aproximativ 1 din 5 copii (23,5%) spun că postează de plictiseală, procent mai ridicat în rândul liceenilor.		
43% dintre copii afirmă că postează online informații personale, precum fotografii, adresa la care locuiesc, locurile unde merg etc.		

8 Realizați o monitorizare a clasei voastre în ceea ce privește obiceiurile de utilizare a mediului online. Oferiți sfaturi pentru reducerea timpului petrecut online, respectiv pentru siguranța postărilor online. Puteți completa tabelul de mai sus, realizând procentajul clasei voastre.

9 INTERACȚIUNE SCRISĂ. Chiar dacă există riscuri privind utilizarea mediului online, totuși acesta se poate folosi și în siguranță, dacă se respectă unele reguli. Realizează o postare, de 60-80 de cuvinte, pentru site-ul/blogul clasei, în care oferi sfaturi pentru utilizarea în siguranță a internetului. Răspunde și la comentariile online care vor apărea.

Nu uita de politețe și de corectitudine! Înainte de a realiza postarea, citește cu atenție următoarele reguli:

„Iată câteva reguli care trebuie respectate când postezi texte online:

1. Folosește diacritice, adică scrie cu *ă, â, î, ș și ț*. Așa se scrie în limba română.
2. Nu exagera cu punctele de suspensie, nici nu uita să pui semnele de punctuație necesare.
3. Scrie numele proprii cu literă mare.
4. Fii atent la lungimea textului. Nimeni nu dorește să citească «romane» într-o rețea de socializare.
5. Când folosești cuvinte din alte limbi, marchează-le prin ghilimele și verifică dacă le-ai scris corect.
6. Folosește majuscule doar când este necesar și în niciun caz nu publica un text întreg scris cu majuscule.
7. Recitește o dată sau de două ori ceea ce ai scris, înainte de «a da drumul» textului în spațiul online. Nu trebuie să fii corector profesionist, ci doar să faci tot ce ține de tine și de știința ta pentru a posta un text scris cât mai corect.”

După Florin Bică, *Online – a treia planetă de la Soare*

10 REDACTARE. Dorești să-ți achiziționezi un abonament online pentru accesarea unei enciclopedii. Redactează un e-mail, de 60-80 de cuvinte, de trimis pe adresa electronică a acelei publicații. Solicită răspuns pentru cât mai multe informații, de exemplu, câte accesări îți permite abonamentul, pentru ce perioadă e valabil, care este prețul acestuia, care sunt modalitățile de plată. Nu uita să utilizezi structurile învățate pentru solicitarea unor informații.

11 Trăiește conștient și responsabil! Descrie-ți programul zilnic, în 80-100 de cuvinte, din perspectiva prezenței tale în mediul online. Urmărește cu atenție cu ce scop accesezi anumite conținuturi.

Mediere

12 Dezbateri. Lucrați în echipe de 3-4 elevi! Ați auzit în materialul ascultat că „Aproximativ 1 din 5 copii (23,5%) spun că postează de plictiseală, procent mai ridicat în rândul liceenilor”. Discutați în cadrul echipei această afirmație și prezentați-vă și propriile experiențe în acest domeniu. De ce credeți că adolescenții aleg online-ul atunci când se plictisesc? Realizați o listă cu motivele identificate.

13 Prezentați în fața clasei lista realizată de către echipe la exercițiul anterior și întocmiți o listă comună cu motivele alegerii online-ului. Oferiți împreună soluții pentru rezolvarea acestora offline, în mediul real. Încercați să ajungeți la un punct de vedere comun în ceea ce privește opiniile diferite. Vă poate ajuta următorul tabel:

Motivele alegerii online-ului	Soluții offline – în mediul real

Portofoliu

Realizați un afiș pe baza tabelului de la exercițiul anterior. Afișul poate fi:

- în format imprimat și/sau desenat/colaj, pentru a fi expus în clasă;
- în format digital, pentru a fi postat pe site-ul/blogul clasei voastre.

Folosiți afișul pentru a ajunge la câți mai mulți elevi, pe care să-i îndemnați să aleagă soluții offline pentru petrecerea timpului liber.

Autoevaluare

Completează, în caiet, următoarele afirmații, pe baza celor învățate în lecție.

- Cel mai mult mi-a plăcut activitatea ... .
- Din ceea ce am învățat, cea mai utilă mi se pare a fi informația ... .
- Mi-ar plăcea să mai exersez ... .
- Nu am înțeles destul de bine ... .

Proiect individual: Mijloace de comunicare de ieri și de azi

Sarcina de lucru: Prezintă istoria mijloacelor de comunicare utilizate în familia ta de-a lungul mai multor generații.

Timp de realizare: 3 săptămâni

Pași pentru pregătirea proiectului

Săptămâna I:

1. Roagă câți mai mulți membri ai familiei tale, dacă e posibil, din mai multe generații (părinți, bunici, străbunici) să-ți povestească prin ce mijloace comunicau între ei când erau de vârsta ta și erau plecați de acasă. Ia-ți notițe despre fiecare. Nu uita să notezi anii la care se referă informația (de exemplu, bunicii – anii '60 ai secolului trecut).
2. Află dacă mai există unele obiecte menționate de către părinți/bunici/străbunici în casă, caută-le și fotografiază-le (de exemplu, scrisori ale bunicii/străbunicii, un telefon cu fir, fotografii alb-negru etc.).

Săptămâna II:

1. Organizează-ți informațiile, inventariază obiectele găsite; în cazul în care unele dintre ele nu mai există, documentează-te pe internet, să vezi cum arătau. De asemenea, citește pe internet despre modul de funcționare a acestora.
2. Aranjează-le în ordine cronologică, pe generații, și realizează un poster sau o prezentare în PowerPoint despre evoluția acestor mijloace de comunicare. Include și fotografii, imagini etc. și menționează sursele orale și cele scrise pe care le-ai consultat. Nu uita să prezinți și mijloacele tale de comunicare, utilizate în zilele noastre.

Săptămâna III:

Pregătește-te pentru prezentarea orală a posterului/PowerPointului tău, știind că ai la dispoziție cinci minute. Te va ajuta dacă exersezi chiar în fața părinților/bunicii/străbunicii. Urmărește-le reacțiile, pentru a vedea care părți ale prezentării sunt mai interesante. Fii pregătit să răspunzi și la întrebările colegilor, după prezentare.

Sfaturi pentru prezentare

Exersează prezentarea! În ziua prezentării proiectului, trebuie:

- să te încadrez în timpul alocat (cinci minute);
- să valorifici informațiile scrise, dar să oferi și alte explicații;
- să explici imaginile, fotografiile care apar și să prezinți curiozități despre acestea;
- să ai un limbaj clar, fluent, corect, adecvat, nici prea familiar, nici prea complicat;
- să răspunzi la întrebările colegilor, pentru a lămurii neclaritățile.

Autoevaluare

Afirmația	😊	😐	😞
Am realizat un poster/o prezentare care conține suficiente informații despre mijloacele de comunicare din familia mea.			
Am inclus imagini, fotografii potrivite.			
Am prezentat clar și coerent tema în fața colegilor, nu m-am limitat doar la informațiile din poster/prezentare, am inclus și detalii pe care le-am prezentat oral.			
Am utilizat o limbă corectă și o pronunție adecvată.			
Am răspuns la întrebările colegilor.			
M-am încadrat în timpul alocat.			

Lecția 3. Tehnologiile și mass-media

A Explorarea unui text scris

Provocări

- 1 Discutați în grupe de câte 4-5 elevi. Aflați de la colegi:
  - dacă citesc/ascultă știri și, în caz că da, cât de des se întâmplă acest lucru pe săptămână;
  - ce surse utilizează pentru a se informa (ei și părinții);
  - ce înțeleg prin cuvântul *mass-media*;
  - dacă au încredere în tot ceea ce citesc sau aud în mass-media.

Notați-vă răspunsurile pe un bilețel și prezentați-le în fața clasei.

- 2 Discută cu colegul/colega de bancă despre modul în care știrile influențează viața de zi cu zi.

Înainte de lectură

- 3 Lucrați în perechi! În ziua de azi, în mass-media se folosesc mulți termeni din limba engleză, unii dintre aceștia asimilați și în limba română (puteți consulta DOOM3, pentru a vedea care dintre aceste cuvinte au fost asimilate). Scrieți în caiet, după modelul dat, la ce se referă următorii termeni:

boomer	zoomer	breaking news	scroll
thumbnail	customize	slow motion	

Termen	Explicație, corespondent în limba română
fake news	= știri false

- 4 Potrivește cuvintele din prima coloană cu explicațiile/sinonimele lor din a doua coloană.

1 blazat	a a dezorienta
2 indisolubil	b excesiv, abuziv; care depășește limita normală
3 a debusola	c a căuta, a cerceta peste tot
4 manipulare	d indiferent, plictisit
5 exagerat	e care impresionează puternic, emoționează
6 tendențios	f care urmărește un scop ascuns, insinuează
7 a scotoci	g care nu poate fi separat, desfăcut de ceva
8 senzațional	h influențarea opiniei publice printr-un ansamblu de mijloace (presă, radio etc.)

Lectură

- 5 Citește următorul text și precizează care este tema sa.

Adolescenții față cu dezinformarea: șapte liceeni despre fake news

Am fost și noi curioși să aflăm ce cred adolescenții din România despre fake news. Li se pare important fenomenul? Se uită la știri? Ce fac când dau de oameni care cred în diverse știri false? Așa că am pus mâna pe telefon și am sunat șapte tineri din orașe mai mici sau mai mari din țară.

De ce e important să te informezi corect?

În ciuda unor opinii conform cărora „tinerii din ziua de azi” (OK, *boomer*) sunt blazați și dezinteresați de tot, în afară de propriile persoane, selfie-uri și smartphone-uri, toți liceenii cu care am stat de vorbă sunt conștienți de știrile lumii în care trăiesc. Fie au descoperit singuri că internetul nu-i chiar un paradis al adevărului, fie le-a atras atenția școala.

Pentru Denisa Gheorghiu (17 ani, Tulcea), internetul și școala sunt indisolubil legate, acum, în pandemie: „Am început să folosim mai mult platformele online și acele informații false ne debusolează, ne încurcă”.

Liv Stüttgen (16 ani, Sibiu) îmi spune că i se pare normal ca oamenii de vârsta ei să știe că pe internet există manipulare: „Dacă cunosc eu mai multe lucruri pe tema unui subiect, pot să dau mai departe, ca să încerc să-i apăr și pe cei din jur”. Spune că în mod cert s-a întâlnit și ea cu fake news, pe care poate nici nu le-a perceput ca atare. [...] „Nu interpretăm bine ceea ce se-ntâmplă și rămânem cu opiniile celor din jur [...]”.

Răzvan Fintineanu (18 ani, Zimnicea) spune că n-ar vrea să fie unul dintre cei care dau informații false mai departe: „Îmi place ca atunci când vorbesc despre ceva sau mă interesează ceva să știu lucrurile așa cum sunt, nu cum mi le spune cineva sau cum ar vrea cineva să arate”.

Amalia Bodac (Lugoj, 18 ani) zice că, născându-se în 2002, simte că a trăit toată viața în era mass-media. A învățat la Educație civică în gimnaziu că presa e „a patra putere în stat”, însă când a mai crescut și a ajuns să observe fenomene [...] și-a dat seama că internetul s-a transformat într-un instrument de dezinformare.

Și Raul Peterlin (18 ani, Bistrița) e conștient de neajunsurile informării online [...]. Pentru el, știrile false pornesc de la titlurile fabricate, exagerate sau tendențioase, însoțite de imagini șocante în *thumbnail*. „Se încearcă tot timpul să se manipuleze, să se scotocească în absolut orice, pentru a descoperi un anumit senzațional – care nu există.”

Text adaptat după articolul *Adolescenții față cu dezinformarea: șapte liceeni despre fake news* de Ioana Pelehatăi, publicat în 2 noiembrie 2020, disponibil la <https://www.scena9.ro/article/adolescenti-fake-news-bloc-zero-luna-doc>

- 6 Recitește cu atenție textul și alege informațiile potrivite din coloana **B**, pentru fiecare persoană din coloana **A**.

A	B
1 Denisa	a Refuză să răspândească informații false, vrea să verifice dacă lucrurile auzite sunt adevărate sau nu.
2 Liv	b Nu toate sursele găsite pe internet ne furnizează informații reale, chiar dacă trăim într-o epocă în care avem acces nelimitat la ele.
3 Răzvan	c Școala nu mai poate exista fără internet, dar elevii sunt dezorientați din cauza multitudinii de informații.
4 Amalia	d Dorința de a impresiona cu orice preț deformează realitatea. Astfel, se fabrică titluri șocante, pentru a se atrage atenția și pentru a se atinge un anumit scop.
5 Raul	e Adolescenții trebuie să fie conștienți de faptul că pe internet se influențează opinia publică, iar acest lucru nu se observă întotdeauna.

1. ... 2. .... 3. ... 4. ... 5. ...

După lectură

- 7 Numește alte două motive, pe lângă cele precizate de adolescenții citați în text, pentru care este important să te informezi corect. Explică alegerea făcută.

- 8 **INTERACȚIUNE ORALĂ.** Lucrați în perechi! Află de la colegul tău/colega ta de bancă:

- A întâlnit personal unele știri false?
- Din ce domeniu proveneau acestea?/La ce se refereau?
- Le-a dat mai departe, le-a răspândit?
- Cum și când și-a dat seama că nu sunt informații adevărate?
- De către cine a fost ajutat să-și dea seama că erau niște știri false?
- Cum a reacționat când le-a mai auzit de la alte persoane?

- 9 **REDACTARE.** Tocmai ți-ai dat seama că prietenul tău/prietena ta postează pe pagina sa o știre falsă. Scrie-i un e-mail, de 60-80 de cuvinte, în care îl/o atenționezi. Explică-i de ce nu e bine să dea mai departe o astfel de știre.

- 10 În fragmentul citit ai întâlnit afirmațiile de mai jos, referitoare la știrile false. Alege una dintre ele și formulează-ți, în 80-120 de cuvinte, părerea pro sau contra în legătură cu aceasta. Ca să fii cât mai credibil, nu uita să-ți exprimi motivele pentru care ai ales să fii/să nu fii de acord cu afirmația respectivă.

- „Internetul nu-i chiar un paradis al adevărului.”
- „Nu interpretăm bine ceea ce se-ntâmplă și rămânem cu opiniile celor din jur.”
- „Internetul s-a transformat într-un instrument de dezinformare.”

✓ De reținut

Ca să fii cât mai convingător și credibil în exprimarea unui punct de vedere, exprimă bine motivele pentru care susții sau negi ceva.

Te pot ajuta și următoarele structuri:

din cauză că/din cauza faptului că (când vorbim despre ceva negativ) + verb

datorită faptului că (când vorbim despre ceva pozitiv)

pe motiv că

Poți exprima motive și cu ajutorul unor conjuncții și locuțiuni conjuncționale/prepoziționale: *deoarece, fiindcă, întrucât, pentru că* etc. + verb.

Atenție la următoarele construcții: *din cauza, din pricina* + substantiv în cazul genitiv.

Exemple:

Din cauză că nu s-a informat corect, a crezut o știre falsă.

Din cauza faptului că nu a verificat din mai multe surse informația, a greșit.

Din cauza/pricina informațiilor false, mulți tineri se simt debusolați.

Din pricina manipulării, mulți oameni preiau opinia altora în cazul anumitor subiecte.

Datorită faptului că i s-a părut un titlu interesant, a citit mai departe.

Pe motiv că se grăbea, a copiat prima variantă găsită pe internet.

Suntem influențați de opiniile celor din jur, *deoarece* ele *ne asaltează* mereu, din diverse părți.

Putem fi dezinformați ușor, *fiindcă nu avem* timp fizic să verificăm fiecare informație.

Tinerii din ziua de azi se informează ușor, *pentru că accesează* sursele mass-media.

N-a mai accesat site-ul respectiv, *întrucât a fost* înșelat.

11 LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ. Continuă enunțurile cu structurile învățate:

- a A crezut că are dreptate, *din cauza* ... .
- b Suntem asaltați de informație, *fiindcă* ... .
- c Vreau să mă informez de pe un site de încredere, *pe motiv că* ... .
- d N-a observat manipularea, *deoarece* ... .
- e Revista aceasta îmi place foarte mult, *pentru că* ... .
- f Apelez întotdeauna la prieteni, *din pricina* .... .
- g A avut încredere în sursa citată, *datorită faptului că* ... .
- h Știu să mă informez sigur, *din cauză că* ... .

Mediere

- ▶ **12** Lucrați în grupe de 4-5 elevi! Organizați o campanie de informare despre existența știrilor false. Pornind de la citatul „Știrile false pornesc de la titlurile fabricate, exagerate sau tendențioase, însoțite de imagini șocante.”, realizați o listă cu sfaturile pe care le oferiți liceenilor din școala voastră pentru a nu cădea în capcana acestora.
- 13** Prezentați-vă răspunsurile de la exercițiul anterior în fața clasei și realizați apoi o listă comună cu acele zece sfaturi pe care le considerați a fi cele mai utile. Încercați să ajungeți la un punct de vedere comun în ceea ce privește opiniile divergente. Publicați-vă sfaturile pe site-ul/blogul clasei.

B Explorarea unui text audiat

Provocări

- 1** Din ce surse te documentezi, pentru a obține informații? Discută cu colegul/colega de bancă despre acestea.

- 2** Citești reviste, ziare? Dar părinții și bunicii tăi? În ce format apar cele pe care le consulți, sunt publicații tipărite sau online?
- 3** Întocmește o listă cu titlurile acestora și prezintă-le colegilor.

Înainte de audiere

- 4** Potrivește cuvintele din coloana **A** cu explicațiile/sinonimele lor din coloana **B**.

A	B
1 a împărtăși	a aspect exterior, felul în care se prezintă un lucru, din punct de vedere estetic
2 popularitate	b a solicita, a încasa o taxă
3 design	c (care apare) de două ori pe an
4 a descărca	d a fi stocat, păstrat pe site
5 dispozitiv <i>e-reader</i>	e cititor de cărți digitale/electronice, portabil, care poate stoca sute de publicații digitale
6 a percepe (o taxă)	f a comunica, a destăinui cuiva un gând, o idee
7 periodic	g a obține fișiere, date de pe internet
8 bianual	h renume, faimă, apreciere colectivă/populară
9 a fi găzduit (pe site)	i care revine, se repetă cu regularitate la anumite perioade (intervale) de timp

Audiție

- 5 Ascultă materialul următor, accesând manualul digital sau în lectura profesorului, despre lansarea unei reviste online și spune ce scop urmărește.
- 6 Reascultă textul înregistrat și decide dacă următoarele enunțuri sunt adevărate sau false.
- Revistele online sunt din ce în ce mai apreciate de publicul cititor.
  - Ca să pui bazele unei reviste online, trebuie să fii specializat.
  - O revistă digitală diferă mult de o revistă tipărită tradițională.
  - O revistă online de tip blog este accesibilă tuturor.
  - Dacă vor să citească mai multe articole dintr-o revistă de tip blog, cititorii trebuie să plătească.
  - O revistă online se poate citi de mai multe ori decât un blog.
  - Articolele unui blog sunt accesibile oricând și se pot descărca pentru a fi citite offline.
  - Datorită utilizării celor două tipuri de reviste online, crește semnificativ publicul cititor.

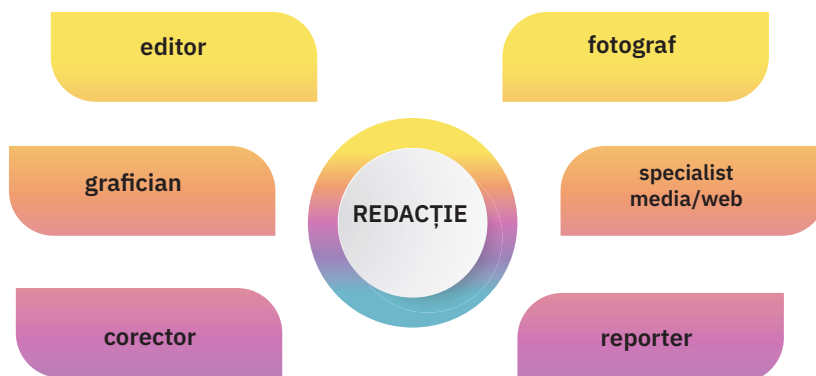
După audiție

- 7 **INTERACȚIUNE ORALĂ.** Lucrați în perechi! Discuți cu colegul/colega de bancă despre informațiile pe care le-ați aflat din textul audiat. Credeți că e ușor să lansezi o revistă online? Care ar fi avantajele unei astfel de reviste și ce capcane ar putea prezenta pentru voi? Completați tabelul următor în caiet, apoi prezentați-vă răspunsurile în fața clasei.

AVANTAJE	CAPCANE

- 8 Realizați un sondaj de opinie, printre elevii clasei voastre, despre dorința/disponibilitatea lor de a realiza o revistă online a clasei/a școlii.
- Documentați-vă: aflați ce fel de specialiști sunt necesari într-o redacție.
  - Întrebați-vă colegii ce „post” le-ar plăcea (de exemplu, editor, reporter, fotograf, specialist media/web, corector, grafician etc.).
- Prezentați în fața clasei rezultatele sondajului făcut.
- 9 Lucrați în grupe de 4-5 elevi! Fiecare grupă să-și aleagă un „post” dintre cele discutate la exercițiul 8. Stabiliți ce fel de atribuții și responsabilități trebuie să îndeplinească persoana care va ocupa postul ales în cadrul redacției. Realizați o listă cu acestea și prezentați-le în fața clasei.

- 10 **INTERACȚIUNE SCRISĂ.** În urma sondajului de opinie, organizatorii au lansat un apel pentru formarea colectivului redacției. Ești unul dintre elevii care și-ar dori să facă parte din redacția revistei voastre online. Scrie un e-mail, de 80-100 de cuvinte, în care îți exprimi această intenție. Nu uita să menționezi:
- care e motivația ta pentru a fi membru în colectivul redacției;
  - ce „post” ți-ar plăcea;
  - despre ce teme ai dori să-i informezi pe colegii tăi;

✓ De reținut

Ca să fii cât mai convingător în exprimarea intenției, utilizează și următoarele structuri:

Doresc/Dorim să ...
Mi-aș dori/Ne-am dori să ...
Vreau/Vrem să ...
Îmi propun/Ne propunem să ...
Intenționez/Intenționăm să ...
Am/Avem de gând să ...

} + verb

Amintește-ți și conectorii învățați:

Conjunții și locuțiuni conjuncționale: de scop: *(ca) să*;

Exemple:

Intenționez să citesc o revistă online despre științe.
Ne propunem să participăm la campania organizată.
Mi-aș dori să fiu reporter în redacția revistei.
Ne-am dori să ajungem la cât mai multe persoane.
Vreau să relatez despre teme cât mai interesante.
Avem de gând să edităm o revistă a școlii.
Îmi propun să termin articolul până mâine.
Ne propunem să publicăm articole cât mai interesante în revistă.
 Ne întâlnim mâine *ca să* ne punem de acord în privința subiectelor de discuție.

Prepoziții și locuțiuni prepoziționale: *pentru* + **substantiv** în cazul acuzativ
în scopul + **substantiv** în cazul genitiv

Exemple:

Ne întâlnim *pentru* stabilirea temelor.
 Ne întâlnim *în scopul* stabilirii temelor.

- ▶ **11 REDACTARE.** Ești invitat la ziua de naștere a unui prieten/a unei prietene. Știi că-i place să citească reviste și te hotărăști să-i cumperi drept cadou un abonament de un an pentru revista sa preferată. Mai ai nevoie de câteva informații referitoare la preț, modalități de plată etc., dar intenționezi să-i cumperi abonamentul. Scrie un e-mail de 60-80 de cuvinte adresat redacției, în care îți exprimi această intenție. Nu uita să utilizezi structurile învățate. Când îi vei oferi cadoul, îți recomandăm să fii politico/politicoasă.
- 12** Fii primul care publică în revista voastră! Scrie un articol, de 80-100 de cuvinte, în care să prezinți temele care vor fi abordate în revista clasei/școlii.

Mediere

- ⊕ **13 Dezbateri.** Lucrați în echipe de 3-4 elevi! Trebuie să decideți ce formă va avea publicația voastră: blog sau revistă online. În luarea deciziei, vă poate ajuta și informația din materialul audiat: „Un blog are un ton puțin mai informal, autorul vorbindu-i, de obicei, direct cititorului, în timp ce o revistă online are un ton jurnalistic, puțin mai profesional.”
- Discutați în cadrul echipei despre această informație și exprimați-vă părerea în legătură cu forma publicației, având în vedere faptul că ea se adresează, în special, liceenilor din școala voastră. Realizați o listă cu argumentele identificate și prezentați-le în fața clasei.

Autoevaluare

Completează, în caiet, următoarele afirmații, pe baza celor învățate în lecție.

- Cel mai mult mi-a plăcut activitatea ... .
- Din ceea ce am învățat, cea mai utilă mi se pare a fi informația ... .
- Cel mai dificil mi s-a părut ... .
- Mi-ar plăcea să mai exersez ... .

Recapitulare

- 1 În această unitate, ai aflat mai multe informații despre dezvoltarea tehnologiei. În opinia ta, care dintre domeniile vieții noastre s-au dezvoltat cel mai mult, datorită tehnologiei? Numește-le!
- 2 Citește cu atenție următorul text despre tehnologia modernă și formulează trei idei principale.

Cele mai dezvoltate tipuri de tehnologie

Nu există nimic mai dinamic decât tehnologia modernă, care a îmbunătățit continuu modul nostru de viață și a permis progresul în diferite sectoare, preconizându-se că va avea un impact profund asupra tuturor afacerilor în următorii ani.

Știați că, în 2012, 10% dintre mașini erau conectate la internet și se estimează că, până în 2025, aproximativ 95% dintre mașini vor fi conectate la internet?

Tehnologia este însă foarte avansată nu doar în industria auto, ci și în diferite alte domenii de activitate.

Tehnologia comunicării

Comunicarea este, într-adevăr, esențială în toate aspectele vieții noastre personale și profesionale, pentru a exprima emoții, în a împărtăși informații sau pentru a face schimb de idei.

Tehnologia de comunicare este probabil una dintre cele mai frecvent folosite tehnologii pe scară largă, în viața noastră de zi cu zi. Progresul tehnologic a îmbunătățit modalitățile de transmitere a informațiilor dintr-un loc în altul. Ne ajută să comunicăm unii cu alții cu mai multă comoditate, în mai puțin timp și cu o precizie mai mare.

Tehnologia de comunicații ajută la transmiterea de date, prin utilizarea diferitelor dispozitive, precum telefonul, radioul, televiziunea și internetul. Întreprinderile utilizează, de asemenea, tehnologia de comunicare pentru a înlesni transmiterea de cunoștințe și de informații la locurile de muncă, pentru a promova servicii sau produse noi, precum și pentru a satisface cererile și nevoile consumatorilor.

Adaptare după: <https://system.eu/cele-mai-dezvoltate-tipuri-de-tehnologie/>

- 3 Recitește fragmentul de text și decide dacă enunțurile de mai jos sunt adevărate sau false.
  - a Tehnologia modernă se dezvoltă într-un ritm accelerat, asigurând o evoluție rapidă în toate domeniile vieții.
  - b În 2012, aproape toate mașinile utilizau internetul.
  - c Tehnologia comunicării este utilizată cel mai mult în viața noastră cotidiană.
  - d Dezvoltarea tehnologiei comunicării favorizează schimbul de informații.
  - e În cadrul unităților economice, tehnologia informației se folosește doar pentru promovarea unor produse.
- 4 Recitește cu atenție fragmentul și transcrie minimum cinci cuvinte din aria semantică a *tehnologiei*.
- 5 Formulează enunțuri în care să folosești corect următorii termeni: *evoluție, promițător, beneficiu, avansat, cert, manipulare*.
- 6 Lucrați în perechi! Ați discutat, în cadrul lecțiilor, despre efectele pozitive și negative ale tehnologiei în viața noastră. Citiți cu atenție următorul enunț: „Tehnologia de comunicații ajută la transmiterea de date prin utilizarea diferitelor dispozitive, precum telefonul, radioul, televiziunea și internetul.” Formulați în caiet, pe baza acestuia, minimum cinci efecte pozitive și cinci efecte negative ale tehnologiei comunicării.

Efecte pozitive/avantaje	Efecte negative/capcane

- 7 Faceți schimb de caiete, în perechea în care ați lucrat. Alegeți, din caietul colegului/colegei, câte două avantaje, respectiv capcane, și răspundeți în scris la acestea. Continuați următoarele enunțuri:
Sunt de acord cu/că ..., *fiindcă* ...
Susțin această idee, *cu condiția să* ...
Trebuie să te contrazic, *deoarece* ...
Spre deosebire de tine, *eu cred că* ...

8 Completează enunțurile cu formele potrivite ale articolului posesiv-genitival și demonstrativ: *al, a, ai, ale, cel, cea, cei, cele*.

- a Laptopul ... nou ... prietenului meu este foarte rapid.
- b Aplicațiile ... noi ... site-ului ne sunt utile.
- c Informațiile ... noi ... acestei reviste pot fi înșelătoare.
- d S-a arătat prin studii că utilizatorii ... noi ... internetului sunt foarte tineri.
- e Revista ... nouă ... redacției a fost primită cu entuziasm.

9 Citește cu atenție următoarele enunțuri și alege varianta corectă.

- A A descărcat o nouă aplicație, ... prietenului său.
  - a cu ajutor
  - b cu ajutorul
  - c de ajutorul
- B A reușit să utilizeze programul ... instrucțiunilor foarte clare.
  - a din cauza
  - b datorită
  - c din cauză că
- C S-a înșelat în privința informației, ... n-a verificat sursa.
  - a din cauza
  - b datorită
  - c din cauză că
- D ... s-a grăbit, a tastat o parolă greșită.
  - a Pe motivul că
  - b Pe motiv că
  - c Cu motiv că
- E A găsit adresa căutată prin intermediul ... .
  - a aplicația
  - b aplicației
  - c aplicație

10 Dorești să trăiești conștient în lumea dominată de tehnologie. Elaborează un plan al activităților pe care intenționezi să le realizezi în acest sens. Scrie un text, de 50-60 de cuvinte, în care să utilizezi și structurile învățate pentru exprimarea intenției: *îmi propun să ... , intenționez să ... , am de gând să ...* .

11 Privește următoarele imagini și scrie o postare, de 80-120 de cuvinte, pe care s-o publici pe site-ul/blogul clasei, despre obiceiurile adolescenților privind utilizarea tehnologiei în ziua de azi. Nu uita să menționezi avantajele și capcanele acesteia.

12 Redactează un eseu, de 80-120 de cuvinte, despre rolul comunicării în lumea noastră dominată de tehnologie. Te poate ajuta și următorul citat din fragmentul de mai sus: „Comunicarea este, într-adevăr, esențială în toate aspectele vieții noastre personale și profesionale, pentru a exprima emoții, a împărtăși informații sau pentru a face schimb de idei.”

Evaluare

Citește cu atenție textul de mai jos și formulează răspunsuri pentru cerințele date.

Care sunt efectele negative ale utilizării rețelelor de socializare?

Reducerea stimei de sine

De obicei, oamenii tind să scoată în evidență pe conturile personale de pe rețelele de socializare numai momentele fericite și părțile bune ale vieții lor. Această tendință oferă persoanelor din lista lor de prieteni o viziune nerealistă a vieții persoanei care postează, făcându-i să simtă că viața lor nu este la fel de bună, susține psihologul Scott Bea. Efectul pe termen lung al acestui tip de comportament de a-ți compara viața cu cea a prietenilor tăi este o reducere a stimei de sine.

Frica de a rămâne pe dinafară

Actualizarea în timp real a profilurilor de pe rețelele de socializare determină mulți utilizatori să se logheze în mod continuu, pentru a fi la curent cu tot ce postează prietenii lor. Mulți fac acest lucru fără să-și dea seama. Studiile arată că frica de a rămâne pe dinafară, cunoscută drept fenomenul FOMO (*fear of missing out*) poate favoriza, uneori, apariția sentimentelor de nemulțumire „Impulsul de a verifica regulat statusul și noile postări este generat de nevoia de a reduce starea de anxietate, însă, în realitate, acest comportament nu face altceva decât să genereze și mai multă anxietate. Oamenii se loghează pentru a se liniști, fără să-și dea seama că această nevoie este ca un drog.”, explică Scott Bea.

Declanșarea sentimentelor de invidie

Atunci când oamenii postează poze din vacanțe sau poze cu mașinile, casele și animalele de companie declanșează, uneori, sentimente de invidie în rândul prietenilor lor „virtuali”. Aceste sentimente, care pot varia de la furie la umilință, pot afecta în unele situații stima de sine.

Adaptare după: <https://www.reginamaria.ro/articole-medicale/5-moduri-care-retelele-de-socializare-iti-afecteaza-starea-de-spirit>

- 1 Precizează ce scop urmărește textul citit. 10 puncte
- 2 Formulează câte o idee principală pentru fiecare alineat. 10 puncte
- 3 Recitește fragmentul și transcrie minimum trei cuvinte din aria semantică a *rețelelor de socializare*. 9 puncte
- 4 Continuă următoarele enunțuri, utilizând informațiile din fragment:
  - a În legătură cu anxietatea, pot spune că ...
  - b Pe lângă stima de sine, ...
  - c Referitor la nevoia de conectare permanentă a oamenilor, ...9 puncte
- 5 Alege varianta corectă pentru următoarele enunțuri:
  - a Vorbesc despre niște prieteni *pe ce/pe care/pe cine* i-am descoperit recent.
  - b Nu știu *pe ce/pe care/pe cine* să pun accentul în această discuție.
  - c Prietenii *de la ce/de la care/de la cine* cer sfaturi mă respectă.
  - d Persoanele *cu cine/cu care/cu ce* te întâlnești pe site nu te cunosc în realitate.
  - e Oamenii *de ce/de care/de cine* depinde respectul de sine sunt importanți.
  - f Fenomenele *despre ce/despre care/despre cine* vorbim ne influențează viața.12 puncte
- 6 Explică, în 30-50 de cuvinte, care dintre efectele negative prezentate în fragment ți se par cele mai periculoase. 10 puncte
- 7 Ai citit în fragment că „De obicei, oamenii tind să scoată în evidență pe conturile personale de pe rețelele de socializare numai momentele fericite și părțile bune ale vieții lor”. Care este legătura dintre acest tip de comportament și știrile false, despre care ați discutat la lecții? Răspunde în scris, într-un text de 50-70 de cuvinte. 10 puncte
- 8 Exprimă-ți opinia, în 80-120 de cuvinte, despre importanța prietenilor reali și a celor virtuali. 20 de puncte

Notă: Se acordă 10 puncte din oficiu.

U3

Stil de viață sănătos

Lexic

- părțile corpului și organele interne
- probleme de sănătate și tratamente/acte medicale
- investigații medicale
- intervenții de urgență/prim-ajutor
- feluri de mâncare
- condimente
- alimentație sănătoasă
- cantități, ambalaje
- sport (persoane, obiecte și locuri)
- sporturi extreme
- activități pentru timpul liber

Redactare

dialogul, recenzia

Recapitulare

Evaluare

Limba română în uz

Funcții comunicative

- a cere și a oferi un sfat/o sugestie
- a oferi și a solicita informații de ordin personal
- a face urări cu o anumită ocazie
- a exprima preferințe
- a exprima condiționări
- a-și exprima opinia

Gramatică

- verbul: timpul imperfect (activ și reflexiv)
- modul imperativ, singular (activ și reflexiv)
- substantivul în cazul vocativ
- pronumele personal în cazul acuzativ
- modul condițional-optativ, timpul prezent (activ și reflexiv)
- pronumele reflexiv în cazul dativ
- pronumele reflexiv în cazul acuzativ
- conjuncții și locuțiuni conjuncționale consecutive și corelative
- pronumele personal în cazul dativ

Lecția 1. Sănătatea

A Explorarea unui text scris

Provocări

- 1 Scrie primele cinci cuvinte la care te gândești, atunci când rostești *viață sănătoasă/sănătate*.

- 2 Lucrați în perechi. Explică-i colegului/colegei de bancă ce înseamnă pentru tine o viață sănătoasă. Apoi colegul/colega va raporta clasei ce informații a aflat de la tine.
- 3 Asociază cuvintele din prima coloană cu definițiile din a doua coloană.

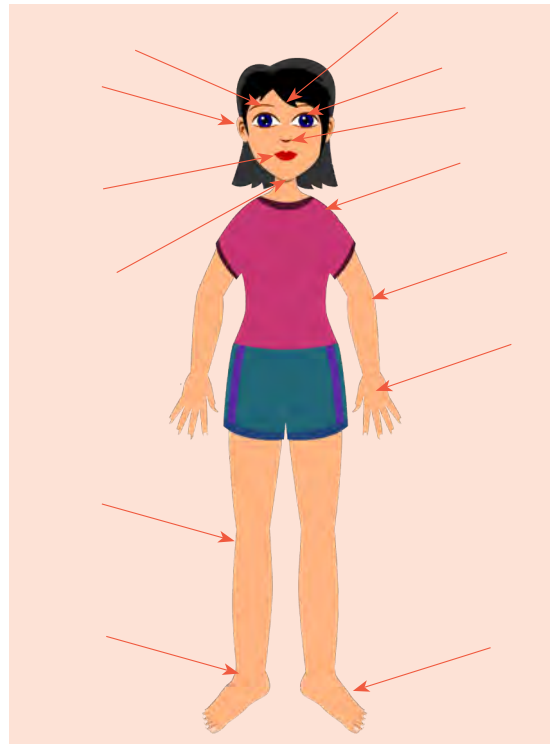
1 picior	a membru superior al corpului omenesc
2 cot	b membru inferior al corpului omenesc
3 talpă	c partea interioară a mâinii
4 ureche	d orificiu exterior al nasului
5 palmă	e parte exterioră a brațului, care unește brațul cu antebrațul
6 nară	f parte inferioară a labei piciorului
7 braț	g organ al auzului și al echilibrului

- 4 Tu ce faci ca să fii sănătos? Enumeră cinci metode, apoi comunică-le și colegilor tăi.

- 5 Lucrați în perechi! Întreabă-ți colegul/colega de bancă:
- când s-a îmbolnăvit ultima dată;
  - ce afecțiune a avut;
  - cum a procedat.

- 6 Schițează în caiet un corp omenesc. Precizează, prin săgeți, următoarele părți ale corpului:
- lobul urechii
  - frunte
  - gene
  - buză
  - nară
  - gleznă
  - palmă
  - cot
  - talpă
  - bărbie
  - umăr
  - genunchi
  - sprânceană.

Înainte de lectură

- 7 Potrivește cuvintele din prima coloană cu definițiile din a doua coloană.

1 antibiotic	a care distruge virușii
2 gripă sezonieră	b rezistență a corpului față de viruși
3 infecție	c a bea apă
4 căi respiratorii	d capacitatea de a acționa cu pricepere
5 abilitate	e proces rezultat din dezvoltarea în corp a unor viruși
6 imunitate	f boală contagioasă
7 a se hidrata	g care se transmite de la om la om
8 contagios	h medicament folosit în tratarea unor boli infecțioase
9 antiviral	i sistem de organe care asigură respirația

Lectură

8 Citește următorul text despre gripa sezonieră și transmite-le colegilor care sunt principalele informații aflate.

Nu trata gripa sezonieră cu antibiotice!

Este de înțeles că, atunci când suntem bolnavi, noi sau persoanele dragi, tot ce ne dorim este un medicament care să ne vindece rapid. De multe ori, apelăm la antibiotice, chiar dacă sunt sau nu recomandate.

Din păcate, atunci când vine vorba de gripa sezonieră, antibioticele nu funcționează. Dimpotrivă, prin administrarea de antibiotice în această situație, putem înrăutăți semnificativ boala și starea generală a pacientului.

Ce este gripa sezonieră?

Gripa este o infecție virală (cauzată de un virus) a căilor respiratorii: nas, gât, plămâni. Pentru multe persoane, gripa trece de la sine după o perioadă, nefiind nevoie de tratament specific. Pentru altele însă, aceasta poate da complicații atunci când rămâne netratată.

Cum putem trata gripa sezonieră?

În multe cazuri, medicii le recomandă pacienților să aștepte ca gripa să treacă de la sine. Acest plan se bazează pe abilitatea sistemului imunitar de a lupta cu virusul pe cont propriu, fără ajutor medicamentos, lucru care, de multe ori, se întâmplă cu succes.

Atunci când aveți gripă, o puteți recunoaște prin următoarele simptome:

- nas înfundat;
- senzația de „roșu în gât”;
- dureri de cap;

- febră;
- tuse;
- dureri musculare.

Odihna prelungită, hidratarea corectă prin consum potrivit de apă și mesele sănătoase, bogate în vitamine, sunt cele ce vor ajuta sistemul imunitar să lupte împotriva gripei. Desigur, în unele cazuri, medicul poate prescrie și medicamente specifice, numite antivirale.

Iată câteva sfaturi:

1. Când mergeți la medic, nu cereți antibiotice. Urmați tratamentul pe care vi-l prescrie acesta.

2. În cazul în care medicul vă prescrie antibiotice pentru infecția dumneavoastră, utilizați-le conform recomandării acestuia.

3. Nu recomandați altora și nu le oferiți din antibioticele pe care le-ați primit. Dacă ceva a funcționat pentru dumneavoastră, nu înseamnă ca va funcționa și pentru cei din familie sau pentru prietenii dumneavoastră, ci dimpotrivă, le poate face rău.

Prevenția gripei și a altor infecții se face prin reguli simple de igienă, cum este spălarea frecvent pe mâini, pentru a nu-i îmbolnăvi pe cei din jur. Investigați orice problemă la un medic specialist.

Adaptare după https://www.sfatulmedicului.ro/Gripa/nu-trata-gripa-sezoniera-cu-antibiotice_19162

9 Răspunde, pe baza textului citit, dacă afirmațiile următoare sunt adevărate sau false:

- a Gripa este o boală a căilor respiratorii, cauzată de un virus.
- b Persoana bolnavă trebuie să consulte întotdeauna un medic specialist.
- c În unele situații, gripa trece fără tratament.
- d Printre simptomele gripei, se află și durerea în gât.
- e Dacă tratamentul primit vă face bine, puteți să-l recomandați și altor persoane.
- f Cereți antibiotic medicului, pentru a vă însănătoși cât mai repede.

10 Recitește textul despre gripa sezonieră și răspunde la următoarele întrebări:

- a Ce îți dorește o persoană atunci când e bolnavă?
- b La ce apelează unii bolnavi, crezând că se vor vindeca mai repede?
- c Care sunt simptomele gripei?
- d Ce recomandă medicii pentru tratarea gripei sezoniere?

După lectură

11 **INTERACȚIUNE ORALĂ.** Lucrați în perechi. Imaginați-vă că ești răcit și mergi la farmacie să-ți cumperi medicamente. Cere-i părerea farmacistei. Folosește întrebările din casetă.

Ați putea să mă ajutați?
Ce mi-ați recomanda?

✓ De reținut

Timpul imperfect

Verbe cu final în -a/-î			Verbe cu final în -ea/-e/-i			
-am	mâncam	hotăram	-eam	apăream	mergeam	citeam
-ai	mâncai	hotărai	-eai	apăreai	mergeai	citeai
-a	mânca	hotăra	-ea	apărea	mergea	citea
-am	mâncam	hotăram	-eam	apăream	mergeam	citeam
-ați	mâncați	hotărați	-eați	apăreați	mergeați	citeați
-au	mâncau	hotărau	-eau	apăreau	mergeau	citea

Verbe neregulate la imperfect:

a fi – eram; a da – dădeam;

a sta – stăteam; a bea – beam.

12 LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ. Completează tabelul în caiet cu formele potrivite.

eu	cântam			dormeam	
tu					vorbeai
el/ea		cobora			
noi			scriam		
voi					
ei/ele					

13 Completează spațiile libere cu forma corectă a verbelor dintre paranteze.

- Când m-ai sunat, (a fi) ... la școală.
- Bunica mea (a fi) ... foarte harnică și mereu (a face) ... multe prăjituri.
- Acum cinci ani, tu (a avea) ... 20 de ani, deci (a fi) ... foarte tânără.
- De fiecare dată, (a vrea) ... să vii cu mine la teatru.
- Le (a ajuta) ... de fiecare dată când îmi (a cere) ... ajutorul.
- Când ne-ai căutat, (a povesti) ... cu părinții Alinei.
- I-am întâlnit tocmai când (a ieși) ... din casă.

14 Scrie, în caiet, o continuare pentru textul de mai jos, folosind următoarele verbe la timpul imperfect: *a mânca, a dormi, a citi, a povesti, a simți, a ajuta, a sta*. La final, compunerea ta va avea 80-100 de cuvinte.

Pe vremuri, mergeam în fiecare vară la țară. Acolo, ...

15 INTERACȚIUNE ORALĂ. Lucrați în perechi! Realizați un dialog între un pacient și asistenta de la cabinetul medical. Cereți și oferiți informații despre posibilitatea de a face programare la medicul specialist. Utilizați și expresiile de mai jos.

A cere informații:

- Aș dori să aflu ...
- Mă puteți ajuta cu ...?
- Știți cumva ...?
- Ați putea să-mi spuneți ...?
- Vă rog, dacă se poate ...

A oferi informații:

- Vă informez că ...
- Din păcate/din fericire ...
- Desigur, ...
- Este bine să știți că ...
- Pentru siguranța dumneavoastră ...

✓ De reținut

Formele pronumelui personal în cazul acuzativ sunt: *mă, te, îl, o, ne, vă, îi, le*.

Exemple: Mă cheamă bunica la masă.

Maria **te** întreabă dacă **o** ajută la chimie.

Fetele **ne** invită la cinema.

16 LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ. Aranjează cuvintele de mai jos în ordinea corectă. Atenție la pronume!

- Nu/pe mama/aștept/în casă/o.
- Pe noi/Maria/la cină/invită/mâine/ne/seară/pe voi, nu.
- Noi/vedem/pe colege/le/teatru/lângă.
- Cheamă/Alina/mă.
- Înțeleg/Ana/te/bine/foarte/!/,/.

17 Completează enunțurile de mai jos cu pronumele potrivite (*mă, te, îl, o, ne, vă, îi, le*).

- În fiecare dimineață, ... văd pe Ana mergând spre școală.
- ... cunosc pe Matei de când era elev la gimnaziu.
- Oare ... place pe tine sau ... place pe mine?
- Pentru că îmi plăceau foarte mult acești actori, mereu ... urmăream la televizor.
- ... înțeleg foarte bine pe Andrea și pe Anca, sunt fete deștepte.
- Mereu ... inviți la restaurant, dar ... refuz, pentru că nu am timp.

18 INTERACȚIUNE ORALĂ. Lucrați în perechi! Imaginați-vă o conversație între un medic și pacientul său. Pacientul îi dă informații despre problemele sale de sănătate, iar medicul îi va recomanda un tratament. În realizarea dialogului, veți putea utiliza următoarele expresii:

Pacientul:

Mă doare ...
Am amețeli, când ...
Tusea este productivă/seacă ...
Mă simt obosit ...
... probleme respiratorii ...
... ochi înlăcrimați ...

Medicul:

Este, cu siguranță, ...
Cu ce probleme vă confrunțați?
Ce anume simțiți atunci când ...?
Vă recomand să ...
... repaus la pat ...
... după rezultatul analizelor de sânge ...

19 REDACTARE. Scrie-i un mesaj prietenului tău, care este bolnav și nu va putea participa la petrecerea organizată cu prilejul zilei tale de naștere. Îți vei exprima regretele că nu se simte bine și îi vei ura să se însănătoșască în cel mai scurt timp.

Mediere

20 Citește afirmația de mai jos. Pornind de la aceasta, explică-i unui coleg/unei colege de clasă care este relația dintre medic și pacient.
„Un pacient care nu ia tratamentul cu încredere se vindecă mai greu”.

21 Lucrați în perechi! Întreabă-ți colegul/colega de bancă despre:

- când a fost ultima dată la medic;
- ce ce fel de probleme a avut;
- dacă merge la cabinetul medical de fiecare dată când este bolnav sau se tratează fără a întreba medicul.

Stabiliți, în cadrul clasei, care dintre aceste comportamente sunt mai frecvent întâlnite. Discutați ce avantaje și ce dezavantaje prezintă acestea.

Portofoliu

22 Realizează o listă cu două coloane. În prima coloană, vei scrie simptomele pe care le-ai avut ultima dată când ai fost bolnav, iar în a doua coloană vei trece recomandările medicului specialist.

B Explorarea unui text audiat

Provocări

1 Răspunde la următoarele întrebări:

- Ce faci dacă te dor dinții?
- Unde mergi dacă te dor rinichii?
- Dar dacă te doare capul?
- Dar când te dor ochii?

Înainte de audiție

- 2 Privește imaginile și imaginează-ți o conversație între medic și pacient. Apoi întreabă-i pe colegi cum și-au imaginat ei că s-au desfășurat discuțiile.

Audiție

- 3 Ascultă, accesând manualul digital sau în lectura profesorului, un text despre câteva curiozități ale corpului uman și spune ce anume știai deja.
- 4 Reascultă textul și completează, pe baza audiției, spațiile libere cu unul sau două cuvinte.
- Intestinul subțire este cel mai ... organ intern.
  - Pielea omului are o greutate aproximativă de ...
  - În corpul nostru se găsesc aproximativ ... oase.
  - Inima bărbaților bate mai încet decât cea a ...
  - Craniul uman este alcătuit din ... oase.

După audiție

De reținut

Substantivul în cazul vocativ

Substantivul în vocativ poate sta la începutul propoziției, în interiorul sau la sfârșitul acesteia.

Exemple: — *Matei, du-te la școală!*
— *Du-te, Matei, la școală!*
— *Du-te la școală, Matei!*

Desinențele permise de substantivele în vocativ sunt:

- la masculin și neutru, singular: *-e, -ule: Prietene, vino aici! Băiatule, fă-te comod!*
- la feminin, singular: *-o: Bunico, te doare spatele?*
- la plural, pentru toate genurile: *-lor: Fetelor, vă dor ochii de la calculator?*

Modul imperativ

Este un mod simplu, care are numai două forme, la persoana a II-a singular și plural.

La imperativ singular, sufixele sunt identice cu cele la indicativ prezent persoana a III-a, singular;

Exemple: — el cântă — (tu) cântă!
— Ea dansează — (tu) dansează!

Excepții: — el vede — (tu) vezi!
— el tace — (tu) taci!

La verbele cu final în *-a/-e/-i (+ește)/-î*: persoana a II-a, singular imperativ = persoana a III-a, singular, prezent.

Exemple: — El mănâncă. — Mănâncă!
— Ea ascultă. — Ascultă!

Imperativul verbelor reflexive:

Exemple: • a se ridica: *Ridică-te!/Ridicați-vă!*   *Nu te ridica!/Nu vă ridicați!*
• a se spăla: *Spală-te!/Spălați-vă!*   *Nu te spăla!/Nu vă spălați!*

Imperativul cu pronume în cazul acuzativ:

- Cumpără-l!/Cumpărați-l!*
- Nu îl cumpăra!/Nu îl cumpărați!*

❖ Dacă verbul la imperativ se termină în *-ă* și este urmat de forma pronominală *o, -ă* se îndepărtează de la finalul verbului (de exemplu: *Cumpăr-o! Spal-o! Ridic-o!*).

❖ Forme speciale de imperativ: a fi — *fii!*; a aduce — *adu!*; a conduce — *condu!*; a zice — *zi!*

5 LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ. Citește enunțurile de mai jos și pune substantivele dintre paranteze la cazul vocativ.

- a (Mătușică) ..., du-te la magazin!
- b (Băiatul) ..., citește textul de mai jos!
- c (Fetiță) ..., îmbracă-te repede!
- d Veniți, (copii) ..., la cină!
- e (Prietenii) ..., sunteți cei mai veseli copii!

6 Completează spațiile de mai jos cu forma corectă a verbelor.

Model: Bunico, (a lua) ... medicamentele după masă, nu pe stomacul gol!

Bunico, ia medicamentele după masă, nu pe stomacul gol!

- a Carmen, (a se programa) ... la medic, dacă te doare capul!
- b Dragule, (a se duce) ... cu sora ta la stomatologie!
- c Te rog, (a pune) ... medicamentele în organizator!
- d Haide, (a se așeza) ... pe scaun și (a spune) ... domnului doctor ce te doare!
- e Te rog, (a cumpăra) ... aceste medicamente de la farmacie!

7 Ce ai putea spune în situațiile următoare?

Model: Mi-e foame! Mănâncă!

- a Mă doare capul.
- b Sunt stresat.
- c Mi-e sete.
- d Mi-e somn.
- e Mi-aș cumpăra o rochie.

8 Scrie enunțurile după modelul dat:

Model: Nu am cumpărat rochia. Cumpăr-o!

- a Nu am deschis geamul.
- b Nu mi-am luat tratamentul.
- c Nu am făcut programarea la medic.
- d Nu am sunat-o de ziua ei.
- e Nu am dus rețeta la farmacie.

9 INTERACȚIUNE ORALĂ. Lucrați în perechi! Imaginează-ți că prietenul tău este bolnav și nu dorește să meargă la doctor. Explică-i de ce ar fi în avantajul lui să-și facă o programare la cabinetul medical. Apoi află de la colegi ce argumente ar aduce în această discuție.

+ 10 REDACTARE. Imaginează-ți că vacanța începe în curând și tu ai o problemă de sănătate cu spatele (sau un alt tip de problemă). Ca să îți revii mai repede, te-ai informat și ai găsit o bază de tratament, la munte, special construită pentru tineri de vârsta ta. Trimite un e-mail clinicii respective, în care să ceri detalii despre doctori, tratamente, proceduri pe care le oferă pacienților.

Mediere

11 Așezați-vă în cerc. Pornind de la citatul „**Medicul îngrijește, natura vindecă**” (Hipocrate), exprimați-vă oral părerea și completați-vă ideile, ascultându-vă colegii.

Portofoliu

Realizează un afiș care să conțină o reclamă la o clinică stomatologică, recent deschisă. Afișul va include imagini/desene, oferte/prețuri, inclusiv procedurile de care se poate bucura orice pacient.

Autoevaluare

Completează în caiet următoarele afirmații:

- Din ceea ce am învățat, cel mai important mi se pare ...
- Cel mai mult mi-a plăcut activitatea ...
- Cel mai dificil mi s-a părut ...
- Nu mi-a plăcut prea mult ...

Lecția 2. Alimentația

A Explorarea unui text scris

Provocări

- 1 Lucrați în perechi! Spune-i colegului/colegei de bancă numele fructelor și legumelor tale preferate. Apoi, el/ea va prezenta clasei ce informații a aflat de la tine.

- 2 Lucrați în perechi! Discută cu un coleg despre ceea ce reprezintă imaginile de mai jos.

- 3 Întreabă-ți colegul/colega de bancă:
 a unde preferă să mănânce, la restaurant sau acasă;
 b cât de des servește masa la restaurant.

Înainte de lectură

- 4 Găsește, în a doua coloană, un cuvânt cu același sens pentru fiecare termen din prima coloană.

1 haotic	a sever
2 frecvent	b periculos
3 nutriție	c tulburat
4 nociv	d dezordonat
5 impunere	e alimentație
6 strict	f obligație
7 dezechilibrat	g des
8 varietate	h diversitate

- 5 Potrivește cuvintele din casete cu imaginile date.

a produse lactate

b dulciuri

c fast-food

d produse de patiserie

1

2

3

4

≡ Lectură

6 Citește textul următor și precizează tema acestuia.

Comportamentul alimentar al adolescenților

În adolescență, obiceiurile alimentare se schimbă în rău, ritmul meselor devine neregulat, se consumă multe produse de tip *snacks*, iar opțiunile alimentare sunt haotice, fără niciun interes nutrițional.

Adolescenții „sar” cu regularitate peste micul dejun și 30% dintre ei pierd cina în familie, din cauza activităților școlare prelungite. De asemenea, tinerii se consideră prea ocupați pentru a da atenție ritmului meselor și alimentelor sănătoase.

25% dintre tineri apelează frecvent la produse preambalate ușor de consumat, dulciuri și băuturi răcoritoare, în detrimentul produselor lactate, al legumelor și al fructelor.

Alimentația rapidă de tip fast-food, atât de iubită de adolescenți, include în prezent și alternative mai sănătoase, însă este nevoie de o informare nutrițională corespunzătoare. În continuare, mâncarea din acest tip de restaurante rămâne mult prea bogată în grăsimi și are un conținut redus de fibre, vitamine, calciu și fier.

Pentru tineri, un pericol deosebit îl prezintă produsele de patiserie, care îmbie cu aromele lor, la fiecare colț de stradă. Amestecul de făină și grăsimi este nociv pentru organism. În această situație, cea mai sigură variantă sunt covrigii.

Părinții rămân în continuare responsabili de varietatea alimentelor la care adolescentul are acces în mediul familial.

Tinerii trebuie să aibă mereu la dispoziție produse ușor de „apucat”, fie în frigider (carne slabă pentru sendvișuri, legume gata spălate și tăiate, lapte, iaurt, fructe), fie în dulapurile din bucătărie (cereale pentru micul dejun, pâine, conserve de pește). Încercați să nu aveți niciodată în casă dulciuri, biscuiți, snack-uri, alune, nici măcar pentru musafiri.

Atitudinea părinților în legătură cu obiceiurile alimentare ale tinerilor trebuie să fie una de susținere a alegerilor corecte, nu de impunere a unor reguli stricte. În locul unor liste cu produse permise sau interzise, încercați să-i ascultați și să-i întrebați, astfel încât să-și dea singuri răspunsul în legătură cu motivele care duc la o alimentație dezechilibrată și tot ei să găsească soluții pentru a o îmbunătăți.

Pe lângă exemplul personal, adulții pot oferi informații nutriționale, pot fi mereu la dispoziție cu sfaturi sau pot acorda suportul financiar necesar unei alimentații sănătoase. În rest, alegerea finală este a adolescenților, iar condiția să reușească este să-și dorească schimbarea în bine.

După un articol de Mihaela Bilic, „Comportamentul alimentar al adolescenților”, disponibil la adresa www.regina-maria.ro/articole-medicale

7 Recitește textul despre alimentația adolescenților și răspunde la întrebările următoare:

- Ce obiceiuri rele, în privința alimentației, adoptă adolescenții?
- Care sunt alimentele la care renunță tinerii?
- Care este alimentația preferată a adolescenților?
- Cine sunt persoanele responsabile de alimentația tinerilor?
- Ce alimente ar trebui să existe în fiecare casă?
- Ce alimente ar trebui să lipsească din casă?

8 Precizează, pentru fiecare enunț de mai jos, dacă este adevărat sau fals.

- Alimentația tinerilor este una sănătoasă.
- Adolescenții iau mereu micul dejun.
- Mâncarea preferată a tinerilor este cea de tip fast-food.
- Făina și grăsimile sunt periculoase pentru organism.
- Părinții sunt cei care trebuie să îi ajute și să-i susțină pe adolescenți.

⚙️ După lectură

- INTERACȚIUNE ORALĂ.** Discută cu un coleg despre meniul tău într-o zi de școală, apoi despre cel dintr-o zi de vacanță. Compară-le și spune-le colegilor ce ai observat.
- Lucreați în grupe de 3-5 elevi! Imaginați-vă că aveți invitați la masa de prânz câțiva prieteni de vârsta voastră. Creați un meniu care să fie sănătos, dar și pe placul invitaților.

✓ De reținut

Pronumele reflexiv în cazul dativ

Forme accentuate – exemple: singular *sie/sieși*

Forme neaccentuate – exemple:

singular

îmi, mi-, -mi

Îmi aduc aminte de zilele de vară./Mi-am adus aminte de zilele de vară./O să-mi aduc aminte de vacanță.

îți, ți-, -ți

Îți place mâncarea?/Ți-a plăcut mâncarea de la restaurant?/Oare o să-ți placă mâncarea?

își, și-, -și

Își aduce aminte de ea./Și-a adus aminte de ea./O să-și aducă aminte de ea.

plural

ne

Ne place foarte mult ciocolata.

vă, v-

Vă prezentați proiectul./V-ați prezentat proiectul.

își, și-, -și

Își fac de mâncare./Și-au făcut de mâncare./O să-și facă de mâncare.

Atenție! Pronumele reflexiv are aceeași persoană și același număr cu verbul pe care îl însoțește.

11 LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ. Citește enunțurile și completează spațiile punctate cu pronumele reflexive potrivite.

- Când merg la restaurant, ... place să comand pește.
- Alina ... amintește cu drag de prăjitura cu brânză a bunicii.
- Gătindu-... zilnic, Maria mănâncă foarte sănătos.
- Andrei, ... place cafeaua sau ceaiul?
- Nouă ... convine propunerea voastră de a servi cina la restaurant.
- Când va locui singură, Ana ... va găti singură.

12 Care este mâncarea ta preferată? Dar desertul? Fă o listă cu ingredientele care se găsesc în fiecare dintre cele două feluri de mâncare.

✓ De reținut

Modul condițional-optativ

Timpul prezent se formează din forme ale verbului auxiliar *a avea* + infinitivul verbului de conjugat:

$\left. \begin{array}{l} a\check{s} \\ ai \\ ar \\ am \\ a\check{t}i \\ ar \end{array} \right\} + a \text{ citi, } a \text{ vorbi, } a \text{ cânta, } a \text{ mânca, } a \text{ scrie}$

Exemple: *(eu) aș citi, (tu) ai vorbi, (el) ar cânta.*

Forma pozitivă: *Dacă ar fi cald, aș merge la plajă.*

Forma negativă: *Dacă nu ar fi cald, nu aș merge la plajă.*

Timpul perfect se formează din forme ale verbului auxiliar *a avea* + verbul auxiliar *a fi* + participiul verbului de conjugat:

$\left. \begin{array}{l} a\check{s} \\ ai \\ ar \\ am \\ a\check{t}i \\ ar \end{array} \right\} + fi + \text{citit, vorbit, cântat, mâncat, scris}$

Exemple: *(eu) aș fi citit, (tu) ai fi vorbit, (el) ar fi cântat.*

Aș fi făcut rezervare la restaurant, dacă m-aș fi hotărât din timp.

Forme verbale la modul condițional-optativ, diateza reflexivă:

Timpul prezent

m-aș bucura

te-ai bucura

s-ar bucura

ne-am bucura

v-ați bucura

s-ar bucura

Timpul perfect

m-aș fi bucurat

te-ai fi bucurat

s-ar fi bucurat

ne-am fi bucurat

v-ați fi bucurat

s-ar fi bucurat

- 13 Continuați enunțurile de mai jos.
- Dacă aş avea posibilitatea, ...
  - Dacă aş merge la restaurant, ...
  - Dacă aş fi invitat la cină, ...
  - Dacă mi-aş cumpăra fructe, ...
  - Dacă aş fi în vacanță, ...
- 14 Alege varianta corectă.
- mi-ar place/mi-ar plăcea
  - ai face/ai făcea
  - ar cade/ar cădea
  - ai fi mâncat/ai fii mâncat
- 15 Alege una dintre ipotezele de mai jos și scrie, ca răspuns, un text de aproximativ 70 de cuvinte, folosind 8-10 verbe la modul condițional-optativ.
Ce ai face dacă ...
- ... ai fi un bucătar care este anunțat în ultima clipă că va avea în restaurant mai mulți clienți decât se aştepta?
  - ... ți-ar fi foame și nu ai avea în apropiere numai un aprozar și o brutărie?
  - ... ai fi nutriționist și ai avea ca pacient un tânăr supraponderal?

- ▷ 16 **INTERACȚIUNE ORALĂ.** Lucrați în echipe de 3-4 elevi! Fiecare echipă își va susține punctul de vedere, în sensul că alimentația pe care a adoptat-o este cea mai potrivită pentru un stil de viață sănătos.
- Echipa nr. 1 preferă mâncarea vegană.
Echipa nr. 2 preferă mâncarea vegetariană.
Echipa nr. 3 preferă mediteraneeană.
Echipa nr. 4 preferă mâncarea mexicană.
Echipa nr. 5 preferă mâncarea indiană.
- 17 Lucrați în perechi! Imaginați-vă o discuție la restaurant, între client și chelner.
- Elevul A: Ești un client care merge la restaurant, pentru a servi cina. (Ești un client dificil, mai greu de mulțumit).
Elevul B: Ești chelnerul, care adoptă deviza „Clientul nostru, stăpânul nostru”.

Funcții comunicative

- a Când soliciți informații despre prețuri, calitate:
- *Ce preț are?/Cât costă?/Mi-ați putea spune cât costă?*
  - *E proaspăt, -ă?/Sunt proaspeți, -e?*
  - *E dulce/acru?*
- b Când oferi informații despre prețuri, calitate: *Sigur, le cântăresc și vă spun cât costă.*
- c Când exprimi preferințe: *Îmi place să mănânc, prefer să comand.*

Pentru a exprima cantitatea: *în cantitate mare/mică, în totalitate, în majoritate, vreo, circa, un kilogram de lapte/făină/carne, un litru de lapte/ulei, 200 de grame de cașcaval/carne, o felie de șuncă, un pachet de (unt), o pungă de paste.*

Pentru a exprima excepția: *în afara, în afară de.*

Exemple: În afară de un kilogram de făină, aş mai dori și un kilogram de zahăr.
În afara bucătăriei, Cezar nu se simte în largul lui.

Pentru a exprima modul: *altfel, oricum, într-adevăr, cu siguranță, cu atenție, pas cu pas, treptat, în totalitate, în majoritate, în special, adică.*

Exemple: Trebuie să mănânci sănătos, altfel poți să te îmbolnăvești.
Oricum ar ieși, mâncarea gătită de tine este cea mai gustoasă.
Într-adevăr, restaurantul acesta este deosebit.
Cu siguranță vom reveni în acest loc.
Clientul studiază cu atenție meniul.
Când gătesc, urmez pas cu pas rețeta, pentru a nu greși.
Laptele se adaugă treptat în crema pentru tort.
Matei s-a schimbat în totalitate după ce s-a mutat de acasă.
Îmi place carnea, în special peștele.
Îmi place să mănânc sănătos, adică fructe, legume, carne slabă.

- 18 Realizează un interviu cu un coleg/o colegă, pe care îl/o vei întreba unde obișnuiește să ia masa și ce preferă să mănânce.
- 19 Lucrați în perechi! Ai invitați la cină și trebuie să mergi la cumpărături, la piață.
Elevul A: Ești clientul.
Elevul B: Ești vânzătorul.
Clientul va adresa întrebări vânzătorului despre preț, calitate, cantitate.
- 20 a Privește imaginile de mai jos și explică-le colegilor din ce bucătărie face parte fiecare fel de mâncare.
b Discutați despre alimentele preferate, atât din bucătăria românească, cât și din cea internațională.

- 21 **REDACTARE.** Ești un critic culinar și tocmai ai participat la deschiderea unui restaurant de lux din centrul orașului. Redactează o recenzie, care va conține informații despre:
- aspectul restaurantului;
  - modul în care sunt primiți clienții;
  - varietatea meniului;
  - gustul și aspectul mâncării;
  - atitudinea chelnerilor față de clienți.
- 22 Citește următoarele cuvinte și alege, pentru fiecare, categoria corespunzătoare: *iaurt, morcov, corn, brioșă, măr, vânăță, gulie, afine, mure, cașcaval, țelină, păstârnac, covrig, ardei, zmeură, brânză, coacăze, unt.*

Fructe	Legume	Produse lactate	Produse de patiserie

- 23 Alcătuieste enunțuri cu următoarele structuri: *în special, cu atenție, pas cu pas, în totalitate, adică, oricum, într-adevăr.*

Mediere

- 24 Explică-le colegilor ideea care se desprinde din următorul citat:
„Trebuie să mâncăm ca să trăim, nu să trăim ca să mâncăm.” (Molière)

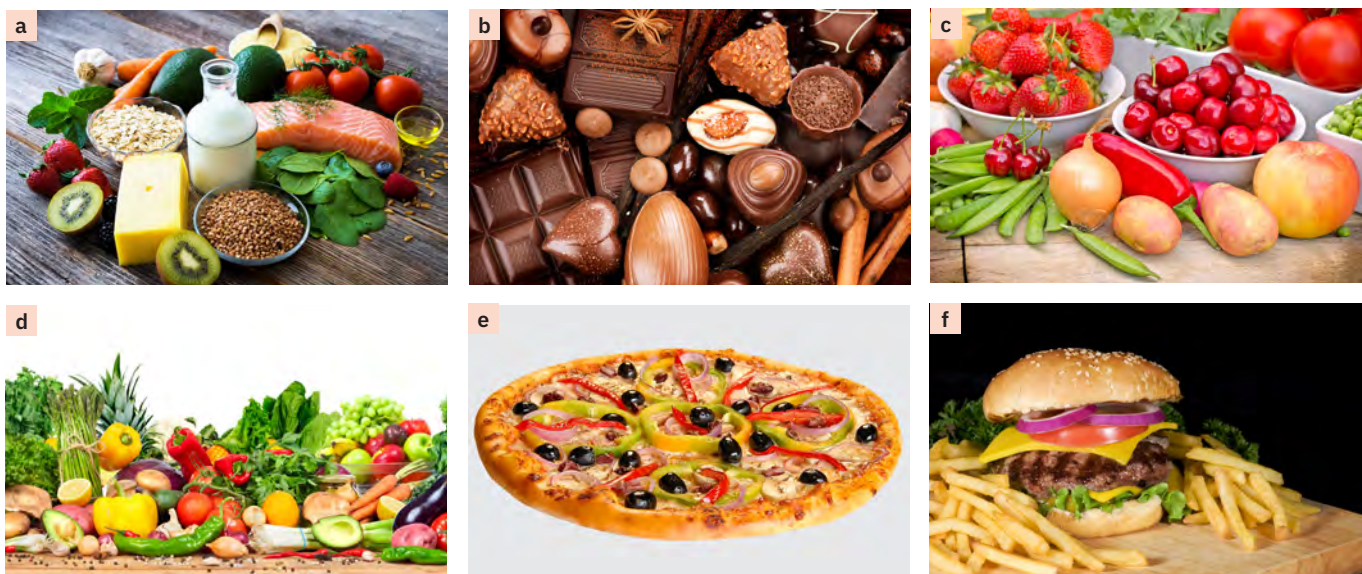
B Explorarea unui text audiat

Provocări

- 1 Lucrați în perechi! Discutați răspunsurile la întrebările de mai jos, apoi prezentați în fața clasei concluziile perechii voastre.
- Unde preferi să mănânci: la restaurant, acasă sau la fast-food?
  - Care este mâncarea ta preferată? Consideri că e sănătoasă?
  - Care sunt recomandările medicilor în ceea ce privește alimentația tinerilor?
  - Cum crezi că va fi mâncarea în viitor?

2 Privește imaginile și clasifică alimentele în sănătoase și nesănătoase. Motivează-ți alegerea!

Înainte de audiere

3 Asociază structurile din prima coloană cu cele potrivite, din a doua coloană.

1 În timpul școlii, elevii mănâncă la	a vegane.
2 Laptele, untul și iaurtul sunt	b fructe și legume.
3 Pentru o viață sănătoasă, consumați	c produse lactate.
4 Persoanele care nu mănâncă deloc carne sunt	d cantină.

Audiere

4 Ascultă materialul următor, accesând manualul digital sau în lectura profesorului, și precizează tema sa.

5 Reascultă textul și menționează dacă enunțurile de mai jos sunt adevărate sau false.

- a Jamie Oliver și-a dorit ca în cantinele școlare britanice și americane să se servească mâncare sănătoasă.
- b Școlile din Marea Britanie au reușit să schimbe meniul de la cantină datorită lui Jamie.
- c Copiii pot să își cumpere mâncare la cantină ca la restaurant.
- d Elevii nu au reușit să renunțe la mâncarea nesănătoasă.
- e Înainte, cantina nu era pe placul elevilor.
- f Zgomotul și aglomerația de la cantină le-au plăcut dintotdeauna copiilor.

După audiere

6 INTERACȚIUNE ORALĂ. Lucrați în perechi!

Elevul A: Ești renumitul bucătar Jamie Oliver care a pornit o campanie în vederea schimbării meniului în cantinele școlare din România.

Elevul B: Ești un reporter, care îl va intervieva pe Jamie. Îl vei întreba:

- care a fost evoluția carierei sale.
- de ce, pe lângă activitățile sale de bucătar, a pornit această campanie.

ȘTIAI CĂ ...?

Fructele trebuie mâncate înaintea celorlalte alimente, pentru a asigura o digestie mai bună.

Este bine ca fiecare să consume alimente din țara în care s-a născut. De exemplu noi, românii, am putea să înlocuim lămâia cu cătină albă.

Consumul exagerat de șuncă poate afecta plămâni.

Alimentele bogate în vitamina E sunt: germenii de cereale, uleiurile presate la rece din soia, porumb, floarea-soarelui, măsline.

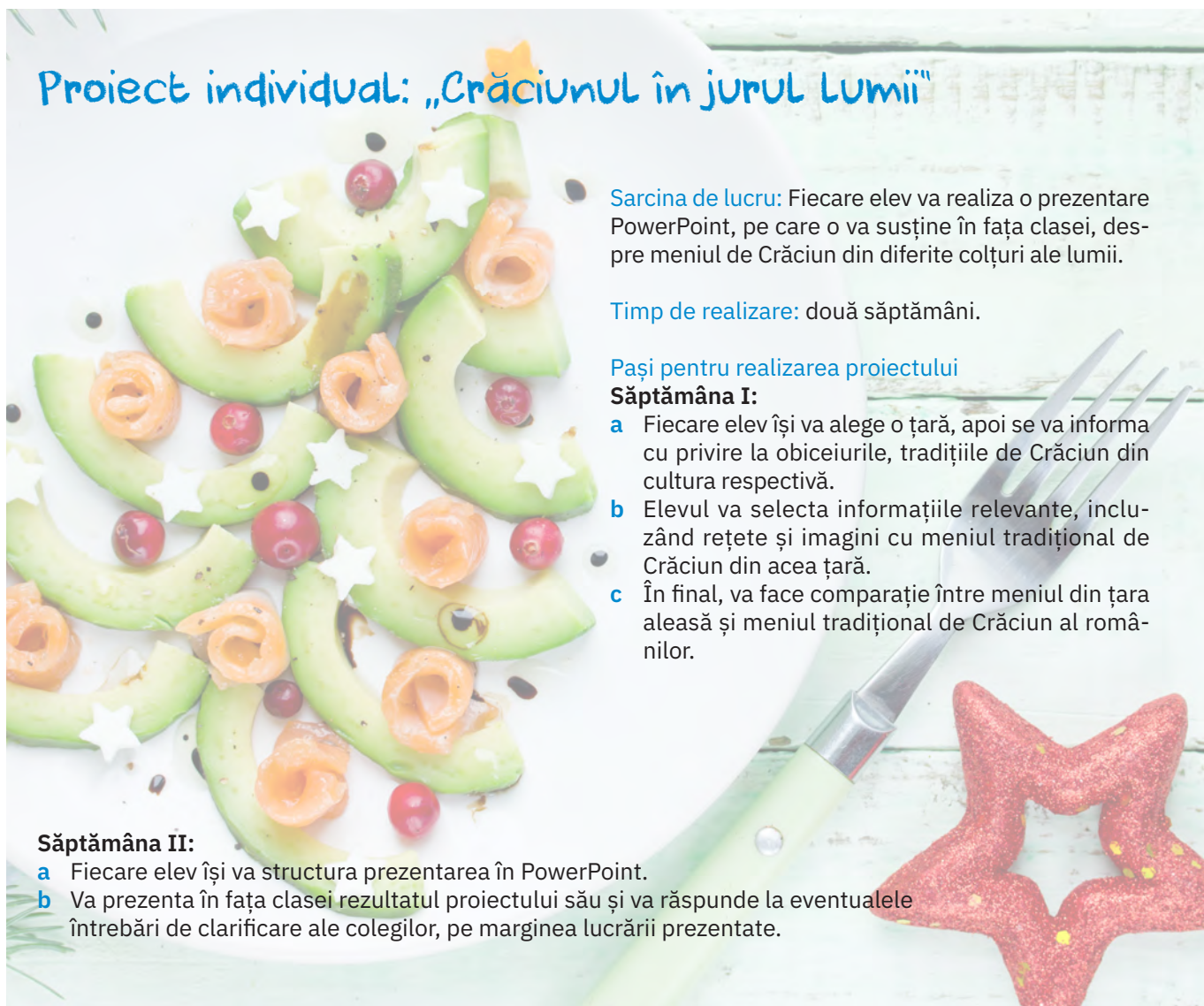
Vitamina C se găsește în cantități mari în citrice, ardei gras, hrean și măceș.

Calciu găsim în iaurt, lapte, telemea, nuci, morcovi, varză, gulie, mere. Pentru fier, trebuie să mâncăm spanac, gălbenuș, cacao, stafide.

Text adaptat după <https://bogdanmandru.wordpress.com/stiati-ca-curiozitati-din-categoria-alimente/>

7 REDACTARE. Imaginează-ți că ești un părinte îngrijorat, care dorește ca toți copiii să aibă șansa de a mânca sănătos la cantina școlii. Redactează o scrisoare pe care o adresezi oficialităților. Vei atinge, în scrisoarea ta, următoarele aspecte:

- Cât de important este pentru copii să mănânce sănătos.
- Ce efecte au asupra sănătății dulciurile și mâncarea de tip fast-food.
- Vei propune o strategie de schimbare a meniului (buget/costuri).
- Vei realiza un meniu sănătos și pe placul copiilor.

Proiect individual: „Crăciunul în jurul Lumii”

Sarcina de lucru: Fiecare elev va realiza o prezentare PowerPoint, pe care o va susține în fața clasei, despre meniul de Crăciun din diferite colțuri ale lumii.

Timp de realizare: două săptămâni.

Pași pentru realizarea proiectului

Săptămâna I:

- Fiecare elev își va alege o țară, apoi se va informa cu privire la obiceiurile, tradițiile de Crăciun din cultura respectivă.
- Elevul va selecta informațiile relevante, incluzând rețete și imagini cu meniul tradițional de Crăciun din acea țară.
- În final, va face comparație între meniul din țara aleasă și meniul tradițional de Crăciun al românilor.

Săptămâna II:

- Fiecare elev își va structura prezentarea în PowerPoint.
- Va prezenta în fața clasei rezultatul proiectului său și va răspunde la eventualele întrebări de clarificare ale colegilor, pe marginea lucrării prezentate.

Evaluarea proiectului se va face pe baza fișei de observare de mai jos.

criterii	DA	NU
1 Elevul a respectat tema proiectului		
2 Prezentarea este corectă, interesantă.		
3 Materialul a fost prezentat antrenant.		
4 Elevul a fost bine pregătit/informat.		

Autoevaluare

Completează în caiet următoarele afirmații:

- Cel mai mult mi-a plăcut activitatea ... .
- Cel mai interesant aspect mi s-a părut ... .
- Cel mai dificil mi s-a părut ... .

Lecția 3. Sportul

A Explorarea unui text scris

Provocări

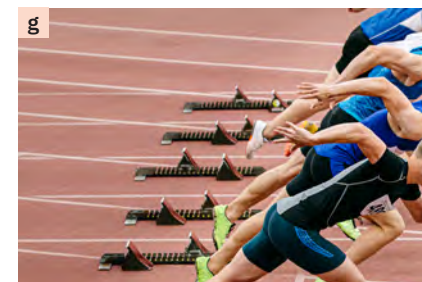
1 Lucrați în perechi! Adresează-i colegului/colegei de bancă unele întrebări referitoare la sport. Apoi vei prezenta în fața clasei ce informații ai aflat. Ai putea să întrebi:

- dacă este o persoană activă sau sedentară;
- care este sportul său preferat;
- dacă practică vreun sport, care este acela (să-și justifice opțiunea);
- care este sportivul său preferat (să-și motiveze alegerea);
- care sunt beneficiile pe care le are sportul asupra organismului.

2 Asociază imaginile cu sporturile precizate în chenar.

- 1 sport de echipă 2 sport individual
3 oină 4 tenis de masă 5 gimnastică
6 atletism 7 șah

Înainte de lectură

3 Împarte următoarele sporturi în două categorii: individuale și de echipă. Le vei scrie pe coloane separate.

fotbal	oină	atletism	karate
judo	tenis de masă	volei	schi
bob	înot	polo	

4 Asociază fiecare cuvânt din prima coloană cu un termen cu același sens, din a doua coloană.

1 previzibil	a perfect
2 armonios	b avantaj
3 vizibil	c probabil
4 încrezător	d ocazie
5 benefic	e conducător
6 frustrare	f echilibrat
7 profund	g dezamăgire
8 optim	h adânc
9 lider	i clar
10 oportunitate	j optimist

Lectură

5 Citește textul de mai jos și precizează tema acestuia.

Sportul și beneficiile sale

Cu siguranță, ai auzit de faptul că sportul este foarte important pentru o condiție fizică de top. Sau, de ce nu, atunci când cauți un răspuns la întrebarea: ce ne-ar ajuta să avem o viață activă și sănătoasă?

Ei bine, răspunsul este destul de previzibil, nu? Mișcarea. Sportul. Nimic mai adevărat. Și toate acestea sunt la îndemâna ta, trebuie doar să îți dorești. Condiția fizică de invidiat și dezvoltarea armonioasă a corpului tău vor fi posibile datorită sportului. Potrivit cercetătorilor, practicarea diferitelor exerciții sportive sporește și sănătatea psihică a celor care sunt mai activi. Starea lor de bine este vizibilă cu ochiul liber, sunt mai fericiți și mai încrezători în forțele proprii.

Te poți alătura și tu lor dacă încerci să te motivezi și să te apuci de mișcare chiar de mâine!

Practicarea sportului îți îmbunătățește starea fizică și mentală

Dacă vrei să te simți plin de energie, fă sport!

Dacă intri pe un teren și practici un sport (baschet, fotbal, tenis, etc.), dacă mergi la o sală de fitness sau faci o simplă plimbare în natură, te vei simți mai relaxat și mai fericit. Sporturile practicate în echipă sunt, în special, cele care te motivează să te autodepășești, îți permit să legi relații mai strânse cu prietenii sau colegii tăi, toate într-un cadru relaxant și plăcut.

Sportul îți îmbunătățește concentrarea și atenția

În ultimii ani, s-a demonstrat că practicarea sportului de trei până la cinci ori pe săptămână, timp de cel puțin 30 de minute, poate oferi nenumărate beneficii la nivelul gândirii și al memoriei.

Sportul reduce stresul și depresia

Când ești activ, mintea ta se eliberează de stres, sportul fiind deosebit de important în acest sens. Te ajută extrem de mult la alungarea gândurilor negative și a frustrărilor acumulate de-a lungul zilei.

Activitatea fizică îmbunătățește calitatea somnului

Este dovedit faptul că sportul, în general, dar și alte forme de activitate fizică îmbunătățesc calitatea somnului. Acest lucru este posibil datorită faptului că acesta presupune, în primul rând, un efort fizic. În această situație, șansele ca la sfârșitul zilei să adormi mai repede și să ai un somn profund și liniștitor cresc considerabil.

Sportul te ajută să menții o greutate optimă

În majoritatea cazurilor, medicii recomandă exercițiile sportive ca una dintre modalitățile cele mai bune care te ajută să menții o greutate optimă.

Sporturile individuale, cum ar fi alergarea, mersul cu bicicleta sau ridicarea greutăților, sunt modalități deosebit de eficiente de a arde calorii și de a-ți dezvolta masa musculară.

Sportul sporește încrederea în sine a practicantului

Exercițiile fizice te ajută să te apropii de corpul pe care ți-l dorești. După ce îl obții, te vei privi cu alți ochi. Vei căpăta mai multă încredere în forțele proprii și vei trece mai ușor peste greutățile zilnice.

Acestea sunt beneficiile mentale ale sportului pe care ți le-am adus la cunoștință. Alte beneficii o să le descoperi singur – dacă o să te apuci de mișcare chiar acum!

Adaptare după <https://www.vivertine.ro/blog/sportul-si-beneficiile-sale/>

6 Recitește textul despre avantajele practicării unui sport și alege varianta corectă.

A Dacă vrei să fii sănătos, trebuie:

- a să faci sport;
- b să fii sedentar;
- c să fii motivat.

B Sporturile în echipă te ajută:

- a să obții greutatea ideală;
- b să câștigi mai ușor;
- c să te apropii de colegi.

C Practicarea sportului de mai multe ori pe săptămână are beneficii:

- a asupra minții;
- b asupra rezultatelor școlare;
- c asupra relației cu familia.

D Vei dormi mai bine dacă:

- a vei citi o carte;
- b faci sport;
- c mănânci bine înainte de culcare.

E Datorită exercițiilor fizice:

- a** vei avea niște ochi mai buni;
- b** vei avea mai multă încredere în tine;
- c** vei avea mai multe dificultăți zilnice.

F Vei cunoaște beneficiile sportului dacă:

- a** începi să citești;
- b** începi să faci mișcare;
- c** discuți cu prietenii.

După lectură

 7 INTERACȚIUNE ORALĂ. Lucrați în perechi! Discuța cu un coleg/o colegă despre sport.

- Elevul A preferă fotbalul.
- Elevul B preferă șahul.

Fiecare susține că sportul său preferat e mai sănătos și oferă mai multe beneficii decât celălalt. Susține-ți punctul de vedere și discuța și cu ceilalți colegi.

8 INTERACȚIUNE SCRISĂ. Ești elev la liceu și, pe lângă frecventarea cursurilor, mai practici și un sport. Redactează programul tău zilnic, atât din viața de elev, cât și din cea de sportiv, apoi compară-l cu cel al colegului/colegei de bancă.

9 Creează o listă cu avantajele de a face sport, apoi una cu dezavantajele unei vieți sedentare. Discuța cu ceilalți colegi și comparați ideile.

10 REDACTARE. Faci parte din echipa de fotbal a școlii. Tu și coechipierii tăi ați câștigat campionatul județean, așa că ați primit bilete la un meci foarte important. Ești foarte încântat că l-ai cunoscut pe jucătorul tău preferat, de aceea îi scrii un e-mail celui mai bun prieten, în care îi vei descrie întâlnirea cu vedeta fotbalului românesc. Îi vei relata:

- a** unde s-a desfășurat competiția sportivă.
- b** care sunt echipele care au jucat.
- c** cum l-ai întâlnit pe jucătorul tău preferat.
- d** cum ți s-a părut în realitate.
- e** ce ai simțit atunci când ai discutat cu el.

11 Ești un renumit medic nutriționist cu o vastă experiență în acest domeniu și ai fost rugat să scrii un articol într-o revistă școlară. Vei oferi sfaturi privind:

- a** alimentația corectă a tinerilor;
- b** tipurile de sport care ar trebui practicate în fiecare școală.

Să ne amintim

Pronumele personal în cazul dativ

persoana	Forme accentuate		Forme neaccentuate	
	singular	plural	singular	plural
I	mie	nouă	îmi, mi, -mi	ne, ni
a II-a	ție	vouă	îți, ți, -ți	vă, vi, v-
a III-a	lui/ei	lor	îi, i, -i	le, li

Atenție!

➤ În propoziții, forma accentuată a pronumelui personal în dativ este mereu însoțită de forma neaccentuată.

Exemplu: *Ție îți dau cartea până săptămâna viitoare.*

➤ Forma accentuată apare singular numai când nu este însoțită de un verb.

Exemplu: — *Cui îi dai cartea?* / — *Ție.*

➤ Forma neaccentuată a pronumelui poate să apară și singular în propoziție, fără forma accentuată.

Exemplu: *Mama îi cumpără o rachetă de tenis.*

Poziția pronumelor în cazul dativ față de verb

	Forma afirmativă		Forma negativă	
indicativ, prezent	îmi spune îți spune îi spune	ne spune vă spune le spune	nu îmi/nu-mi spune nu îți/nu-ți spune nu îi/nu-i spune	nu ne spune nu vă spune nu le spune
indicativ, perfect compus	mi-a spus ți-a spus i-a spus	ne-a spus v-a spus le-a spus	nu mi-a spus nu v-a spus nu i-a spus	nu ne-a spus nu v-a spus nu le-a spus
indicativ, viitor	îmi spune îți spune îi spune	ne spune vă spune le spune	nu îmi/nu-mi spune nu îți/nu-ți spune nu îi/nu-i spune	nu ne spune nu vă spune nu le spune
conjunctiv, prezent	să-mi dea să-ți dea să-i dea	să ne dea să vă dea să le dea	să nu-mi dea să nu-ți dea să nu-i dea	să nu ne dea să nu vă dea să nu le dea
imperativ	pers. a II-a sg. – Dă-i caietul! pers. a II-a pl. – Dați-i caietul!		– Nu-i da caietul! – Nu le dați caietul!	

Construcții verbale pentru exprimarea stărilor:

Mi-e foame/mi-e rușine/mi-e bine/mi-e sete/mi-e greu/mi-e dor/mi-e rău.

12 LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ. Continuă enunțurile, alegând din construcțiile verbale de mai sus:

- Roșești atunci când ... .
- Te sun mereu când ... de tine.
- Merg la medic de fiecare dată când ... .
- Zâmbesc atunci când ... .
- Dacă renunț la competiție, înseamnă că ... .

 13 Rezolvă după model: **Noi căutăm o brutărie./Ana ne spune unde o găsim.**

- Anca vrea prăjitură. Mama ... .
- Eu am comandat o supă. Ospătarul ...-a adus-o foarte repede.
- O să te sun să văd dacă te simți bine. Tu ... vei răspunde cu multă bucurie.
- Fetele pornesc în excursie. Eu ... dau sfaturi utile.
- George și Paul vor merge în vizită la prieteni. Mircea ... va însoți.

14 Rezolvă după model: **Îmi dai cartea?/Dă-mi cartea!/Nu-mi da cartea!**

- Îi invitați la restaurant?
- Le oferiți înghețată?
- Îmi citești poezia?
- Îi ceri mingea?
- Le scrii un e-mail?

15 Continuă enunțurile, apoi treci toate verbele la timpul perfect compus.

- Beau apă, pentru că ... .
- Mănânc, fiindcă ... .
- Nu ies noaptea pe stradă, deoarece ... .
- Voi merge la medic, pentru că ... .
- Stau la umbră, din cauză că ... .

✓ De reținut

Prepoziții și locuțiuni prepoziționale de mod: *contra, împotriva, în jur de, în comparație cu.*

Exemple: *La concurs, Alina înoată **contra** cronometru.*

Împotriva așteptărilor noastre, Andrei a reușit să facă ce și-a propus.

*Partida de șah la care a participat prietenul meu a durat **în jur de** două ore.*

În comparație cu Alin, Matei este mult mai talentat la tenis.

Exprimarea circumstanțelor de timp: *vreo, aproape* (aproximarea)

Exemple: *Am mai stat **vreo** cinci minute, apoi am plecat.*

*Jucătorii au întârziat pe teren **aproape** o jumătate de oră.*

Atenție: conjuncțiile și locuțiunile conjuncționale nu trebuie confundate cu prepozițiile. Conjuncțiile corelative sunt utilizate mereu în perechi.

Exemple:

- *încât* (conjuncție consecutivă): *Mi-a plăcut atât de mult fotbalul, **încât** m-am înscris în echipa școlii.*

- *atât ..., cât și:* ***Atât** Alin, **cât** și Matei practică tenis de doi ani.*

- deși ..., totuși: *Deși m-am accidentat la antrenament, totuși voi încerca să joc alături de colegii mei.*
- cu cât ..., cu atât: *Cu cât mă antrenez mai mult, cu atât îmi doresc și mai tare să câștig medalia mult visată.*
- nici ..., nici: *Nici nu vrea să facă sport, nici nu vrea să fie sedentar.*
- ori ..., ori: *Ori vii, ori nu vii la sport.*

16 Completează următoarele enunțuri:

- a Cu cât merg mai des la sport, cu atât ... .
- b Deși mi-ai recomandat să renunț la parașutism, totuși ... .
- c Eu sunt un sportiv înrăit, practic atât ..., cât și ... .
- d Mi-a părut atât de rău că nu ai venit la meci, încât ... .

▶ 17 **REDACTARE.** Scrie un anunț despre deschiderea unei săli de sport în orașul tău. Vei folosi și următoarele cuvinte: *aproape, în comparație cu, vreo, împotriva, în jur de.*

18 Scrie un text, de aproximativ 70-80 de cuvinte, în care să-ți exprimi opinia despre importanța sportului în viața unui tânăr. Îți recomandăm să folosești câteva expresii din chenarul de mai jos.

Expresii utile pentru cererea și formularea unei opinii

- Ce părere ai?/Care e punctul tău de vedere vizavi de ...?/Ești de acord?;
- Consider că .../În opinia mea, .../Din punctul meu de vedere, .../Ai dreptate./Așa este./Cu siguranță./Bineînțeles că ... /Nu sunt de acord ...;
- În primul rând, ... /în al doilea rând, ... /Pe de o parte, ... /pe de altă parte, ...;
- Se știe că .../Unele persoane susțin că ...;
- De exemplu/cum ar fi/precum/ca;
- Multe persoane susțin că ..., dar/însă ... .

Mediere

19 Care crezi că sunt cele mai dificile momente din viața unui sportiv? Realizează o listă, apoi comunică-le și colegilor tăi. Dă exemple concrete, din viața unor mari sportivi. Apoi încercați să vă puneți de acord și realizați o ierarhie a „dificultăților” inventariate.

B Explorarea unui text audiat

Provocări

1 Lucrați în echipe de trei elevi! Fiecare echipă alege un sport și va realiza un document în PowerPoint cu mai multe informații, pe care le va prezenta colegilor. Elevii vor preciza:

- a dacă este un sport individual sau de echipă.
- b dacă este un sport obișnuit sau extrem.
- c câți fani există în Europa.
- d câțiva sportivi celebri care îl practică.

2 Asociază cuvintele date cu imaginile următoare:

- 1 motocross 2 cățărări 3 parașutism 4 rafting
5 ciclism montan 6 mers pe sârmă

3 Lucrați în perechi! Invită-ți colegul/colega de bancă să enumere câteva sporturi extreme. Apoi, alcătuiți o listă cât mai completă, cu ajutorul celorlalți colegi.

Înainte de audiție

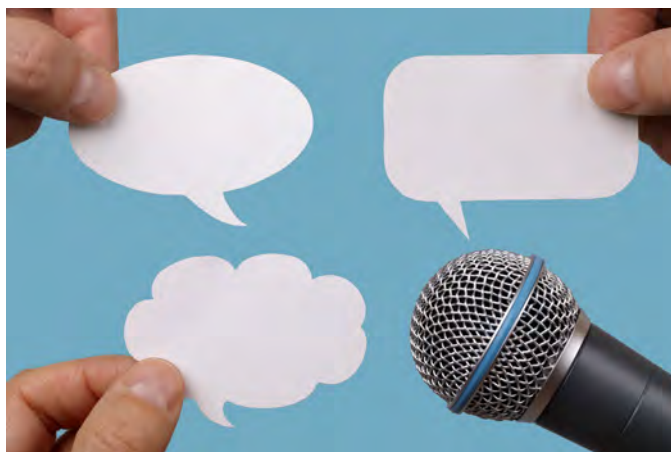
- 4 Lucrați în perechi! Întreabă-ți colegul/colega de bancă:
- a ce părere are despre tenisul de câmp;
  - b dacă știe să enumere câteva nume de jucători de tenis;
  - c care este jucătorul de tenis preferat.
- Roagă-l/roag-o să-și argumenteze alegerea. Apoi, discutați aceste informații cu ceilalți colegi.
- 5 Dacă ai putea să alegi, ce sportiv ai vrea să fii? Motivează-ți alegerea.
- 6 Imaginează-ți că ești sportiv și tocmai intri pe teren. Explică ce simți în aceste momente.

Audiție

- 7 Ascultă următorul interviu, accesând manualul digital sau în lectura profesorului, și precizează tema acestuia.
- 8 Reascultă interviul și alege varianta corectă.
- A** Simona Halep se consideră o femeie:
- a zâmbitoare.
  - b tristă.
  - c singură.
- B** Antrenorii Simonei au fost:
- a dificili.
  - b încrezători.
  - c dezinteresați.
- C** Când e bucuroasă, sportiva ia legătura cu:
- a familia.
  - b antrenorii.
  - c colegii.
- D** Simona Halep are o viață privată:
- a grea.
  - b agitată.
  - c calmă.
- E** Când va renunța la tenis, Halep:
- a se va odihni.
  - b va călători.
  - c se va căsători.
- F** Simona Halep își petrece Crăciunul:
- a cu prietenii.
  - b la club.
  - c în familie.

După audiție

- 9 **INTERACȚIUNE ORALĂ.** Lucrați în perechi! Ești reporter la un ziar sportiv. Colegul tău este fotbalistul numărul 1 la nivel mondial. Îl vei întreba:
- a de ce a ales tocmai acest sport;
  - b cum a ajuns la această performanță;
  - c ce sacrificii a făcut pe parcursul carierei sale sportive;
  - d cine l-a susținut cel mai mult;
  - e unde își dorește să ajungă.
- 10 Discutați în perechi despre ce rol are familia în ascensiunea unui sportiv.
- 11 **INTERACȚIUNE SCRISĂ.** Ești antrenorul unei echipe de handbal. Redactează o listă cu regulile pe care trebuie să le respecte jucătorii tăi, apoi trimite-le-o într-un e-mail.
- 12 **REDACTARE.** Imaginează-ți că ești Simona Halep, o sportivă româncă de prestigiu. Trimite-i o scrisoare de mulțumire primului tău antrenor.

Mediere

- 13 Studiază biografia a doi sportivi români. Realizează apoi o prezentare PowerPoint cu tema *Idolii sportului românesc*, apoi relatează-le și colegilor ce ai descoperit. Lucrarea ta va cuprinde următoarele aspecte:
- a sportul practicat de persoanele pe care le-ai ales;
  - b ascensiunea în cariera de sportiv;
  - c competițiile la care au participat și rezultatele obținute;
  - d viața lor personală.

INVESTIGAȚIE: EDUCAȚIE PRIN SPORT

Scopul investigației: obținerea de informații cu privire la desfășurarea orelor de educație fizică în diferite școli din Europa

Valorificarea investigației: menținerea sănătății tinerilor

Organizarea investigației: lucru în echipe de 4-5 elevi

Etapele activității:

1 Proiectarea investigației: Se anunță tema propusă.

2 Colectarea datelor: Fiecare grupă își va alege câte o țară, de exemplu: Franța, Suedia, Ungaria, Rusia, România. Participanții se vor informa, timp de două săptămâni, cu privire la modul de desfășurare a orelor de educație fizică din fiecare stat și vor întocmi fișe, scheme, tabele.

3 Prezentarea rezultatelor investigației:

Fiecare echipă va prezenta, în fața colegilor, informațiile și concluziile pentru cazul investigat. Modalitatea de prezentare a rezultatelor investigației va fi aleasă de către fiecare echipă în parte, fiind apreciată originalitatea rezultatului.

Se va stabili o listă cu cele mai interesante aspecte reținute din prezentările făcute.

Valorificarea investigației: Se va stabili un model ideal de desfășurare a orelor de educație fizică și sport, care să aibă un rezultat optim asupra tinerilor din școli.

Fiecare elev își va putea evalua participarea la activitate, pe baza listei de verificare de mai jos.

criterii	DA	NU
• Am respectat tema investigației.		
• Am cerut ajutor colegilor, în caz de nevoie.		
• Am colaborat cu ceilalți colegi.		
• M-am organizat în vederea realizării materialelor.		
• Am participat activ la prezentarea originală a materialului.		

Autoevaluare

Completează următoarele enunțuri:

- Cel mai mult mi-a plăcut activitatea ... .
- Cel mai interesant aspect mi s-a părut ... .
- Cel mai dificil mi s-a părut ... .

Recapitulare

I Citește următorul text despre stilul de viață sănătos și răspunde la întrebările de mai jos.

Pentru unii, stilul de viață sănătos înseamnă multă mișcare, alimentație cât mai slabă și multe ore de masaj și saună. Dar un stil de viață sănătos nu înseamnă neapărat asta, mai ales că nu toată lumea își permite ore de sală, saună și masaj.

Stilul de viață sănătos înseamnă, pentru Florentina Opriș, să gândești pozitiv, să fii optimist și să îți ocupi timpul cu lucruri cât mai plăcute. În plus, ea consideră că a face mișcare, chiar și 20 de minute pe zi, este esențial pentru a te menține în formă.

Alimentația zilnică, ne învață Florentina, trebuie să conțină lapte de soia cu cereale, fructe, legume, pește, dar și un pumn de semințe crude, extrem de nutritive.

Vedete cu un stil de viață sănătos

Dacă vă întrebați cum de Oana Sârbu arată așa de bine, chiar dacă are peste 50 de ani, aflați că nu are niciun secret, ci un stil de viață sănătos și echilibrat.

Îi place fitnessul și este adepta masajului. Oana ne atenționează că, dacă știm să mâncăm echilibrat și potrivit, nici nu este nevoie de cheltuială prea mare.

Îi plac supa de pui de țară, păstrăvul, brânza de capră, roșiile, iaurturile, untul, ouăle de țară, laptele, sucul de portocale, avocado și multe alte fructe și legume. De asemenea, nu lipsesc semințele și pastele cu sos de roșii și busuioc.

Vedete de la Hollywood cu un stil de viață model

Jennifer Aniston a îmbrățișat stilul de viață sănătos, consumând fructe și legume proaspete, dar are și un regim de exerciții fizice regulat.

Modelul și jucătorul de fotbal David Beckham are un stil de viață sănătos, pe care încearcă să îl promoveze și copiilor, mâncând sănătos și face mult sport.

Adaptare după articolul „Vedete cu un stil de viață sănătos”, disponibil la <https://okmagazine.ro/vedete-un-stil-sanatos/a18261439>

- 1 Ce presupune a avea un stil de viață sănătos?
- 2 Ce sfaturi are Florentina Opriș în ceea ce privește alimentația?
- 3 Ce alimente preferă Oana Sârbu?
- 4 Cum se menține sănătoasă Jennifer Aniston?
- 5 Cui dorește David Beckham să-i transmită convingerile?

II Alege varianta corectă, pe baza informațiilor învățate în această unitate.

- 1 Gripa este o boală cauzată de:
a un virus;   b o bacterie;   c un microb.
- 2 Când avem gripă, îi cerem medicului:
a un tratament;   b un antibiotic;   c niște sfaturi.
- 3 *Contagios* înseamnă:
a murdar;   b transmisibil;   c recuperabil.
- 4 *Abilitate* înseamnă:
a pricepere;   b curiozitate;   c curățenie.
- 5 *Haotic* înseamnă:
a dezordonat;   b curios;   c silențios.
- 6 *Impunere* înseamnă:
a hotărâre;   b tristețe;   c obligație.

III Completează enunțurile, folosind cuvintele date: *periculos, alimentație, des, produse lactate, ocazie, avantaj, frustrare*.

- 1 A pornit cu zece minute înaintea celorlalți alergători, deci a avut un ... .
- 2 Untul și iaurtul sunt produse ... .
- 3 Zahărul este ... pentru organismul nostru.
- 4 Sportivii de performanță au o ... sănătoasă.
- 5 Am profitat de ... și m-am înscris la cursuri de înot.
- 6 Alina ne vizitează ..., adică foarte frecvent.
- 7 Simt o ... atunci când nu mă înțelege lumea.

IV Scrie verbele dintre paranteze la forma potrivită.

- 1 Colegul meu din gimnaziu (*a fi*) ... un băiat înalt și simpatic.
- 2 Când ai sunat la ușă, eu încă (*a face*) ... duș.
- 3 Când eram mic, (*a merge*) ... la bunici în fiecare vară.
- 4 Eu (*a rezolva*) ... problemele la matematică, în timp ce tu (*a învăța*) ... la istorie.
- 5 Eu (*a plimba*) ... câinele când m-ai sunat să mă inviți la cină.

V Citește enunțurile și completează spațiile punctate cu pronumele potrivite.

- 1 ... place să ajut, atunci când mi se cere ajutorul.
- 2 Ei ... amintesc mereu de foștii colegi.
- 3 Gătindu-... zilnic, ele sunt foarte ocupate.
- 4 Copii, ... place la mare sau la munte?
- 5 ... place să ... întâlnim cu voi.

VI Continuă enunțurile:

- 1 Dacă ar fi cald, noi ... .
- 2 Dacă m-ar invita la ziua ei, ...
- 3 Dacă ar fi iarnă, tu ... .
- 4 Dacă s-ar fi întâlnit, ei ... .

VII Completează enunțurile folosind cuvintele date: *un kilogram, un litru, o felie, un pachet, o pungă, cu atenție, într-adevăr, adică, altfel*.

- 1 Trebuie să-ți iei medicamentele, ... cum te vei face bine?
- 2 Dieta trebuie respectată ... .
- 3 Vreau să fac sport, ... să fac mișcare.
- 4 Pentru a face prăjitura, ai nevoie de ... de zahăr.
- 5 Am fost la magazin și am cumpărat ... de ulei, ... de brânză, ... de unt și ... de paste.
- 6 ..., tu ești prietena mea cea mai bună!

VIII Descrie imaginile de mai jos.

IX Citește enunțurile și spune dacă sunt adevărate sau false.

- 1 Dacă te îmbolnăvești, trebuie să mergi la medic.
- 2 Când mergi la cabinet, îi ceri doctorului să-ți dea antibiotic.
- 3 Pentru a fi sănătos, trebuie să mănânci fructe și legume.
- 4 Majoritatea tinerilor nu preferă mâncarea de tip *fast-food*.
- 5 Sportul de echipă nu este nociv pentru sănătate.

X Pentru fiecare categorie de mai jos, scrie câte cinci elemente potrivite:

- 1 produse lactate; 2 dulciuri; 3 fructe; 4 legume; 5 fel principal.

XI Redactează o listă de câte cinci sporturi pentru fiecare categorie dată:

- 1 sport de echipă; 2 sport individual; 3 sport extrem; 4 sport obișnuit.

Evaluare

Citește următorul text, despre stilul de viață, și răspunde cerințelor de mai jos.

Ca adolescent, ești supus constant unei presiuni din partea școlii, a prietenilor și chiar a părinților, ceea ce face adoptarea unui stil de viață sănătos mai dificilă. Totuși, ceea ce ar trebui să reții este faptul că lucrurile pe care le faci acum se vor reflecta mai târziu în viața ta, pe măsură ce înaintezi în vârstă.

Așadar, un stil de viață sănătos are foarte multe beneficii pentru tine și ar trebui să te gândești serios la el.

În primul rând, unul dintre punctele cele mai importante în cadrul unui stil de viață sănătos este reprezentat de dietă. Și aici nu mă refer la orice fel de dietă, ci la una echilibrată. Și, nu, toți acei hamburgeri și cartofi prăjiți și toate sucurile acidulate nu se pun!

Prea mulți adolescenți consumă multă mâncare de la fast-food și, ca urmare, au probleme cu greutatea. Înțeleg că, poate, din cauza stilului de viață pe care îl ai acum și din cauza presiunii societății care te înconjoară, nu prea ai cum să scapi din acest cerc vicios, dar asta nu înseamnă că nu ar trebui măcar să încerci.

Kilogramele în plus nu-ți fac bine, nu sunt estetice și nici nu te scapă de oboseală, ba, din contră! Scapă de tot acel „junk food” și încearcă să mănânci mai multe alimente cu adevărat nutritive, cum ar fi cerealele integrale, fructele, legumele sau carnea slabă. Bea multă apă și sucuri naturale de fructe, pentru a te menține hidratat!

În al doilea rând, ar trebui să te odihnești suficient în fiecare seară. Adesea, adolescenții se culcă destul de târziu, timpul lor fiind ocupat cu teme, proiecte școlare, dar și de rețelele de socializare.

Pentru tineri, este recomandat ca aceștia să doarmă cel puțin 8 ore, pentru a-și putea odihni în mod corect trupul și mintea.

În al treilea rând, un adolescent ar trebui să-și ocupe timpul cu ceva mai util, de exemplu, să practice un sport. Sportul te ajută să ai un corp sănătos și un fizic frumos, ceea ce îți va crește încrederea în sine.

Aadaptare după <https://www.stireazilei.net/ghid-pentru-un-stil-de-viata-mai-sanatos-pentru-adolescenti-216>

- 1 Scrie răspunsuri pentru întrebările date. **20 de puncte**
  - a Care sunt motivele pentru care adolescenții nu au un stil de viață sănătos?
  - b Ce trebuie să conțină dieta adolescentului?
  - c Din ce cauză nu se odihnesc elevii?
  - d Ce beneficii are sportul asupra corpului și a psihicului tinerilor?
  - e Câte ore ar trebui să doarmă un tânăr?
- 2 Notează cinci sfaturi pentru a avea un stil de viață sănătos. **20 de puncte**
- 3 Alcătuiește enunțuri cu următoarele cuvinte: *echilibrat, dificil, hidratat, dietă, sport*. **20 de puncte**
- 4 Completează spațiile libere cu pronumele potrivite: **10 puncte**
  - a Doctorul ... tratează cu medicamente când ești bolnav.
  - b Ana și Maria ... cunosc pe tine de zece ani.
  - c Matei ... așteaptă pe Mircea în fața școlii.
  - d Fata din vecini ...-a rupt mâna.
  - e Alina ... roagă să-i trimit lecția la istorie.
- 5 Continuă textul, care va avea aproximativ 50-70 de cuvinte. Folosește 5-7 verbe la modul condițional-optativ. **20 de puncte**
Dacă aș fi sportiv, ...

Notă: Se acordă 10 puncte din oficiu.

U4 Educația și școala

Lexic

- școala și educația
- sisteme de educație
- bullyingul

Redactare

- anunțul

Recapitulare

Evaluare

Limba română în uz

Funcții comunicative

- a solicita și a oferi informații generale
- a exprima puncte de vedere personale
- a-și exprima acordul/dezacordul
- a cere și a oferi un sfat

Gramatică

Adverbe și locuțiuni adverbiale:

- de timp: *demult, cândva, oricând, după aceea, ulterior, iar, iarăși, din când în când, ceas de ceas, zi de zi, an de an, tocmai, prima dată, pe urmă, frecvent, mereu;*
- de loc: *undeva, oriunde, înăuntru, alături, dincolo, nicăieri, în urmă.*

Prepoziții și locuțiuni prepoziționale:

- de loc: *de pe, de sub, printre, în urma, înapoia, înaintea;*
- de timp: *în urma, înaintea, în cursul.*

Lecția 1. Școala de ieri și de azi

A Explorarea unui text scris

Provocări

- 1 Ce cuvinte îți vin în minte dacă te gândești la școală? Întocmește o listă!

- 2 a Lucrați în perechi! Întreabă-ți colegul/colega de bancă:
- în ce școală a învățat în timpul gimnaziului;
  - de ce a ales profilul actual;
  - cum i se pare clasa a IX-a în comparație cu anii de gimnaziu;
  - care sunt materiile lui/ei preferate.
- b Prezintă în fața clasei ce ai aflat de la colegul/colega de bancă.
- 3 Explică, în 3-4 enunțuri, ce reprezintă pentru tine educația, ce avantaje vei avea pe viitor dacă investești timp și energie în învățare.

Înainte de lectură

- 4 Potrivește cuvintele din coloana A cu sinonimele lor din coloana B.

A	B
1 absent	a a râde pe ascuns
2 vegetație de baltă	b a enerva foarte tare, a irita
3 a se opări	c număr
4 scandalizat	d plante de apă
5 a scoate din fire (pe cineva)	e lipsă de știință, de informații
6 a nimeri	f a ghici
7 a chicoti	g nemaiauzit
8 a izbucni	h obraznicie
9 impertinență	i enervat
10 nemaipomenit	j a se manifesta brusc, violent
11 cifră	k care lipsește
12 neștiință	l a se arde cu apă fierbinte

Lectură

- 5 Citește următorul text, despre o oră de biologie, și indică subiectul discuției dintre elev și profesor.

Cișmigiu & comp

de Grigore Băjenaru
(fragment adaptat)

Pe urmă, cum a notat absenții, Radian m-a chemat să răspund.

– Ce am avut pentru astăzi? m-a întreat.

– Despre „rac”!

– Foarte frumos! Treci la tablou și spune!

Pe tablă era un tablou cu un rac enorm, verde, printre pietre, vegetații de baltă.

– Am desenat și eu în caiet!

– Să nu-mi spui „portretul racului”, ca rândul trecut, m-a întrerupt profesorul, că-ți pun trei și te trec la loc, fără să te mai ascult! Acum spune, te rog, ce știi despre rac?

– Racul e un animal care trăiește în apă și poate ține loc de pește!

– Crezi dumneata că e suficient ca un animal să trăiască în apă, ca să poată ține loc de pește?

– O zicătoare populară rusească spune: „Când nu e pește, și racul e pește!”

– Te pricepi și la folclor! Zicătoarea însă n-ai înțeles-o bine.

– Când îl fierbem, racul devine roșu! Se opărește și i se înroșește pielea!

– Pielea?! a strigat scandalizat profesorul. Dar racul are piele? Din ce familie face parte?

– Un crustaceu. Știu tot despre rac, don' profesor! E folosit în arta culinară, cea mai bună parte de mâncat este gâtul racului.

– Dumneata habar n-ai de rac și de zoologie! Racul are gât? a țipat Radian, scos din fire. Tocmai, că n-are gât. La rac, capul este lipit direct de trup, face una cu corpul. Este un cefalo...

– *pod!* am respirat ușurat că am nimerit-o.

– Din pod ai căzut dumneata! Aceste animale sunt cefalotorace! Ia, arată-mi pe tablou, unde e gâtul racului?

– Gâtul este aici, la coadă!

Clasa a chicotit, iar profesorul a izbucnit:

– Marș la loc, măgarule! Ești de o impertinență nemaipomenită! Ce cauți dumneata la Liceul Lazăr? Dumneata să te-angajezi la teatru! Ești atât de slab la materia mea, cea mai frumoasă materie de învățământ, încât nu pot să-ți dau nicio notă, pentru că nu există nicio cifră care să exprime totala dumitale neștiință. Și zero ar fi prea mult! Nu tot ce zboară se mănâncă, și nu tot ce se mănâncă are gât, să îți minte de la mine!

- 6 Stabilește, pe baza textului citit, dacă enunțurile următoare sunt adevărate sau false.
- La începutul orei, elevul a fost evaluat oral.
  - Pe perete era agățat un tablou cu un rac verde, uriaș.
  - Elevul este convins că racul poate fi considerat un pește.
  - Dacă se toarnă apă fierbinte pe rac, acesta își schimbă culoarea.
  - Acest animal face parte din familia animalelor acoperite cu carapace.
  - Elevul arată corect poziția gâtului.
  - Profesorul îl laudă pe elev pentru răspunsurile sale.
  - Dascălul consideră că nicio notă nu poate exprima cunoștințele elevului.

După lectură

7 INTERACȚIUNE ORALĂ. Lucrați în perechi!

Elevul A: Ești unul dintre părinții elevului-protagonist din textul citit.

Elevul B: Ești protagonistul textului citit.

Purtați o conversație în care:

- elevul îi povestește părintelui cum a decurs ora de biologie;
- elevul îi explică părintelui motivul pentru care nu s-a pregătit;
- elevul îi rezumă părintelui său evaluarea profesorului cu privire la propriul randament;
- discutați planul elevului de a-și îmbunătăți notele.

Umorul (lat. *humor* = umoare) presupune soluții neașteptate, caraghioase.

Persoanele/personajele cu umor sunt acelea care, prin comportament sau limbaj, declanșează râsul. Există mai multe nuanțe ale umorului, la extreme situându-se:

- umorul usturător – prin satiră, ironie, batjocură;
- umorul blând, binevoitor, plin de înțelegere.

Într-un text, pot fi surse ale umorului, ale ironiei:

- replicile, limbajul
- comportamentul
- numele
- caracterul
- situațiile neașteptate

personajului

- 8 Transcrie, din textul citit, replicile care ți se par umoristice/ironice.

9 Joc de rol. Lucrați în perechi!

Elevul A: Ești profesorul din textul citit.

Elevul B: Ești elevul.

Transformați dialogul dintre cei doi într-o scenetă. Elevii care urmăresc spectacolul îl vor evalua pe baza fișei de observare de mai jos.

Criteria		DA	NU
Conținut	Actorii folosesc replici din textul dat.		
Calitate	Sceneta redă conținutul textului citit.		
Creativitate	Sceneta conține elemente care captează atenția publicului.		
Umor, ironie	Sceneta conține surse ale comicului/ale ironiei.		

10 REDACTARE. Redactează o întâmplare asemănătoare cu cea din textul citit, inserând, la alegere, o replică a profesorului:

- „Și zero ar fi prea mult!”
- „Nu tot ce zboară se mănâncă, și nu tot ce se mănâncă are gât, să ții minte de la mine!”

11 Formulează, în numele profesorului, un mesaj de 40-50 de cuvinte, adresat părinților elevului din textul citit, în care:

- îi informezi cu privire la atitudinea elevului față de învățare;
- le dai câteva exemple de răspunsuri primite din partea elevului;
- îi inviți să vină personal la o discuție în școală.

12 Caută informații despre raci și rescrie dialogul dintre elev și profesor, astfel încât elevul să fie laudat.

- 13 Studiază următorul tabel, care conține informații despre materiile ce se studiau în România în 1940, apoi răspunde la întrebările de mai jos.

Grupe	Materiile de învățământ
Educația sănătății	Anatomia și igiena
	Sport și gimnastică
Educația minții	Geografia
	Științe naturale
	Științe fizico-chimice
	Matematică
	Istoria
	Limba română
	Lucrul de mână
Educația artistică	Practica agricolă
	Lectură și recitări frumoase
	Cântul
	Desenul
Educația morală și religioasă	Scrierea frumoasă
	Datoriile omului și cetățeanului
	Religia
	Purtarea
	Frecventarea

ȘTIAI CĂ ...?

Demult, în unele zone, școala însemna o singură cameră în care se înghesuiau toți elevii. În alte locuri, băieții învățau separați de fete. Pentru fiecare zi de absență școlară, se plăteau amenzi, iar anul școlar dura mai puțin. Disciplina era foarte strictă. De exemplu, dacă un elev sosea după începerea lecției, primea pedeapsa de a sta în picioare un sfert de oră. La alte abateri disciplinare elevii erau muștrați frecvent în fața clasei, **din când în când** în fața întregii școli, **pe urmă** nu erau lăsați să meargă acasă la prânz. Arestarea de la una până la trei ore se aplica **oricând** elevul nu știa lecția. În arest, era obligat să copieze sau să memoreze un pasaj dintr-o carte. Profesorii erau extrem de severi, chiar violenți. Era ceva obișnuit ca profesorul să-l bată pe elev cu liniarul peste degete sau, **uneori**, și mai rău.

- a Câte materii de învățământ existau în total?
Tu câte discipline ai?
- b Care dintre discipline constăți că s-au scos din programă, cu timpul?
- c Dintre disciplinele scoase, pe care ți-ar plăcea să o studiezi? De ce?
- d Ce crezi că au învățat elevii la disciplinele lucru de mână, practică agricolă, respectiv datoriile omului și cetățeanului?
- e La ce crezi că se referă frecventarea, din cadrul disciplinei educație morală și religioasă?

- 14 Transcrie, din textul de la rubrica *Știai că ...?*, zece cuvinte din aria semantică a școlii.

- ▶ 15 Completează în caiet coloana A, pe baza textului de la *Știai că ...?*, iar coloana B, pe baza experiențelor tale.

A. Școala din trecut	B. Școala din prezent

- 16 Realizează un tabel asemănător celui de la exercițiul 13, cu materiile tale de învățământ.

✓ De reținut

Adverbe și locuțiuni adverbiale de timp: *demult, cândva, oricând, după aceea, ulterior, iar, iarăși, din când în când, ceas de ceas, zi de zi, an de an, tocmai, prima dată, pe urmă, frecvent, mereu.*

Exemple:

Demult/cândva nu toți elevii aveau acces la educație.

Oricând aveau nevoie părinții de ajutorul copiilor, îi rețineau de la școală.

Prima dată adulții nu au priceput importanța educației.

După aceea/Ulterior/Pe urmă dreptul la educație a fost respectat.

Din când în când/frecvent/mereu se găsea câte un elev care chiulea de la ore.

Ion **iar/iarăși** nu a fost lăsat să meargă acasă la prânz.

Toată ziua/săptămâna a muncit pe câmp, astfel încât a lipsit din școală.

Ceas de ceas/zi de zi/an de an trebuia să poarte uniformă.

Profesorul **tocmai** a deschis catalogul.

17 LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ. Continuă, în caiet, enunțurile începute:

- Demult/Cândva în școală ...
- Oricând vorbim cu bunicii despre școală, ...
- Când profesorul a intrat în sală, **prima dată** elevii ...
- După aceea/Ulterior/Pe urmă profesorul a deschis catalogul și ...
- Din când în când/Frecvent/Mereu un elev era chemat la tablă ...
- Iar/Iarăși ne-a mustrat dirigintele, pentru că ...
- Toată ziua/Săptămâna m-am gândit că părinții mei ...
- Ceas de ceas/Zi de zi/An de an am învățat să ...
- Tocmai s-a terminat anul școlar și ...

18 INTERACȚIUNE ORALĂ. Lucrați în perechi!

Elevul A: Ești un adolescent nemulțumit de școala lui.

Elevul B: Ești bunicul/bunica adolescentului.

Purtați o conversație utilizând adverbele și locuțiunile adverbiale învățate, prin care:

- bunicul/bunica încearcă să afle ce îl/o nemulțumește pe nepot/nepoată;
- bunicul/bunica îi povestește despre școala din vremea sa, pe baza fragmentului citit;
- bunicul/bunica îi dă un sfat util nepotului/nepoatei.

19 REDACTARE Formulează câte un anunț adresat elevilor din școala ta, prin care îi înștiințezi despre:

- organizarea unui concurs;
- o zi liberă;
- o ocazie pentru voluntariat;
- o zi fără uniformă;
- un caz în care este nevoie de ajutor financiar.

Model:

Dragi elevi,

Luni, 04.04.2022, la ora 9:00, începe Simularea națională pentru elevii de clasa a VIII-a, cu prima probă la limba română. Puteți intra în sala de examen până la ora 8:30. Nu uitați acasă cărțile de identitate și nici stiloul cu cerneală albastră!

20 Povestește în scris, în 70-80 de cuvinte, o întâmplare amuzantă petrecută în timpul unei ore de curs.

Mediere

Investigație: Istoria școlii noastre

Organizarea activității: lucru în echipe de 4-5 elevi

Sarcină de lucru: Fiecare echipă se va documenta despre școala în care învață și va susține, în fața colegilor, o prezentare PowerPoint.

Etaple activității

Proiectarea investigației

- Organizați grupul de elevi care vor lucra împreună.
- Analizați tema investigației.
- Stabiliți din ce domenii veți căuta informații (de exemplu, date istorice, profesori/directori renumiți, personalități/persoane cunoscute care au studiat în această școală etc.).

Colectarea datelor

- Documentați-vă pe internet sau în biblioteca școlii.
- Întocmiți concluzii, scheme prin care puteți structura informațiile găsite.
- Analizați și interpretați, în grupul din care faceți parte, rezultatele documentării individuale.

Realizarea și susținerea prezentării PowerPoint

- Alegeți ce informații vor fi incluse în prezentare.
- Realizați prezentarea PowerPoint.
- Discutați informațiile care v-au captat atenția.

Evaluează-ți felul în care ai participat la investigația propusă, pe baza listei de control de mai jos.

criterii	DA	NU
• Am respectat tema investigației.		
• Am cerut ajutor colegilor, în caz de nevoie.		
• Am colaborat cu ceilalți colegi.		
• M-am organizat în vederea realizării materialelor.		
• Am participat activ la prezentarea originală a materialului.		

B Explorarea unui text audiat

Provocări

- 1 Alege emoțiile și sentimentele pe care le asociezi cu școala. Motivează-ți alegerile.

curiozitate	teamă	bucurie	anxietate	speranță	tristețe
nervozitate	jenă	confuzie	dorință	libertate	nerăbdare
încredere	entuziasm	oboseală	mândrie	mulțumire	plictiseală

Înainte de audiție

- 2 Asociază cuvintele din coloana A cu definițiile lor, din coloana B.

A	B
1 instituție	a speriat
2 a se cizela	b activitate desfășurată în afara programului școlar
3 intimidat	c prețuit, respectat
4 autoritate	d care a fost transformat pentru a răspunde la nevoile cuiva
5 subiect tabu	e organizație de stat care desfășoară activități educative
6 activitate extracurriculară	f a deveni mai educat/civilizat
7 apreciat	g subiect despre care nu se discută
8 a-și cultiva pasiunea	h a se potrivi cu ceva
9 adaptat	i a se ocupa cu plăcere de un hobby
10 a se plia pe ceva	j putere, drept de a emite dispoziții cu caracter obligatoriu

Audiție

- 3 Ascultă un text despre școala de azi și transcrie enunțurile de mai jos în caiet, completând fiecare spațiu liber cu unu-două cuvinte.

Școala este instituția în care devenim **1** ... și se formează **2** ... noastră. În prezent, școala este tehnologizată, elevii pot folosi la teme **3** ..., **4** ... și manuale, **5** ... ca să învețe mai ușor. Relația profesor-elev s-a schimbat, nu mai există **6** ... sau **7** ... față de autoritatea pedagogului. Nu mai există subiecte tabu, orele de dirigenție sunt gândite ca niște ocazii când se poate discuta despre teme care **8** ... pe tineri. Aceștia pot alege dintr-o varietate de **9** ..., unde au posibilitatea să încerce lucruri noi, să-și dezvolte creativitatea. Școala modernă se potrivește cu **10** ... elevilor, care sunt încurajați.

- 4 Ascultă din nou textul și întocmește o listă conform modelului dat.

Avantajele școlii de astăzi:

- folosim la ore tehnologia;

După audiție

- 5 **INTERACȚIUNE ORALĂ.** Lucrați în perechi!
Elevul A: Ești un elev din perioada comunismului.
Elevul B: Ești un elev din zilele noastre.
Purtați o conversație prin care să solicitați și să oferiți informații generale despre:

- a școala de proveniență;
- b disciplinele de studiu;
- c manuale și alte rechizite școlare;
- d desfășurarea orelor;
- e relația elev-profesor;
- f activități din timpul liber.

6 LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ. Recitește informațiile de la rubrica *De reținut*, pagina 84, și alcătuiește enunțuri în care să folosești structurile de mai jos. Compune enunțurile tale pe tema *școala modernă*.

demult/cândva

oricând

tocmai

prima dată

după aceea/ulterior/pe urmă

iar/iarăși

toată ziua/săptămâna

ceas de ceas/zi de zi/an de an

din când în când/frecvent/mereu

7 Completează în caiet spațiile libere cu structurile potrivite din casete.

zi de zi

toată săptămâna

din când în când

tocmai

an de an

oricând

cândva

Bunicii noștri au învățat diferit **1** ... **2** ... discutăm despre educație, îmi spun că sunt norocos că m-am născut **3** ... în secolul al XXI-lea. Mă gândesc **4** ... la acest aspect și îmi e greu să-mi imaginez cum au rezistat **5** ... într-o atmosferă atât de autoritară. În școala mea, **6** ... trece repede, deoarece avem activități interesante. Îmi place să particip la ore **7** ...

8 INTERACȚIUNE SCRISĂ. Redactează o invitație, în numele:

- a** elevilor din clasa ta, adresată profesorilor voștri, la *Balul bobocilor*;
- b** dirigintelui, care îi cheamă pe părinți la o ședință;
- c** directorului, care îi convoacă pe profesori la sărbătoarea *Zilei pedagogilor*.

9 REDACTARE. Realizează un interviu cu profesorul tău preferat, prin care să afli informații despre:

- a** motivul pentru care a ales această carieră;
  - b** hobby-urile sale;
  - c** cărțile sale preferate;
  - d** modalitățile de a-și valorifica timpul;
  - e** viziunea sa despre școală și elevi.
- 10** Scrie o pagină de jurnal în care să prezinți:
- o zi obișnuită de la școală, când a avut loc un eveniment neașteptat;
  - impresiile, sentimentele tale legate de evenimentul zilei;
  - morala dedusă în urma aceluia eveniment.

Mediere

11 Lucrați în perechi! Explică-i colegului/colegei de bancă secvența următoare, preluată din textul ascultat.

„Școala este cea mai importantă instituție din viața noastră de adolescent. Este locul unde ne formăm ca oameni, locul în care învățăm să gândim în așa fel încât să ne descurcăm în viață. Tot școala este și locul în care iubim pentru prima dată, în care ne «cizelăm» personalitatea.”

12 Împărțiți colectivul clasei în două echipe. Membrii celor două „tabere” se vor așeza pe rânduri distincte, față în față.

Tabăra 1: Sunteți susținătorii școlii din trecut/ai școlii tradiționale.

Tabăra 2: Sustineți școala modernă.

- a** În cadrul unei dezbateri, formulați argumente pro și contra cu privire la utilitatea/avantajele/dezavantajele acestor două tipuri de școli.
- b** Notați pe tablă concluziile voastre.

Portofoliu

Realizează un ghid de promovare a școlii în care înveți. Pentru aceasta, vei avea în vedere:

- a** să prezinți informații relevante despre instituție;
- b** să inserezi fotografii captivante;
- c** să inserezi testimoniale din partea colegilor.

Autoevaluare

Completează, în caiet, următoarele afirmații:

- Din ceea ce am învățat, cel mai important mi se pare ...
- Cel mai mult mi-a plăcut activitatea ...
- Cel mai dificil mi s-a părut ...
- Nu mi-a plăcut prea mult ...

Lecția 2. Alte țări – alte școli

A Explorarea unui text scris

Provocări

- 1 a Lucrați în perechi! Întreabă-ți colegul/colega de bancă dacă:
- are prieteni/rude care învață în străinătate;
  - cunoaște reguli valabile în alte școli din lume;
  - s-ar muta într-o altă țară ca să învețe acolo;
  - cunoaște condițiile în care învață elevii din țările sărace;
  - locuiește departe de școală;
  - ar merge pe jos la școală.
- b Prezintă în fața clasei ce ai aflat de la colegul/colega de bancă.

Înainte de lectură

- 2 Potrivește cuvintele din coloana A cu definițiile din coloana B.

A	B
1 a se confrunta cu ceva	a posibilitate de a ajunge la
2 riscant	b locuit
3 a demonstra	c răspunzător pentru
4 acces la	d plin de gropi și ridicături
5 a parcurge	e alcătuit repede, fără o pregătire prealabilă
6 populat	f a arăta, a dovedi
7 colină	g înainte de vreme, prea devreme
8 responsabil de	h a face față unei situații dificile
9 prematur	i deal
10 improvizat	j a străbate un drum
11 denivelat	k nesigur, primejdios

Lectură

- 3 Citește cronică a unui film despre patru elevi din patru țări diferite și identifică o asemănare generală în povestea lor.

„Drumul spre școală”

Fiind ales cel mai bun film documentar în 2014, „Drumul spre școală” prezintă povestea adevărată și extraordinară a patru copii care se confruntă, în fiecare zi, cu numeroase provocări pentru a ajunge la școală. Acești copii trăiesc în patru colțuri ale lumii, zilnic pornind într-o călătorie riscantă spre cunoaștere, demonstrând că sunt gata să mute munții din loc pentru a avea acces la educație.

CARLITO, 11 ani, Argentina/drumul spre școală: 18 km/o oră și 30 minute

De la vârsta de șase ani, Carlito a început să meargă la școală pe un măgar. De doi ani merge cu calul și o ia cu el și pe sora lui. Se trezește în fiecare dimineață foarte devreme și trebuie să parcurgă munții mai bine de 18 kilometri pentru a ajunge la școală.

ZAHIRA, 12 ani, Maroc/drumul spre școală: 22 km/4 ore

Zahira locuiește într-un sat uitat, unde iarna se înregistrează temperaturi de -20° Celsius. Școala ei este la o distanță de 22 de kilometri. Drumul fiind atât de lung, nu poate merge decât o dată pe săptămână. În fiecare luni, parcurge această distanță pe jos, cu două prietene.

JACKSON, 11 ani, Kenya/drumul spre școală: 15 km/2 ore

În fiecare dimineață, Jackson își riscă viața ca să ajungă la școală, situată la mai mult de 15 kilometri de casa lui. Parcurge un drum de două ore prin savană, timp în care străbate coline sau traversează câmpii populate de animale sălbatice. Jackson e responsabil de sora lui mai mică, Salome, pe care o ia cu el.

SAMUEL, 11 ani, India/drumul spre școală: 4 km/o oră și 15 minute

Născut prematur, Samuel nu poate să meargă. Un scaun cu roțile a fost improvizat pentru ca cei doi frați ai lui să-l poată duce cu ei la școală. În fiecare zi trebuie să parcurgă mai bine de patru kilometri în condiții extreme, prin nisip și pe drumuri denivelate, împingându-l ori trăgându-l pe fratele lor mai mare.

Text adaptat după <http://old.astrafilm.ro/drumul-spre-scoala.aspx?year=2014>

4 Leagă numele elevilor prezentați în textul citit de informația potrivită din coloana B.

A	B
1 Carlito	a Merge la școală doar luna.
2 Zahira	b Drumul spre școală este foarte primejdios, din cauza animalelor sălbatice.
3 Jackson	c Nu poate ajunge singur la școală, ci are nevoie de ajutor.
4 Samuel	d Se duce la școală călare, împreună cu sora lui.

După lectură

- 5 **INTERACȚIUNE ORALĂ.** Lucrați în perechi! Elevul A: Ești un elev din România. Elevul B: Ești unul dintre elevii prezentați în textul citit. Purtați o conversație despre:
- a școala în care învață fiecare dintre voi;
  - b distanța dintre școală și casa unde locuiește fiecare;
  - c provocările cu care vă confrunțați zilnic.

- 6 Imaginează-ți că ești unul dintre protagoniștii filmului documentar prezentat în textul citit. Susține un monolog, în care:
- a îți prezinți familia;
  - b povestești despre condițiile tale de trai/de viață;
  - c vorbești despre motivația ta de a merge la școală;
  - d îți exprimi opinia despre rolul educației în prezentul și în viitorul tău.

În timpul ascultării monologului, ceilalți elevi din clasă își vor evalua colegul care susține monologul pe baza fișei de observație de mai jos.

Criterii		DA	NU
Conținut	Monologul redă conținutul textului citit.		
Calitate	Monologul este credibil.		
Creativitate	Monologul conține elemente care captează atenția publicului.		
Corectitudine	Monologul este susținut într-o limbă corectă.		

De reținut

Adverbe și locuțiuni adverbiale de loc: *undeva, oriunde, înăuntru, alături, dincolo, nicăieri, în urma.*

Exemple: **Undeva**, un elev străbate singur un drum riscant ca să ajungă la școală.

În savană, **oriunde** te uiți, vezi un animal sălbatic.

Înăuntru, în clădire, găsim elevi la fel de ambițioși.

Jackson studiază **alături de** frații mai mici.

Dincolo de munte, drumul spre școală devine mai ușor.

În drum spre școală, **nicăieri** nu se găsește apă potabilă.

În urma fratelui mai mare, fetița se simte în siguranță pe cal.

Atenție!

alături de + substantiv în acuzativ

dincolo de + substantiv în acuzativ

în urma + substantiv în genitiv

Carlito merge călare, **alături de** sora lui.

Școala lui Jackson se află **dincolo de** savană.

Zahira parcurge 22 de km **în urma** prietenelor sale.

7 **LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ.** Notează în caiet enunțurile începute, continuându-le adecvat.

- a Undeva, un elev ... .
- b Carlito, **oriunde** ar învăța, ...
- c **Înăuntru**, în școală ... .
- d Zahira se duce la școală **alături de** ... .
- e **Dincolo de** savană, ...
- f **Nicăieri** nu am văzut ... .
- g **În urma** lui Jackson, ...

8 Alcătuiește enunțuri cu structurile de la rubrica *De reținut*, de mai sus.

9 Caută cât mai multe cuvinte care să se potrivească cu structurile următoare:

dincolo de

alături de

10 Alege varianta corectă:

- a Jackson străbate savana alături cu sora lui./Jackson străbate savana alături de sora lui.
- b Școala Zahirei se află dincolo de munte./Școala Zahirei se află dincolo peste munte.
- c Zahira parcurge 22 de kilometri pentru a avea acces în educație./Zahira parcurge 22 de kilometri pentru a avea acces la educație.
- d Sora lui Carlito ajunge călare la școală, în urma fratelui său./Sora lui Carlito ajunge călare la școală, în urma lui fratele său.

11 Transcrie, în caiet, enunțurile de mai jos. Completează spațiile numerotate, folosind cuvintele din casete.

undeva

nicăieri

dincolo de

oriunde

înăuntru

în urma

alături de

1 ... , un elev se trezește cu noaptea în cap ca să pornească la școală. Trebuie să parcurgă mai mulți kilometri prin savană, fiindcă școala lui se află 2 ... tărâmul animalelor sălbatice. 3 ... se uită, vede elefanți și lei în depărtare 4 ... puii lor. Zilnic își riscă viața ca să aibă acces la educație, cu toate acestea 5 ... nu s-ar simți atât de liber. Străbate drumul 6 ... acestor fiare. Când ajunge la școală, 7 ... îl așteaptă colegii, care au o soartă asemănătoare.

12 **INTERACȚIUNE ORALĂ.** Lucrați în perechi!

Elevul A: Exprimă-ți opinia despre situația copiilor prezentați în textul citit, utilizând structurile din caseta de mai jos.
Elevul B: Continuă după ce s-a oprit colegul tău, exprimându-ți acordul sau dezacordul.

Funcții comunicative

A exprima puncte de vedere personale

În opinia mea, ...
Consider că ...
Cred că ...
Sunt de părere că ...
După părerea mea, ...

A-și exprima acordul/dezacordul

Sunt de acord cu .../Nu sunt de acord cu ...
Sunt în asentiment cu .../Am o părere diferită față de ...
Pot accepta faptul că ..., dar nu pot fi de acord că ...
Din punctul meu de vedere, ...
Sunt întru totul de acord cu ..., dar am rețineri în ceea ce privește ...

13 **REDACTARE.** Redactează un e-mail pentru unul dintre elevii despre care ai citit și:

- exprimă-ți admirația față de ambiția sa de a merge la școală, indiferent de condiții;
- oferă-ți ajutorul (teme, cărți, materiale didactice);
- invită-l în vizită la tine, în timpul vacanței.

14 Întocmește programul tău pentru o zi, în care să prezinți în cât timp și cum ajungi la școală.

15 Notează-ți replicile cele mai frecvente pe care le folosești când ceva nu îți convine cu privire la școală sau pe care le auzi de la colegii tăi. Recitind textul *Drumul spre școală*, șterge-le pe acelea care nu ți se mai par relevante în comparație cu sacrificiile acelor elevi.

16 **INTERACȚIUNE ORALĂ.** Exprimă-ți opinia cu privire la dreptul fetelor la educație, folosind structurile învățate la rubrica *De reținut*, pagina 89.

17 Imaginează-ți că ești o fată dintr-o țară în care tinerele/femeile nu au dreptul să meargă la școală. Redactează un monolog în care:

- a îți prezinți condițiile de viață, ocupațiile zilnice;
- b îți exprimi sentimentele legate de lipsa dreptului la educație și de obligația de a rămâne acasă;
- c îți prezinți perspectivele de viitor.

ȘTIAI CĂ...?

Dintre cei 793 de milioane de analfabeți din lume (persoane care nu știu să scrie și să citească), două treimi sunt femei. Chiar și astăzi, în ciuda numeroaselor legi pentru promovarea egalității sexelor în școli și a egalității de gen, femeile sunt cele care rămân acasă să se ocupe de cămin și de copii. Accesul la educație este esențial pentru fete și pentru femei. Este unica lor cale spre dezvoltare, autonomie și acces la o viață mai bună. Sunt multe studii internaționale, în zilele noastre, care arată în ce măsură contribuie o femeie educată la dezvoltarea economică și umană a societății. De altfel, știm că o mamă, cu cât este mai bine instruită, cu atât are mai multe șanse să fie sănătoasă, iar copiii ei, de asemenea. UNESCO susține că un copil are de două ori mai multe șanse să supraviețuiască peste vârsta de 5 ani dacă mama lui a fost la școală.

Sursă: <http://old.astrafilm.ro/drumul-spre-scoala.aspx?year=2014>

Mediere

- 18** Rezumă-le colegilor următoarea secvență:
„Dragi frați și surori,
Tineți minte un singur lucru. Ziua Malala nu e ziua mea. Azi este ziua
fiecărei femei, a fiecărui băiat și a fiecărei fetițe care și-au ridicat
vocea ca să-și apere drepturile. Vorbesc nu doar pentru mine, ci în
numele tuturor fetelor și băieților. Îmi ridic vocea nu ca să țip, ci ca
să fie auziți și cei fără voce. Cei care au luptat pentru drepturile lor:

- dreptul de a trăi în pace;
- dreptul de a fi tratați cu demnitate;
- dreptul la egalitatea de șanse;
- dreptul de a fi educați.

În 9 octombrie 2012, talibanii m-au împușcat într-o parte a frunții. Mi-au împușcat și prietenele. Credeau că gloanțele aveau să ne reducă la tăcere. Dar au eșuat. Și, din acea tăcere, s-au ridicat mii de voci. Un copil, un profesor, un stilou, o carte pot schimba lumea.”

Adaptare după „Eu sunt Malala” de Malala Yousufzai și Patricia McCormick

- 19** Lucrați în echipe de 3-4 elevi! Pe baza fragmentului din discursul Malalei și căutând alte informații pe internet, realizați un poster, prin care să promovați drepturile copiilor.

Portofoliu

Vizionează un film din lista de mai jos:

- a „Puterea educației” (2010);   b „Drumul spre școală” (2013);
c „Eu sunt Malala” (2015);   d „Îmblânzitorul de vânt” (2019).

Scrie apoi, la alegere:

- o cronică de 100-120 de cuvinte, pe baza filmului ales;
- o scrisoare pentru protagonist.

B Explorarea unui text audiat

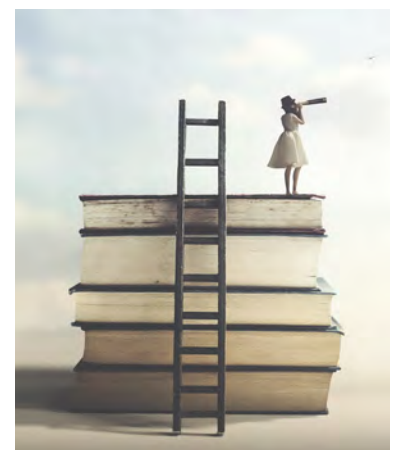
Provocări

- 1 a** Lucrați în perechi! Întreabă-ți colegul/colega de bancă:
- în ce fel arată școala ideală, în viziunea sa;
  - la ce materii ar renunța;
  - ce reguli noi ar introduce în școala voastră;
  - dacă ar fi disponibil să învețe într-o școală cu reguli total diferite față de cele actuale.
- b** Raportează clasei ce ai aflat.

Înainte de audiție

- 2** Potrivește cuvintele din coloana **A** cu sinonimele lor din coloana **B**.

A	B
1 a solicita	a a uda
2 vestiar	b garderobă
3 permis	c a lupta împotriva unor idei/atitudini
4 protest	d a cere
5 a stropi	e energie emisă de Soare
6 a combate	f centru de sănătate
7 inundație	g manifestație împotriva unei idei/acțiuni
8 centru sanitar	h revărsare a apei peste maluri
9 energie solară	i autorizație

Audiție

- 3 Ascultă următorul material, accesând manualul digital sau în lectura profesorului, și indică tema acestuia.
- 4 Reascultă textul și alege varianta corectă.
- A** În școala viitorului din Philadelphia:
- a doar profesorii folosesc manuale;
  - b toți folosesc manuale și computere;
  - c elevii nu au nevoie de manuale.
- B** În școala liberă din Brooklyn:
- a există zile când elevii fac regulile;
  - b elevii se bucură de libertate maximă;
  - c elevii pot dormi oricând, dar nu au voie să lipsească.
- C** Școala de vrăjitorie:
- a a fost acceptată de către toată comunitatea;
  - b se afla inițial în Salem;
  - c s-a mutat în alt oraș, din cauza protestelor.
- D** Școlile pe bărci din Bangladesh:
- a plutesc pe apă, deci nu sunt afectate de inundații;
  - b se închid în timpul inundațiilor;
  - c nu au acces la internet și nici la bibliotecă.

După audiție

5 INTERACȚIUNE ORALĂ. Lucrați în perechi!

Elevul A: Ești un elev care învață într-o școală din cele prezentate în textul audiat.

Elevul B: Ești un jurnalist și îi iei un interviu elevului, în care îl întrebi despre:

- a motivul pentru care a ales școala respectivă;
- b condițiile în care învață;
- c regulile din școala sa;
- d activitățile sale preferate;
- e planurile sale de viitor.

6 INTERACȚIUNE SCRISĂ. Imaginează-ți că participi la un schimb de experiență într-una dintre școlile descrise. Reascultă textul și scrie o scrisoare părinților tăi, în care:

- le povestești cum îți petreci ziua în noua școală;
- prezinți impresiile tale legate de colegi, profesori;
- descrii, pe scurt, activitățile tale preferate.

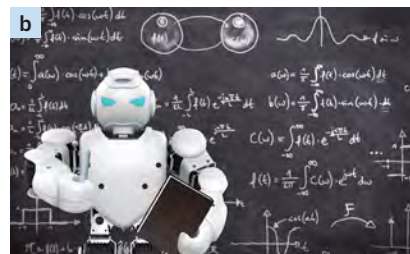
7 Schimbă scrisoarea ta cu cea a colegului de bancă, apoi redactează un răspuns la scrisoarea lui, în numele părinților.

8 REDACTARE. Reascultă textul și completează în caiet tabelul următor:

Școala prezentată	Informația care mi-a captat atenția	Aș învăța/N-aș învăța acolo, pentru că ...	Aș introduce și în școala mea ...
Școala viitorului din Philadelphia			
Școala liberă din Brooklyn			
Școala de vrăjitorie			
Școlile pe bărci ale Bangladesh-ului			

9 Redactează un mesaj motivațional, adresat elevilor din liceul tău, pentru a-i convinge să se înscrie la o școală din cele prezentate în textul ascultat.

10 Povestește în scris, în 80-100 de cuvinte, o întâmplare care să aibă loc într-o școală, pe baza unei imagini de mai jos, la alegere.

- 11 Studiază lista de mai jos cu „rechizitele școlare” ale lui Harry Potter și întocmește o listă asemănătoare pentru o școală fictivă, inventată de tine.

**ȘCOALA PENTRU VRĂJITORI ȘI VRĂJITOARE
HOGWARTS**

UNIFORMĂ
Elevii din anul întâi vor avea nevoie de următoarele:

1. trei robe simple de uniformă (negre);
2. o pălărie simplă (neagră);
3. o pereche de mănuși de protecție (piele de dragon sau material similar);
4. o mantie de iarnă (neagră, cu cataramă argintii).

SET DE MANUALE
Toți elevii vor avea câte un exemplar din următoarele titluri:

Formule magice de uz general (Anul 1), autor Miranda Goshawk;
Istoria magiei, autor Bathilda Bagshot;
Bazele teoretice ale magiei, autor Adalbert Waffling;
Tehnici de transformare pentru începători, autor Emerich Switch;
O mie de ierburi și ciuperci magice, autor Phyllida Spore;
Filtre și elixire magice, autor Arsenius Jigger;
Animale fantastice și unde le găsim, autor Newt Salamander;
Forțe malefice: ghid de autoapărare, autor Quentin Trimble.

ECHIPAMENT SUPLIMENTAR

1. o baghetă
2. un cazan (dimensiune standard nr. 2)
3. set complet flacoane de sticlă sau cristal
4. un ochelari telescopic
5. o balanță de alamă

Elevii pot aduce și o bufniță SAU o pisică SAU o broască.
PĂRINȚII VOR LUA LA CUNOȘTINȚĂ CĂ ELEVILOR DIN ANUL ÎNTÂI NU LE SUNT PERMISE MĂTURILE PERSONALE.

Adaptare după J.K. Rowling,
Harry Potter și Piatra Filozofală, traducere de Florin Bican

- 12 Redactează regulamentul acestei școli inventate de tine, stabilind drepturile și obligațiile elevilor.

Mediere

- 13 Lucrați în echipe de 3-4 elevi! Prezentați în microgrupuri școala fictivă inventată la exercițiile anterioare, alegeți una dintre acestea și realizați o prezentare PowerPoint, prin care s-o promovați în rândul colegilor. La final, după ce vă puneți de acord, clasa votează cea mai atractivă școală inventată.

Portofoliu

Realizează un tabel comparativ, în care să prezinți asemănările și deosebirile dintre condițiile tale de învățare și condițiile elevilor prezentați în filmul documentar „Drumul spre școală” sau ale celor care învață într-una dintre școlile neobișnuite descrise în textul ascultat.

Autoevaluare

Completează, în caiet, următoarele afirmații:

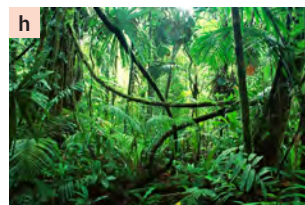
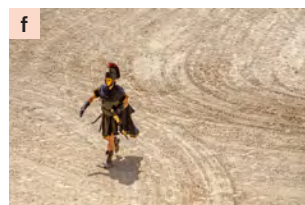
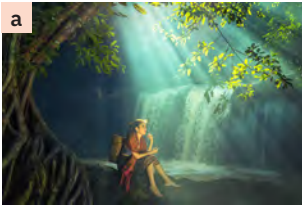
- Din ceea ce am învățat, cel mai important mi se pare ... .
- Cel mai mult mi-a plăcut activitatea ... .
- Cel mai dificil mi s-a părut ... .
- Nu mi-a plăcut prea mult ... .

Lecția 3. Bullyingul în școală

A Explorarea unui text scris

Provocări

- 1 Asociază lumea școlii cu o imagine, dintre cele de mai jos. Motivează-ți alegerea!

Înainte de lectură

- 2 Potrivește cuvintele din coloana A cu definițiile din coloana B.

A	B
1 ceartă	a clar, limpede
2 vital	b sunet specific telefonului
3 puștoaică	c drum
4 a contacta pe cineva	d deziluzionat, înșelat în așteptările sale
5 a răspândi	e respingător, scârbos
6 cale	f a lua legătura cu cineva
7 a o lua razna	g a se uita la ceva cu ochii larg deschiși
8 evident	h a presupune, a presimți
9 dezamăgit	i distrus
10 sonerie	j a ieși de sub control
11 a bănuî	k conflict, neînțelegere
12 dezgustător	l foarte important, esențial
13 ruinat	m a transmite
14 a se holba	n fată, adolescentă

Lectură

- 3 Citește un fragment din jurnalul unei puștoaice și indică tema acestei secvențe.

Cearța a început **în cursul** dimineții, când am întrebat-o pe mama dacă-mi poate cumpăra un iPhone din ăla nou și cool. Consideram că este un lucru vital, probabil al doilea ca importanță, după oxigen. Ce altă cale mai bună de a-mi găsi un loc în grupul DCP (Drăguță, Cool & Populară) de la noua mea școală particulară, decât să le uimesc pe fete cu un nou telefon super?

Anul trecut s-a dovedit că eram SINGURA elevă **printre** ceilalți care nu avea unul. Așa că am cumpărat unul mai vechi, la mâna a doua și superieftin, de pe eBay. Mi-am pus telefonul în dulap și am răspândit vestea că oricine mă poate contacta acum pentru cele mai „Juicy” bârfe pe NOUL meu telefon! M-am neliniștit când două fete din grupul DCP au apărut **înaintea** mea. Au venit chiar lângă dulapul meu și păreau superprietenoase. M-au invitat să luăm prânzul împreună.

Apoi lucrurile au luat-o razna. Mi-au zis că au auzit despre noul meu telefon mobil de 600 de dolari și că toată lumea abia așteaptă să-l vadă. A început să-mi sune telefonul. Evident că nu voiam să răspund, pentru că presimțeam că vor fi dezamăgite. În scurt timp, toată lumea de pe coridor se holba la mine. Până la urmă, am deschis dulapul și am luat telefonul **de sub** cărți. În primul rând, pentru a opri acea sonerie ORIBILĂ. Când m-am întors, zâmbetul **de pe** fața fetelor din DCP a dispărut, cele două alergau de-a lungul holului țipând: „Fă-l să dispară! Fă-l să dispară!” Mă uitam **în urma** lor. Am bănuî că asta însemna probabil că NU mai voiau să iau prânzul cu ele, ceea ce era nasol rău. **Înaintea** acestui eveniment, speram că voi fi acceptată în grupul lor. Cea mai importantă lecție pe care am învățat-o anul trecut a fost că, dacă ai un telefon DEZGUSTĂTOR sau dacă nu ai DELOC, viața ta socială e RUINATĂ.

Adaptare după *Însemnările unei puștoaice* de Renée Rachel Russel, traducere de Matei Sămihăian

- 4 Recitește textul și răspunde la întrebările de mai jos.
- Care este opinia puștoaicei despre telefon?
  - De ce și-a dorit atât de mult acel telefon?
  - Ce fel de telefon și-a cumpărat?
  - Cum s-au comportat colegele ei când au aflat că are un telefon nou?
  - Ce s-a întâmplat când telefonul a început să sune?
  - Ce au strigat fetele din DCP după ce au văzut telefonul?
  - Ce lecție a învățat puștoaica în ziua respectivă?

După lectură

5 INTERACȚIUNE ORALĂ. Lucrați în perechi! Întreabă-ți colegul/colega de bancă:

- a ce trăsături/calități trebuie să aibă un prieten, în opinia sa;
- b ce presupune o viață socială potrivită în școală;
- c dacă ar exclude pe cineva din cercul de prieteni, fiindcă nu are telefon;
- d dacă ar fi dispus să facă sacrificii, doar pentru a intra într-un anumit grup;
- e cum s-ar comporta dacă ar fi martorul unei scene cum este cea prezentată în textul citit.

6 Lucrați în perechi!

Elevul A: Ești puștoaica din textul citit.

Elevul B: Ești o prietenă/un prieten apropiată/apropiat a/al acelei fete.

Purtați o conversație, utilizând formulări din tabelul de mai jos. „Puștoaica” va cere sfaturi cu privire la dorința ei de a fi membră a grupului DCP și în legătură cu relațiile de prietenie, iar prietena/prietenul va oferi sfaturi potrivite.

Funcții comunicative

A cere un sfat	A oferi un sfat
Ce mă sfătuiești/sfătuiți să fac?	Te/Vă sfătuiesc să ... .
Ce îmi recomanzi/recomandați?	Îți/Vă recomand să ... .
Ce îmi propui/propuneți?	Îți/Vă propun să ... .
Tu ce ai face în locul meu?/Dumneavoastră ce ați face în locul meu?	Dacă aș fi în locul tău,/în locul dumneavoastră, ...
Cum aș putea proceda altfel?	Mai bine ... .
	O opțiune mai bună ar fi să ... .

De reținut

Prepoziții și locuțiuni prepoziționale

- de loc: *de pe, de sub, printre, în urma, înaintea.*
- de timp: *înaintea, în cursul, în urma.*

Atenție!

în cursul + substantiv în genitiv

înaintea + substantiv în genitiv

în urma + substantiv în genitiv

În cursul zilei, puștoaica a avut emoții.

S-a oprit *înaintea dulapului*, așteptând fetele din DCP.

Nenorocirea a avut loc *înaintea orei* de matematică.

Mergea încet, *în urma fetelor*.

În urma evenimentului, a învățat o lecție.

7 LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ. Recitește, din text, secvențele în care găsești structurile de la rubrica *De reținut*, de mai sus, apoi completează enunțurile în caiet:

- a Era singura **printre** ceilalți elevi care ... .
- b **Înaintea** acestui eveniment, spera că ... .
- c **În cursul** zilei, ...
- d Zâmbetul **de pe** fața fetelor din grupul DCP a dispărut, când ... .
- e Nu a mai ... **de sub** cărți.
- f Toți elevii ... **în urma** fetei.
- g Fetele din DCP alergau **înaintea** puștoaicei, țipând ... .

8 REDACTARE. Redactează o pagină de jurnal, în numele unui elev care a fost martor la cele întâmplate cu puștoaica despre care ai citit.

Mediere

9 Lucrați în echipe de 4-5 elevi! Dezbateți următoarele afirmații, explicând la ce se referă.

- a Emoțional, adolescenții sunt foarte sensibili.
- b Vor să încerce experiențe noi, adolescența fiind vârsta marilor descoperiri.
- c Vor să le arate colegilor curajul de a face față unor situații foarte dificile, chiar riscante.
- d Lăudăroșenia și dorința de a imita pe cei de vârsta lor sunt comportamente tipice.
- e Apartenența la un grup de prieteni devine esențială.

▶ Portofoliu

Citește o carte din lista de mai jos și scrie o recenzie.

- Însemnările unei puștoaice* de Rachel Renée Russel (vol. I.)
- Împăratul muștelor* de William Golding
- Romanul adolescentului miop* de Mircea Eliade
- Inocenții* de Ioana Pârvulescu
- Otrava iubirii* de Erik Emmanuel Schmitt
- Scandalul* de Fredrik Backman

B Explorarea unui text audiat

🔥 Provocări

- Cum îți petreci timpul în pauzele dintre orele de curs?
- Povestește o întâmplare scurtă (reală sau fictivă) din timpul unei pauze la școală.
- Ce evenimente neplăcute pot avea loc într-o astfel de pauză?
- Ce cuvinte îți vin în minte când auzi cuvântul *bullying*? Întocmește o listă.

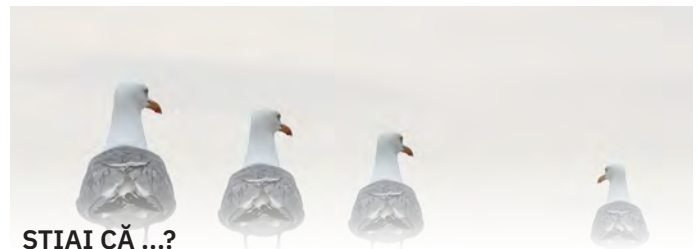
📖 Înainte de audiție

- Potrivește verbele din coloana **A** cu sinonimele lor din coloana **B**.

A	B
1 a plesni	a a da cuiva o poreclă
2 a îmbrânci	b a lovi
3 a intimida	c a jigni
4 a porecli	d a înjosi
5 a insulta	e a pricinui cuiva o pagubă
6 a tachina	f a se transmite
7 a umili	g a da afară, a îndepărta
8 a exclude	h a speria pe cineva
9 a se propaga	i a supăra pe cineva în glumă
10 a dăuna	j a împinge cu putere/violență pe cineva

- Asociază adjectivele din coloana **A** cu definițiile lor din coloana **B**.

A	B
1 homofob	a care urăște persoanele din comunitatea LGBTQ
2 rasist	b care se folosește în mod excesiv de puterea sa
3 stânjenitor	c care este făcut în mod intenționat
4 abuziv	d care provoacă o pagubă
5 ofensator	e care discriminează în funcție de rasă
6 deliberat	f care jenează, deranjează
7 dăunător	g care jignește, umilește

ȘTIAI CĂ ...?

Bullyingul are fețe ascunse și se manifestă sub forma a numeroase comportamente, a căror intenție este să provoace suferință. Există lovituri care se văd, răni care pot fi pansate, dar există și răni care nu știu să strige după ajutor. În zece minute, un copil poate să își piardă încrederea în sine și în ceilalți, iar consecințele pe termen lung asupra dezvoltării emoționale și a integrării sale sociale să fie extrem de grave.

Sunt cele zece minute de pauză, în care unu din patru copii din școlile românești este victimă a bullyingului, în mod repetat.

- Trei din zece copii sunt excluși din grupul de colegi.
- Trei din zece copii sunt amenințați cu bătaia sau lovirea de către colegi.
- Unu din patru copii a fost umilit în fața colegilor.

Bullyingul este o capcană, în care sunt prinși deopotrivă toți copiii – agresori, victime sau martori.

Sursa: <https://www.salvaticopiii.ro/ce-facem/protectie/protectie-impotriva-violentei/prevenirea-violentei-in-scoala>

🎧 Audiție

- Ascultă, accesând manualul digital sau în lectura profesorului, următorul material despre tipurile de bullying și identifică cele patru tipuri principale.
- Reascultă textul și stabilește, pentru fiecare enunț de mai jos, dacă este adevărat sau fals.
  - Bullyingul fizic include lovirea, luarea obiectelor personale.
  - În cazul bullyingului verbal, cuvintele folosite cauzează suferință.
  - Bullyingul social nu distruge reputația cuiva.
  - Dezvoltarea tehnologică nu este vinovată de apariția cyberbullyingului.
  - Prin cyberbullying, informațiile false se transmit extrem de repede, ceea ce este greu de oprit.

După audiție

9 Bifează afirmațiile care sunt adevărate din lista de control dată.

În timpul ascultării:	
a Am înțeles cu ușurință ideile principale.	
b Am identificat informațiile de care aveam nevoie ca să rezolv exercițiul de ascultare.	
c Am reținut cuvinte noi.	
d Am dedus sensul cuvintelor necunoscute.	
e Mi-am folosit cunoștințele anterioare ca să înțeleg informațiile.	

10 **INTERACȚIUNE ORALĂ.** Lucrați în perechi!

Elevul A: Ești un adolescent care se confruntă cu o formă a bullyingului.

Elevul B: Ești un adult, unul dintre părinții adolescentului/un psiholog.

Purtați o conversație în care:

- a adultul încearcă să afle de ce a devenit retras și posomorât adolescentul;
- b adultul își exprimă susținerea;
- c adultul îi prezintă adolescentului modalități de a rezolva situația respectivă.

11 Lucrați în echipe de 4-5 elevi! Prezentați o scenetă despre un caz de bullying în care există o victimă, minimum un agresor și câțiva martori. Martorii vor interveni pentru a rezolva situația divergentă.

Elevii care urmăresc punerea în scenă o vor evalua pe baza grilei de mai jos.

criterii		DA	NU
Conținut	Actorii redau o situație inspirată din realitate.		
Calitate	Sceneta trezește empatia publicului.		
Creativitate	Sceneta conține elemente care captează atenția publicului.		
Rezolvarea conflictului de către martori	Explicarea propriului punct de vedere, în scopul rezolvării situațiilor divergente.		
	Rezumarea declarațiilor celor două părți aflate în situații conflictuale, subliniind punctele comune și aspectele divergente.		

12 **LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ.** Reascultă textul înregistrat despre tipurile de bullying, apoi, pe baza informațiilor din caseta de la exercițiul 6, pagina 95, formulează câteva sfaturi pentru elevii care se confruntă cu o formă de bullying.

13 **REDACTARE.** Formulează câteva contraargumente prin care dovedești că informațiile din coloana A, preluate de pe site-ul www.scolifarabullying.ro, sunt considerate, în mod greșit, un mit.

Mit	Realitate
a Bullyingul este un aspect normal al copilăriei, care există de când lumea și care trebuie ignorat, pur și simplu, pentru că va trece de la sine.	
b Bullyingul nu este grav.	
c Bullyingul este un ritual de inițiere prin care trebuie să treacă fiecare copil, pentru a se maturiza.	
d Elevii vor depăși cu ușurință bullyingul, indiferent dacă sunt victime sau agresori.	
e Poți detecta un agresor după cum arată și se poartă.	
f Bullyingul online nu implică rănire fizică. Așadar, care este problema?	
g Uneori, copiii chiar merită să fie agresați sau umiliți.	

- 14 Redactează un monolog în numele unui elev care suferă din cauza bullyingului, prin care:
- îți rezumi situația prin care treci;
  - îți exprimi sentimentele provocate de hărțuire.
- 15 Lucrați în perechi. Completați în caiet un tabel asemănător celui de mai jos, pentru fiecare dintre cele patru tipuri de bullying.

Model: **Bullyingul fizic**

Persoană implicată în bullying	Acțiune/Comportament	Motivație	Opțiuni/Rezolvare	Alte idei
Agresor	O lovește pe victimă.	Dorește să aibă prestigiu în rândul colegilor.	Conștientizarea efectelor și a urmărilor cauzate de acest comportament.	
Victimă	Nu se apără.	Este intimidat./Este o fire retrasă.	Să fugă de acolo și să anunțe un adult.	
Martor	Nu intervine.	Nu dorește să intre în conflict cu agresorul.	Să anunțe un adult.	

Mediere

- 16 Lucrați în echipe de 3-4 elevi! Organizați o campanie de informare cu privire la semnele și efectele bullyingului. Campania va avea trei etape:
- Etapa 1: Reascultați înregistrarea *Tipuri de bullying* și documentați-vă pe site-ul www.scolifarabullying.ro.
  - Etapa 2: Creați pliante, pe care le împărțiți în rândul colegilor.
  - Etapa 3: Prezentați informațiile de bază în cadrul unei sesiuni de informare, folosind pliantele.
- 17 Lucrați în echipe de 2-3 elevi! Dezbateți și decideți dacă situațiile prezentate reprezintă sau nu un act de bullying.

Situație	Da	Nu
a Un copil nu este invitat la petrecerea de acasă a unui coleg de clasă.		
b Un copil nu este niciodată inclus în proiectele de grup ale clasei sau nu este niciodată ales în echipele de fotbal, la ora de sport.		
c Un copil este amenințat cu bătaia, lovit, tachinat, îmbrâncit zilnic.		
d Se face o remarcă ironică la adresa unui coleg de clasă, într-un context în care se amuză tot grupul, inclusiv cel care este ținta ironiei.		
e Un elev este umilit în mod repetat în fața clasei, prin folosirea de cuvinte jignitoare sau prin invocarea unor aspecte fizice sau comportamentale, într-o manieră negativă, cu intenția de a răni elevul respectiv.		
f Sunt răspândite minciuni și bârfe despre un coleg.		
g Colegii râd zilnic de un elev.		
h Cuiva îi este spart contul de pe rețelele de socializare și sunt postate mesaje în numele său.		
i Cineva trimite mesaje jignitoare/de amenințare prin intermediul unor rețele de socializare.		

INVESTIGAȚIE: CYBERBULLYINGUL

Scopul investigației: obținere de informații despre cyberbullying

Valorificarea investigației: realizarea unei prezentări PowerPoint

Organizarea activității: lucru în echipe de 4-5 elevi

Sarcină de lucru: Fiecare echipă se va documenta despre cyberbullying și va susține, în fața colegilor, o prezentare PowerPoint.

Etapele activității:

Proiectarea investigației

- Organizați grupul de elevi care vor lucra împreună.
- Analizați tema investigației.
- Stabiliți ce fel de informații veți căuta (de exemplu, tipuri de cyberbullying, metode de prevenire etc.).

Colectarea datelor

- Documentați-vă pe internet sau în biblioteca școlii.
- Întocmiți conspecte, scheme etc. prin care puteți structura informațiile găsite.
- Analizați și interpretați, în grupul din care faceți parte, rezultatele documentării individuale.

Realizarea și susținerea prezentării PowerPoint

- Alegeți ce informații vor fi incluse în prezentare.
- Realizați prezentarea PowerPoint.
- Discutați informațiile care v-au captat atenția.

Evaluează-ți felul în care ai participat la investigația propusă, pe baza listei de control de mai jos.

Criteria	DA	NU
• Am respectat tema investigației.		
• Am cerut ajutor colegilor, în caz de nevoie.		
• Am colaborat cu ceilalți colegi.		
• M-am organizat în vederea realizării materialelor.		
• Am participat activ la prezentarea originală a materialului.		

Portofoliu _____

- Realizează un afiș cu titlul *Stop bullying!*, care să conțină informații de bază din textul ascultat.
- Creează un desen/o pictură/o bandă desenată pe tema bullyingului.
- Întocmește o listă de filme/videoclipuri/cărți care valorifică tema bullyingului în școală.

Autoevaluare

Completează, în caiet, următoarele afirmații:

- Din ceea ce am învățat, cel mai important mi se pare ... .
- Cel mai mult mi-a plăcut activitatea ... .
- Cel mai dificil mi s-a părut ... .
- Nu mi-a plăcut prea mult ... .

Recapitulare

1 Notează în caiet toate cuvintele noi pe care le-ai reținut în unitatea care tocmai se încheie, după schema:

**Unitatea 4:
Școala și educația**

2 Alcătuieste enunțuri cu verbele următoare:

a a parcurge   **c** a tachina   **e** a chichoti   **g** a îmbrânci
b a avea acces la   **d** a porecli   **f** a se confrunta cu   **h** a exclude

3 Transformă adjectivele date în verbe, apoi în substantive. Notează în caiet cuvintele găsite.

Adjectiv	Verb la infinitiv	Substantiv
1 ofensat		
2 dezamăgit		
3 dăunător		
4 umilitor		
5 jignitor		
6 înjositor		
7 propagat		
8 transmis		
9 intimidant		
10 insultător		

4 Alege varianta corectă.

A *Puștoaică* înseamnă: **a** pușcă;   **b** fetișcană;   **c** fetiță.
B *Impertinență* înseamnă: **a** imposibilitate;   **b** absență;   **c** obrăznicie.
C *Riscant* înseamnă: **a** distractiv;   **b** periculos;   **c** zgomotos.
D *Vital* înseamnă: **a** letal;   **b** nesemnificativ;   **c** important.

5 Completează spațiile libere cu antonimele cuvintelor scrise îngroșat.

- a** În școală este (**permis**) ... să ne insultăm colegii verbal sau să îi lovim.
b Colegul meu a fost trecut (**prezent**) ... în catalog la toate orele.
c Trebuie să te comporti ca un copil (**intimidat**) ... și să vorbești cu un adult despre necazurile tale.
d Oare ce trece prin capul unui (**victimă**) ..., când face rău cuiva?
e Uneori, liceul nostru pare un oraș (**nepopulat**) ... de maimuțe.
f Profesorii au o atitudine extrem de (**indulgentă**) ... .
g Participăm la activități (**ordinare**) ..., la cluburi sau la diferite cercuri.
h În unele locuri, elevii se confruntă cu condiții (**obișnuite/naturale**) ... și parcurg zeci de kilometri pe jos, ca să ajungă la școală.
i O fată (**analfabetă**) ... va deveni o mamă care contribuie la dezvoltarea comunității.
j (**Minoritatea**) ... elevilor din țară învață din manuale printate, dar crește numărul celor care folosesc frecvent manualele digitale.

6 Transcrie, în caiet, următorul tabel și completează-l cu informațiile reținute din această unitate.

Școli de ieri	Școli de azi	Școli din alte țări	Școala mea
Elevi de ieri	Elevi de azi	Elevi din alte țări	Elevi din școala mea
Profesori de ieri	Profesori de azi	Profesori din alte țări	Profesori din școala mea

7 Alcătuieste enunțuri, folosind structurile de mai jos. Notează enunțurile în caiet.

a demult	c pe urmă	e înăuntru	g alături de
b ulterior	d dincolo de	f ceas de ceas	h nicăieri

8 Completează spațiile libere cu prepozițiile și locuțiunile prepoziționale potrivite din casetă.

- de loc: *de pe, de sub, printre, în urma, înaintea.*
- de timp: *în urma, înaintea, în cursul.*

- a Azi, la școală, am discutat despre subiecte interesante, ... altele, despre voluntariat.
 b Cartea ... biroul profesorului este nouă.
 c Un cățel a venit până la școală ... mea.
 d Colegul meu a ajuns în clasă ... noastră.
 e Un șoricel a ieșit ... catedră, iar fetele au început să țipe.
 f Animăluțul s-a oprit ... băncilor.
 g Am râs mult ... evenimentului neașteptat, de ne-a durut burta.
 h I-am dus șoricelului mâncare ... săptămânii.

9 Descrie imaginile de mai jos.

10 Exprimă-ți opinia/acordul/dezacordul în legătură cu următoarele afirmații:

- a Pe vremea buncilor, școala era foarte diferită.
 b Disciplinele studiate în prezent sunt ancorate în realitatea elevilor.
 c Este normal ca în unele țări fetele să nu aibă dreptul la educație.
 d Există egalitate de șanse privind accesul la educație, în cazul tuturor copiilor.
 e Școala modernă înseamnă plasarea elevului în centrul activităților educative.
 f Elevii trebuie să-și cunoască drepturile, nu și obligațiile.
 g Bullyingul a devenit un fenomen omniprezent în școlile din România.
 h Un copil care suferă de o formă de bullying nu are la cine apela, pentru a cere ajutor.

11 Redactează un dialog între doi elevi care solicită și oferă informații generale cu privire la:

a școala/clasa în care învață;	c un proiect la care lucrează;
b materiile studiate;	d activitățile extracurriculare la care participă.

12 Scrie sfaturi pentru elevii care se află în următoarele situații:

- a nu sunt mulțumiți de rezultatele școlare;
 b consideră că școala de azi nu avantajează elevii;
 c cred că lectura este o activitate inutilă și plictisitoare;
 d sunt tachinați/amenințați/loviți în școală;
 e se comportă violent cu colegii;
 f inventează minciuni despre un copil;
 g sunt excluși din activitățile clasei;
 h le-a fost spartă parola de pe rețelele sociale și cineva postează/trimitte mesaje în numele lor.

13 Redactează un anunț, la alegere, prin care:

- a școala anunță elevii că vor sărbători împreună ziua internațională a cititului împreună;
 b un elev caută colegi pentru a înființa/a forma o trupă de muzicieni;
 c se anunță că s-a pierdut un telefon în curtea școlii;
 d se anunță că se va organiza concursul „Talentele liceului”.

Evaluare

1 Citește textul dat despre educația din Sparta și decide dacă enunțurile de mai jos sunt adevărate sau false.

În vechea Sparta, scopul educației era să producă o armată disciplinată. Când se nășteau copii în Sparta, soldații veneau acasă pentru a vedea dacă sunt sănătoși și, dacă nu, erau duși pe un deal să moară sau erau îndepărtați de familie și crescuți ca sclavi.

Educația băieților în Sparta

Băieții din Sparta trebuiau să plece de acasă la șapte ani și erau pregătiți în grupe, sub supravegherea unor ofițeri. Pregătirea militară avea loc între șapte și optsprezece ani. La școală învățau cum să fie soldați desăvârșiți. Antrenamentele erau dificile și dureroase.

Deși erau învățați să scrie și să citească, lucrurile acestea nu erau importante pentru spartani. Doar faptele de arme contau. Băieții nu erau bine hrăniți, erau puși să fure, cu condiția să nu fie prinși. Dacă erau prinși, erau bătuți.

Mergeau pe jos desculți, dormeau pe paturi tari, făceau gimnastică și alte activități fizice, ca sărituri, aruncări, înot și vânatoare. La douăzeci de ani, intrau în armată, pe care o serveau până la șaiszeci de ani. Cititul, literatura și artele nu erau considerate potrivite pentru un cetățean-soldat și nu făceau parte din educația lui.

Educația fetelor în Sparta

În Sparta, fetele mergeau la școală la șase sau la șapte ani. Nu se știe dacă erau tratate cu aceeași cruzime ca și băieții. Unii istorici sunt de părere că școala era exact la fel și că încerca să le pregătească la fel și pe fete. În orice caz, spartanii credeau că femeile puternice vor avea copii puternici. La optsprezece ani, dacă fetele treceau de testele fizice, li se desemna un soț și se întorceau acasă. Dacă nu treceau testul, treceau în rândul clasei de mijloc și nu erau considerate cetățeni.

Adaptare după <https://totuldespreame.ro/copilul-tau/educatie/educatia-in-grecia-antica-cum-era-educatia-spartana>

- a În Sparta, dacă un copil se năștea bolnav, era abandonat pe un deal.
  - b Băieții se despărțeau de familie la vârsta de șapte ani.
  - c La școală învățau mai ales să scrie și să citească.
  - d Aveau antrenamente de dificultate medie și primeau mâncare foarte hrănitoare.
  - e Umblau fără încălțăminte și dormeau pe paturi tari și incomode.
  - f Participau la activități sportive, învățau să înoate și să vâneze.
  - g Lucrau în armată timp de patruzeci de ani.
  - h Fetele aveau parte de o educație mai blândă.
  - i Când atingeau pragul maturității, după testarea fizică, fetele se căsătoreau din dragoste.
  - j Dacă nu erau considerate sănătoase, ajungeau în clasa de mijloc, neavând drept de cetățenie. **20 de puncte**
- 2 Alcătuieste enunțuri cu următoarele cuvinte: *educație, antrenamente, armată, spartani, cetățeni*. **10 puncte**
- 3 Rezumă textul dat în 30-50 de cuvinte, folosind cuvintele: *demult, cândva, după aceea, ulterior, zi de zi, an de an, tocmai, prima dată, pe urmă, frecvent*. **20 de puncte**
- 4 Continuă enunțurile de mai jos, pe baza informațiilor din textul citit.
- a Consider că educația din Sparta ...
  - b Sunt de părere că băieții ...
  - c Am o părere diferită despre scopul educației, considerând că ...
  - d Nu pot accepta ca elevii să ...
  - e Am rețineri în ceea ce privește eficiența sistemului de educație spartan, fiindcă ... **20 de puncte**
- 5 Întocmește programul zilnic al unui elev spartan, incluzând zece activități. **10 puncte**
- 6 Formulează un anunț, prin care părinții din Sparta sunt înștiințați că trebuie să-și trimită la școală copiii care au împlinit șapte ani. **10 puncte**

Notă: Se acordă 10 puncte din oficiu.

U5

Călători și călătorii

Lexic

- călătoria cu avionul
- frica de zbor
- expediții maritime
- mari descoperiri geografice
- bunele maniere
- măsuri de siguranță

Redactare

- corespondența formală și informală (scrisoarea personală și oficială, e-mailul)

Recapitulare

Evaluare

Limba română în uz

Funcții comunicative

- a descrie diverse experiențe cotidiene
- a exprima puncte de vedere personale, opinii
- a exprima o dorință/o necesitate
- a cere și a oferi informații de orientare în spațiu
- a solicita și a oferi informații privind locul de unde vin diverse persoane
- a oferi informații despre vreme

Gramatică

Exprimarea circumstanțelor

Timp:

- situare în timp: *oricând, cândva, demult*;
- anterioritate: *înaintea, înainte să*;
- simultaneitate: *tocmai, în timp ce, în vreme ce, în același timp (cu), în timpul acesta*;
- posterioritate: *chiar după (ce/aceea), pe urmă*;
- frecvență/iterație: *din când în când, frecvent, iar, iarăși*;
- durată: *toată ziua/săptămâna, tot anul, cât timp, pentru*.

Loc:

- *de pe, de sub, de sus, de jos, dincolo, undeva, oriunde, printre, nicăieri, înaintea*.

Conjunții și locuțiuni conjuncționale subordonatoare:

- de timp: *în timp ce/în vreme ce, până când/până ce, înainte să*;
- de mod: *fără să*;
- de opoziție: *în loc să*.

Lecția 1. Planificarea unei călătorii

A Explorarea unui text scris

Provocări

- 1 Ce cuvinte îți vin în minte dacă te gândești la o călătorie? Întocmește o listă.
- 2 a Lucrați în perechi! Întreabă-ți colegul/colega de bancă:
  - Cu ce mijloc de transport a călătorit până acum?
  - Cu ce mijloc de transport nu ar călători niciodată?
  - Unde i-ar plăcea să călătorească?
  - Cu cine îi place să călătorească?
  - Ce reprezintă pentru el/ea călătoria?
- b Prezentați în fața clasei concluziile voastre.

Înainte de lectură

- 3 Asociază cuvintele din coloana A cu definițiile potrivite din coloana B.

A	B
1 pasager	a avion
2 destinație	b interiorul avionului
3 bagaj de cală	c punctul de sosire într-o călătorie
4 companie aeriană	d siguranță
5 bord	e coborârea avionului pe sol/pământ
6 aeronavă	f a îndrepta în direcția potrivită
7 securitate	g bandă care se mișcă, de unde se iau bagajele
8 a îndruma	h loc unde urmează să ajungă cineva
9 decolare	i firmă de transport aerian
10 aterizare	j ridicarea avionului în aer
11 terminal	k călător
12 bandă rulantă	l bagaj care se transportă în partea de jos a avionului

- 4 Transcrie enunțurile de mai jos în caiet, completându-le cu termenii potriviți din casetă.

a bagajul de mână	e documentele de
b zbor	călătorie
c dimensiunea bagajelor	f check-inul
d interzis	g etichete

Înainte de 1 ... , verificați dacă ați împachetat toate cele necesare în 2 ... . Puteți căuta informații cu privire la 3 ... pe pagina oficială a companiei aeriene, unde puteți afla ce este 4 ... să transportați. Este recomandat să lipiți 5 ... pe bagajul de cală, astfel încât să-l recunoașteți cu ușurință pe banda rulantă. Nu uitați să faceți 6 ... online și să luați cu dumneavoastră și 7 ...

Lectură

- 5 Citește următorul text despre zborul cu avionul și indică etapele principale în pregătirea călătoriei.

Călătoria cu avionul, pas cu pas

Pentru fiecare călătorie, trebuie să vă pregătiți. Este important să vă familiarizați din timp cu toți pașii pe care trebuie să îi urmați pentru călătorii relaxante și fără griji.

Înainte de călătorie

Este important să vă asigurați că dimensiunea bagajelor este acceptată de compania aeriană, în funcție de opțiunile alese la rezervare. Din motive de securitate, în bagajul de mână este interzis să transportați anumite obiecte, cum ar fi cutiț, foarfecă, briceag, spray-uri.

Verificați ce puteți lua la bordul aeronavei. De asemenea, înainte să plecați, interesați-vă în ce țări este necesară viza turistică pentru toate destinațiile de pe rezervare (inclusiv pentru escale). Nu uitați să aveți la dumneavoastră toate documentele necesare.

În aeroport

Pasagerii trebuie să se prezinte la aeroport în avans. Cei care călătoresc în spațiul Schengen și au doar bagaj de mână pot veni cu 40 de minute înainte de zbor. Pentru alte destinații, sau pentru cazul în care aveți bagaj de cală ce trebuie predat, este important să vă prezentați la aeroport cu două ore înaintea decolării. Călătorii își pot efectua check-in-ul online, dar și la aeroport. Această opțiune însă este mult mai costisitoare.

Zborul

Dispozitivele electronice pot fi aduse la bordul avionului, însă trebuie să respectați anumite reguli. Mesele în timpul zborului sunt oferite la anumite clase, sau pe rute specifice, în funcție de compania aeriană aleasă. Atunci când rezervați un zbor, puteți verifica dacă masa este inclusă în tariful biletului de avion și dacă se poate selecta un anumit meniu.

Aterizarea

După aterizare, personalul aeronavei îndrumă pasagerii către autobuze de transfer sau spre terminal, unde este necesar să se efectueze controalele vamale și verificarea vizelor.

Pe urmă, pasagerii sunt ghidați spre zona de ridicare a bagajelor de cală. Acestea apar pe o bandă rulantă, iar fiecare pasager trebuie să își recunoască bagajul după caracteristicile fizice și după etichete.

Adaptare după un articol disponibil la adresa <https://www.esky.ro/ghid-de-calatorie/bilete-de-avion/check-in-si-calatoria-cu-avionul/calatoria-cu-avionul-pas-cu-pas>

- 6 Recitește textul și decide dacă enunțurile sunt adevărate sau false.
- În aeroport, este necesar să verificăm dimensiunea și conținutul bagajelor.
  - Toată lumea trebuie să ajungă la aeroport cu 40 de minute înainte de decolare, indiferent de destinație.
  - Este mult mai scump să facem check-inul online.
  - Folosirea dispozitivelor electronice la bordul avionului este strict interzisă.
  - Prețul biletului include și mâncarea consumată în timpul zborului, în cazul tuturor companiilor.
  - După aterizare, prima etapă a formalităților de sosire este controlul vamal și al vizelor.
  - Bagajele de cală se ridică de pe banda rulantă, dintr-o zonă special amenajată.

După lectură

7 INTERACȚIUNE ORALĂ. Lucrați în perechi!

- Citește indicațiile oferite mai jos și apoi explică-i colegului/colagei de bancă avantajele călătoriei cu avionul.
- Spune-i de ce crezi că este important să se pregătească din timp pentru o călătorie.

Pentru o bună argumentare orală – recapitulare

- ✓ Îți expui opinia cu privire la o temă și o argumentezi.
- ✓ Nu uiți că argumentele pot fi pro sau contra.
- ✓ Formulezi argumentele pe baza unor structuri de tipul *Consider că ..., Din punctul meu de vedere ..., Părerea mea este că ..., În opinia mea, ...*.
- ✓ Începi cu o introducere scurtă despre subiectul dat – *Întâi de toate, ..., În primul rând, ..., Mai întâi, ..., Trebuie amintit, mai întâi, ...*.
- ✓ Continui, introducând argumentele prin formulări potrivite: *Pe de-o parte ..., Pe de altă parte ..., În al doilea rând ...*.
- ✓ Îți susții opiniile, folosind structuri lexicale potrivite: *deoarece, întrucât, în mod cert, cert este că, fără îndoială, având în vedere că etc.*
- ✓ Îți întărești argumentele cu referințe de încredere: experiențe personale, citarea unor autori/artiști/specialiști.
- ✓ La final, rezumi tot ce ai expus mai sus. Folosești expresii ca: *În concluzie, ..., Astfel, ..., Așadar, ..., Prin urmare, ..., În încheiere, ...*.

De reținut

Exprimarea circumstanțelor de timp se face utilizând diferite cuvinte/formule, în funcție de informația de transmis:

- situare în timp: *oricând, cândva, demult*.
- anterioritate: *înaintea, înainte să*.
- simultaneitate: *tocmai, în timp ce, în vreme ce, în același timp (cu), în timpul acesta*.
- posterioritate: *chiar după (ce/aceea), pe urmă*.
- frecvență/iterație: *din când în când, frecvent, iar, iarăși*.
- durată: *toată ziua/săptămâna, tot anul, cât timp, pentru*.

Atenție la exprimare!

Înaintea + substantiv în cazul genitiv
Înainte să + verb

Oricând călătorești, verifică prognoza meteorologică.

Cândva/Demult călătoria nu a fost ușoară.

Tocmai ai ajuns la destinație?

În timp ce/În vreme ce așteptam la ghișeu, s-a anunțat amânarea zborului.

Un alt avion a decolat **în același timp** cu aeronava noastră.

În timpul acesta am citit o revistă.

Chiar după ce și-au luat bagajele, pasagerii au început să aplaude.

Pe urmă, au luat bagajele de pe banda rulantă.

Din când în când am verificat tabelul cu zborurile.

Iar/iarăși ai uitat acasă documentele de călătorie!

Toată ziua/săptămâna a așteptat momentul plecării.

Tot anul am căutat destinații ieftine.

Cât timp durează zborul?

Am călătorit la Napoli **pentru** trei zile.

Înaintea călătoriei am făcut o listă cu obiectivele turistice de vizitat.

Înainte să călătorim am făcut o listă cu obiectivele turistice de vizitat.

8 LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ. Completează, în caiet, enunțurile de mai jos, valorificând informațiile aflate în lecție, precum și cunoștințele anterioare.

- a Cândva/Demult** nu a fost atât de simplu să călătorim, fiindcă ... .
- b** În prezent, **oricând** simțim nevoia să călătorim, ...
- c Înaintea** călătoriei, este bine să ... .
- d Înainte să** pornim la aeroport, ...
- e Chiar după ce** ajungem la aeroport, ...
- f Prima dată,** ne prezentăm la ... .
- g Pe urmă,** trecem prin ... .
- h Din când în când,** este indicat să verificăm ... .
- i În timp ce/În vreme ce** așteptăm la aeroport, putem să ... .
- j** Urmează îmbarcarea. **În timpul acesta,** ... .
- k** Personalul aeroportului **iar/iarăși** ne cere să ... .
- l** Nu este politicos să ... **chiar după** decolare, trebuie să așteptăm semnalul pilotului.
- m Cât timp** stăm într-un oraș străin, e bine să ne bucurăm de ... .
- n Toată ziua/săptămâna** putem să ... .

9 INTERACȚIUNE ORALĂ. Joc de rol. Lucrați în perechi! Un elev este angajat la aeroport, în cadrul unei companii aeriene. Celălalt este un călător al cărui zbor a fost anulat. Imaginați o conversație folosind întrebările de clarificare/de sprijin propuse în caseta de mai jos, prin care elevul călător să solicite:

- a** un alt zbor spre destinație;
- b** să i se plătească mâncarea și băuturile răcoritoare consumate în așteptarea următorului zbor;
- c** să i se ofere o cameră de hotel, în cazul în care trebuie să aștepte mult până la următorul zbor;
- d** rambursarea costului biletului, dacă renunță la călătorie.

De exersat

Puteți repeta, vă rog?

Am înțeles bine?

Cum se poate rezolva?

Care ar fi primul pas/prima opțiune?

Autoevaluare

Completează în caiet enunțurile:

- Prin acest exercițiu, am învățat/am exersat ... .
- Mi-a plăcut ... .
- M-am descurcat bine când ... .
- Mai trebuie să exersez ... .
- Emoticonul care îmi reprezintă starea este ... .

10 REDACTARE. Imaginează-ți că tocmai ai ajuns la destinație, după o călătorie cu avionul. Redactează un e-mail către colegul/colega de bancă, în care:

- îl informezi că ai ajuns la destinație;
- îi povestești o întâmplare petrecută în timpul zborului;
- îi prezinți planul tău strategic de a vizita orașul/locul în care te afli.

Mediere

11 Explică-i unui coleg, pe baza textului-suport de la exercițiul 5, pagina 104, cum se poate pregăti pentru o călătorie cu avionul.

Portofoliu

Compune un poster prin care prezinți cele mai importante etape în planificarea unei călătorii cu avionul.

B Explorarea unui text audiat

Provocări

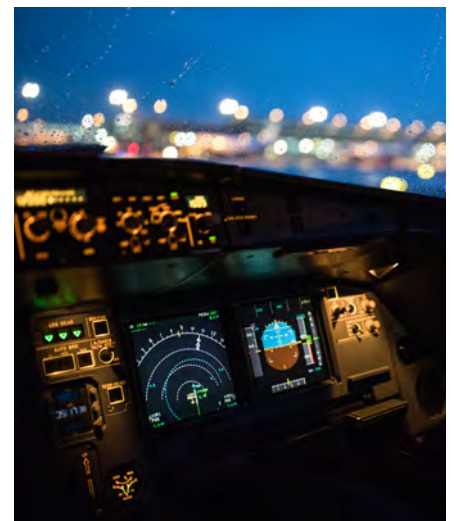
1 a Alege emoțiile/sentimentele pe care ți le inspiră o călătorie cu avionul.

curiozitate	frică	bucurie	nerăbdare	speranță	enervare
nervozitate	jenă	confuzie	dorință	libertate	tulburare
încredere	entuziasm	oboseală	relaxare	pasiune	uimire

b Motivează-ți alegerile.

2 Asociază cuvintele din coloana **A** cu cele potrivite din coloana **B**.

A	B
1 aviofob	a circumstanțe legate de vreme
2 personal aeronautic	b ciocnire violentă
3 condiții meteo	c teamă, spaimă
4 turbulență	d agitație provocată de un vânt puternic
5 coliziune	e cei care se ocupă de navigația aeriană
6 frică	f persoană căreia îi e teamă de zbor

- 3 a** Lucrați în perechi! Întreabă-ți colegul/colega de bancă dacă:
- a mai călătorit cu avionul și care a fost destinația călătoriei;
  - cunoaște o persoană aviofobă;
  - i-ar putea da un sfat unei persoane aviofobe.
- b** Prezintă, în fața clasei, ce ai aflat.
- 4** Imaginează-ți că ești pilotul unei aeronave care este cuprinsă de turbulențe. Susține un monolog prin care:
- prezinți într-un enunț experiența ta în aviație;
  - le explici pasagerilor fenomenul turbulenței;
  - le faci recomandări;
  - îi liniștești cu privire la continuarea în siguranță a călătoriei.

✓ De reținut

–FOB = care urăște, care respinge, care se teme de ceva sau de cineva.

Exemple: avio**fob**, claustro**fob**, franco**fob**, biblio**fob**, xeno**fob**.

ȘTIAI CĂ ...?

Una din patru persoane are o frică mare de zbor. Acestea sunt numite persoane **aviofobe**.

Frica de zbor poate însemna: frică de înălțime, teamă de necunoscut, frica de a nu deține controlul, lipsa de încredere în personalul aeronautic, teamă față de problemele tehnice care pot apărea în timpul zborului, teamă față de condițiile meteo, în special față de turbulențe, teamă de o coliziune etc.

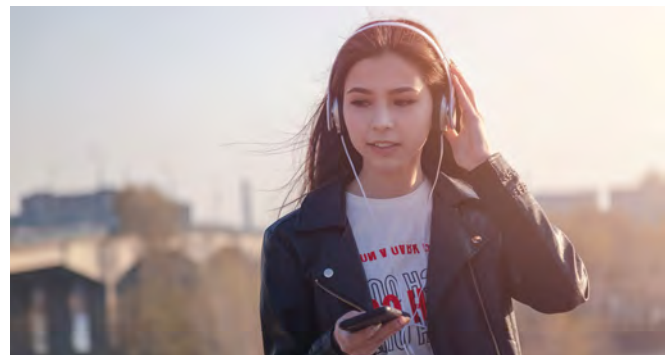
Înainte de audiere

- 5** Potrivește cuvintele din coloana **A** cu antonimele lor din coloana **B**.

A	B
1 argument	a curajos
2 imbatabil	b independență/autonomie
3 înfricoșat	c a include
4 dependență	d contraargument
5 a elimina	e învins
6 entuziasm	f neîncredere
7 deasupra	g neinventat
8 teamă	h indiferență
9 inventat	i dedesubtul
10 încredere	j curaj

- 6** Utilizează în enunțuri următoarele structuri:

- a frica de avion;
- b argumente imbatabile;
- c a face apel la;
- d incident aviatic;
- e teamă nejustificată;
- f aventură spectaculoasă.

Audiere

- 7** Ascultă, accesând manualul digital sau în lectura profesorului, textul dat și indică tema acestuia.

- 8 a** Reascultă textul și completează în caiet spațiile libere.

Frica de avion constituie tema multor **1** ... . Deosebirea dintre știință și opinii este că știința **2** ... . Datele statistice arată că avionul poate fi considerat **3** ... mijloc de transport.

Majoritatea aviofobilor nu au călătorit niciodată cu o aeronavă, de aceea le e teamă de **4** ... . Dacă zburăm mai mult, **5** ... în avioane. Din accidentele aviaticе, șansele de a scăpa în viață sunt **6** ... , dar un accident aviatic este puțin probabil să se întâmple.

- b** Ascultă din nou textul și întocmește o listă cu argumente în favoarea călătoriei cu avionul.

De exemplu:

- Riscul de accident cu avionul este de numai 0,00001%.

După audiție

- 9 **INTERACȚIUNE ORALĂ.** Imaginează-ți că toți colegii tăi de clasă sunt persoane aviofobe. Pe baza indicațiilor pentru o bună argumentare orală, de la pagina 105, convinge-ți colegii că zborul cu avionul prezintă riscuri minime sau nu reprezintă un pericol crescut. Elevii care ascultă argumentările își vor evalua colegul/colega care încearcă să îi convingă, pe baza grilei de mai jos.

criterii		DA	NU
Conținut	Argumentele prezentate sunt clare, solide.		
Calitate	Sunt respectate indicațiile.		
Efectul argumentării	Prezentarea te-a convins să zbori cu avionul.		

- 10 **Lucrați în perechi!** Veți juca următoarele roluri:

Elevul A: Ești un călător aviofob, la prima călătorie cu avionul. Nu te simți bine, dar avionul deja a decolat.

Elevul B: Ești o stewardesă. Discuți cu pasagerul aviofob și încerci să-l liniștești.

- 11 **REDACTARE.** Ai visat că avionul în care ai călătorit s-a prăbușit pe o insulă pustie și tu ești singurul supraviețuitor. Scrie o pagină de jurnal în care să povestești:

- ce s-a întâmplat în timpul zborului, cum a avut loc nenorocirea;
- cum ți-ai petrecut prima zi pe insulă;
- ce ai mâncat;
- ce sentimente ai trăit;
- ce plan de supraviețuire ai avut.

- 12 **LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ.** Recitește informațiile de la rubrica *De reținut*, de la pagina 105, și alcătuește enunțuri în care să folosești structurile de mai jos. Atenție, leagă enunțurile tale de tema textului ascultat, frica de avion.

• oricând • înaintea, înainte să • tocmai, în timp ce, în vreme ce, în timpul acesta	• chiar după (ce/aceea) • din când în când, frecvent • toată ziua/săptămâna, tot anul, cât timp, pentru

- 13 **REDACTARE.** Scrie o scrisoare adresată unui necunoscut, pe care o vei pune într-o sticlă și în care:

- te prezinți și rezumi ce s-a întâmplat cu tine;
- îl rogi să ia legătura cu familia ta, indicând numele și adresa lor părinților;
- descrii insula pustie;
- îți prezinți rutina zilnică;
- explici cum obții mâncare și apă potabilă;
- ceri ajutor.

✓ Să ne amintim – scrisoarea

Formule de adresare

Stimate ... ./Stimată ...,
Domnule .../Doamnă ... +
nume de familie/profesie
Dragă ...,
Dragul meu ...,/Draga mea ...,

Formule de încheiere

Cu stimă/respect, ...
Cu cele mai bune gânduri, ...
Cu deosebită considerație, ...
Cu drag, ...

Mediere

- 14 **Pălăriile gânditoare.** Alcătuiți șase grupuri, compuse din 3-4 elevi. Fiecare grup va alege o pălărie: albă, roșie, neagră, galbenă, verde, albastră. Elevii din fiecare grup vor colabora pentru a rezolva sarcina care corespunde pălăriei alese. La final, fiecare grup va prezenta răspunsul, printr-un elev reprezentant, în fața tuturor colegilor.

Pălăria albă
(prezintă faptele)

Caută și prezintă informații statistice despre siguranța zborului cu avionul.

Pălăria roșie
(spune ce simte)

Alcătuește un monolog în care o persoană aviofobă își exprimă sentimentele față de zborul cu avionul.

Pălăria neagră
(are o viziune pesimistă)

Prezintă dezavantajele călătoriei cu avionul.

Pălăria galbenă
(are o viziune optimistă)

Prezintă avantajele călătoriei cu avionul.

Pălăria verde
(are idei noi)

Propune trei metode neașteptate, prin care o persoană aviofobă își învinge teama de zbor.

Pălăria albastră
(sintetizează)

Rezumă, în fața colegilor, informațiile discutate despre persoanele aviofobe.

Lecția 2. Mari călători

A Explorarea unui text scris

Provocări

- 1 Ce nume îți vin în minte dacă te gândești la mari călători? Întocmește o listă.

- 2 a. Lucrați în perechi! Întreabă-ți colegul/colega de bancă:
- Despre ce expediții a auzit/a citit?
  - Cu ce mare explorator ar vrea să călătorească, dacă ar avea ocazia?
  - Unde i-ar plăcea să meargă într-o expediție?
  - Ce mari descoperiri geografice îl fascinează?
- b. Prezintă în fața clasei ce ai aflat de la colegul/colega ta.

Înainte de lectură

- 3 Asociază cuvintele din coloana A cu definițiile din coloana B.

A	B
1 expediție	a persoană care conduce o navă
2 a se scărpinga	b neclar, încurcat
3 a se strădui	c navă cu pânze
4 navigator	d a găsi ceva necunoscut înaintea altora
5 a descoperi	e a umbla din loc în loc
6 hotar	f a depune efort să fie realizat ceva
7 a cutreiera	g probă convingătoare
8 a se descurca	h a arăta cuiva drumul
9 a îndruma	i a ieși dintr-o situație dificilă
10 corabie	j frontieră, graniță
11 dovadă	k călătorie de explorare lungă
12 încâlcit	l a se freca, a râcăi cu degetele, într-un loc unde se simte mâncărime a pielii

Lectură

- 4 Citește următorul text și indică subiectul discuției dintre personaje.

Toate pânzele sus!...

de Radu Tudoran
(fragment)

Anton Lupan s-a scărpinat în cap. Era mai greu decât și-a închipuit să le spună acestor oameni ceea ce a plănit ani de zile. Aveau să înțeleagă ei oare însemnătatea cercetării unui pământ încă necunoscut? Să le vorbească despre călătoria lui Darwin, despre expediția în care a murit Arnold Vaillant?

— Vreau, continuă Anton Lupan, vreau să ajung acolo, fiindcă alții n-au putut ajunge, deși s-au străduit.

— Și la ce bun, domnule? întrebă Gherasim.

— La ce bun?... Dacă printre primii navigatori care au pornit undeva, la drumuri mai lungi, unul s-ar fi întrebat astfel, n-ar fi ajuns nicăieri. Astăzi, poate, n-am fi avut nici măcar dovada că pământul e rotund. Cei ce călătoresc fac ca oamenii să știe mai multe despre lumea lor și, cu cât știi mai multe, cu atât te poți socoti mai stăpân peste ea. Apoi, asemenea descoperiri ajută oamenii să se apropie între ei, să rupă hotarele care-i despart.

— Așa e, domnule! s-a auzit și glasul lui Gherasim. Suntem marinari, ne-am înțeles să te urmăm, vom merge oriunde vei dori!

— Bine; dar așa vrea ca înaintea expediției să înțelegeți cu toții ceea ce mi-am pus în gând.

— Ei, ce nu înțelegem azi, vom înțelege mai târziu. Altceva s-a încâlcit în capul meu acum, după câte ne-ai spus: călătorii care au cutreierat lumea, cum ar fi Magellan, Columb, au avut la îndemână mijloace îndestulătoare oriunde au pornit, și tot le-a venit greu. Noi, oare, cum o să ne descurcăm? Ai dumneata, sau îți dă cineva atâția bani, ca să putem pleca la un drum lung?

— Am, pentru început. În orice caz, destul ca să terminăm corabia și să vă plătesc pentru ce ați muncit. Vara viitoare, cred că vom avea strânși destui bani ca să pornim la drum, dincolo de Gibraltar, spre Pernambuco, Rio-de-Janeiro, Buenos-Aires...

- 5 Recitește textul și ordonează ideile principale.
- Cei care călătoresc descoperă și transmit informații despre lume, ajutând oamenii din țări diferite să se apropie.
  - Magellan și Columb au avut suficiente resurse materiale pentru expedițiile lor.
  - Pentru marii călători, necunoscutul a fost o mare provocare.
  - Pentru vara care urmează, marinarii planifică o expediție în locuri exotice din America de Sud.
  - Anton Lupan dorește să liniștească membrii echipajului în privința banilor.
  - Gherasim afirmă că un marinar călătorește oriunde îi poruncește căpitanul.
  - Anton Lupan își propusese să ajungă la o destinație unde nimeni nu mai ajunsese.

După lectură

- 6 **INTERACȚIUNE ORALĂ.** Lucrați în perechi! Simulați o conversație telefonică.
- Elevul A: Ești reprezentantul marinarilor și vrei să afli mai multe despre ceea ce și-a propus Anton Lupan.
  - Elevul B: Ești Anton Lupan și îi prezinți marinarului detaliile următoarei expediții maritime.

De reținut

Pentru exprimarea circumstanțelor de loc, se pot folosi cuvinte precum: *dincolo, undeva, oriunde, printre, nicăieri, înaintea*.

- 7 **LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ.** Transcrie, din textul-suport de la pagina 109, toate secvențele în care găsești structurile din caseta de mai jos.

înainte de + substantiv în acuzativ
înaintea + substantiv în genitiv
dincolo de + substantiv în acuzativ

Înainte de expediție, am cărat proviziile pe corabie.
Înaintea expediției, am cărat proviziile pe corabie.
Dincolo de ocean, vom găsi o lume nouă.

- 8 Alcătuieste enunțuri în care să folosești structurile reținute la exercițiul anterior.

- 9 **INTERACȚIUNE ORALĂ.** Lucrați în perechi! Purtați o conversație, jucând unul dintre rolurile date.
- Elevul A: Ești un băștinaș care locuiește pe o insulă.
 Elevul B: Ești un explorator care a ajuns pe o insulă pentru care nu are hartă și îi soliciți băștinașului:
- informații de orientare în spațiu;
  - detalii despre locuitorii insulei;
  - informații despre surse de hrană și apă potabilă;
  - detalii despre posibile pericole.

A cere informații de orientare în spațiu

Unde ne aflăm momentan?
 Cum pot/putem să ajungem la ...?
 Unde pot/putem găsi ...?
 Știți cumva unde aș/am putea găsi ...?
 În ce direcție să pornesc, ca să ajung la ...?
 Unde se află ...?

A oferi informații de orientare în spațiu

Mergeți înainte/la stânga/la dreapta ...
 Întoarceți-vă 200 de metri, apoi faceți la stânga ...

- 10 **REDACTARE.** Imaginează-ți că te-ai întors în timp și te afli în secolul al XV-lea. Ești un explorator foarte cunoscut pentru călătoriile pe care le-ai întreprins. Redactează o scrisoare oficială către rege, în care:
- îl informezi că ai descoperit un continent;
  - îi descrii detaliat locurile, oamenii, natura de pe continentul descoperit;
  - îi rezumi cum te-ai orientat acolo, bazându-te pe informații din dialogul compus la exercițiul anterior.

Mediere

11 Lucrați în echipe de 3-4 elevi!

a Explicați, pe baza următoarei secvențe din *Toate pânzele sus!...* de Radu Tudoran, cum au contribuit marii călători la îmbogățirea cunoștințelor omenirii despre lume și ce înseamnă hotarele dintre oameni. Dezbateți apoi, în fața clasei, concluziile la care a ajuns fiecare echipă.

„Cei ce călătoresc fac ca oamenii să știe mai multe despre lumea lor și, cu cât știi mai multe, cu atât te poți socoti mai stăpân peste ea. Apoi, asemenea descoperiri ajută oamenii să se apropie între ei, să rupă hotarele care-i despart.”

b Întocmiți o listă îmbogățită cu cele mai mari descoperiri geografice, valorificându-vă și cunoștințele anterioare de la geografie și istorie.

B Explorarea unui text audiat

Provocări

1 Imaginează-ți că te muți definitiv pe o insulă pustie și poți lua cu tine doar zece obiecte.

a Alege obiectele pe care le vei pune în bagaj și întocmește o listă.

b Motivează-ți alegerile.

2 Transcrie din următorul text obiectele pe care le-a pus în bagaj călătorul-narator.

„Dacă ar ști că, în rucsacul meu de patru kilograme, am tot ce ne trebuie pentru a supraviețui vreme de mai multe luni! Un sac de dormit, o saltea gonflabilă. O pereche de șosete și lenjerie de schimb. O jachetă, o geacă impermeabilă, o glugă. Un fes din bumbac. Câteva hărți pentru primele săptămâni de mers. O busolă. O lanternă. O jumătate de săpun de Marsilia pentru toaletă și rufe, un tub mic de pastă de dinți și o perie de dinți pentru doi. Un ac și ață. O farmacie rudimentară, cu câteva calmante, antiinflamatoare, pansamente, un tub de cremă cicatrizantă și pastile pentru purificarea apei. Câte o sticlă de plastic e atârnată pe partea laterală a rucsacurilor noastre. Un briceag elvețian ne oferă lamă, foarfece, pilă și stilou de scris în caietul de notițe. Pentru siguranță, Edouard a luat o bombă lacrimogenă.”

Adaptare după Édouard și Mathilde Cortès, *Cerere în călătorie*

3 Studiază următoarea hartă și enumeră cât mai multe țări din Orient și din Occident.

- 4 a. Lucrați în perechi! Întreabă-ți colegul/colega de bancă:
- despre ce mari descoperiri geografice a auzit sau a citit;
  - în ce țară exotică ar călători;
  - dacă ar accepta să-și petreacă viața mereu pe drum, călătorind.
- b. Prezintă în fața clasei ce ai aflat.

Înainte de audiție

- 5 Asociază cuvintele din coloana A cu sinonimele lor din coloana B.

A	B
1 rută	a limită
2 oriental	b loc/zonă/regiune
3 fascinat	c Pământ
4 imperiu	d traseu/drum
5 a coloniza	e fermecat, captivat
6 glob	f estic
7 extremitate	g împărăție
8 teritoriu	h a popula

Audiție

- 6 Ascultă, accesând manualul digital sau în lectura profesorului, materialul oferit și indică numele celor mai renumiți exploratori.

- 7 Reascultă textul și alege varianta corectă.

A Marco Polo a devenit celebru pentru:

- a călătoriile sale în Asia și în Africa;
- b expedițiile sale în India;
- c jurnalul expedițiilor sale.

B Vasco da Gama a fost primul explorator care a ajuns:

- a în India, pe o rută maritimă;
- b în India, pe o rută terestră;
- c în Portugalia, pe mare.

C Cristofor Columb:

- a a descoperit India;
- b a descoperit America;
- c a navigat sub steag portughez.

ȘTIAI CĂ ...?

La sfârșitul secolului al XV-lea, lumea era mult mai mică. Centrul civilizației umane părea a fi undeva în Europa Occidentală. Oamenii de aici știau că există undeva, în Orient, o Chină, o Indie și numeroase zone exotice, dar nu se știa exact cât de mare este lumea. A venit apoi epoca marilor descoperiri geografice: grație unor navigatori pricepuți și unor oameni a căror curiozitate i-a împins până la marginea lumii, Pământul s-a făcut rotund și mare. Navigând în jurul Pământului, Magellan a confirmat ceea ce savanții bănuiau încă din Antichitate, că planeta noastră este sferică, iar, pe parcursul expediției sale, a descoperit teritorii unde niciun european înaintea sa nu a ajuns până atunci. Și nu a fost singurul: căci secolul al XVI-lea este secolul marilor exploratori – oameni care n-au putut sta locului și și-au petrecut viața mereu pe drum, în căutarea unor locuri îndepărtate.

Sursa: <https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/calatorie-in-jurul-pamantului-cei-mai-mari-exploratori-din-istorie>

D Fernando Magellan:

- a a realizat prima călătorie în jurul lumii;
- b a descoperit strâmtoarea Magellan;
- c a descoperit strâmtoarea din extremitatea sudică a Americii de Nord.

E Amerigo Vespucci:

- a a demonstrat că teritoriul descoperit de Columb nu este India;
- b a descoperit India;
- c a fost navigator și fotograf.

După audiție

- 8 **INTERACȚIUNE ORALĂ.** Lucrați în perechi! Fiecare elev joacă unul dintre rolurile date.

Elevul A: Ești unul dintre exploratorii prezentați în textul ascultat.

Elevul B: Ești un jurnalist și îi ieși un interviu renumitului explorator, în care îl întrebi despre:

- expediția din care tocmai s-a întors;
- probleme neașteptate pe care le-a întâmpinat;
- momentele de neuitat;
- planurile sale de viitor.

✓ De reținut

Circumstanțele legate de loc pot fi exprimate și prin structuri precum: *de pe, de sub, de sus, de jos*.

Papagalul este pe umărul marinarului.

Papagalul de pe umărul marinarului vorbește. = Papagalul care se află pe umărul marinarului vorbește.

Papagalul este sub masă.

Papagalul de sub masă vorbește. = Papagalul care se află sub masă vorbește.

Navigatorul este sus, pe corabie.

Navigatorul de sus a zărit o insulă. = Navigatorul care se află sus a zărit o insulă.

Exploratorul este jos, pe doc.

Exploratorul de jos se numește Vasco da Gama. = Exploratorul care se află jos se numește Vasco da Gama.

9 LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ. Alcătuieste enunțuri în care să folosești structurile: *de pe, de sub, de sus, de jos, dincolo, undeva, oriunde, printre, nicăieri, înaintea*. Ai în vedere să compui enunțurile tale pe tema textului ascultat: mari expediții maritime.

10 REDACTARE. Scrie o scrisoare adresată unui adolescent care locuiește pe un continent descoperit în urmă cu sute de ani de unul dintre marii călători. În corespondență:

- descrie, pe scurt, țara ta;
- solicită informații cu privire la cultura destinatarului;
- demonstrează interes și empatie față de persoane aparținând altor spații culturale.

Mediere

11 Investigație. Lucrați în cinci echipe de câte 4-5 elevi! Fiecărei echipe îi va reveni, prin tragere la sorți, unul dintre exploratorii prezentați în materialul audiat. Fiecare echipă se va documenta despre exploratorul care i-a revenit și va susține, în fața colegilor, o prezentare PowerPoint.

Etapele activității:

Proiectarea investigației

- Organizați grupul de elevi care vor lucra împreună.
- Analizați tema investigației.
- Stabiliți din ce domenii veți căuta informații (de exemplu: date biografice, prima expediție, ce descoperire geografică se leagă de numele său etc.).

Colectarea datelor

- Documentați-vă pe internet sau în biblioteca școlii.
- Întocmiți conspecte, scheme prin care puteți structura informațiile găsite.
- Analizați și interpretați, în grupul din care faceți parte, rezultatele documentării individuale.

Portofoliu

Compune afișul unei lansări de carte, publicată de către un mare explorator, având titlul „Jurnalul expediției mele pe mare”.

Realizarea și susținerea prezentării

- Alegeți ce informații vor fi incluse în prezentare.
- Realizați prezentarea PowerPoint.
- Discutați informațiile care v-au captat atenția.

Evaluează-ți felul în care ai participat la investigația propusă, pe baza listei de verificare date.

Criteria	DA	NU
• Am respectat tema și etapele investigației.		
• M-am consultat cu colegii de echipă, atunci când am avut nevoie.		
• Am colaborat cu ceilalți colegi din echipă.		
• Mi-am organizat materialele și spațiul de lucru.		
• Am participat la formularea concluziilor și la realizarea prezentării PowerPoint.		

Autoevaluare

Completează, în caiet, următoarele afirmații:

- Din ceea ce am învățat, cel mai important mi se pare ... .
- Cel mai mult mi-a plăcut activitatea ... .
- Cel mai dificil mi s-a părut ... .
- Nu mi-a plăcut prea mult ... .

Lecția 3. Bunele maniere și siguranța în timpul călătoriei

A Explorarea unui text scris

Provocări

- 1 Cum te porți când ești plecat/plecată într-o călătorie? Enumeră câteva reguli pe care le respecti.
- 2 Povestește o întâmplare scurtă (reală sau fictivă) care a avut loc în timpul unei călătorii, din cauza nerespectării regulilor de călătorie civilizată.

Înainte de lectură

- 3 a Ce cuvinte îți vin în minte, când auzi sintagma *bune maniere în timpul călătoriei*?
b Ce legătură există între regulile de comportament și o călătorie?
- 4 Asociază cuvintele din coloana A cu definițiile din coloana B.

A	B
1 politețe	a a cheltui/a aloca bani pentru ceva
2 cotieră	b loc unde se pun bagajele
3 a supraîncărca	c mișcare când într-o parte, când într-alta
4 spațiu de depozitare	d comportament respectuos
5 balansare	e a lăsa în jos
6 a rabata	f dialog
7 aglomerat	g parte a unui scaun/fotoliu, pe care se sprijină cotul
8 cart	h serviciu executat la bordul navei de către membrii echipajului
9 conversație	i plin, înghesuit
10 a investi	j a încărca peste măsură

Lectură

- 5 Citește următorul text despre bunele maniere în călătoriile cu avionul și indică aspectele principale asupra cărora se atrage atenția.

Etichetă și bune maniere în călătoriile cu avionul? Descoperă câteva reguli specifice!

Tratează echipajul cu amabilitate!

Nu te urca în avion și nu coborî din avion fără să saluți echipajul. Un salut însoțit de un zâmbet este primul semn de politețe datorat echipajului.

Scaunul din mijloc primește cotierele!

Spre deosebire de ceilalți pasageri, cei care ocupă locul din mijloc nu au spațiu suficient pentru a-și întinde picioarele sau pentru a-și odihni capul, de aceea este necesar să le oferim cele două cotiere.

Nu supraîncărca spațiul pentru bagaje!

Spațiul de depozitare din partea superioară a avionului este aglomerat. Este recomandat ca, în loc să ocupi spațiul pentru bagaje al unei alte persoane, dacă ai două bagaje, să-l păstrezi pe cel mic la picioare.

Evită balansarea scaunului!

Dacă un alt pasager stă în spatele tău, rabatarea scaunului îl va deranja. Păstrează poziția scaunului în poziție verticală. Amintește-ți că tava pentru servirea mesei este atașată de spatele banchetei.

Ridică-te în momentele potrivite!

Când vrei să mergi la toaletă, dacă vezi o însoțitoare de bord cu un cart pe culoar, este necesar să mai aștepți până ce culoarul se eliberează.

Dacă alegi să dormi, adaptează-te!

Poate vrei să investești într-o pernă specială pentru gât, pentru a evita alunecarea spre vecinii de avion în timp ce dormi.

Respectă spațiul personal al celorlalți!

Dacă stai la geam și dorești să iei ceva din bagaj, roagă persoana de lângă tine să îți permită să treci. Amintește-ți și eticheta conversației. Este indicat să nu vorbești tare și să nu faci gălăgie.

La aterizare, nu te ridica până când avionul nu se oprește din mișcare!

Mulți pasageri se ridică imediat ce avionul aterizează, înainte să se oprească, dar acest fapt este periculos și, totodată, indică lipsa educației. Pasagerii ar trebui să coboare pe rând. Așadar, dacă nu stai aproape de ușă, așteaptă cu răbdare ca cei din fața ta să înainteze.

Text adaptat după <https://thewoman.ro/eticheta-si-bune-maniera-in-calatoriile-cu-avionul-descopera-10-reguli-specifice/>

- 6 Recitește textul și răspunde la următoarele întrebări:
- Cum trebuie să ne comportăm față de echipaj?
  - De ce primește cotierele cel care stă pe scaunul din mijloc?
  - Ce este de făcut dacă avem două bagaje?
  - Ce nu este indicat cu privire la scaun?
  - Când nu putem folosi culoarul?
  - Cum putem evita să alunecăm spre vecini, în timpul somnului?
  - Ce presupune eticheta conversației?
  - Ce regulă se aplică la aterizare?

După lectură

7 INTERACȚIUNE ORALĂ. Lucrați în perechi!

- a Simulați o conversație în avion.

Elevul A: Ești un călător care zboară pentru prima oară.

Elevul B: Ești un călător experimentat. Explică-i vecinului tău începător regulile de bază, utilizând informațiile din textul citit.

- b Continuați conversația, „împrietenindu-vă”. Vă veți solicita reciproc informații despre locul de unde vine fiecare, despre scopul călătoriei etc. Folosiți formulări din tabelul de mai jos.

A solicita informații privind locul de unde vin diverse persoane	A oferi informații privind locul de unde vin diverse persoane
<ul style="list-style-type: none"> – De unde veniți? – Veniți de departe? – Unde locuiți? – Ați călătorit mult până la aeroport? 	<ul style="list-style-type: none"> – Vin din/de la ... – Locuiesc în/la ... – Trebuie să ajung la ..., pentru a ... – Trebuie să fac escală la ...

De reținut

Există conjuncții și locuțiuni conjuncționale subordonatoare:

- de timp: *în timp ce/în vreme ce, până când/până ce, înainte să;*
- de mod: *fără să;*
- de opoziție: *în loc să.*

8 LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ. Recitește textul despre bunele maniere în călătoria cu avionul, de la pagina 114. Caută structurile evidențiate la rubrica *De reținut*, apoi completează în caiet enunțurile începute.

- **În timp ce** călătorim, ...
- **Până ce** culoarul este ocupat de însoțitoarele de zbor, ...
- **Înainte să** rabatezi scaunul, ...
- **În loc să** dormi pe umărul vecinului, ...
- **Până când** pilotul nu oprește avionul, ...
- Nu coborî din avion, **fără să** ...

9 INTERACȚIUNE ORALĂ. Lucrați în perechi! Purtați o conversație, fiecare elev jucând unul dintre cele două roluri. Elevul A: Ești un călător care nu cunoaște bunele maniere. Elevul B: Ești un însoțitor de zbor și:

- îi explici pasagerului unde să pună bagajele;
- îl rogi să-și lege centura de siguranță și să nu rabateze scaunul;
- îl rogi să rămână pe scaun după aterizare, până când avionul se oprește.

- 10 REDACTARE.** Redactează un e-mail către compania aeriană, prin care îi mulțumești pentru profesionalismul/răbdarea/grija de care au dat dovadă însoțitorii de zbor, cu ocazia celei mai recente călătorii pe care ai făcut-o cu avionul.
- 11** Povestește, în scris, o întâmplare petrecută la bordul unei aeronave, când un pasager s-a comportat inadecvat, deranjându-i pe ceilalți călători.

Mediere

- 12** Sintetizează și prezintă-le colegilor tăi, cu ajutorul unei prezentări PowerPoint, regulile de comportament într-o călătorie cu avionul.

B

Explorarea unui text audiat

Provocări

- 1** Cunoști alte reguli care se aplică după ce ajungi la destinație? Întocmește o listă!
- 2** Listați destinații în cazul cărora, în afara regulilor de comportament adecvat, este indicat să luăm și măsuri de siguranță.

Înainte de audiție

- 3** Lucrați în perechi! Elaborați o listă cu măsurile de siguranță care ar trebui luate înainte și în timpul călătoriei.
- 4** Potrivește cuvintele din coloana **A** cu sinonimele lor din coloana **B**.

A	B
1 a evita	a estimare, prevedere
2 alertă	b încălcare a unei legi
3 prognoză	c vacanță
4 anulare	d a plăti o pierdere
5 infracțiune	e lipsă de atenție, nepăsare
6 a risca	f a întrerupe ceva, a renunța la gadgeturi
7 concendiu	g a se expune la un pericol
8 a se deconecta	h a se feri de ceva
9 a despăgubi	i alarmă
10 neglijență	j ștergere

ȘTIAI CĂ ...?

Fie că vorbim despre Europa sau Asia, atunci când ne planificăm vacanța, ne gândim și la deliciae culinare specifice fiecărui loc. Ce anume mâncăm, cum o facem și, mai ales, care sunt regulile de respectat atunci când mergem la restaurant?

De exemplu, în Italia, când intrați într-un local, trebuie să așteptați ca ospătarul să vă vadă. El înțelege că vă căutați o masă și imediat vă direcționează. Este lipsit de maniere să intrați în restaurant și să vă așezați unde vreți voi. În plus, este de evitat să cereți cafea înainte de masă. Și mai rău este să ceri cappuccino înainte de masă! Italienii sunt cunoscuți în toată lumea pentru bucatăria lor. Pun preț pe ținută, dar nici protocolul nu este ignorat.

Adaptare după articolul *Bonton. Zece obiceiuri pe care nu trebuie să le avem în vacanțele din străinătate*, de la adresa <https://www.digi24.ro/magazin/timp-liber/divertisment>

Audiție

- 5** Ascultă, accesând manualul digital sau în lectura profesorului, materialul oferit și indică tema textului.
- 6** Reascultă textul, apoi precizează dacă enunțurile de mai jos sunt adevărate sau false.
- Înainte de călătorie, se recomandă verificarea site-ului MAE și a prognozei meteorologice.
  - Asigurarea de călătorie nu ajută în cazul unor situații neașteptate.
  - Hoții de buzunare sunt interesați de portofel, de telefon și de accesorii.
  - Nimeni din anturaj nu trebuie să cunoască planul de concendiu al cuiva.
  - Copiile după cele mai importante documente se țin alături de documentele originale.
  - Fotografiile făcute în vacanță se distribuie pe toate rețelele sociale, în timp real.
  - Riscul de a fi jefuit apare din cauza postărilor neglijente.

După audiere

- 7 INTERACȚIUNE ORALĂ.** Lucrați în perechi! Purtați o conversație, fiecare elev jucând unul dintre rolurile de mai jos.
 Elevul A: Ești un adolescent care călătorește pentru prima oară în străinătate.
 Elevul B: Ești unul dintre părinții adolescentului și vrei să îi explici acestuia ce măsuri de siguranță trebuie să ia înaintea și în timpul unei călătorii.
- 8** Lucrați în echipe de 3-4 elevi! Alegeți una dintre situațiile de mai jos și „jucați” scena indicată. Distribuiți câte un rol fiecărui elev, apoi prezentați, în fața clasei, conversațiile pe care le-ați imaginat.
- a** ajungeți la destinație, dar aflați că trebuie să intrați în carantină;
  - b** în timpul călătoriei, unul dintre voi a rămas fără portofel și fără pașaport;
  - c** telefonul unuia dintre voi nu are nici semnal, nici internet roaming;
  - d** ajungând acasă, observați că locuința a fost spartă.

Să ne amintim

Verbul la modul imperativ

Forma pozitivă

formă identică cu forma verbului la persoana a III-a, indicativ, prezent	Mihai mănâncă supă. — Mihai, mănâncă supa! Mihai citește o carte! — Mihai, citește o carte!
formă identică cu forma verbului la persoana a II-a, indicativ, prezent	Mergi la magazin? — Mergi la magazin! Șezi pe scaun? — Șezi pe scaun!
forme proprii	Vino mai aproape! Fă ordine în camera ta! Zi ceva! Du gunoiul!
persoana a II-a, plural = pers. a II-a, plural, indicativ, prezent	Mâncați supă. — Mâncați supa! Citiți o carte? — Citiți o carte!

Forma negativă

singular: <i>nu</i> + forma de infinitiv	Nu mânca supa! Nu citi cartea! Nu veni cu mâna goală!
plural: <i>nu</i> + forma de la indicativ, prezent, pers. a II-a, plural	Nu mâncați supa! Nu citiți cartea! Nu veniți cu mâna goală!

- 9 LIMBA ROMÂNĂ ÎN UZ.** Reascultă textul audiat, apoi, folosind informațiile despre imperativ, formulează zece sfaturi pentru călători, în legătură cu măsurile de siguranță pe care este bine să și le ia.

De reținut

Când oferi informații despre vreme, prezinți principalii indicatori ai vremii, folosind detalieri potrivite.

Vremea	stabilă/instabilă rece/răcoroasă/caldă/plăcută/călduroasă însorită/înnorată frumoasă/urâtă
Cerul	senin/noros/înnorat/parțial noros/variabil
Temperatura/Valorile termice	maximă/minimă/ridicate/scăzute
Vântul	slab/moderat/puternic/rafale
Umiditatea	scăzută/ridicată
Vizibilitatea	redușă
Fenomene meteorologice	soare, ploaie, precipitații, averse, vânt, furtună, grindină, lapoviță, ninsoare, viscol, polei, brumă, descărcări electrice, tunete, fulgere, caniculă, ceață

10 REDACTARE. Transcrie, în caiet, enunțurile date, completând spațiile libere, pe baza imaginii de mai jos.

Vineri, în general, vremea va fi instabilă în **1** ... . În nordul țării vom avea parte de **2** ..., iar în regiunile sudice **3** ... pe teritorii extinse. Temperaturile maxime vor fi cuprinse între **4** ..., iar cele minime între **5** ... . În (orașele) **6** ..., **7** ..., **8** ..., va ploua, iar la Milano și Torino cerul va fi **9** ... . La Palermo urmează o **10** ..., iar în Catania cerul va fi preponderent **11** ... .

- 11** Consultă un site meteo, pentru o destinație la alegere.
- Întocmește o listă cu obiecte care ar trebui să fie în bagaj, în funcție de vreme.
  - Redactează prognoza meteo pe cinci zile, pentru destinația aleasă.
- 12** Alege-ți o destinație pentru vacanța care se apropie. Redactează planul de concediu pe care ar urma să îl lași prietenilor și/sau membrilor familiei, ca o măsură de siguranță. În planul tău, vei prezenta succint:
- datele zborului;
  - adresa hotelului/a pensiunii rezervate;
  - durata șederii;
  - datele de contact ale persoanelor care te însoțesc;
  - planificarea activităților zilnice.

Mediere

13 Lucrați în echipe de 3-4 elevi! Fiecare echipă va organiza o campanie de informare cu privire la măsurile de siguranță care trebuie respectate cu ocazia unei călătorii. Campania are trei etape:

01

Etapa 1: Reascultați textul *Siguranța ta în timpul călătoriilor contează*.

02

Etapa 2: Realizați pliante, pe care le împărțiți în rândul colegilor.

03

Etapa 3: Prezentați informațiile de bază în cadrul unei sesiuni de informare, folosind pliantele.

Toți colegii asistă la prezentarea informațiilor fiecărei echipe. Cele mai spectaculoase pliante vor fi premiate.

Miniproiect de grup

Sarcină de lucru: Alcătuiți grupe de 4-5 elevi. Fiecare grupă va alege o țară/o destinație și va prezenta colegilor un document de tip PowerPoint, în care să evidențieze tipuri de comportament care încalcă bunele maniere în țara respectivă.

Timp de realizare: o săptămână

Pași pentru realizarea miniproiectului

- 1 Stabiliți un plan și un calendar al parcurgerii etapelor miniproiectului, fiecare elev având o contribuție proprie, la fiecare etapă.
- 2 Urmăriți realizarea fiecărei etape a miniproiectului:
  - a Căutați informații privind bunele maniere în diferite țări.
  - b Cumulați ideile găsite de către fiecare membru al grupei.
  - c Selectați cele mai utile informații.
  - d Pregătiți prezentarea PowerPoint.
- 3 Prezentarea rezultatelor miniproiectului: un elev desemnat reprezentant al grupei va prezenta proiectul în format PowerPoint, în fața clasei.
- 4 Dezbateți regulile de comportament care v-au captat atenția.

Fiecare elev își va evalua contribuția la miniproiect, pe baza fișei de observare date.

criterii	DA	NU	PARȚIAL
• am lucrat în echipă, pe baza planului;			
• am contribuit la fiecare etapă a proiectului, susținându-mi colegii de echipă;			
• am propus materiale și idei pentru realizarea documentului PowerPoint;			
• am participat activ la dezbaterile despre regulile de comportament.			

Portofoliu

Creează un *lapbook* prin care să prezinți, la alegere:

- a regulile de bună conduită de respectat în timpul călătoriei cu avionul;
- b măsurile de siguranță de luat cu ocazia călătoriei.

Materiale necesare pentru un *lapbook*

- o coală A4
- hârtie cartonată de diferite culori
- lipici, bandă dublu adezivă
- foarfecă
- creioane/markere colorate
- post-ituri

Indicații pentru realizarea unui *lapbook*

Îndoiaie partea din dreapta și din stânga spre mijlocul foii A4, ca să arate ca o fereastră închisă.

Pentru partea interioară a *lapbook*-ului, vei pregăti minicărți, bilete și alte compartimente cu informații învățate pe parcursul lecției.

Autoevaluare

Completează, în caiet, următoarele afirmații:

- Din ceea ce am învățat, cel mai important mi se pare ... .
- Cel mai mult mi-a plăcut activitatea ... .
- Cel mai dificil mi s-a părut ... .
- Nu mi-a plăcut prea mult ... .

Recapitulare

1 Notează, în caiet, toate cuvintele noi pe care le-ai reținut din Unitatea 5, conform modelului:

Unitatea 5
Călători și călătorii

2 Alcătuieste enunțuri, folosind cuvintele de pe etichete.

pasager

destinație

bagaj de cală

companie
aeriană

aviofob

aeronavă

decolare

aterizare

terminal

bandă rulantă

3 Alege varianta corectă

A *Expediție* înseamnă:

a excepție;

b inventare;

c călătorie de explorare.

B *Navigator* înseamnă:

a persoană care conduce o navă;

b călător;

c nativ.

C *A cutreiera* înseamnă:

a a călători din loc în loc;

b a treiera;

c a căuta.

D *Maritim* înseamnă:

a marinar;

b legat de mare;

c mărinimos.

4 Completează, în caiet, următorul tabel cu informații legate de călătoria cu avionul, pe care le-ai reținut din această unitate.

Înainte de călătoria cu avionul	Pe durata zborului	După aterizare

5 Descrie imaginile de mai jos.

6 Povestește o întâmplare, reală sau fictivă, care a avut loc cu ocazia unei călătorii împreună cu familia ta.

7 Exprimă-ți acordul/dezacordul în legătură cu următoarele afirmații:

a Trebuie să ne pregătim temeinic pentru o călătorie.

b Zborul cu avionul este cel mai sigur mijloc de călătorie.

c Marii călători au contribuit la dezvoltarea umanității.

d Când călătorești în aer, nu trebuie respectate bunele maniere.

e Este indicat să avem o copie xerox a tuturor documentelor de călătorie.

f Pozele făcute în timpul călătoriei se postează pe rețelele de socializare în timp real.

8 Alege două destinații și completează în caiet următorul tabel:

Destinații de vis	Obiective turistice de vizitat	Durata călătoriei	Bugetul anticipat al călătoriei	De pus în bagaj
Destinația 1:			Bilete de avion:	
			Cazare:	
			Bilete de intrare:	
			Mâncare:	
Destinația 2:			Bilete de avion:	
			Cazare:	
			Bilete de intrare:	
			Mâncare:	

9 Prezintă cinci reguli de etichetă care se aplică în timpul zborului cu avionul și cu ocazia altor călătorii.

10 Scrie cinci perechi de enunțuri, după model:

Înainte călătoriei, am făcut o listă cu obiectivele turistice de vizitat.

Înainte să călătorim, am făcut o listă cu obiectivele turistice de vizitat.

11 Completează spațiile libere cu conjuncțiile și locuțiunile conjuncționale potrivite, din chenar. Vei obține povestea unui pasager needucat.

în vreme ce	până ce
înainte să	fără să
	în loc să

a Un pasager s-a urcat la bordul aeronavei 1 ... salute însoțitoarele de zbor.

b Și-a pus rucsacul în spațiul de depozitare de deasupra scaunului, 2 ... -l așeze sub scaunul din fața lui.

c A vrut să meargă la toaletă, 3 ... însoțitoarele serveau mâncare pe coridor.

d A dormit pe umărul vecinului 4 ... avionul a ajuns la destinație.

e S-a ridicat repede, imediat după aterizare, 5 ... aștepte se oprească avionul.

12 Notează, în caiet, informații reținute despre cei mai mari călători: Marco Polo, Vasco da Gama, Cristofor Columb, Fernando Magellan, Amerigo Vespucci.

13 Scrie zece sfaturi de respectat de către orice persoană care călătorește.

14 Redactează un dialog imaginar între doi călători, folosind următoarele structuri:

<ul style="list-style-type: none"> – De unde veniți? – Unde locuiți? – Veniți de departe? – Ați călătorit mult până la aeroport? – Cu ce scop călătoriți în ... ? 	<ul style="list-style-type: none"> – Vin din/de la ... – Locuiesc în/la ...
--	---

15 Redactează o scrisoare adresată unui prieten, în care să-i relatezi desfășurarea primului tău zbor cu avionul.

16 Alege una dintre cele două imagini și redactează un articol de blog, în numele călătorului, în care să prezinți programul lui în ziua respectivă sau o întâmplare de neuitat.

17 Redactează un text argumentativ de 80-100 de cuvinte, prin care să-ți convingi părinții să vizitezi una dintre destinațiile alese la exercițiul anterior.

Evaluare

1 Citește textul dat despre motivele unei călătorii și răspunde la întrebările de mai jos.

Călătorim, pentru că vrem să cunoaștem oameni noi, să gustăm din mâncăruri tradiționale, călătorim pentru că vrem să admirăm peisaje noi și căutăm să le immortalizăm frumusețea în imagini digitalizate, pe care le postăm apoi cu entuziasm pe site-urile de socializare.

Călătorim, pentru că vrem să ne pierdem într-un alt ansamblu de culturi și să căutăm autenticitatea și originalul, în locul universalului, al globalului.

Călătorim pentru că vrem să scăpăm de cotidian, pentru că ne dorim ca viața să nu treacă pe lângă noi, fără să fi avut suficient timp să ne bifăm toate visurile de pe bucket-list.

Călătorim pentru că acesta este un secol al frontierelor deschise, al granițelor fără limite, al zborurilor convenabile. Călătorim pentru că, atunci când suntem la distanță de tot ce este cunoscut și familiar, ieșim din zona de confort și ne confruntăm cu zboruri întârziate, cu camere de hotel care nu corespund descrierilor de pe internet, cu hărți care nu sunt ușor de citit și cu o mulțime de locuitori care nu vorbesc limba engleză.

În aceste momente, menirea călătoriei se schimbă. Călătorim și învățăm cum să ne descurcăm în situații-limită, cum să găsim resursele necesare pentru a rezolva o problemă, cum să fim inventivi și creativi în momente tensionate.

Călătorim pentru că distanțarea de cei pe care îi cunoaștem – rude, prieteni, colegi de serviciu – ne apropie de noi înșine și în timpul acelor zboruri lungi de opt-zece ore, al acelor ore petrecute în autobuz sau tren, avem timp să ne ascultăm gândurile, să scriem, să citim, să medităm, să planificăm și, în toată această euforie doritoare de aventură, ne căutăm, de fapt, pe noi.

Adaptare după un articol de Marta Estera Popescu,
„De ce călătorim”, disponibil la adresa <https://respiro.ro>

- a Ce caută să immortalizeze oamenii în timp ce călătoresc?
b Cum poate fi caracterizat secolul în care trăim?
c Ce dificultăți neașteptate ne forțează să ieșim din zona de confort?
d Ce pot învăța călătorii în timpul călătoriei?
e Cum poate o călătorie să ne apropie de noi înșine? **10 puncte**
- 2 Potrivește verbele din seria A cu structurile din seria B. **10 puncte**
seria A: 1 a cunoaște, 2 a gusta, 3 a admira, 4 a immortaliza, 5 a posta, 6 a căuta, 7 a ieși din, 8 a învăța, 9 a scăpa de, 10 a se confrunța cu.
seria B: a peisaje noi, b autenticitatea și originalul, c zona de confort, d frumusețea locurilor vizitate prin poze, e viața cotidiană, f persoane noi, g zboruri întârziate și alte probleme neașteptate, h să se descurce în situații-limită, i poze pe site-uri de socializare, j mâncare tradițională.
- 3 Alcătuieste enunțuri cu următoarele structuri: *peisaje, ansamblu de culturi, cotidian, frontiere deschise, zboruri convenabile, zona de confort, menirea călătoriei, situații-limită, momente tensionate, inventiv.* **20 de puncte**
- 4 Transcrie din text zece motive ale călătoriei. **10 puncte**
- 5 Continuă, notând în caiet, enunțurile începute.
a **Înainte să** călătorim, ... d Adunăm amintiri, experiențe **în loc să** ... .
b **În timp ce** călătorim, ... e **Până când** ajungem înapoi acasă, ...
c Călătorim uneori **fără să** ... . **10 puncte**
- 6 Explică, în 30-50 de cuvinte, următoarea secvență din textul citit: „Călătorim, pentru că vrem să ne pierdem într-un alt ansamblu de culturi și căutăm autenticitatea și originalul, în locul universalului, al globalului.” **10 puncte**
- 7 Redactează textul unui e-mail de 60-80 de cuvinte în care, pe baza fragmentului citit, să-i demonstrezi unui prieten că, în viață, călătoria și descoperirea lumii ar merita să fie obiective principale. **20 de puncte**

Notă: Se acordă 10 puncte din oficiu.

Recapitulare finală

Anul școlar se apropie de final! Este un moment potrivit pentru o recapitulare a celor învățate pe parcursul lui. Citește cu atenție următorul text și rezolvă apoi exercițiile date.

Te așteaptă vacanța de vară, o grămadă de timp liber pe care îl ai la dispoziție să faci tot ce ai amânat în timpul școlii. Dacă nu ți-ai făcut încă programul pentru fiecare zi, iată 10 lucruri pe care poți să le treci pe lista de făcut vara asta:

1. Un picnic în parc cu prietenii

Poate că nu imediat dar în câteva săptămâni, cu siguranță, ți se va face dor de oamenii pe care acum îi vezi zilnic. Pregătește câteva gustărele care nu se strică din cauza căldurii și ia-ți prietenii la o ieșire în natură, fie în parcul vostru preferat, fie într-un loc cu verdeață din apropiere.

2. Organizează-ți camera!

Acum ai suficient timp cât să-ți organizezi dulapurile și rafturile după cum îți dorești. Treci prin toate notițele și caietele vechi, vezi care îți vor mai fi utile și pe care le poți duce la reciclat. Ia garderoba la rând și pune deoparte lucrurile care nu-ți mai vin sau nu-ți mai plac. Dacă multe dintre ele pot fi încă purtate, cu prima ocazie când se organizează o donație de haine, știi ce să faci cu ele.

3. Scrie o poezie sau o poveste!

E o metodă foarte bună prin care să-ți pui imaginația și concentrarea la treabă. O astfel de creație te ajută să-ți pui mintea la contribuție și să nu o lași prea mult să lenevească. Va fi, în același timp, distractiv, deoarece ai libertate totală pentru tematică, dimensiune și timp nelimitat pentru a finaliza creația.

4. Plantează ceva într-un spațiu verde!

Fie că este vorba de propria grădină, de un ghiveci sau de un loc pe care îl știi tu într-un parc, folosește-te de semințe, pământ și apă, periodic, pentru a îngriji o plantă. Exercițiul te ajută să înțelegi ce înseamnă ca evoluția unui lucru să fie influențată de acțiunile tale și, mai ales, te va bucura să vezi cum ființa vie de care ai grijă crește și se dezvoltă.

5. Fă o listă cu top 25 de melodii preferate!

Sunt o grămadă de situații când ai nevoie de o listă cu muzică bună. Și ce muzică poate fi mai potrivită decât cea care îți place? Pregătește o listă cu melodiile preferate, pe care să o accesezi când ai nevoie. Poți face chiar mai multe astfel de liste: muzică de relaxare, muzică pentru o zi proastă, muzică pentru învățat, muzică de trezire, muzică ce îți aduce aminte de diverse momente plăcute din trecut ș.a.m.d.

6. Alege-ți o carte pe care să o citești, apoi uită-te și la ecranizare.

Va fi interesant de văzut cum un regizor alege să pună în scenă situații imaginate de autor. Va fi și mai distractiv să descoperi diferențele între cum îți imagineai tu personajele și cum arată ele în film.

7. Fă un colaj care să te reprezinte!

Poți să folosești ce materiale vrei, fotografiile tipărite cu prietenii, reviste vechi, lucrări de control de care te simți mândru/mândră sau diverse certificate care îți demonstrează competențele, postere cu actori sau cântăreți preferați ș.a. Adună cele mai importante lucruri pentru tine într-un colaj pe care poți să-l folosești apoi ca decor pentru cameră și asta te va ajuta să-ți amintești care sunt lucrurile care contează pentru tine.

8. Învață să faci ceva nou!

Dacă s-a terminat școala, asta nu înseamnă că nu poți să te apuci să faci ceva util cu timpul tău. Poți să înveți să înoti, să începi să înveți o limbă străină, să cânti la un instrument muzical sau să dansezi pe un anumit tip de muzică. În funcție de preferințe și de resursele pe care le ai la dispoziție, te poți ajuta de cursuri gratuite găsite pe net sau cu un instructor care să te ghideze.

9. Fă un experiment culinar!

Întotdeauna e bine să știi să faci ceva de mâncare, în caz de nevoie, și doar experimentând ai șanse să îți și iasă. Ai grijă, dacă folosești aragazul, să iei toate măsurile de precauție înainte să îl utilizezi. Nu pleca din bucătărie lăsând focul deschis și curăță bucătăria după ce ai terminat de gătit.

10. Privește răsăritul!

Ai toată vara la dispoziție să dormi cât vrei tu. Experiența unui răsărit pe timp de vară este unică. Răcoarea de dimineață, cântecul păsărilor și lumina care începe să-și facă simțită prezența treptat sunt doar câteva dintre lucrurile care îți vor demonstra că merită să te trezești într-o zi suficient de devreme încât să prinzi un răsărit de vară.

Adaptare după <https://www.adolescenten.ro/10-lucruri-pe-care-sa-le-faci-vara-asta/>

1 Ordonează următoarele activități, așa cum apar în textul citit:

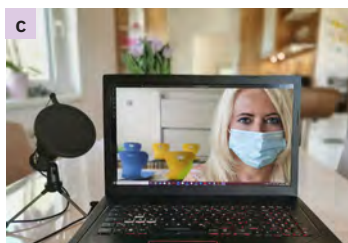
Nr.	Activități de vară
	a a crea o listă cu melodiile vacanței
	b a învăța lucruri noi
	c a privi cum apare soarele
	d a scrie o operă literară
	e a ieși cu prietenii la iarbă verde
	f a compara o carte cu varianta ecranizată
	g a avea grijă de o plantă
	h a încerca o rețetă nouă
	i a selecta hainele din garderobă
	j a crea un colaj personal

2 Completează lista de mai sus cu activități pe care le consideri atractive pentru tine și pentru prietenii tăi.

3 Reformulează următoarele afirmații, utilizând forma negativă a verbelor.

- a** Organizarea camerei, ordonarea caietelor și a hainelor sunt o pierdere de timp.
- b** Scrierea unei poezii/a unei povești nu dezvoltă creativitatea.
- c** Creșterea unei plante nu ne dezvoltă încrederea în capacitățile noastre.
- d** Există puține situații când avem nevoie de o listă de melodii.
- e** Vacanța de vară nu se potrivește cu învățarea unor lucruri noi.
- f** În vacanță nu merită să ne trezim înainte de răsăritul soarelui.

4 Vacanța e aproape. Ia-ți rămas bun de la școală, vorbind liber despre școli și despre educație, pe baza imaginilor date.

5 Exprimă-ți oral acordul/dezacordul cu privire la următoarele afirmații:

- a** Părinții trebuie să se implice în educația copiilor.
- b** Prin autoeducație învățăm mai eficient.
- c** Un elev silitor poate avea rezultate în orice școală.
- d** Educația înseamnă libertate.
- e** Profesorii influențează viitorul elevilor.
- f** Lecturile suplimentare cresc șansele de a avea succes la examene.
- g** Școala este o lume/o țară în miniatură.

- 6 Unde ai dori să călătorești în vacanța de vară? Documentează-te și prezintă principalele obiective turistice care se găsesc în următoarele capitale europene. Raportează clasei ce ai aflat, realizând un material pentru o prezentare cât mai atractivă.

- 7 Lucrați în perechi! Discutați despre următoarele afirmații:

- O călătorie ne golește portofelul, dar ne umple sufletele.
- Nu trebuie să avem mulți bani ca să călătorim.
- Prin călătorii ajungem să ne cunoaștem cel mai bine.
- Călătoria ne schimbă modul în care vedem viața.
- Lumea este prea mare, ca să călătorim de două ori în același loc.

- 8 Dacă ai avea un talent înnăscut, ce sport ți-ar plăcea să practici? Motivează-ți alegerea, apoi discută cu ceilalți colegi despre preferințele lor.

- 9 Vacanța este aproape. Discutați în perechi despre cum puteți evita situații care vă pot pune sănătatea în pericol.

- 10 Continuă următoarele enunțuri, utilizând adjective la gradul comparativ:

- Ultima carte citită a fost interesantă, dar ... .
- În excursie a fost vreme frumoasă, însă ... .
- Am văzut un film bun, totuși, ...
- Plimbările mi se par relaxante, dar ... .
- Azi cerul pare senin, însă ... .

- 11 Rescrie enunțurile de mai jos, punând verbele la diateza pasivă:

- Am creat o listă cu melodiile vacanței.
- Ați învățat lucruri noi.
- Au admirat răsăritul soarelui.
- Ai scris o povestioară.
- Am îngrijit o plantă.
- Prietena mea a reorganizat garderoba.

- 12 Completați spațiile libere cu formele pronumelor sau ale adjectivelor pronominale de pe etichete.

căreia

oricui

oricine

cățiva

nimeni

fiecare

tuturor

niciunui

Vacanța este a ... . Nu știu ... nu îi place să petreacă timpul în liniștea verii, împreună cu ... prieteni, în locuri speciale sau, pur și simplu, în confortul casei sale. Vacanța este ca o clipă ... îi datorăm întreaga noastră atenție. ... nu poate întoarce timpul înapoi, dar ... are datoria să facă în așa fel încât clipa să conteze. Și eu știu că ... își dorește suficient de mult un lucru, îl va obține. Nu ne-a fost dat ... dintre noi un dar mai bun decât prezentul.

- 13 Folosește, în enunțuri, structurile date în chenar:

*demult, oricând, ulterior, din când în când, iarăși
unde, oriunde, alături de, dincolo de, nicăieri.*

- 14 Completează enunțurile începute:
- În vacanță, să nu treacă nicio zi **fără să** ... .
  - În loc să** lenevim zi de zi, ...
  - În timp ce** ascultăm o listă cu melodiile preferate, ...
  - Până când** facem ordine în cameră, ...
  - Înainte să** începă școala, ...
- 15 Completează spațiile libere, punând verbele date la timpul imperfect:
Pe vremuri, în copilărie, (*a merge*) ... în fiecare vacanță de vară la bunici. Pe atunci, ei (*a locui*) ... la munte, într-o casă nespuns de frumoasă. De fiecare dată, eu (*a se bucura*) ... când îi (*a întâlni*) ... pe prietenii mei. Aceștia mă (*a aștepta*) ... cu nerăbdare, sperând că ne vom simți la fel de bine ca în fiecare an. Zilele de vacanță (*a fi*) ..., în fiecare an, pline de aventură, iar noi (*a descoperi*) ... mereu locuri deosebite. Matei, prietenul meu cel mai bun, (*a veni*) ... zilnic la noi la masă, iar bunica (*a se bucura*) să-l vadă: ea (*a considera*) ... că are doi nepoți.
- 16 Continuă enunțurile date, folosind verbe la modul condițional-optativ.
- Dacă ar fi cald, noi ... .
  - Dacă ea ar fi de acord, eu ... .
  - Aș putea să-l însoțesc în excursie, dacă ... .
  - Dacă ai merge la bunici, ...
  - Prietenii mei ar dori să meargă la mare, dacă ... .
- 17 Completează enunțurile cu formele potrivite ale articolului posesiv-genitival și demonstrativ: *al, a, ai, ale, cel, cea, cei, cele*.
- Planurile de vacanță ... prietenei mele sunt foarte interesante.
  - Cărțile ... noi ... prietenilor vor fi citite în vacanță.
  - Mâncarea ... nouă, după o rețetă învățată de la bunica, a fost apreciată.
  - Revista ... nouă ... clasei a fost primită cu entuziasm de către toți.
  - Colajul ... vechi ... colegului va fi înlocuit cu unul nou în vacanță.

- 18 Citește cu atenție următoarele enunțuri și alege varianta corectă:
- A** Și-a făcut planuri de vacanță, ... prietenului său.
- cu ajutor
  - cu ajutorul
  - de ajutorul
- B** A reușit să se relaxeze, ... melodiilor sale preferate.
- din cauza
  - datorită
  - din cauză că
- C** A fost dezamăgit în privința gătitului, ... n-a citit cu atenție rețeta.
- din cauza
  - datorită
  - din cauză că
- D** ... n-a verificat ora de plecare, a pierdut trenul cu care trebuia să meargă în tabără.
- Pe motivul că
  - Pe motiv că
  - Cu motiv că
- E** Și-a găsit liniștea sufletească, ... unei cărți bune citite în vacanță.
- prin intermediul
  - din cauza
  - din cauză că

- 19 Vacanța este timpul preferat al tuturor copiilor și al tinerilor din întreaga lume. Imaginează-ți un dialog de 10-12 replici, între tineri din diferite părți ale lumii, despre felul în care își petrec vacanțele.

- 20 Te-ai hotărât că, într-adevăr, vrei să înveți ceva nou în vacanța de vară, așa că te-ai înscris într-o tabără de editare digitală. Aici ai primit drept sarcină pentru tabără să pregătești un filmuleț despre obiceiurile adolescenților de azi în mediul online și tu te-ai hotărât că vrei să atragi atenția asupra avantajelor și a capcanelor utilizării internetului.

Organizați o dezbatere în clasa voastră, pe această temă. Încercați să ajungeți la un punct de vedere comun în ceea ce privește opiniile divergente legate de unele aspecte.

21 Pe baza sfaturilor din textul de la pagina 124, întocmește un *bucketlist* personal pentru vacanța de vară.

22 Redactează un anunț privind o promoție la biletele de avion spre o destinație la alegere în perioada vacanței de vară.

- ▶ 23 Imaginează-ți că ai fost invitat la masă de însuși regina Marii Britanii. Trimite-i un e-mail prietenului/prietenei cu care te înțelegi cel mai bine, în care îi vei relata următoarele aspecte:
- modul în care ai fost întâmpinat la palat;
  - cum a fost aranjată masa;
  - ținuta invitaților;
  - meniul servit.

24 Scrie un text, de aproximativ 80-100 de cuvinte, în care să-ți exprimi opinia despre importanța consumului de fructe și legume în sezonul cald.

25 Ești unul dintre marii călători ai lumii, care s-a trezit în secolul nostru. Întocmește o scrisoare, de 50-70 de cuvinte, în care îi prezinți regelui din vremea sa ce ai descoperit.

26 Scrie un e-mail prin care un călător rezervă o cameră la hotel pentru câteva zile.

27 Scrie un articol, de 80-100 de cuvinte, despre progresul tehnologiei în domeniul călătoriilor. Postează articolul pe site-ul/blogul clasei voastre.

28 Realizează o scurtă argumentare, de 80-100 de cuvinte, în care să îți exprimi opinia despre importanța planificării vacanței. Vei avea în vedere:

- formularea unei opinii personale;
- exprimarea ideilor, a argumentelor;
- formularea unei concluzii;
- utilizarea corectă a cuvintelor de legătură;
- exprimarea clară și nuanțată a ideilor.

Autoevaluare finală

Completează, în caiet, un tabel asemănător celui de mai jos, cu informații reținute în acest an școlar.

Unitatea 1 Adolescenți printre cărți	Unitatea 2 Tehnologiile în viața noastră	Unitatea 3 Stil de viață sănătos	Unitatea 4 Educația și școala	Unitatea 5 Călători și călătorii

Completează enunțurile începute din chestionarul dat.

În clasa a IX-a:

- a temele abordate m-au ajutat să ... .
- b cel mai mult mi-a plăcut tema ..., fiindcă ... .
- c lecția mea preferată a fost ..., deoarece ... .
- d un moment amuzant a fost atunci când ... .
- e un moment de neuitat a fost atunci când ... .
- f mi s-a părut util ... .
- g mi s-a părut dificil ... .
- h sunt/nu sunt mulțumit de evoluția mea, pentru că ... .
- i am citit următoarele cărți ... .

Citește următoarele afirmații și decide dacă sunt adevărate în cazul tău:

ÎN ACEST AN ȘCOLAR:	DA	NU
Am reținut multe cuvinte noi, pe care le pot folosi în contexte variate.		
Am devenit mai responsabil pentru dezvoltarea cunoștințelor mele.		
Am citit texte interesante și potrivite domeniilor mele de interes.		
Am exersat înțelegerea informațiilor dintr-un text audiat.		
Am exersat comunicarea orală cu colegii mei.		
Am aplicat regulile gramaticale în contexte variate.		
Am învățat să redactez anunțuri, scrisori, e-mailuri, articole, eseuri.		
Am muncit în echipe cu colegii mei.		
Am realizat proiecte/investigații reușite.		
Am întocmit un portofoliu creativ și bogat.		
Sunt mulțumit de felul în care am evoluat în cunoașterea limbii române.		

Transcrieri texte audio

Unitatea 1, lecția 1

Ce sfat aveți pentru oamenii care nu au curajul să iasă din zona lor de confort și să acționeze pentru a-și îndeplini scopurile? [...]

- Să adauge o dată la 6 luni (cel puțin) un obicei benefic nou în viața lor. Nu e nevoie să fie o activitate complexă, dar e necesar să fie benefică. De exemplu: sport, nutriție sănătoasă, economisire sau networking de calitate.
- Să ia exemplu de la oameni care inspiră și pentru asta să își creeze condițiile să petreacă cât mai mult timp cu astfel de oameni.
- Să contemple scriind și chiar visând ce anume își doresc cu adevărat. Să petreacă mai mult timp cu astfel de gânduri despre viitorul dorit. Majoritatea celor care nu obțin mare lucru de la viață nu petrec timp gândindu-se ce vor, de fapt, de la viață.

În cazul în care doriți să transmiteți și o altă informație în afara celor spuse mai sus, vă rugăm să o faceți.

Nu uitați două lucruri esențiale:

- Când te cunoști pe tine, devii liber.
- Când îi cunoști pe ceilalți, devii lider.

Adaptare după *Interviul săptămânii: De vorbă cu Andy Szekely* de Mihaela Marinaș, articol disponibil la adresa <https://damaidepart.ro/dezvoltare-personala/interviuri/andy-szekely-interviu/>

Unitatea 1, lecția 2

Aș vrea să mă cheme Sofia Rawita-Gawronski, dar să mă fi născut nu pe 20 noiembrie 1890, la Varșovia, ci cu o generație mai târziu, în anul 1914, ca să fiu prima iubire a unui adolescent de 14 ani dintr-o familie de boieri români, care-și va aminti de mine până la sfârșitul lungii și aventuroasei sale vieți. Dacă ar fi așa, atunci am putea să facem cunoștință, nestingheriți de constrângeri cronologice, în 1930, pe Coasta de Azur.

În ultimii ani de liceu, închiriam împreună cu mama un apartament la parterul unei pensiuni rezervate în general aristocraților cam scăpătați. [...] Era o clădire pătrată cu două etaje, galbenă, încadrată de doi palmieri. [...] Clădirea fusese cândva o reședință unde își petrecea iernile regina Victoria a Marii Britanii.

Fragment din Tatiana Niculescu, *Sophie, mon amour*.
Prima iubire a unui adolescent precoce,
în volumul *Nepovestitele iubiri*

Unitatea 1, lecția 3

Ce-i trebuie unei cărți pentru a deveni un bestseller?

Știința descifrează secretele literaturii de succes.

Oamenii de știință au dezvoltat un algoritm care poate analiza textul unei cărți și poate prezice, cu o acuratețe remarcabilă – 84% –, dacă acea carte va fi sau nu un succes comercial. [...]

Oamenii de știință de la Stony Brook University din New York afirmă că succesul unei cărți este determinat de un număr de particularități proprii – precum caracterul interesant, noutatea, stilul scriiturii, cât de captivantă este acțiunea –, dar recunosc că și factori externi, precum norocul, pot să joace un rol. [...]

Ei au utilizat cărțile clasice din arhiva Project Gutenberg și au aplicat algoritmul pentru a analiza textele, coroborând

apoi rezultatele analizei cu informațiile istorice privind succesul de care s-au bucurat aceste cărți. În studiu au fost incluse genuri literare diverse, de la science fiction la romane clasice și poezie.

Algoritmul s-a dovedit capabil să prezică popularitatea unei cărți cu o precizie de 84%.

Care sunt, așadar, „ingredientele” succesului?

Cercetătorii au constatat că operele literare care se bucuraseră de succes aveau în comun câteva caracteristici, precum folosirea frecventă a unor conjuncții precum „și” sau „dar”, respectiv utilizarea unui număr mare de substantive și adjective.

Cărțile care avuseseră mai puțin succes includeau mai curând un număr mai mare de verbe și foloseau cuvinte care descriau explicit acțiuni și emoții [...].

Studiile anterioare au fost, în majoritatea lor, calitative, bazate pe un număr mic de cărți și axate pe caracteristici ale conținutului, precum personalitățile eroilor și intriga.

Adaptare după un articol de Mihaela Stănescu,
publicat pe site-ul www.descopera.ro

Unitatea 2, lecția 1

Când ne gândim de tehnologie, în general observăm beneficiile acesteia. Însă trebuie să fim foarte atenți la cât de mult ne lăsăm conduși de noile tehnologii, deoarece pot exista și efecte negative.

Chiar dacă vorbim despre impactul negativ al tehnologiei, asta nu înseamnă că trebuie să oprim procesul de evoluție, ci doar să ne „ajustăm” noi comportamentul și să vedem cât de mult consumăm din ceea ce ne înconjoară. Practic, aspectele negative sunt legate de modul în care reacționăm noi și, de cele mai multe ori, au un singur numitor comun – telefonul și lucrurile care se pot face cu el.

Fuga de realitate și interacțiunea limitată

Atunci când totul se poate rezolva din spatele unui e-mail, apel, mesaj, tinzi să te ascunzi în fața unui ecran. Devii comod cu acest stil și parcă te „izolezi” puțin de interacțiunea umană. Este bine să preferi soluțiile rapide, dar nu uita de întâlnirile reale cu prietenii și de interacțiunile cu cei din jurul tău.

Tehnologia promovează un stil de viață sedentar

Cu cât consumi mai multe filme, cu cât stai mai mult pe canalele de Social Media (și știm prea bine că cinci minute pe acestea se transformă în ore), cu atât o să ai un stil de viață mai sedentar. La fel, dacă îi lași pe cei mici doar în fața televizorului și a tabletei sau să se joace doar online, s-ar putea să prefere acest tip de interacțiune în loc să își facă prieteni reali, să exploreze împrejurimile. Așa că găsește un echilibru între orele petrecute în fața unui ecran și orele în care te plimbi, gătești, citești sau te joci.

Afecțiuni psihice – depresie, anxietate, tulburări ale somnului

Partea și mai neplăcută a accesului la date precum video, poze, conținut de Social Media este că se creează prea des tipare de „așa da” (trebuie să ai o anumită înălțime, greutate, un anumit stil etc.). Și, de aici, pot apărea frustrările legate de propria persoană.

Să fii conectat în mod constant adaugă un nou grad de stres

Teama de a rata un e-mail, un apel, de a nu fi la curent cu noutățile de ultimă oră, toate acestea te pot afecta într-un mod negativ.

Ca să te bucuri doar de avantajele tehnologiei și să nu o lași să te afecteze foarte mult, este important să îți stabilești cu atenție domeniile de interes, să petreci un timp limitat pe dispozitivele electronice.

Impactul tehnologiei asupra vieții cotidiene depinde doar de tine. Tu ești cel care face regulile.

Adaptare după articolul *Impactul tehnologiei asupra omului și a vieții cotidiene*, disponibil la adresa <https://www.lerato.ro/blog/impactul-tehnologiei-asupra-omului-si-a-vietii-cotidiene/>

Unitatea 2, lecția 2

• Vârsta medie la care copiii încep să petreacă timp online este de 9 ani. În cazul copiilor cu vârsta de până la 12 ani, media este de 7,4 ani, iar în cazul celor cu vârsta între 12 și 17 ani, media este de 9,7 ani. Vârsta la care copiii încep să acceseze internetul descrie un trend descrescător.

- 96,1% dintre copii accesează internetul folosind telefonul mobil smart.
- 99,3% dintre copii declară că au un profil pe o rețea socială.
- 27% dintre respondenți afirmă că, într-o zi obișnuită de școală, petrec peste 6 ore online sau își verifică în mod constant dispozitivul de pe care navighează.
- În cazul unei zile libere, fie că vorbim de sfârșitul de săptămână sau de vacanță, 48,3% dintre copii petrec peste 6 ore pe zi online.

• Aproximativ 1 din 5 copii (23,5%) spun că postează de plictiseală, procent mai ridicat în rândul liceenilor.

Riscuri în utilizarea internetului

- Referindu-se la timpul petrecut pe internet, 40% dintre copii spun că se întâmplă foarte des sau destul de des să navigheze fără un scop anume, 31% – că au petrecut mai puțin timp cu familia sau făcând lucruri pentru școală pentru a naviga pe internet și 28% – că au încercat fără succes să petreacă mai puțin timp online. Aproape 13% dintre copii afirmă că s-a întâmplat cu o frecvență ridicată să nu mănânce sau să nu doarmă pentru a fi online și 23% – că nu s-au simțit în largul lor când nu au putut sta pe internet.
- 25% dintre copii menționează că au fost deranjați sau supărați de persoane cunoscute pe internet.
- 44,3% dintre copii deranjați pe internet spun că au fost foarte supărați sau destul de supărați în urma incidentului, fetele afirmând într-o măsură semnificativ mai ridicată că au fost mai deranjate.
- 43% dintre copii afirmă că postează online informații personale precum fotografiile, adresa la care locuiesc, locurile unde merg.
- Mediul online reprezintă principala sursă de informare a copiilor respondenți, urmată de discuțiile în grupul de copii de aceeași vârstă și de cele cu părinții sau profesorii.

Adaptare după un fragment din *Folosirea creativă, utilă și sigură a internetului de către copii – Manual pentru facilitatori*, disponibil la adresa https://storage.eun.org/resources/uplod/221/20200508_171755270_221_Manual%20pentru%20facilitatorii%20Or%20de%20Net-mai-2020.pdf

Unitatea 2, lecția 3

Datorită internetului, oricine poate crea o revistă online și își poate împărtăși ideile și experiențele cu lumea. [...]

Popularitatea revistelor digitale este în creștere, venitul publicării digitale crescând la peste 18 miliarde de dolari numai

în Statele Unite ale Americii. Deci, dacă sunteți de părere că publicarea digitală este ceva în care ați dori să intrați, nu există un moment mai bun pentru a începe.

Fie că aveți deja o idee, fie că începeți de la zero, acest ghid pentru a vă începe propria revistă online vă va ajuta, cu siguranță.

Cum să începeți o revistă online?

Există două modalități principale de a începe o revistă online.

În primul rând, există o revistă digitală, care are un design și un aspect similar cu o revistă tipărită tradițională. O descărcați și o citiți digital, în același mod în care ați citi o revistă tipărită (pagină cu pagină), de obicei, pe o tabletă sau pe un dispozitiv e-reader.

Al doilea tip de revistă online este blogul. În cazul blogului, conținutul este publicat pe un site web și oricine îl poate citi. Cu o revistă online în stil blog, aveți opțiunea de a percepe cititorilor o taxă de abonament, dacă vizitatorii doresc să citească o anumită cantitate de articole în fiecare lună.

Există câteva diferențe-cheie între revistele online și bloguri.

Acestea sunt:

- O revistă online este publicată periodic, cum ar fi: săptămânal, lunar sau bianual, în timp ce un blog este publicat mai regulat și mai frecvent, și puteți citi fiecare piesă pe măsură ce este publicată.
- În cazul unui blog, fiecare articol este găzduit pe site și poate fi citit online oricând, în timp ce o revistă online poate fi descărcată și citită offline.
- Un blog are un ton puțin mai informal, autorul vorbindu-i, de obicei, direct cititorului, în timp ce o revistă online are un ton jurnalistic, puțin mai profesional.

Vestea bună este că le puteți combina pe cele două, creând un public cititor larg și oportunități nesfârșite de publicitate.

Adaptare după articolul *Lansarea unei reviste online în 8 pași simpli și rapizi!*, disponibil la adresa <https://www.affde.com/ro/how-to-start-an-online-magazine.html>

Unitatea 3, lecția 1

Știai că intestinul subțire este cel mai lung organ intern? La adulți, el poate depăși lungimea de 5 metri.

Cel mai greu organ al corpului este pielea. Aceasta cântărește peste 3 kilograme.

Corpul uman este format din aproximativ 206 oase.

Inima femeilor bate mai repede decât inima bărbaților.

Craniul este format din 22 de oase diferite.

Adaptare după articolul *Curiozități despre corpul uman și organele interne* de Camelia Diaconu, disponibil la adresa <https://www.libertatea.ro/lifestyle/curiozitati-despre-organele-interne-ale-omului-2969529>

Unitatea 3, lecția 2

Jamie Oliver este un renumit bucătar britanic, care, pe lângă activitățile culinare, a început o propagandă împotriva sistemului britanic și a celui american, acuzându-le de nepăsare în ceea ce privește mâncarea nesănătoasă din cantinele școlare.

La recomandarea lui, unele școli din Marea Britanie au descoperit secretul care i-a convins pe elevi să mănânce la cantină și să renunțe la mâncarea nesănătoasă. Ideea este ca

În cantinele școlare să se gătească mâncare ca la restaurant, de exemplu: friptură de miel cu garnitură de orez cu ciuperci, tartă cu dovlecel și ceapă roșie ca fel principal, apoi – tarte de ovăz, prăjitură de banane și pâine integrală, toate la doar două lire. Cu așa meniu, numărul elevilor care vin la cantină să ia prânzul a crescut cu 20 de procente.

Școlile au un contract cu o firmă care gătește zilnic, în bucătăriile școlii, mese sănătoase.

Reguli pentru mâncare sănătoasă: fiecare prânz include o porție de fructe și una de legume sau salată. Copiii nu mai mănâncă chipsuri și nu mai beau sucuri. Magazinele din școală nu mai vând mâncare nesănătoasă.

Obiectivul instituției este să rezolve problemele care îi făceau înainte pe copii să fugă de cantine: sălile de mese prea aglomerate, cozile interminabile și frustrante pentru elevi, dar și sistemul de plată învechit. „Când intră într-o sală de mese aglomerată, zgomotoasă și neatractivă, copiilor nu le va plăcea, oricât de bun ar fi meniul.”

Adaptare după articolul *Prânz sănătos în școlile britanice*, disponibil la adresa https://adevarul.ro/educatie/scoala/pranz-sanatos-scolile-britanice-1_50aea0137c42d5a6639e8a2d/index.html

Unitatea 3, lecția 3

Ești numărul 1 mondial. Ce vezi când te uiți la această fotografie acum?

Văd bucurie și împlinire profesională. A fost un moment deosebit și nu o să-l uit niciodată. Văd o femeie împlinită, simpatcă și care zâmbește mereu.

De unde vine zâmbetul acesta?

Cred că face parte din mine. Familia mea e zâmbăreață. E un zâmbet venit din suflet, sunt bucuroasă de viața pe care o am și când eram copil tot ce îmi plăcea era tenisul.

Cu antrenorii cum a fost?

Îmi plac oamenii blânzi. Antrenorii mei au fost OK cu mine, au vorbit cu calm, cu încredere.

Cine ți-a pus racheta în mâna prima dată?

Domnul Stan, la patru ani și jumătate. Datorită fratelui meu, am mers pe teren și el a fost cel care m-a adus pe terenul de tenis.

A știut vreunul dintre ei că vei ajunge numărul 1?

Nu mai rețin dacă au spus că ajung numărul 1, dar au crezut în mine și au spus că voi ajunge la un nivel înalt.

Ai talent și pentru alte sporturi?

Cred că, dacă faci un sport, ai calități și pentru alte sporturi. Pot să spun că mă descurc în toate sporturile pe care le practic.

Îți visezi meciurile?

Am visat meciul de finală de la Roland Garros, care a fost foarte greu. Am suferit mult. Sunt tristă atunci când pierd și încerc să trec cât de repede se poate, dar nu mai plâng așa des după meciuri.

Pe cine suni când ți-e greu?

Nu prea vorbesc la telefon. Mai mult scriu, vorbesc cu familia. Am persoane importante care mă ajută atunci când apelez la ei.

Și la bucurie?

La fel, aceleași persoane.

Te-a schimbat victoria în fața Mariei Șarapova?

Da, a însemnat foarte mult pentru mine, a fost o cărămidă în plus la încrederea mea.

În victoria în fața Serenei e vorba despre altceva?

A fost un meci deosebit. Pe Serena am admirat-o mereu. Am învățat foarte multe lucruri de la ea.

Aparițiile tale nu sunt scandaloase. Presa îți caută elemente din viața privată. Cum ai reușit?

Trăiesc simplu, nu mă ascund. Mereu când am vrut să ies, am ieșit. Plătesc prețul succesului, e normal să fiu pozată, urmărită. Viața mea e simplă, liniștită.

La ce renunți pentru tenis?

La plimbări, îmi place să vizitez alte țări. După ce mă las de tenis, asta o să fac.

Cum e Crăciunul în familia Halep?

E deosebit, stăm lângă brad, mâncăm, glumim, vorbim, ascultăm colinde. Am în suflet această sărbătoare.

Adaptare după articolul *Interviu cu Simona Halep: Am uitat de toți anii grei ce au trecut. Nu mai contează nimic când știi că ți-ai îndeplinit visul*, disponibil la adresa <https://www.antena3.ro/life/oameni/interviu-cu-simona-halep-am-uitat-de-toti-anii-grei-ce-au-trecut-nu-mai-conteaza-nimic-cand-stii-ca-448110.html>

Unitatea 4, lecția 1

Școala este cea mai importantă instituție din viața noastră de adolescent. Este locul unde ne formăm ca oameni, locul în care învățăm să gândim în așa fel încât să ne descurcăm în viață. Tot școala este și locul în care iubim pentru prima dată, în care ne „cizelăm” personalitatea.

Școala se schimbă mereu.

Avem tehnologie, avem gadgeturi, învățăm online, ne facem temele pe calculator, pe tablete. Avem manuale și materiale digitale.

Elevii nu mai sunt intimidati de profesori, nu mai există teamă de profesor. Orice elev își poate spune punctul de vedere. Relația cu profesorii e mai degrabă una de prietenie și nu mai există autoritatea pe care o știm cu toții, cel puțin din poveștile părinților. Astăzi elevii cer sfaturi de la profesori, chiar și în probleme care nu țin neapărat de școală și de lecții.

Se discută orice, nu prea mai ai subiecte tabu. Dacă în trecut existau subiecte despre care nu se discuta în școală, astăzi elevii discută și la ore, și în afara lor, despre orice, inclusiv despre sexualitate sau despre alte subiecte dificile. Orele de dirigenție s-au transformat în ore în care elevii și profesorii încearcă să găsească rezolvări la probleme care îi preocupă pe copii, adulții de mâine.

Sunt mai multe activități extracurriculare și cluburi, diferite cercuri, iar elevul este apreciat mai mult. Activitățile extracurriculare îi ajută pe elevi să își dezvolte imaginația, să își cultive pasiunile, să exploreze și să încerce tot ce își doresc, ca să știe spre ce să se îndrepte în viață. Și orele, și materia școlară sunt adaptate în funcție de elevi, de cerințele lor, de piața muncii. Școala modernă se „pliază” pe elev și pe nevoile lui. Diferențele dintre copii sunt înțelese, copiii sunt încurajați.

Adaptare după articolul *Școala de ieri... și de azi. Cum era și cum este la școală?*, disponibil la adresa <https://www.ratb.ro/scoala-de-ieri-si-de-azi-cum-era-si-cum-este-la-scoala/>

Unitatea 4, lecția 2

Majoritatea elevilor ajung la școală dimineața cu manualele în mână, pentru a se așeza în bănci de lemn, având în față o tablă pe care profesorul scrie cu creta.

În schimb, unele școli înființate sunt altfel decât ne-am așteptat.

Școala viitorului din Philadelphia

Școala viitorului, deschisă în anul 2006, nu solicită ca elevii să aibă manuale. Aceștia folosesc computere, iar profesorii

folosesc table computerizate, în loc de tablele clasice. Elevii folosesc vestiare digitale, care se deschid cu un card de identitate.

Școala liberă din Brooklyn

Elevilor le este permis să aleagă să participe la orice oră și pot lipsi de la școală dacă-și doresc. Ei fac regulile în școală, unii putând decide să fie singuri și să învețe în mod independent. Alții ar putea decide să se joace, să se plimbe sau chiar să doarmă. Există ore de la clasă unde elevii urmăresc și discută despre emisiuni televizate. La alte ore, elevii compară restaurantele din oraș înainte să se ducă să mănânce acolo.

Școala de vrăjitorie

În această școală se predă despre vrăjitorie. Clădirea școlii a fost inițial în statul Illinois, apoi s-a mutat în Salem, Massachusetts. Mutarea a fost necesară, deoarece școala a fost arsă de către creștinii care au organizat proteste și au stropit cu apă sfințită roțile mașinilor conduse de vrăjitoare.

Școlile pe bărci ale Bangladesh-ului

De două ori pe an, în Bangladesh au loc inundații care lasă milioane de oameni fără acces la apa potabilă sau electricitate. A devenit din ce în ce mai greu pentru copii să meargă la școală. Pentru a combate aceste efecte, o organizație non-profit a construit case, centre sanitare și 100 de școli de tip barcă, care plutesc. Fiecare dintre acestea este alimentată cu energie solară și echipată cu un laptop, acces la internet și o mică bibliotecă.

Adaptare după articolul *Cele mai neobișnuite școli din lume*, disponibil la adresa <https://topist.ro/cele-mai-neobisnuite-scoli-din-lume/>

Unitatea 4, lecția 3

Bullyingul fizic

Cea mai evidentă formă de bullying este cea fizică, care include, dar nu se limitează la comportamente de tip: lovire, pus piedică, îmbrâncire, plesnit, distrugerea obiectelor personale. Deși violența acestor comportamente este destul de intensă, totuși, ceea ce rănește copilul vizat este caracterul repetitiv, frecvența cu care ele se manifestă, precum și faptul că sunt realizate, cel mai adesea, departe de prezența unui adult cu rol de protecție (cadru didactic, părinte).

Bullyingul verbal

Bullyingul verbal include, dar nu se limitează la comportamente repetate de tip: poreclire, insultare, tachinare, umilire, intimidare, transmitere de mesaje cu conținut homofob sau rasist. Este o modalitate prin care foarte mulți copii experimentează puterea cuvintelor de a genera suferință.

Bullyingul social

Comportamentele de bullying social, adesea ascunse, greu de recunoscut, realizate cu scopul de a distruge reputația socială a unui copil și de a-l plasa într-o situație de umilință publică, includ, dar nu se limitează la: minciună și/sau răspândire de zvonuri negative/umiltoare, realizarea de farse cu scopul de a umili/de a crea situații stânjenitoare, încurajarea excluderii/izolării sociale, bârfa, umilirea publică a cuiva.

Cyberbullying

Tehnologia a adus cu sine cyberbullyingul. Ascuns sau evident, acesta se referă la orice comportament de bullying mediat de tehnologie, identificat în spațiul social media, website-uri, mesagerie etc.; include, dar nu se limitează la comportamente repetate de tip: mailuri, postări, mesaje, imagini, filme cu conținut abuziv/jignitor/ofensator; excluderea deliberată a unui copil în spațiul online; spargerea de parole ale unor conturi personale (de e-mail, Facebook etc.). Este o formă deosebit de dăunătoare de bullying, care se diferențiază prin

viteza de propagare a informațiilor negative și posibilitățile limitate ale victimei de a controla situația.

Adaptare după articolul *Tipuri de bullying*, disponibil la adresa <http://www.scolifarabullying.ro/despre>

Unitatea 5, lecția 1

De-a lungul timpului s-au scris nenumărate articole despre frica de avion. Toate tratează însă efectul și nu cauza. În cele ce urmează, îți vom prezenta câteva argumente imbatabile, care sperăm noi să te convingă să privești cu entuziasm, nicidecum cu spaimă, următoarea ta călătorie pe deasupra norilor.

În primul rând, vom face apel la știință, întrucât aceasta nu numai că nu minte niciodată, însă, spre deosebire de opinie, nici nu poate fi influențată. Astfel, riscul de accident cu avionul este de 0,00001%, adică ar trebui să bifezi cel puțin 10 000 000 de zboruri pentru a fi „sigur” că ar putea să se întâmple ceva rău. Această statistică face din avion cel mai sigur mijloc de transport inventat vreodată de către om.

În al doilea rând, poate ai auzit informația potrivit căreia una din patru persoane se teme de avion. Însă oamenii care se tem cel mai mult de zbor sunt tocmai cei care nu au mers niciodată cu avionul! Cu alte cuvinte, aceștia sunt înfricoșați mai degrabă de necunoscut, nu de „mașinăria” cu aripi, în sine. De altfel, poți proba acest lucru și în sens invers: vei observa că, pe măsură ce zboară mai mult, oamenii capătă o încredere din ce în ce mai mare în avioane, care se transformă chiar într-un soi de dependență.

Nu în ultimul rând, la frica de avion pot contribui și știrile negative despre accidente. Este adevărat că șansele de a scăpa dintr-un accident aviatic sunt mult mai mici decât în cazul unui accident rutier, însă ele sunt de mii de ori mai puțin probabile.

Prin urmare, având în vedere toate argumentele pe care ți le-am expus, considerăm că ar trebui să elimini teama complet nejustificată și să ni te alături pentru unele dintre cele mai spectaculoase aventuri din viața ta!

Adaptare după articolul *Cea mai simplă metodă prin care vei reuși să scapi de frica de avion!*, disponibil la adresa <https://animawings.com/ro/blog/cum-sa-scapi-de-frica-de-avion>

Unitatea 5, lecția 2

Marco Polo – faimos pentru călătoriile sale în Asia, pentru explorarea Chinei și a Mongoliei

Primul mare explorator european, venețianul Marco Polo este cunoscut pentru călătoriile sale în Asia, mai ales în China, și pentru jurnalul expedițiilor sale, prin care au devenit cunoscute în Europa civilizațiile orientale. Fascinat de Drumul Mătăsii, și-a petrecut 17 ani din viață explorând Mongolia și China.

Vasco da Gama – faimos pentru descoperirea rutei maritime către India

Este cel mai important explorator portughez, cel care a dat startul marilor explorări geografice și care a creat primul imperiu colonial: Portugalia. A devenit primul european care a ajuns în India pe mare, în mai 1498.

Cristofor Columb – faimos pentru descoperirea Americii

Italian prin naștere, exploratorul Cristofor Columb a navigat sub steag spaniol. Dorind să descopere o rută către India, Columb a descoperit un continent nou, Lumea Nouă. Descoperirea sa a stat la baza colonizării noului teritoriu, fenomen care a schimbat istoria Americii și a Europei.

Fernando Magellan – faimos pentru prima navigare în jurul lumii

Numele navigatorului portughez Fernando Magellan a rămas asociat primei călătorii în jurul globului. Portughezul a încercat prima circumnavigație, căutând o rută de traversare din Oceanul Atlantic în Pacific. Așa a descoperit atunci strâmtoarea din extremitatea sudică a Americii de Sud, care astăzi îi poartă numele.

Amerigo Vespucci – faimos pentru că a dat numele continentelor americane

Cristofor Columb a fost cel care a descoperit America, dar numele continentelor de dincolo de Atlantic a fost inspirat de italianul Amerigo Vespucci. Cartograf și navigator, acesta a explorat mai degrabă America de Sud, fiind cel care a descoperit Brazilia. De asemenea, el este cel care a demonstrat că teritoriile descoperite de Columb făceau parte dintr-un continent nou și nu se aflau la limita estică a Asiei.

Adaptare după articolul *Călătorie în jurul Pământului: cei mai mari exploratori din istorie*, disponibil la adresa <https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/calatorie-in-jurul-pamantului-cei-mai-mari-exploratori-din-istorie>

Unitatea 5, lecția 3

Odată aleasă destinația unei călătorii, încearcă să afli cât mai multe despre zona respectivă. Este o destinație sigură sau trebuie să eviți anumite zone? Alerte de călătorie emise de Ministerul Afacerilor Externe din România (MAE) sunt extrem de utile.

Verifică prognoza meteo pentru perioada și zona în care vei călători și asigură-te că nu vei fi luat prin surprindere.

În planificarea unei călătorii, trebuie să iei în considerare și eventualele situații mai puțin plăcute care pot apărea: probleme de sănătate, tratamente medicale, anularea sau întârzierea zborului, pierderea bagajelor și/sau a documentelor etc. Când călătorești în străinătate, o asigurare de călătorie este extrem de importantă, pentru că te protejează în cazul unor evenimente neprevăzute.

Trebuie să fii atent la tot ce se întâmplă în jurul tău, evitând să ajungi victima unei infracțiuni. Altfel, riști să rămâi fără acte, portofel, telefon și alte accesorii atrăgătoare pentru hoții de buzunare. Folosește cardul și bancomatele cu atenție și nu uita să le spui prietenilor și/sau membrilor familiei care sunt planurile tale de concediu, pentru orice eventualitate.

Nu uita să faci copii după cele mai importante documente: pașaport, bilete de avion, rezervare la hotel, asigurare de călătorie etc. Ia aceste copii cu tine, dar ține-le separat de documentele originale, pentru a evita să le pierzi pe toate în același timp.

Încearcă să te deconectezi de telefon pentru o perioadă. Când călătorești, nu distribuie pe rețelele sociale toate fotografiile făcute în concediu, fiindcă atunci când postezi pe rețelele sociale fotografii din vacanță, îți asumi un risc considerabil. În străinătate, unele companii de asigurare nu te despăgubesc dacă postezi pe rețelele sociale că ești în vacanță și îți este spartă locuința, fiindcă ai comis o neglijență.

Adaptare după articolul *Nouă pași simpli pentru planificarea unei călătorii de neuitat*, disponibil la adresa <http://totuldespreasigurari.ro/noua-pasi-simpli-pentru-planificarea-unei-calatorii-de-neuitat/>

Lecturi recomandate

UNITATEA 1

- Constantin Chiriță, *Cireșarii*
- Mircea Eliade, *Romanul adolescentului miop*
- Dan Lungu, *Fetița care s-a jucat de-a Dumnezeu*
- Tatiana Niculescu, *Nepovestitele iubiri*
- Ioana Pârvulescu, *Inocenții*
- Raluca Poenaru, *Pericol*
- Simona Popescu, *Exuvii*

***

- Attila Bartis, *Sfârșitul*
- John Boyne, *Băiatul cu pijamale în dungi*
- Sean Covey, *Cele 7 obișnuințe ale adolescenților extraordinar de eficiente. Ghidul fundamental pentru succes al adolescenților*
- György Dragomán, *Rugul*
- Anna Frank, *Jurnalul Annei Frank*
- William Golding, *Împăratul muștelor*
- Kim Ligett, *Anul de grație*
- Markus Zusak, *Hoțul de cărți*

UNITATEA 2

- Florin Bică, *Online – A treia planetă de la Soare*
- Mircea Cărtărescu, *Pururi tânăr; înfășurat în pixeli*
- Cristina Hermeziu, *Viața pe Facebook. Dau like, deci exist*

***

- Peter Brown, *Insula roboților*
- Diana Graber, *Copiii în era digitală*
- David Kirkpatrick, *Efectul Facebook*
- Jessica Park, *Băiatul de pe Facebook*
- Sophie Rigal-Goulard, *15 zile fără internet*
- Manfred Spitzer, *Demența digitală. Cum ne tulbură mintea noile tehnologii*

UNITATEA 3

- Nadia Comăneci, *Scrisori către o tânără gimnastă*

***

- Dean Karnaze, *Ultramaratonistul*
- Renee McGregor, *Alimentația sportivilor amatori și de performanță*
- Eric-Emmanuel Schmitt, *Oscar și Tanti Roz*
- Meik Wiking, *Hygge*
- Nicola Yoon, *Absolut tot*

UNITATEA 4

- Grigore Băjenaru, *Cișmigiu & Comp.*

***

- Fredrik Backman, *Noi contra voastră*
- Fredrik Backman, *Scandalul*
- György Dragomán, *Regele alb*
- Elena Ferrante, *Prietena mea genială*
- Jonas Jonasson, *Analfabeta care știa să socotească*
- J.K. Rowling, *Harry Potter și Piatra Filozofală*
- Rachel Renné Russel, *Însemnările unei puștoaice*
- Eric-Emmanuel Schmitt, *Otrava iubirii*
- Malala Yousafzai, Christina Lamb, *Eu sunt Malala*

UNITATEA 5

- Ion Creangă, *Povestea lui Harap-Alb*
- Mihail Sadoveanu, *Baltagul*
- Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!...*

***

- Hiro Arikawa, *Memoriile unui motan călător*
- Allen Carr, *Gata cu frica de avion!*
- Edouard și Mathilde Cortes, *Cerere în călătorie*
- Jeanine Cummins, *Pământ american*
- Daniel Defoe, *Robinson Crusoe*
- Jonas Jonasson, *Bărbatul de 100 de ani care a sărit pe fereastră și a dispărut*
- Ann Napolitano, *Dragă Edward*
- Antoine de Saint-Exupéry, *Micul prinț*

Pentru comenzi vă puteți adresa Departamentului Difuzare
C.P. 12, O.P. 63, sector 1, București, cod poștal 014880
Telefoane: 021.796.73.83, 021.796.73.80; Fax: 021.369.31.99
www.art-educational.ro
© Editura Art Klett, 2022

